Årsredovisning 2017

Ålandsbanken Abp

ÅLANDSBANKEN

Vi går vår egen väg

Innehållsförteckning

Om Ålandsbanken 2
Året 2017 i korthet 3
Legal koncernstruktur och organisationsschema 4
Vd har ordet 5
Strategi 8
Hållbarhet 10
Private Banking 22
Premium Banking 24
Kapitalförvaltning 26
Koncernstaben 28
Dotterbolag 31
Aktiefakta 32

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Styrelsens verksamhetsberättelse 36

BOKSLUT

Koncernens resultaträkning 44
Koncernens totalresultat 45
Koncernens balansräkning 46
Koncernens rapport över förändring i eget kapital 47
Koncernens kassaflödesanalys 48
Innehållsförteckning kapital- och riskhanteringsrapport 51
Kapital- och riskhanteringsrapport 52
Innehållsförteckning noter koncernen 101
Noter till koncernens finansiella rapporter 102
Moderbolagets resultaträkning 140
Moderbolagets balansräkning 141
Moderbolagets rapport över förändring i eget kapital 142
Moderbolagets kassaflödesanalys 143
Innehållsförteckning noter moderbolaget 145
Noter till moderbolagets finansiella rapporter 146
Förslag till vinstdisposition 163
Revisionsberättelse 164

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Bolagsstyrningsrapport 168

Styrelse 174
Verkställande ledning 176
Definitioner 178
Börsmeddelanden 2017 179
Adressförteckning 180

Finansiell kalender

Ålandsbanken publicerar följande delårsrapporter under verksamhetsåret 2018:

- Delårsrapport januari–mars 25.4.2018
- Delårsrapport januari–juni 20.7.2018
- Delårsrapport januari–september 23.10.2018

Årsredovisningen och alla delårsrapporterna publiceras på bankens webbplats: *www.alandsbanken.fi*

Årsredovisning och delårsrapporter kan beställas under adress: info@alandsbanken.fi eller Ålandsbanken Abp, Sekretariatet, PB 3, AX-22101 Mariehamn, Åland, Finland.

MILJÖMÄRKT
4041 0678
Trycksak

Tryckt på Cocoon – 100 % returfiber.
Pappret har även CO_2-kompenserats.

Omslagsbild: Staffan Sundström

Om Ålandsbanken

- Ålandsbanken grundades år 1919 som Ålands Aktiebank och har varit listad på Helsingforsbörsen sedan 1942.
- Huvudkontoret ligger i Mariehamn. Totalt finns tre kontor på Åland och fem kontor i övriga Finland: Helsingfors,Tammerfors, Vasa, Åbo och Pargas. I Sverige har Ålandsbanken tre kontor: Stockholm, Göteborg och Malmö.
- Till Ålandsbankenkoncernen hör totalt tre dotterbolag vars verksamhet på olika sätt anknyter till banking. De är Ålandsbanken Fondbolag Ab, Ab Compass Card Oy Ltd och Crosskey Banking Solutions Ab Ltd med det egna dotterbolaget S-Crosskey Ab.
- På Åland är Ålandsbanken alla ålänningars bank och har både en position och vilja att vara med och utveckla framtidens Åland.
- På finländska fastlandet och i Sverige har Ålandsbanken en nischstrategi med inriktning på entreprenörer, välbärgade familjer samt privatkunder med en lite större ekonomi. Vi erbjuder två koncept: Private Banking och Premium Banking®. Vi erbjuder även kapitalförvaltningstjänster för institutionella placerare.
- Ålandsbanken har genom åren varit en innovativ föregångare inom finansbranschen. Ålandsbankens Premium Banking®, lanserat 2004, har tagits som modell av konkurrenter i Norden.
- Ålandsbanken har aktivt valt att erbjuda produkter som gynnar kunden på flera plan: först och främst ekonomiskt men i andra hand även genom att bidra till hållbar utveckling. Med summan från 2017 medräknad har Östersjökontot (tidigare Miljökontot) genom åren bidragit med nästan 2 miljoner euro till projekt som förbättrar och skyddar miljön.

Koncernen	2017	2016	2015	2014	2013
miljoner euro					
Resultat					
Rörelseresultat	26,0	25,1	30,3	22,4	10,4
Årets resultat hänförligt till aktieägarna	20,7	19,7	24,3	16,1	6,7
Volymer					
Aktivt förvaltat kapital [1]	5 737	3 900	3 927	3 696	3 231
Utlåning till allmänheten	3 979	3 808	3 617	3 343	3 104
Inlåning från allmänheten [2]	3 197	3 100	2 675	2 391	2 460
Riskexponeringsbelopp	1 538	1 576	1 581	1 554	1 475
Eget kapital	234	222	213	196	184
Nyckeltal					
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), % [3]	9,1	9,1	12,0	8,7	3,8
K/I-tal [4]	0,78	0,76	0,73	0,80	0,86
Kreditförlustnivå, % [5]	0,06	0,11	0,09	0,06	0,14
Core funding ratio, % [6]	88	89	100	105	103
Soliditet, % [7]	4,4	4,3	4,6	4,6	4,7
Kärnprimärkapitalrelation, % [8]	12,9	11,8	12,0	10,9	10,8
Arbetad tid omräknad till heltidstjänster	691	683	663	644	617
Resultat per aktie, euro	1,35	1,29	1,60	1,12	0,46
Dividend per aktie, euro	0,65	0,60	0,60	0,40	0,15

[1] Aktivt förvaltat kapital inkluderar förvaltat kapital i egna fonder samt värdepappersförvar med diskretionära och rådgivande förvaltningsavtal.
[2] Inlåning från allmänheten och offentlig sektor, inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten
[3] Rapportperiodens resultat hänförligt till aktieägarna/Aktieägarnas andel av eget kapital genomsnitt
[4] Kostnader/Intäkter
[5] Nedskrivning av krediter och andra åtaganden/Utlåning till allmänheten vid periodens ingång
[6] Utlåning till allmänheten/Inlåning inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer
[7] Eget kapital /Balansomslutning
[8] (Kärnprimärkapital/Kapitalkrav)×8 %

Året 2017 i korthet

Ekonomiskt sammandrag 2017

- Årets resultat hänförligt till aktieägarna ökade med 5 procent till 20,7 miljoner euro (19,7).
- Resultatet per aktie ökade med 5 procent till 1,35 euro (1,29).
- Avkastningen på eget kapital efter skatt (ROE) var oförändrad 9,1 procent (9,1).
- Räntenettot ökade med 1 procent till 55,9 miljoner euro (55,1).
- Provisionsnettot ökade med 11 procent till 49,7 miljoner euro (44,9).
- Kostnaderna ökade med 9 procent till 99,8 miljoner euro (91,3).
- Nedskrivning av krediter (netto inklusive återvinningar) minskade med 47 procent till 2,1 miljoner euro (4,1) motsvarande en kreditförlustnivå på 0,06 procent (0,11).
- Aktivt förvaltat kapital ökade med 47 procent till 5 737 miljoner euro (3 900).
- Utlåningen ökade med 4 procent till 3 979 miljoner euro (3 808).
- Inlåningen ökade med 3 procent till 3 197 miljoner euro (3 100).
- Kärnprimärkapitalrelationen ökade till 12,9 procent (11,8).
- Styrelsen föreslår höjd dividend med 8 procent till 0,65 euro per aktie (0,60).

Viktiga händelser 2017

KVARTAL 1

- Efterlängtade produktlanseringar i Sverige i form av realtidsöverförings-tjänsten Swish, Mobilt BankID för inlogg-ning i internetkontor och mobilapp samt godkännande av betalningar, nytt bank-kort (MasterCard från CompassCard/ Crosskey) och Östersjökonto.
- Ålandsbanken Fondbolag lanserade i mars en ny räntefond, Ålandsbanken Dynamisk Ränta. Fonden har ett brett mandat med möjlighet att placera i intressanta ränte- och kreditinstrument globalt. Fonden har dessutom möjlighet att röra sig inom ett generöst durations-spann, mellan minus 5 år till plus 10 år. Detta innebär i praktiken att fonden kan ge en positiv avkastning även om marknadsräntorna stiger.
- Räntefonden Ålandsbanken Euro Bond belönades för fjärde året i rad av Lipper som den bästa fonden i sin kategori inom Norden. Fonden vann priset på alla tids-perioder som analyserats, 3, 5 och 10 år.
- På Åland lanserades AX3, ett samarbete mellan Ålandsbanken och de två åländska försäkringsbolagen Alandia Försäkring och Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. AX3 erbjuder inledningsvis tre grund-paket av bank- och försäkringstjänster. Det unika i AX3 ligger i att företagen samarbetar kring sina respektive tjänster för att förenkla för kunderna.
- Ålandsbankens Östersjöarbete fortsatte att väcka intresse. Bland annat var Ålandsbankens verkställande direktör Peter Wiklöf inbjuden till ett klimatmöte hos FN i New York i mars, där han berättade om Östersjökortet och Åland Index, ett digitalt verktyg som mäter miljöbelastningen på kundernas inköp.

KVARTAL 2

- På bolagsstämman den 6 april 2017 omvaldes styrelsen bestående av Nils Lampi, Christoffer Taxell, Åsa Ceder, Anders Å Karlsson, Göran Persson, Ulrika Valassi, Anders Wiklöf och Dan-Erik Woivalin. På styrelsens konstituerande möte samma dag valdes Nils Lampi till ordförande och Christoffer Taxell till viceordförande för styrelsen.
- Ålandsbanken Fondbolag träffade i maj en överenskommelse med fondbolaget Allra om att överta volymerna från deras fonder om cirka 1,3 miljarder euro inom det svenska premiepensionssystemet. Initialt tog Ålandsbanken över förvalt-ningen av kapitalet i Allras fonder, varefter kontrollerade fondbyten via Pensionsmyndigheten till Ålandsbankens motsvarande fonder genomfördes.

KVARTAL 3

- Ålandsbanken Sverige tog en ny digital värdepappersplattform i drift som utvecklats av Crosskey Banking Solutions. Ålandsbanken har de senaste fem åren systematiskt arbetat med att skapa koncerngemensamma, moderna lösningar inom värdepappersområdet omfattande handels-, förvars- och port-följsystem, backofficeprocesser samt kundservice via internetkontor och mobilapp. Lanseringen i Sverige var en viktig milstolpe i denna resa.
- Ålandsbanken förstärkte sin kapital-förvaltningsorganisation med ett nytt team för nordiska aktier under ledning av Lars Söderfjell.

KVARTAL 4

- Ålandsbanken lanserade den digitala identifieringslösningen Ålandsbanken e-ID i Finland. Med den behöver våra kunder inte längre använda kodtabellen för att logga in och godkänna uppdrag på Internetkontoret, i Mobilbanken och i andra webbtjänster som kräver Tupas-identifiering.
- Ålandsbanken kom på andra plats i TNS Sifo Prosperas kundundersökning av Finlands Private Banking aktörer.

Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE)

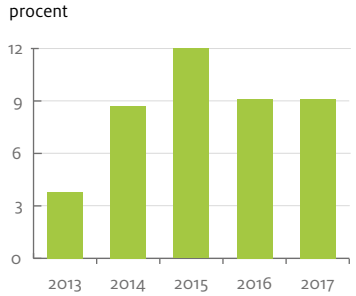

Kärnprimärkapitalrelation

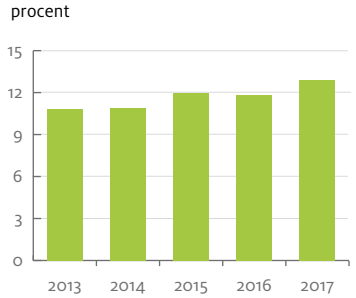

Legal koncernstruktur

Ålandsbanken Abp

Organisationsschema

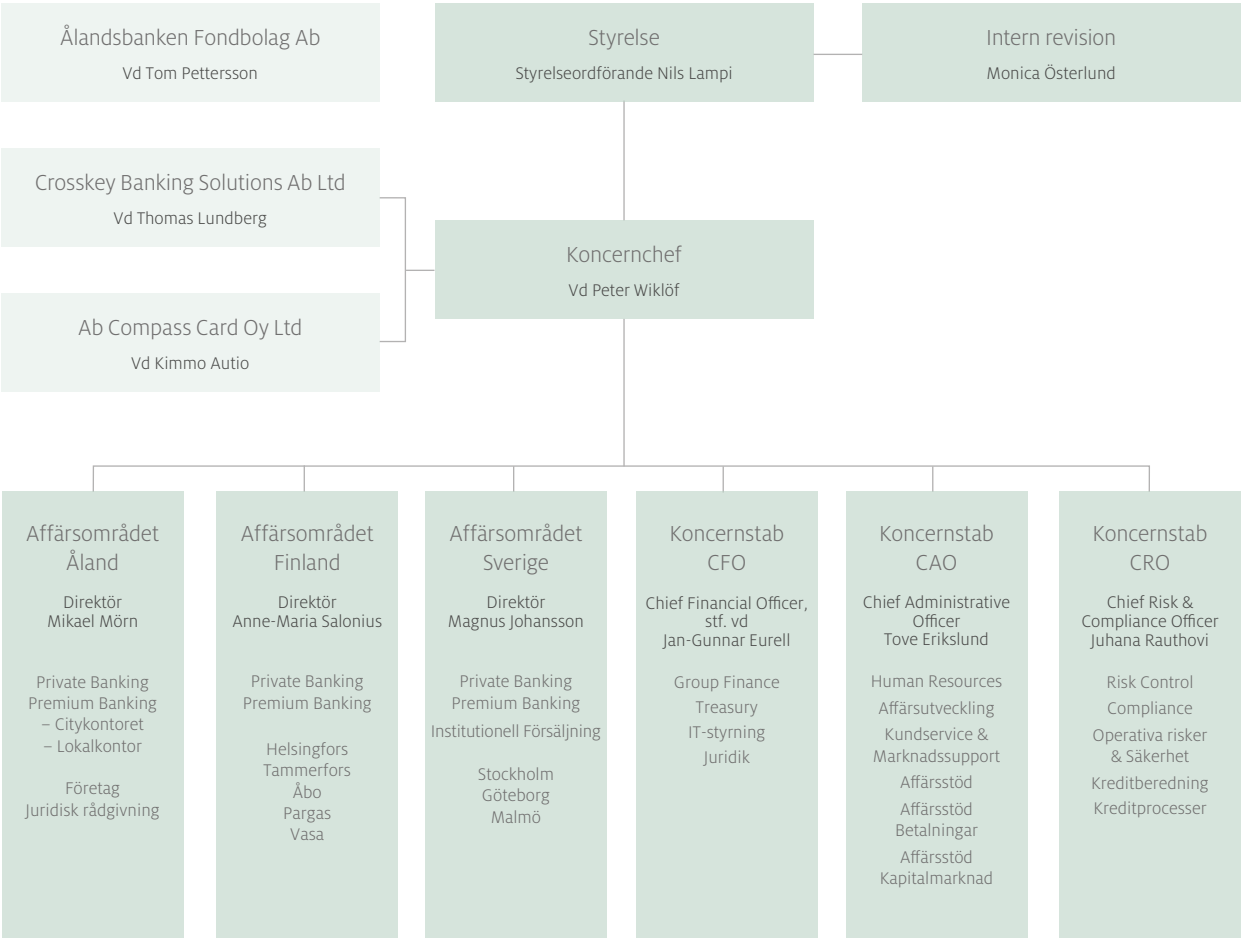

Vi har tagit ytterligare steg på vår egen väg

Foto: Viktor Fremling

Peter Wiklöf, verkställande direktör

2017 blev ett år då vi fortsatte att vandra på den väg som vi stakat ut. En väg som förutsätter att vi kan leverera goda digitala tjänster utan att ändå ge avkall på den personliga service och rådgivning som vi vet att uppskattas av många kunder i våra utvalda segment.

OMVÄRLDEN

Efter många av år av obefintlig eller negativ tillväxt vaknade äntligen den finländska ekonomin till liv. BNP växte med över 3 procent och det var betydligt högre tillväxtsiffror än förväntat. Samtidigt ledde detta till en klart större optimism bland finska företag och dess ledare, vilket ökar sannolikheten för ytterligare några bra tillväxtår.

Sverige fortsatte sin tillväxtresa som redan pågått under flera år och diskussionerna började allt mer handla om riskerna för ekonomisk överhettning, framförallt inom bostadsmarknaden, där de mycket låga räntorna drivit bostadspriserna till aldrig tidigare skådade höjder. Även den europeiska ekonomin utvecklades väl med Tyskland som ett starkt lokomotiv, där inte ens följderna av Brexit verkar kunna bromsa utvecklingen.

Övriga stora länder som USA och Kina fortsatte också att utvecklas väl, vilket sammantaget gjorde 2017 till ett starkt tillväxtår för hela den globala ekonomin.

Som en följd av denna goda ekonomiska tillväxt har den amerikanska centralbanken (FED) börjat att höja sina styrräntor och avslutat sina expansiva köp av obligationer, vilket medförde att vi kunde börja se stigande räntor. Den europeiska centralbanken (ECB) och även den svenska riksbanken ligger ännu en bra bit efter sin amerikanska motsvarighet. Under året fortsatte de köpa obligationer samt hålla kvar sina styrräntor på rekordlåga nivåer.

De fortsatt låga räntorna i kombination med god ekonomisk tillväxt drev världens aktiemarknader till nya rekordnivåer. Samtidigt som de korta marknadsräntorna, som är viktigast för oss i Ålandsbanken då kundernas depositioner och lån är kopplade till dem, fortsatte att krypa nedåt och därmed sätta ytterligare press på bankens räntenetto. Vi kunde även se riskmarginalerna i olika investeringar fortsätta att krympa till mycket låga nivåer och i slutet av året började allt fler aktörer varna för en överstor optimism gällande obligations- och aktiemarknaden.

YTTERLIGARE STEG PÅ VÅR VÄG

Ålandsbanken har valt en tillväxtstrategi i Finland och Sverige inom segmenten Private Banking och Premium Banking, samtidigt som vi lokalt på Åland fortsättningsvis vill vara ett alternativ för samtliga ålänningar och lokala företag. På Åland ger vår breda förankring möjlighet till god service åt alla, medan vi utanför Åland behöver fokusera på några utvalda segment för att kunna erbjuda den höga servicenivå som vi strävar efter.

I vår tillväxtstrategi nådde vi nya volymrekord för inlåning, utlåning och förvaltat kapital. Inlåningen växte med 3 procent till 3 197 miljoner euro och utlåningen med 4 procent till 3 979 miljoner euro. Jag är tillfreds med denna stabila tillväxt under året och på utlåningssidan har vi fortsatt att försöka sänka risknivån i stocken genom att byta ut en del företagskrediter med framförallt kommersiella fastigheter som säkerhet mot utlåning till privatpersoner med bostäder och värdepapper som säkerhet.

Det aktivt förvaltade kapitalet växte med hela 47 procent till 5 737 miljoner euro. Vi har på samtliga marknader haft en fortsatt bra tillväxt i antalet nya kunder som väljer att börja spara och placera hos oss. Dessutom kunde vi under sommaren vara med och lösa en rättsligt komplicerad process i Sverige, i vilken Pensionsmyndigheten och bolaget Allra hade fastnat. I en slutlig gemensam lösning överförde Pensionsmyndigheten allt premiepensionssparande från Allras fonder till Ålandsbankens motsvarande fonder, sammanlagt cirka 13 miljarder kronor (cirka 1,3 miljarder euro). Den slutliga lösningen gav fördelar till Pensionsmyndigheten, Allra, Allras cirka 70 000 pensionssparare och Ålandsbanken.

Under 2017 fortsatte vi att komplettera vårt tjänsteutbud i Sverige med några centrala produkter, där Swish och Mobilt BankID var de som våra kunder hade högst upp på sin önskelista. Genom dessa lanseringar kan vi nu med fog säga att vi idag är en fullsortimentbank för privatpersoner även i Sverige. I Finland lanserade vi bland annat e-ID, vilket gjorde det möjligt för samtliga våra kunder med digitala tjänster att enkelt logga in och genomföra transaktioner i mobilbanken och Internetbanken enbart genom att använda sitt fingeravtryck, utan några koder. Tjänsten fick ett väldigt positivt mottagande.

Jag är nöjd med vår intäktsutveckling under året. Intäkterna steg med 6 procent till 128,0 miljoner euro. Räntenettot steg med 1 procent till 55,9 miljoner euro. Orsaken till att räntenettot inte växte i samma takt som volymerna på vår inlåning och utlåning är i huvudsak två. Dels fortsatte den för oss viktigaste marknadsräntan 12-mån euribor att sjunka under året och då denna marknadsränta används av flertalet av våra bolånekunder fortsatte den att sänka våra utlåningsräntor. Dels har den tidigare nämnda förändringen av strukturen i vår utlåningsstock mot utlåning med lägre risk medfört att den görs till lägre utlåningsräntor. Denna utlåning har dock varit effektivare då vi även mäter de kapitalkrav som utlåning på olika risknivåer för med sig.

Det resultatmässigt största glädjeämnet under året var utvecklingen av vårt provisionsnetto som steg med 11 procent till 49,7 miljoner euro. Denna positiva utveckling var nästan helt driven av de stigande placeringsvolymerna som våra kunder har hos oss och av ett förhållandevis gott börsår med stigande aktiekurser och hög handelsaktivitet.

Om intäktssidan var trevlig läsning kan jag inte säga det samma gällande vår kostnadsutveckling. Kostnaderna steg med 9 procent till 99,8 miljoner euro, vilket var cirka 8,5 miljoner euro högre än året innan. Det finns tre huvudsakliga förklaringar till denna ökning. Personalkostnaderna steg då vi fortsatte att rekrytera ny personal, vi hade också avvecklingskostnader som var cirka 1,4 miljoner euro högre än året innan, eftersom vi bland annat har fortsatt vår strävan att centralisera centralfunktionerna till Åland. Under året produktionssatte vi vårt nya kapitalmarknadssystem i Sverige. Detta projekt har varit Ålandsbankens största IT-projekt någonsin och kostnaderna har varit högre än vad vi ursprungligen förväntade oss. Under året aktiverade vi inte en lika stor andel av IT-kostnaderna som året innan, vilket gör att aktiveringarna minskade med 2,8 miljoner euro under året. Detta höjde kostnaderna i motsvarande mån, men minskar framtida avskrivningar. Slutligen ökade våra kostnader till stabilitetsfonden med 0,9 miljoner euro.

Kostnadsökningen under 2017 var hög och vi kommer inte att tillåta motsvarande ökningar de närmaste åren.

Våra kreditförluster i det närmaste halverades under året till 2,1 miljoner euro. Vi känner Ålandsbanken som en bank med relativt försiktig utlåningspolitik och denna förlustnivå som motsvarar 0,06 procent av utlåningen tillhör de lägsta nivåerna i Norden. Även utvecklingen på våra oskötta krediter var gynnsam under året och även här ligger vi nu på låga nivåer jämfört med våra konkurrenter.

Sammantaget var 2017 ett bra år och vi kan konstatera att Ålandsbankens balansomslutning nu är dubbelt större än när vi för 10 år sedan gick in i finanskrisen. Volymerna och intäkterna samt kreditförlusterna utvecklade sig väl under året, medan kostnadssidan inte kan få fullt godkänt.

Resultatet efter skatt växte med 1,0 miljoner euro eller 5 procent till 20,7 miljoner euro. För koncernens kärnverksamhet i form av Private Banking, Premium Banking och Kapitalförvaltning ökade resultatet efter skatt med hela 3,2 miljoner euro eller 18 procent till 20,0 miljoner euro. Ålandsbanken kommunicerade i samband med bokslutskommunikén för helåret att vi förväntar oss att rörelseresultatet för 2018 kommer att vara i nivå med eller bättre än 2017.

REGELVERK

Året präglades förutom av god tillväxt även av omfattande arbete för att förbereda och implementera nya regelverk. Vi kunde räkna till hela tjugosju nya och förändrade regelverk som vi arbetade med under året för att leva upp till de nya myndighetskraven. De två enskilt största myndighetsprojekten var införandet av MiFID 2, som påverkar hela den finansiella branschens sätt att sälja placeringsprodukter, och den nya redovisningsstandarden IFRS 9.

Det råder inget tvivel om att det finns en tanke bakom varje enskilt regelverk där syftet är att i huvudsak skapa antingen större transparens eller stabilitet i vår bransch. Den fråga som dock börjar uppstå hos mig är om inte omfattningen och komplexiteten i den nya regelverkshelheten de facto börjar motverka en del av sina ursprungliga syften. Nu, tio år efter finans-

krisen, bör denna regelverkstsunami förhoppningsvis snart ebba ut.

ÅLANDSBANKEN OCH TVÅ GLOBALA TRENDER

Vi ser just nu två starka globala trender inom digitalisering och hållbarhet. Digitaliseringen förändrar våra beteenden och inom vår finansiella bransch sker en stor och snabb förflyttning till det digitala. Vi ser att många banker driver omfattande digitaliseringsprogram och stressas samtidigt av nya fintech-aktörer som på ett snabbfotat sätt försöker plocka valda delar av marknaden. Speciellt inom området för betalningar har vi sett många nya aktörer på ett framgångsrikt sätt ta sig in på marknaden.

Kan då en bank i Ålandsbankens storlek hinna med i denna förändrade värld? Min tro är definitivt ja, även om det finns många utmaningar på vägen. Ålandsbanken har en lång tradition av gott IT-kunnande, vilket vi har kunnat sälja till andra aktörer via vårt dotterbolag Crosskey. Vi ser även att vi har kunnat lansera nya tjänster i en god takt och ibland har vi till och med kunnat vara först. Vi har valt att inte göra Ålandsbanken 100 procent digital mot våra kunder eftersom vi även vill ge kunderna tillgång till en personlig rådgivare. Samtidigt som vi har gjort detta val driver vi samarbeten med andra fintech-aktörer där vi kan använda vår befintliga infrastruktur. Ett sådant samarbete genomför vi med Dreams. Dreams är en app som erbjuder svenskar ett roligare sätt att inleda ett sparande på. I detta samarbete bygger Ålandsbanken en 100 procent digital bank och under 2017 lyckades detta samarbete attrahera över 50 000 svenskar till att inleda ett sparande i Ålandsbanken. Jag tycker att detta visar att vi kan driva en bank som på många sätt har konservativa värderingar, men vi kan göra det med ny teknologi.

Hållbarhetsfrågor engagerar allt fler människor lokalt och globalt. Då företag tidigare ofta kunde välja om man ville bete sig på ett hållbart sätt eller tjäna pengar så börjar det nu vara ett krav att man gör både och. Vi välkomnar denna trend, eftersom vår uppfattning är att Ålandsbanken på många sätt kan visa att vår värdegrund medfört ett ansvarstagande inom flera områden redan under en lång tid. Vi vet också att vi fortsättningsvis har många områden där vi kan bli bättre och därför fortsätter vi vårt arbete inom de fyra områden som vi delat in vårt hållbarhetsarbete i: miljö, socialt ansvar, hållbar kreditgivning och hållbara investeringar.

Inom hållbarhetsarbetet kan jag inte låta bli att speciellt omnämna det miljöarbete som vi gör tillsammans med våra kunder. Vi har redan i över 20 år haft ett miljökonto, som numera heter Östersjökonto, där vi tillsammans med våra kunder donerar pengar till projekt som förbättrar miljön i och runt Östersjön. Tillsammans har vi donerat cirka 2 miljoner euro till dessa projekt. Nästa steg efter Östersjökontot har varit att ytterligare försöka höja medvetenheten hos våra kunder genom skapandet av världens första bank- och kreditkort som mäter koldioxidavtrycket i din dagliga konsumtion, Åland Index. Lanseringen av detta index gjorde år 2017 till ett väldigt annorlunda år om vi ser till den uppmärksamhet vi erhållit för denna lansering. Historiskt har vi relativt ofta kunnat vara först i Finland med att lansera nya produkter. Denna lansering har gett oss uppmärksamhet på global nivå och vi har flera gånger under året blivit inbjudna till FN i New York och i Europa för att berätta om det hållbarhetsarbete vi bedriver tillsammans med våra kunder. Med vårt Östersjökort har vi också vunnit olika marknadsföringstävlingar i New York, Rom och Stockholm. Den allra största segern kom dock i Cannes där vi vann Cannes Lions Grand Prix inom företagsansvar. Detta är världens största marknadsföringstävling med cirka 41 000 ansökningar år 2017 och Ålandsbanken kom ut som vinnare. Det var första gången ett finskt företag vann denna tävling. Jag tycker därmed att vi är väl positionerade även inom hållbarhetsområdet. Vi vet dock att detta är ett arbete som aldrig kommer att ta slut.

Vi fortsätter att gå vår egen väg och när vi ser storbankerna välja en gemensam digitaliseringsväg så skall vi fortsätta att navigera på sidan om dem. Jag är övertygad om att det finns tillräckligt många kunder där ute som uppskattar våra värderingar och vår service för att vi skall kunna fortsätta vår tillväxtresa ännu under lång tid framöver.

Avslutningsvis vill jag passa på att tacka vår personal för ett gott arbete under året – jag vet att deras stora engagemang för banken och våra kunder gör att vi står väl rustade för åren som kommer.

Rörelseresultat
miljoner euro

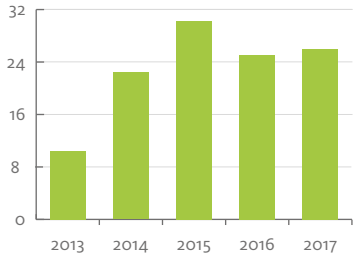

Att våga gå sin egen väg

Ett tydligt behov uppstår när de stora bankerna blir allt större och deras kunder känner sig allt mindre. Det är behovet av en bank där varje kund känner sig sedd, hörd och uppskattad. Ålandsbanken har snart ett sekel i ryggen som en självständig, innovativ och kundanpassad bank. Därför är det självklart att vi fortsätter på den väg där kundernas behov är ledstjärnan i vår utveckling.

VÅR VISION

Vi ska vara den självklara banken för personer med ambitioner och företag som värdesätter relationer.

VÅR POSITION

Ålandsbanken är en placeringsbank med finansieringskunnande. Ålandsbanken skapar värde för människor och företag genom att leverera storbankernas tjänsteutbud med den mindre bankens omtanke och engagemang.

Vi på Ålandsbanken fokuserar på vilka problem vi löser, vilka möjligheter vi skapar och hur vi levererar olika typer av värde till våra kunder. Vi går alltid vår egen väg och det är så vi får allt fler vänner med på resan. Valet av position är ambitiöst och det är en position där Ålandsbanken ser ett tydligt kundbehov och en växande marknad. Vi växer inom utvalda målgrupper när vi lägger särskild vikt på placeringsverksamheten samtidigt som vi levererar finansieringslösningar och övriga banktjänster med utmärkt service.

PLACERINGSBANKEN SOM KAN FINANSIERING

Ålandsbankens kompetens som placeringsbank har under de senaste åren befästs på samtliga marknader. Det ökade antalet kunder och flera branschspecifika utmärkelser visar det. Vårt finansieringskunnande har långa traditioner och kommer fortsättningsvis att ha en central roll .

KUNDRELATIONER OCH FÖRTROENDE

All sund bankverksamhet bygger på förtroende. Det syns tydligt i kundernas sätt att hantera sina placeringar. Vi vet att det krävs tid och engagemang för att bygga upp förtroende hos nya kunder. Ålandsbanken erbjuder en bank som den borde vara. En bank som vill att personer, företag och samhälle ska ha grogrund att utvecklas.

Vi är övertygade om att starka och långsiktiga relationer byggs genom goda prestationer av personer med ambitioner.

GOD SERVICE VIA ALLA KANALER

Ålandsbanken har alltid välkomnat ny teknologi som gör vardagen lättare för våra kunder. Därför har vårt Internetkontor sedan starten varit en föregångare i branschen. I utvecklingsarbetet gör vi inte skillnad mellan det personliga och digitala mötet. Oavsett kanal ska våra kunder alltid känna att de får god service. Våra relationer ska vara lika starka i varje kanal. Men vi tar också fasta på de särskilda styrkor som olika kanaler har. För rådgivning passar personliga möten bäst, medan Internetkontoret på webben och bankapplikationen i mobiltelefonen ger kunden möjlighet att få en tydlig överblick och möjlighet att smidigt sköta sin vardagsekonomi.

VÅRA TRE MARKNADER

Ålandsbankens vision och valet av eftersträvad position är den samma för våra tre marknader.Men det finns också olikheter mellan dem. På Åland är vi alla ålänningars bank och vi bidrar aktivt till det åländska samhället. I övriga Finland och i Sverige ligger vår tyngdpunkt på placeringar och sparande, samtidigt som vårt starka finansieringskunnande är en viktig del i vårt erbjudande.

ATT GÅ SIN EGEN VÄG SITTER I VÅRA GENER

Genom tiderna har Ålandsbanken med framgång och vid upprepade tillfällen valt en väg som varit ny och annorlunda. Ofta ambitiös men alltid ansvarsfull. Vi fortsätter på den vägen när vi värnar om vår ambition att alltid sätta kunden i främsta rummet. Vår egen väg bygger på övertygelsen om att ett tydligt kundfokus ger både lojala kunder och starka relationer. Vi tar ansvar för delarna och att vi tar ansvar för helheten. Det viktigaste för våra kunder är att de möter ett ansvarsfullt engagemang så att deras behov tillgodoses på bästa sätt. Med en sådan kundupplevelse går vi vår egen väg.

Ett tydligt behov uppstår när de stora bankerna blir allt större och deras kunder känner sig allt mindre. Det är behovet av en bank där varje kund känner sig sedd, hörd och uppskattad. Ålandsbanken har snart ett sekel i ryggen som en självständig, innovativ och kundanpassad bank. Därför är det självklart att vi fortsätter på den väg där kundernas behov är ledstjärnan i vår utveckling.

Foto: Staffan Sundström

Ansvarskännande kunder utmanar oss

Under 2017 har Ålandsbankens hållbarhetsarbete fortsatt ta konkreta steg framåt. Inom Östersjöprojektet har våra kunder fått möjlighet att via Mobilbanken följa med Åland Index som visar hur deras konsumtion påverkar miljön. Vidare har vi under året inlett arbetet med att tydliggöra hur vi definierar och arbetar med ansvarsfulla placeringar.

Vår uppfattning är att kunderna i dag omges av ett hållbarhetsbrus. Många aktörer vill prata hållbarhet och berätta om sina målsättningar. Vår skyldighet är att bryta igenom det bruset. Inte genom att ropa högst utan genom att vara tydliga och konkreta.

Det är en utmaning som i hög grad är av pedagogisk karaktär, vi ska bli bättre på att tydligare formulera hur vi arbetar med hållbarhetsfrågor i vardagen, vilka definitioner vi gör och hur vi tillämpar dem och följer upp vårt hållbarhetsengagemang. Kort och gott: det finns inte utrymme för floskler.

Ovanstående insikter bottnar i den första strukturerade väsentlighetsanalysen som vi genomförde under året. Analysen ger bland annat vid handen att vi ska jobba ännu mer för att bredda horisonten för hållbarhetsfrågor. När hållbarhet kommer på tal tänker många främst på miljöfrågor medan exempelvis socialt ansvar, som är mer abstrakt, tenderar att hamna i skymundan.

Det samma gäller när vi vill beskriva hur Ålandsbanken arbetar med ansvarsfulla placeringar. Vi ska erbjuda varje kund både en tydlig överblick och möjligheten att få en mer ingående beskrivning av exempelvis våra kriterier vid val av placeringsobjekt och hur vi följer upp de val vi gör.

Att vi ska lägga ytterligare energi på det pedagogiska arbetet är tveklöst motiverat. De privatpersoner och institutionella placerare som föredrar Ålandsbanken har ett genuint intresse för hållbar utveckling och deras engagemang är förankrat i en kunskapsgrund som blir allt starkare.

Samtidigt är det inte bara våra egna kunder som ställer allt högre krav på sina tjänsteleverantörer, det är en stark samhällstrend i Norden. Två separata konsumentundersökningar, utförda av Kantar Sifo och Sustainable Brand Index, visar att hållbarhetsaspekten blir allt viktigare för de nordiska konsumenternas köp- och placeringsbeslut.

Vi ser att vi under 2017 har tagit steg framåt för att leva upp till de förväntningar som våra kunder och övriga intressenter har på Ålandsbanken och vårt hållbarhetsarbete.

Ålandsbankens hållbarhetsstrategi 2017

De insatser vi gör i vårt hållbarhetsarbete grundar sig på den strategi som vi lutar oss mot i vardagen och anpassar i takt med koncernens utveckling.

Vår verksamhet ska bedrivas långsiktigt hållbart såväl finansiellt som socialt och miljömässigt. I det arbetet följer vi FN:s globala mål för hållbar utveckling samt vår väsentlighetsanalys.

Nedan presenterar vi Ålandsbankens fyra fokusområden med en komprimerad strategibeskrivning, en redovisning av de huvudsakliga åtgärderna under året samt en kommentar.

1. ANSVARSFULLA INVESTERINGAR

Ålandsbanken följer FN:s principer för ansvarsfulla placeringar och våra granskningar av bolagens sociala och miljömässiga ansvarstagande (s. k. ESG-faktorer) görs med utgångspunkt från FN:s riktlinjer. Vårt samarbete med den oberoende ESG-utvärderaren Sustainalytics ger oss förutsättningar att på global basis integrera ESG-faktorerna i bankens investeringsprocess. Vi följer en bäst-i-klassen-modell och prioriterar de bolag i varje bransch som har högsta hållbarhetsbetyg. Vi utesluter bolag inriktade på spel, tobaks- och alkoholprodukter, vapen och pornografi.

- Vi har tagit fram koldioxidintensiteten i våra fonders innehav. Beräkningen är gjord i enlighet med Fondbolagens förenings rekommendation. Vår strävan är att ständigt minska CO_2-intensiteten i koncernens verksamhet. Från 2018 publicerar vi ESG-poängen och CO_2-intensiteten för Ålandsbankens fonder i en separat årsredovisning.
- Vi har implementerat ESG-data från Sustainalytics i fondförvaltningen. Sustainalytics poängsätter bolag och vi samlar ihop data på fondnivå. Ambitionen är att ligga inom de två bästa kvartilerna inom gruppen av motsvarande fonder. Detta har vi uppnått för samtliga aktiefonder.
- Vi har deltagit i samhällsdebatten genom diskussioner inom Finsif och Swesif, nätverksforum för hållbara investeringar. Dessutom har representanter från Ålandsbanken deltagit i Finance Finlands Climate Change Indicators Working Group, där man diskuterat hur branschen kan bidra till 2-gradersmålet.
- Ålandsbankens fonder ingår nu i Swesifs placerartjänst Hållbarhetsprofilen. Tjänsten presenterar enkelt och tydligt hur fonder tillämpar hållbarhetskriterier i sin förvaltning.

I diskussioner med kunder och potentiella kunder under 2017 har tre frågor framträtt tydligt: Dels vårt förhållningssätt till fossila bränslen, dels möjligheten att erbjuda ett fossilfritt investeringsalternativ. Dessutom noterar vi att intresset ökar för hur vi bedriver påverkansarbete i bolag vi har innehav i.

Att hitta det väsentliga i vårt hållbarhetsarbete

Den årliga väsentlighetsanalysen är vårt verktyg för att bestämma vilka de viktigaste utvecklingsområdena är.

VÄSENTLIGHETSANALYSEN:

1. Är en kompass för Ålandsbankens långsiktiga hållbarhetsarbete.
2. Bygger på en dialog med Ålandsbankens alla fem intressenter: kunder, aktieägare, personal samt leverantörer och samarbetspartner.
3. Ger oss möjlighet att strukturera, prioritera och utveckla vårt hållbarhetsarbete för hela koncernen.

Foto: Shutterstock

2. ANSVARSFULL KREDITGIVNING

Ålandsbanken stöder samhällsekonomin genom att finansiera sunda projekt som kan förverkligas framgångsrikt. Vår kreditgivning ska alltid grunda sig på god kundkännedom och vi fattar ansvarsfulla kreditbeslut efter en objektiv bedömning av återbetalningsförmågan.

- I kreditprocessen och beslutsfattandet tar varje kreditrådgivare nu ställning till företagskundens verksamhet eller önskemål ur ett hållbarhetsperspektiv.
- Andelen företagskrediter till sektorer med generellt sett högre miljöpåverkan fortsätter sjunka. På tio år har krediter till jord-, skogsbruk och fiske minskat från 3,0 till 0,9 procent.
- 83 procent av koncernens kreditgivning är riktad till bostäder, fastigheter, värdepapper och övriga finansiella tillgångar.
- Genom utvecklade Känn din kund-processer har våra kundansvariga nu djupare kännedom om sina kunder. Det ger oss goda förutsättningar för hög kreditkvalitet och låg hållbarhetsrisk i kreditportföljen.

I våra riktlinjer för företagskrediter ingår krav på kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas kvalitet. Återbetalningsförmågan är central ur såväl kundens som bankens perspektiv. Även användningsändamålet för krediten är av stor betydelse ur ett hållbarhets- och miljöperspektiv.

3. SOCIALT ANSVAR

Vi är en bank för utveckling av personer, företag och samhälle. Vi respekterar social och kulturell mångfald och vi ska vara en attraktiv arbetsgivare för förstahandsvalet för marknadens bästa talanger. Vi följer policyn för etiskt uppträdande samt för identifiering och hantering av intressekonflikter och vi arbetar aktivt mot penningtvätt och annan brottslighet.

- Koncernen har fortsatt kunna erbjuda nya tjänster, d. v. s. vi har haft en tillväxt på personalsidan under den senaste treårsperioden. I linje med bankens strategi för ökad effektivitet har centralorganisationernas verksamhet koncentrerats till huvudkontoret. Därför faller det sig naturligt att den största personalutökningen ägt rum på Åland. Centraliseringen är en faktor i den ökade personalomsättningen under året. Positivt är att de anställda i hög utsträckning har kunnat erbjudas nya utmaningar inom koncernen och därmed har man bidragit till kompetensutvecklingen.
- Trots ökad personalomsättning och lägre frisknärvaro fortsatte engagemanget vara högt bland medarbetarna: betyget blev 4,1 av maximalt 5. Frisknärvaron sjönk till 92,8 procent från 93,7 procent året innan och den främsta orsaken är den höga utvecklingstakten inom koncernen.
- Koncernens kompetensplattform har utvecklats under året. Dels har vi koordinerat externa branschutbildningar för bland annat våra investeringsrådgivare och bolånerådgivare, dels har vi arrangerat egna utbildningsprogram för exempelvis etiskt uppträdande samt bekämpande av penningtvätt och brott. Dessutom har EU-direktivet MiFID 2 föranlett höjda kompetenskrav och utbildningar inom investeringsrådgivning. Följaktligen har antalet interna utbildningstimmar under året varit högt.
- Inom ramen för bankens samhälls- och ungdomsarbete engagerade vi oss i integrationsprojektet Business Lead 2017 Finland för en ökad mångfald i finansbranschen. Vidare har vi fortsatt stödja projektet Business Lab Åland. Vi uppmuntrar studier genom att årligen donera stipendier till alla åländska skolor. Ålandsbanken har också sponsrat ungdomsverksamhet inom det åländska föreningslivet.
- I koncernens jämställdhetsarbete försöker vi nå en balans mellan ålder och kön när nya tjänster ska tillsättas. Vårt mål är en jämlik könsfördelning (minst 40/60). På grupp- och avdelningsnivå, samt inom vissa roller, kan det förekomma obalans, medan den totala fördelningen i koncernen nu ligger på 48/52. I koncernledningen och styrelser med externa ledamöter är fördelningen 24 procent kvinnor och 76 procent män. Inom koncernens successionsplanering har vi en balans på 50/50.

I fråga om personalomsättningen ska vi på kort sikt hitta en bättre stabilitet då vi nu har identifierat ett mönster som förklarar omsättningen. Målsättningen är att personalomsättningen inte överstiger 5 procent per år och att antalet långtidssjukskrivningar inte överstiger 1 procent av personalstyrkan. Korttidsfrånvaron vill vi att på kort sikt sjunker till 5 procent och på längre sikt ska vi ligga på högst 3 procent.

4. MILJÖANSVAR

Ålandsbanken arbetar för att medvetandegöra och minska organisationens resursförbrukning och miljöbelastning. Vi jobbar aktivt för att nå fastställda mål i koncernens miljöplan. Genom att årligen dela ut medel till miljöprojekt för Östersjön kompenserar vi för vår resursförbrukning och miljöbelastning. Vi för en dialog om hållbarhet och miljöansvar med våra leverantörer och samarbetspartner.

- Östersjöprojektet gick in i en ny viktig fas som på flera sätt tydliggör projektets ambitioner mot såväl våra kunder som i förhållande till omvärlden.
  - *För det första kunde vi engagera våra kunder genom att ge dem möjligheten att med sitt Östersjökort och det digitala verktyget Åland Index bilda sig en uppfattning om den egna konsumtionens koldioxidbelastning. Vidare erbjuds kunderna nu verktyg för att minska de egna miljöavtrycken, till exempel genom förslag till kompensation via olika miljöprojekt.*
  - *För det andra uppmärksammade Förenta Nationerna vårt Östersjöarbete under klimatkonferensen Climate Change and the Sustainable Development Agenda i New York. Tack vare att vi gavs möjlighet att presentera Östersjökortet och Åland Index för en internationell publik kunde vi inspirera andra företag och organisationer att skapa klimatsmarta verktyg och tjänster.*
- Utöver Östersjöprojektet har vi också fortsatt våra engagemang i Stockholm International Water Institute (SIWI) och i Bärkraftnätverket för ett bärkraftigt och hållbart Åland. I båda organisationerna deltar vi i den strategiska planeringen.

- I takt med att hållbarhetsaspekten har blivit en naturlig del av bankens strategi har vi sett ett växande intresse bland medarbetarna för frågor om bland annat den egna energikonsumtionen och policyer om exempelvis resor. Därför har vi under 2017 arbetat målmedvetet med att stödja och uppmuntra miljömedvetenheten inom koncernen. I det arbetet var installationen av de första solpanelerna på vårt huvudkontor i Mariehamn en konkret milstolpe.

Samtidigt finns det skäl till ödmjukhet när vi ser på våra egna siffror för exempelvis pappersförbrukning och flygresor. Pappersförbrukningen 2017 ökade med 36 procent i jämförelse med året innan. Ökningen beror bland annat på nya regelverk och IT-system och dessa projekt har medfört strängare krav på utskick och information till våra kunder. Antalet flygresor ökade med 18 procent och den främsta orsaken är att 2017 präglades av flera stora utvecklingsprojekt, främst lanseringen av det nya kapitalmarknadssystemet.

Styrning och ledning

Hållbarhet är en naturlig del i Ålandsbankens affärsstrategi. Följaktligen överser koncernens styrelse både de strategiska målsättningarna och den årliga uppföljningen av hållbarhetsstrategin.

Koncernens ledningsgrupp håller en kontinuerlig diskussion om vårt företagsansvar. Ledningen ansvarar för det strategiska hållbarhetsarbetet inom Ålandsbanken. Engagemang och ansvarsfullhet driver arbetet på ett naturligt och självklart sätt.

Alla ledare och medarbetare ansvarar, utifrån sina specifika roller och som anställda, för att Ålandsbanken utvecklas på ett hållbart sätt. Till verktygen i det arbetet hör direktiv, riktlinjer och planer som konkretiserar strategin inom respektive hållbarhetsområde.

Koncernens ESG-kommitté har träffats kvartalsvis för att diskutera och fattar beslut i aktuella frågor inom hållbarhet och placeringar. Till exempel har frågan om vi ska exkludera fossila bränslen varit framme på flera möten.

Bankens arbetsgrupp för miljön består av engagerade medarbetare. Gruppen följer med generella miljöfrågor och följer upp miljöarbetet i banken. Miljögruppen har träffats flera gånger under året och diskuterat frågor som exempelvis möjlighet att införa sensorstyrda kranar, laddstolpar för elbilar, val av städkemikalier samt lokal avfallshantering. Tack vare gruppen publiceras regelbundet miljötips på koncernens internwebb. Man har också tagit initiativet att utreda möjligheten att förbättra energimixen på affärsområdena Finland och Sverige.

Under året installerades Mariehamns hittils största solcellsanläggning på huvudkontorets tak.

Foto: Jan Karlsson

Nyckeltal kring miljöpåverkan

Pappersförbrukning

Energiförbrukning

Affärsresor

Målsättningarna i koncernens årliga miljöplan redovisas i graferna i form av punkter. Beräkningsgrunden avvek något för 2015 jämfört med 2016 och 2017 som har haft samma beräkningsgrund.

Koncernens pappersförbrukning
kg

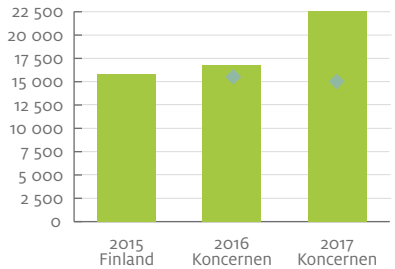

● Vår målsättning

Vår målsättning är en årlig minskning om minst 5 procent. Papperskonsumtionen under tidigare år har varit rätt konstant, men under detta år ökade papperskonsumtionen med 36 procent, bland annat beroende på de ökade informationskraven till kunder.

Koncernens energiförbrukning
GWh

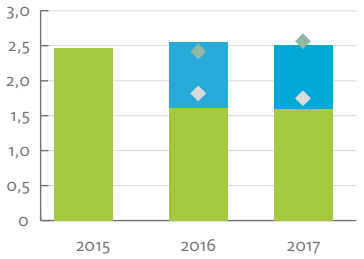

● GWh övriga ● GWh förnybar
● Vår målsättning totalt
● Vår målsättning förnybar

Totalenergiförbrukningen i koncernen har i enlighet med målsättningen förblivit på ungefär samma nivå som tidigare år. Under 2017 uppnåddes en liten minskning till 2,51 GWh från 2,57 GWh året innan. 62 procent av all energi koncernen använder framställs ur förnybara energikällor (s. k. grön energi). Målet är att under kommande år använda minst 70 procent grön energi.

Antalet affärsresor inom koncernen

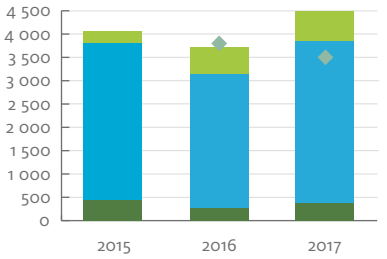

● Tåg ● Flyg ● Fartyg
● Vår målsättning totalt

Under 2016 år hade koncernen minskat resandet med cirka 15 procent från året innan. 2017 gjordes ett stort antal resor, i synnerhet med flyg, men också med andra fortskaffningsmedel, vilket lett till en total ökning på cirka 18 procent. Vår målsättning är att årligen minska på resandet med 5 procent. I sammanhanget kan noteras att andelen resor som görs med andra fortskaffningsmedel än flyg har ökat och utgör nu cirka 22 procent av allt resande.

Mängden koldioxidutsläpp som pappersförbrukningen förorsakat
CO_2 (kg)

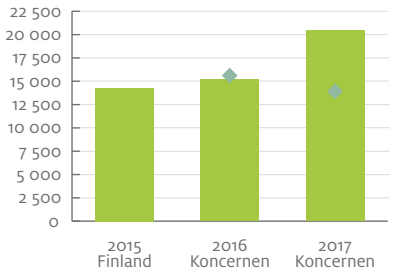

● Vår målsättning totalt

Den ökade papperskonsumtionen under året ledde till ett ökat koldioxidutsläpp. Utsläppet var 20 400 CO_2 (kg) mot 15 200 CO_2 (kg) året innan.

Indirekta koldioxidutsläpp från koncernens energiförbrukning
CO_2 (kg)

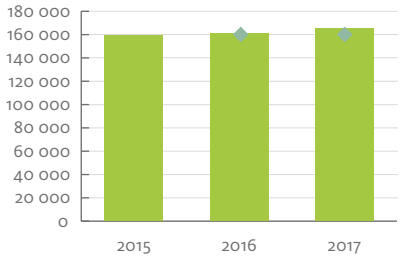

● Vår målsättning

Eftersom totalenergiförbrukningen hållits konstant har koldioxidutsläppen förblivit relativt oförändrade. Energimixen i fasta Finland och Sverige har under året varit något ogynnsam varför vi har en mindre ökning i utsläppen i förhållande till målsättningen.

Mängden koldioxidutsläpp som resorna förorsakat
CO_2 (kg)

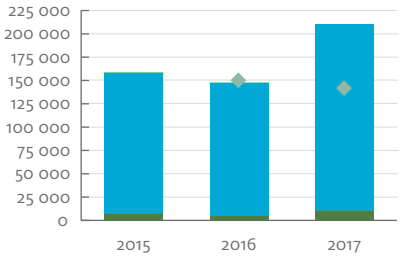

● Tåg ● Flyg ● Fartyg
● Vår målsättning totalt

Koldioxidutsläppen resorna ökade med 63 100 CO_2 (kg) under året, från cirka 147 500 året innan till 210 600 CO_2 (kg).

Information om personal

Personalens rörlighet	2017	2016	2015
Expansion, %	12,3	10,7	7,7
Personalomsättning, %	11,9	8,8	6,3

Expansion

Per kön

- Kvinnor
- Män

Per åldersgrupp

- <30
- 30–50
- 50+

Per region

- Åland
- Finland
- Sverige

Koncernen ordinarieanställde 86 personer under året. Expansionen i förhållande till personalens totala sysselsättningsgrad under året uppgår således till 12,3 procent, vilket är en ökning från 2016 års 10,7 procent.

Personalomsättning

Per kön

- Kvinnor
- Män

Per åldersgrupp

- <30
- 30–50
- 50+

Per region

- Åland
- Finland
- Sverige

Från koncernen avslutade 83 personer sin ordinarie anställning, varav sju pensionsavgångar. Personalomsättningen i förhållande till personalens totala sysselsättningsgrad under året uppgår således till 11,9 procent, vilket är en ökning från 2016 års 8,8 procent. Koncernen eftersträvar en sund personalomsättning som är i förhållande till utveckling och behov av kompetens.

Kontraktstyp per region

Ordinarie

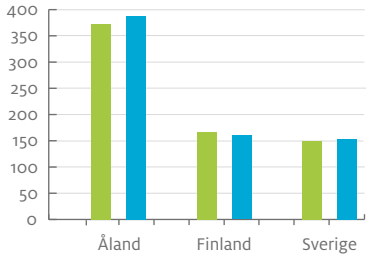

- 2016
- 2017

Visstid månad

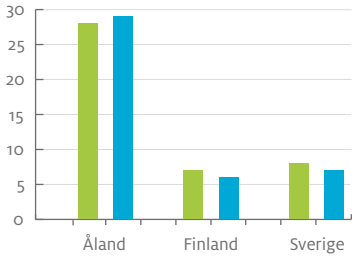

- 2016
- 2017

Visstid timme

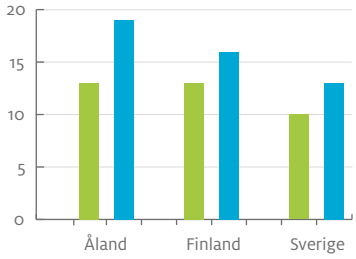

- 2016
- 2017

Kontraktstyp per kön

Ordinarie

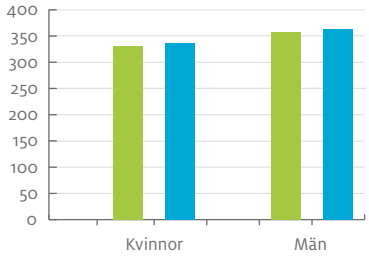

- 2016
- 2017

Visstid månad

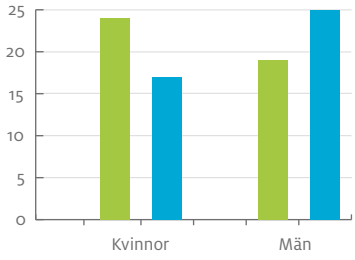

- 2016
- 2017

Visstid timme

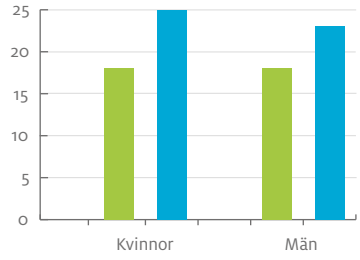

- 2016
- 2017

Information om mångfald

Deltid/heltid per kön	2017		
Kön	Deltid	Heltid	Totalt
Kvinnor	75	304	379
Män	31	380	411
Totalt	**106**	**684**	**790**

	2016		
Kön	Deltid	Heltid	Totalt
Kvinnor	84	289	373
Män	25	370	395
Totalt	**109**	**659**	**768**

Antalet arbetsförhållanden i koncernen uppgick vid årsskiftet till 790 personer, vilket är en ökning med 22 personer från årsskiftet 2016. Av dessa 790 hade 88 procent tillsvidarekontrakt och 12 procent visstidskontrakt. Av alla deltidsanställningar står kvinnor för 70 procent medan männen står för 30 procent. Drygt hälften av personalstyrkan är placerad på Åland, medan resten är jämnt fördelade mellan fastlandet och Sverige. Därtill tjänstgjorde vid årsskiftet 89 konsulter i koncernen.

Frisknärvaro och olycksfall	2017	2016	2015
Frisknärvaro, %	92,8	93,7	95,2
Olycksfall	8	11	7

Av alla 790 anställda var 57 anställda sjukfrånvarande minst två veckor sammanhängande under året, vilket ger en frisknärvaro på 93 procent. Koncernen eftersträvar en frisknärvaro på 97 procent. Olycksfalls-frekvensen var cirka 1 procent bland personalen.

Kompetensutveckling

Fördelning av utbildningstimmar enligt kategori

Styrningsorganens könsfördelning	2017		2016		2015	
Kön	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Kvinnor	6	24	7	28	7	26
Män	19	76	18	72	20	74
Totalt	**25**	**100**	**25**	**100**	**27**	**100**

Personalens könsfördelning	2017		2016		2015	
Kön	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Kvinnor	379	48	373	49	365	49
Män	411	52	395	51	379	51
Totalt	**790**	**100**	**768**	**100**	**744**	**100**

Styrningsorganens åldersfördelning	2017		2016		2015	
Åldersgrupp	Antal	%	Antal	%	Antal	%
<30	0	0	0	0	0	0
30–50	9	36	9	36	12	44
50+	16	64	16	64	15	56
Totalt	**25**	**100**	**25**	**100**	**27**	**100**

Personalens åldersfördelning	2017		2016		2015	
Åldersgrupp	Antal	%	Antal	%	Antal	%
<30	133	17	111	15	105	14
30–50	438	55	425	55	436	59
50+	219	28	232	30	203	27
Totalt	**790**	**100**	**768**	**100**	**744**	**100**

Vårt mål är en jämlik könsfördelning (minst 40/60). Totala fördelningen i koncernen nu ligger på 48/52. I koncernledningen och styrelser med externa ledamöter är fördelningen 24 procent kvinnor och 76 procent män.

Information om samhällsengagemang

Ekonomiskt värdeskapande	2017	2016
miljoner euro		
Intäkter minus kreditförluster		
Förädlingsvärde skapat genom att betjäna kunder	**125,9**	**116,4**
Medarbetarna		
Löner	42,8	41,6
Sociala avgifter och andra personalkostnader	17,0	15,4
Summa värde till medarbetarna	**59,8**	**57,0**
Till samhället		
Inkomstskatt	5,3	5,4
Ej avdragsgill moms	6,0	6,5
Insättningsgarantiavgifter	0,0	0,0
Avgift till statlig stabiliseringsfond	0,9	0,0
Summa värde till staten	**12,2**	**11,9**
Leverantörer*	32,5	27,3
Sponsring	0,5	0,5
Summa övriga värden till samhället	**33,1**	**27,8**
Transaktioner med aktieägarna		
Utdelning	9,2	9,2
Nyemission	–1,6	–1,6
Summa transaktioner med aktieägarna	**7,6**	**7,6**
Kvar i banken		
Återinvesterat ekonomiskt värde	**13,1**	**12,1**

* Avser övriga administrativa kostnader samt avskrivningar.

Ekonomiskt mervärde

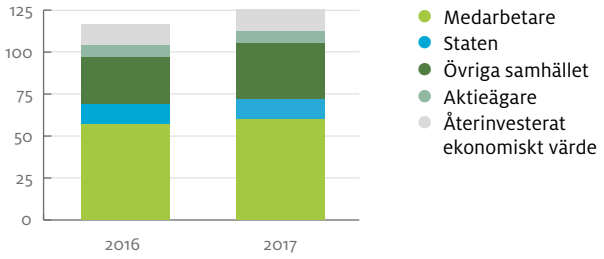

Foto: Shutterstock

Nu ska färre läkemedel hamna i Östersjön

Uppmuntrande testresultat från Östersjöprojektets vinnare.

Foto: Jetro Slavén

- Läkemedel och andra farliga ämnen som bekämpningsmedel, plastmjukgörare och lösningsmedel är s. k. mikroföroreningar som blir allt vanligare.
- Ämnena är biologiskt svåra att bryta ner och de färdas oförändrade genom människokroppen eller från tvättvattnet till avloppsvattnet.
- Dagens reningsverk klarar inte av mikroföroreningarna. Därför orsakar ämnena i vattendrag bland annat missbildningar och fortplantningsstörningar bland fisk. Mikroföroreningarna bidrar också till att nya resistenta bakteriestammar utvecklas.
- I dag är teknologierna för rening av farliga ämnen dyra och energiineffektiva. Wapulec Oy utvecklar en energiekonomisk teknologi för att rena vatten: En elektrisk koronaurladdning producerar en urladdning i form av en småskalig blixt som bildar OH-radikaler, atomärt syre och ozon. Dessa hör till naturens starkaste oxidationsmedel som kan användas för rening av både vatten och luft.

Forskaren och företagaren Henry Hatakkas projekt imponerade på Östersjöprojektets jury och han kunde åka hem till Villmanstrand med 80 000 euro i finansiering. Med hans teknologi kan reningsverk effektivare hindra hushållsföroreningar som läkemedelsrester och lösningsmedel från att rinna ut i Östersjön. Men Hatakka ser också möjligheter långt bortom Östersjön.

Med hjälp av prispengarna från Östersjöprojektet genomförde Henry Hatakka och hans företag Wapulec Oy under hösten 2017 sitt första pilotprojekt i Toikansuo reningsverk sydväst om Villmanstrand.

Trots att reningsverkets teknik är så föråldrad att Villmanstrands stad planerar en ny anläggning blev Henry Hatakka uppmuntrad av testresultaten.

– Också om det fanns en stor mängd fasta partiklar kvar i det biologiskt behandlade vattnet nådde vi ett reningsresultat på 50 procent. Då var kostnaden tre cent per kubikmeter vatten.

Ett andra test inleddes i början av 2018 i reningsverket i Kotka och de första testresultaten är goda.

– I Kotka är reningsverket modernare och därför är mängden fasta partiklar betydligt mindre. Reningsresultatet blev 70 procent till samma kostnad som i Villmanstrand, trots att mängden läkemedelsrester i avloppsvattnet i Kotka är cirka 50 procent högre, säger Henry Hatakka.

Frånsett tre problematiska läkemedelsämnen blev reningsgraden i bägge testomgångarna så hög att den ligger under europeiska läkemedelsmyndighetens rekommendationer, alltså under 150 nanogram per liter.

Men Hatakka har redan en plan för hur han ska tackla de tre läkemedlen.

– Genom att öka energidosen en aning kommer också de tre ämnena att hamna under myndigheternas rekommenderade nivåer.

För Henry Hatakka är ändå ett renare Östersjön bara ett delmål. Sedan flera år tillbaka är hans vision att kunna hjälpa utvecklingsländer få renare dricksvatten.

– Vår teknologi passar för att rena och desinficera dricksvatten i miljöer där avloppsvatten ofta blandas med rent ytvatten. Våra tester visar att vi redan med en liten mängd energi kan rena vatten från kolibakterier och det betyder att energin från en solpanel räcker för att starta reningsreaktorn.

Och i dag är han närmare sin vision än någonsin:

– Östersjöprojektet har möjliggjort att vi kan utveckla vår utrustning för industriellt bruk. Det har väckt intresse hos möjliga samarbetspartner och vi har redan inlett diskussioner om att produktifiera den här teknologin.

Starka relationer ger starka resultat

Under 2017 fick Östersjöprojektet och Åland Index stå i det internationella rampljuset. Intresset sträckte sig från FN-skrapan i New York till röda mattan i Cannes.

I New York fick Ålandsbankens miljöarbete agera som inspiratör under konferensen *Climate Change and the Sustainable Development Agenda*.

– Med vår expertis om bankvärlden och vårt långsiktiga arbete för ett friskare Östersjön hoppas vi kunna inspirera andra att skapa klimatsmarta redskap och tjänster, säger vd Peter Wiklöf.

När röda mattan rullades ut i Cannes under kommunikationstävlingen Cannes Lions belönades banken med Grand Prix-priset i kategorin företagsansvar.

– Priset är mycket mer än en glittrig statyett. Priset är resultatet av en mångårig dialog med våra kunder och ett förtroendefullt samarbete med Mathias Wikström på vår reklambyrå RBK. Långsiktighet och starka relationer ger resultat, säger Peter Wiklöf.

Så synar du din egen miljöpåverkan i sömmarna

Aldrig förr har det varit så här enkelt att följa med sitt eget koldioxidavtryck.

Det är inte alltid lätt att hålla koll på hur ens egna köpvanor påverkar miljön. Men har du hunnit få det nya Östersjökortet? Då är du några klick från viktiga insikter. Logga bara in i Interkontoret eller Mobilbanken och välj *Din miljöpåverkan*.

Uträkningen görs med hjälp av Åland Index i vilket kortinköpen rangordnas enligt en hållbarhetsmodell.

En hållbarhetsöverblick på ett ögonblick

TRE AFFÄRSOMRÅDEN

Ålandsbanken har verksamhet på tretton orter varav fem på Åland.

ÖSTERSJÖPROJEKTET

1 850 000 € till goda idéer för miljön sedan 1997.

1 850 000

ÖSTERSJÖPROJEKTET
ITÄMERIPROJEKTI
BALTICSEAPROJECT.ORG

Prioritering i bankens transporter:

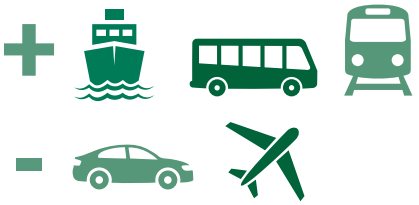

VÅRA VÄRDERINGAR

I det dagliga arbetet navigerar vi för hållbarhet genom våra värderingar.

INVESTERING

Vi efterlever FN:s principer för ansvarsfulla placeringar (UNPRI).

PRI Principles for Responsible Investment

INGEN KREDIT-GIVNING TILL

eller verksamheter som exempelvis har en negativ påverkan på platser på Unescos världsarvslista eller på nationalparker och naturreservat.

HÅLLBAR ENERGI-ANVÄNDNING

70 % av all energi via förny-bara källor (s.k. grön energi).

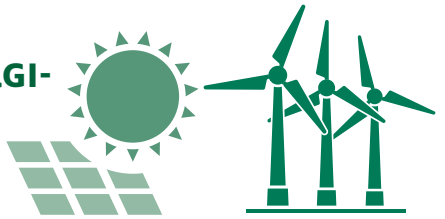

EN PLANET

Ålandsbanken jobbar för att vi ska kunna leva det liv vi lever idag och ändå få resurserna på vår planet att räcka till.

97 %

Banken strävar efter att alltid ha minst 97 % frisknärvaro.

Best in Class vi placerar endast i verksamheter med hög ESG-rating i sin jämförelsegrupp och dessutom mäter vi koldioxidintensiteten.

Best in Class
ESG Rating

HÅLLBARA KREDITER

Vår totala kreditportfölj består till största delen av krediter till privatpersoner.

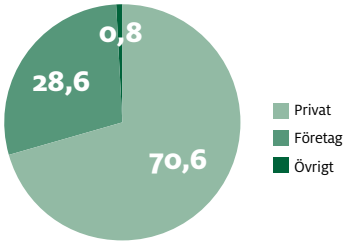

Vi eftersträvar att minska vår årliga pappers-förbrukning med minst 5 %.

ÖSTERSJÖKORTET

Världens första kreditkort som även redovisar miljöpåverkan ...

INTERN FOKUS PÅ ATT REDUCERA CO_2

- HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION
- HÅLLBAR ENERGI OCH VATTEN-ANVÄNDNING
- HÅLLBART RESANDE
- ÖKAD DELAKTIGHET

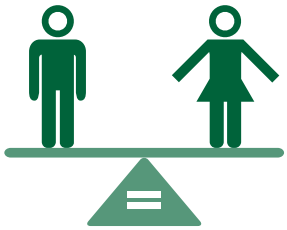

En jämställd representation

ÅLANDSBANKENS PRIORITERINGAR AV FN:S HÅLLBARHETSMÅL

Samhällsengagemang
Vi uppmuntrar och engagerar oss i idrott, kultur och studier genom att årligen donera stipendier till åländska skolor. Vidare arbetar vi i integrationsprojektet Business Lead 2017 Finland för ökad mångfald i finansbranschen.

Säkerställa
lika lön för lika arbete.

Utöver Östersjöprojektetet engagerar vi oss i Stockholm International Water Institute (SIWI), Bärkraft-nätverket för ett hållbart Åland och i Sveriges Forum för Hållbara Investeringar resp. Finlands Forum för Hållbara Investeringar

Framgångsrikt relationsbyggande på kundens hemmaplan

Foto: Daniel Eriksson

Mikael Mörn, direktör för affärsområdet Åland, Anne-Maria Salonius, direktör för affärsområdet Finland och Magnus Johansson, direktör för affärsområdet Sverige.

Sammanlagt arbetar 114 personer inom Ålandsbanken Private Banking på Åland, i Finland och i Sverige. Vårt Private Banking-erbjudande är en av hörnstenarna i bankens affärsverksamhet.

Private Banking-kunderna står för 50 procent av det aktivt förvaltade kapitalet, 51 procent av inlåningsvolymen och 45 procent av utlåningsvolymen. Rörelseresultatet från Private Banking uppgick 2017 till 18,5 miljoner euro, vilket motsvarar 71 procent av Ålandsbankens samlade rörelseresultat. Avkastningen på allokerat eget kapital ligger på 20,3 procent.

2017 blev premiåret för vår Private Banking-arbetsmodell. Modellens hjärta är ett team av experter inom förmögenhetsförvaltning, finansiell planering och personlig service som projektleder kundens totala ekonomi. Det här arbetssättet har under året visat sig både framgångsrikt och uppskattat bland våra kunder.

Karakteristiskt för året är en mycket hög nivå av relationsbyggande till nya kunder. I Finland kan vi efter Private Banking-evenemang i Lahtis, Joensuu, Björneborg och Rovaniemi konstatera att vårt erbjudande och Ålandsbankens renommé väcker stort intresse bland potentiella kunder över hela landet. Det aktivt förvaltade kapitalet ökade 9 procent.

I Sverige har vi ökat antalet kundseminarier i Stockholm, Göteborg och Malmö och resultatet har inte låtit vänta på sig: det aktivt förvaltade kapitalet ökade med 26 procent, vilket är den högsta tillväxttakten någonsin.

Vidare är det värt att notera att allt fler utlandssvenskar väljer Ålandsbanken som sin huvudsakliga Private Banking-partner. Den här trenden kan förklaras med att vi under de senaste åren har gjort lyckade rekryteringar. Vi har i dag flera medarbetare med hög kompetens kring finansiella frågor av internationell karaktär. Och det har motiverat att vi ökat vår närvaro utomlands genom såväl kundmöten som seminarier.

På Åland fortsätter vårt Private Banking-erbjudande att locka nya kunder. Att flera kunder byter bank ser vi som ett kvitto på att vi levererar en högklassig servicehelhet på vår hemmamarknad. Följaktligen ökade antalet diskretionära kunder med 4 procent medan det aktivt förvaltade kapitalet ökade med 4 procent.

Ålänningar har av tradition haft en förkärlek för nordiska placeringar och därför har förvaltare Lars Söderfjells återkomst till Ålandsbanken rönt uppskattning. Våra kunder har under hösten haft möjlighet att ta del av Lars analyser på två kundseminarier i Mariehamn.

Sammanfattningsvis ser vi att den goda tillväxttakten har gått hand i hand med en genomtänkt rekryteringsstrategi så att vi säkrar en högkvalitativ service. Glädjande är därför att vi på Åland och i Finland kom på andra plats i Kantar Sifo Prosperas årliga Private Banking-undersökning.

Personlig service överglänser nya regelverk

Inom affärssegmentet Premium Banking redovisas samtliga privatkunder som inte är Private Banking- eller kapitalförvaltningskunder. Dessutom ingår Ålandsbankens företagsenhet på Åland. Under 2017 avvecklades specialfinansieringsenheten i Helsingfors efter att framgångsrikt ha avslutat sitt uppdrag. Tack vare enhetens arbete är Ålandsbankens kreditportfölj nu i gott skick.

Under 2017 ökade antalet kunder med Premium Banking-avtal med 7 procent. Antalsmässigt har vi flest Premium Banking-kunder på finska fastlandet medan vi växer snabbast i Sverige och där blev ökningen 21 procent under året. Även på Åland fortsätter antalet Premiumkunder att växa, 2017 blev ökningen 10 procent.

Volymtillväxten under året var god, det aktivt förvaltade kapitalet ökade med 23 procent i jämförelse med 2016, inlåningen växte med 12 procent och utlåningen med 4 procent.

Den som följt med nyhetsflödet från bankvärlden under det senaste året kan lätt invaggas i tron att alla banker har händerna fulla med att implementera nya regelverk som MiFID 2, PSD 2 och GDPR. Onekligen medför de nya regelverken en hel del jobb bakom kulisserna. Men faktum är att Ålandsbanken under 2017 också har hunnit lansera ett överraskande stort antal nya produkter och tjänster som förenklar vardagen för våra kunder.

Några nyheter för våra kunder i Sverige är betaltjänsten Swish, inloggning med Mobilt BankID, nytt bankkort och fondnyheterna Dynamisk ränta samt aktiefonden Premium 100, som också erbjuds kunderna på våra två andra affärsområden.

På Åland presenterade vi tillsammans med Alandia Försäkring och Ömsen Försäkringar, portalen AX3 för bank- och försäkringstjänster. Dessutom kan våra kunder på Åland och fastlandet nu använda fingeravtryck för att smidigt logga in i Mobilbanken – som också har uppdaterats flera gånger under året. Utöver design-förbättringar kan kunder som fått det nya Österjökortet följa med hur den egna konsumtionen påverkar miljön.

Sammanfattningsvis: Vi har erbjudit våra Premiumkunder nya tjänster och genom nyanställningar på alla tre affärsområden har vi säkrat att den personliga service som vi erbjuder alltjämt håller hög kvalitet, såväl i våra digitala kanaler som på våra kontor. Vad gäller kontorsnätet stängde vi två kontor på Åland medan vi i Tammerfors kunde flytta in i nya, betydligt rymligare lokaler.

I gengäld kan vi glädja oss över att årets kundundersökningar på alla tre affärsområden visar hög nöjdhet och lojalitet bland våra kunder. En nyans av den lojaliteten är att man gärna rekommenderar Ålandsbanken för sina vänner.

Vad gäller placeringar hör fondsparande till en favorit bland våra Premiumkunder på alla tre affärsområden. Med den nya Premium 100-fonden blev vår palett av Premiumfonder komplett och våra kunder kan göra de fondval som matchar deras riskaptit. Följaktligen ökade det regelbundna fondsparandet med 14 procent under året.

FÖRETAGSENHETEN PÅ ÅLAND

Ålandsbankens företagsenhet är marknadsledaren på Åland och erbjuder ett brett utbud av tjänster och produkter som är anpassade för de åländska företagen.

Målgruppen är bred med både små och medelstora företag samt större koncerner med internationell verksamhet. Antalet företagskunder fortsatte öka under 2017 och kundernas aktivitetsnivå var hög. Vi fick också ett stort antal förfrågningar från företagskunder med engagemang i andra banker.

Utlåningen uppgick till 320 miljoner euro vid årets slut. Utlåningen till sjöfarten fortsatte minska under 2017 och utgjorde vid årets slut 1,2 procent av koncernens totala utlåning. Våra sjöfartskunder har sina fartyg sysselsatta på kontrakt och sköter sina finansieringsåtaganden enligt plan.

I den kundundersökning som gjordes i slutet av 2017 framgick att våra kunder gärna rekommenderar oss för andra företagare. Kunderna uppskattar det bemötande och den service de får. Vidare har man stort förtroende för sin kundansvariga.

Ålandsbanken har i slutet av 2017 tecknat avtal med Europeiska Investeringsfonden (EIF) om ett garantiprogram för små och medelstora företag. Med hjälp av garantin från EIF minskar bankens kapital- och kreditriskkostnader och det kommer i sin tur företagen till godo. Målsättningen är att erbjuda bättre finansieringsvillkor för små och medelstora företag som vill utveckla sin verksamhet eller göra satsningar inom hållbarhet. Det ser vi att på sikt kan leda till utveckling av näringslivet och fler arbetsplatser på Åland.

Företagsenheten har under 2017 fortsatt sitt engagemang i projekt som Business Lab Åland, Ungt entreprenörskap och Roslandsminglet. På så sätt bidrar Ålandsbanken till en positiv syn på entreprenörskap och till att ge unga företagare möjlighet att enklare komma igång med hjälp av effektiva verktyg.

Foto: Staffan Sundström

Vi har stärkt vår nordiska närvaro

Foto: Daniel Eriksson

Tom Pettersson leder Ålandsbanken Fondbolag Ab.

Ålandsbanken Fondbolag förvaltar Ålandsbankens fonder och levererar en heltäckande service till Ålandsbanken i fråga om de tjänster inom kapitalförvaltning som banken erbjuder kunder inom enheterna Private Banking och Premium Banking samt till institutionella kunder.

Året som gått

En betydande händelse under år 2017 var övertagandet av pensionsbolaget Allras fondvolymer. Ålandsbanken kunde medverka till att lösa en rättslig tvist mellan Allra och den svenska Pensionsmyndigheten, vilken resulterade i att Pensionsmyndigheten placerade cirka 1,3 miljarder euro av sparar-nas kapital i tre av Ålandsbankens fonder.

Förtroendet från Pensionsmyndighetens sida innebär att Ålandsbankens förvaltade fondkapital i princip har fördubblats under året. Tillskottet innebär också nytt kapital på fondmarknaden i Finland.

Med cirka 70 000 nya fondsparare från de tidigare Allra-fonderna blev Ålandsbanken också en betydligt större aktör inom det svenska premiepensionssystemet.

Under året förstärktes också organisationen för förvaltning av nordiska aktier då en ny förvaltningsenhet bildades. Nordiska aktier är en kärnkompetens för Ålandsbanken som nordisk aktör.

Utvecklingen av verksamheten med fastighetsfonder fortsatte starkt under året. Placerarnas intresse riktade sig speciellt mot Ålandsbanken Tomtfond som växte betydligt under året.

Verksamheten bedrevs i en miljö med fortsatt stark utveckling på de globala aktiemarknaderna, samtidigt som räntorna fortsatte ligga på extremt låga eller negativa nivåer. Just ränteläget innebar en komplicerad situation, framför allt i förvaltningen av dynamiska kapitalförvaltningsmandat där vår grundinställning under året har varit att förhålla sig försiktigt till aktiemarknaderna till följd av värderingsnivåerna

Aktiv förvaltningsstrategi

En ställningstagande, inte indexorienterad, förvaltningsstrategi är det grundläggande konceptet för all kapitalförvaltning inom Ålandsbanken.

Målsättningen är att skapa överavkastning i starka marknadslägen och bevara kapitalet möjligast väl i svaga marknadslägen. Mervärdet av strategin bör ses över en marknadscykel som normalt innefattar 5–7 år. Kortsiktigt kan den aktiva strategin dock innebära att avkastningen i förvaltade mandat och fonder avviker betydligt från de underliggande marknadernas utveckling, både positivt och negativt.

Den aktiva strategins betydelse för våra fyra huvudsakliga tillgångsslag kan beskrivas enligt följande:

DYNAMISKT KAPITALFÖRVALTNINGSMANDAT

Den aktiva förvaltningsstrategin är mest framträdande i bankens kapitalförvaltningsfonder och diskretionära dynamiska förvaltningsmandat. I dessa är tillgångsallokeringen mellan aktier, ränteplaceringar och alternativa tillgångsslag i varje marknadsläge den största enskilda faktorn av största betydelse för avkastningen.

AKTIEFÖRVALTNING

I förvaltningen av direktägda nordiska aktier samt aktiefonder innebär vår aktiva strategi främst ställningstagande på bolags- och sektornivå. Det betyder att portföljerna normalt avviker mycket från de underliggande marknadernas sammansättning enligt jämförelseindex.

RÄNTEFÖRVALTNING

Ränteförvaltningen omfattar huvudsakligen Ålandsbankens erkänt framgångsrika räntefonder. Fondernas strategi är att främst placera i företagsobligationer, emitterade företrädesvis av solida nordiska och europeiska bolag som vi analyserat och känner väl till och som har en långsiktigt framgångsrik, stabil verksamhet och ekonomisk position.

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Förvaltningen av fastighetsfonder kategoriseras inte som aktiv eller passiv på samma sätt som förvaltningen av de övriga tillgångsslagen. Ålandsbanken Bostadsfond skiljer sig ändå från flertalet liknande fonder i Finland. Till exempel placerar fonden i lägenheter i bostadsaktiebolag, det vill säga hus med ägarbostäder istället för traditionella hyresfastigheter. Fonden placerar dessutom bara i nya bostäder i attraktiva områden med en fungerande bostadsmarknad. Strategin har visat sig vara framgångsrik.

Ålandsbanken Tomtfond erbjuder å sin sida placerarna unika egenskaper i form av en förutsägbar och stabil avkastning i kombination med en låg risk. Speciellt i det nuvarande marknadsläget med extremt låga räntor finns det få alternativ som erbjuder motsvarande stabilitet och avkastningsnivå.

Framtidsutsikter

Trots det utmanande marknadsläget ser vi att det finns goda förutsättningar för en fortsatt tillväxt inom de flesta verksamheter under 2018 och även i ett längre perspektiv. Tillväxten är givetvis beroende av förutsättningarna på marknaden och det förvaltningsresultat som skapas. Vi ser att ökad reglering, till exempel MiFID 2-regelverket, delvis kan gynna tillväxten inom fondverksamheten till följd av att verksamheten är väl genomlyst och transparent, inte minst vad gäller kostnader.

Vi arbetar aktivt med att ta fram koncept för nya fastighetsfonder. Vi vill erbjuda investerarna nya möjligheter att på ett enkelt sätt dra nytta av potentialen i fastighetsinvesteringar. Samtidigt vill vi bygga vidare på den starka position som Ålandsbanken har skapat på den finländska marknaden för fastighetsfonder.

Som en ny, större aktör på den svenska pensionsmarknaden följer vi noggrant med de nya krav som Finansdepartementet kommer att ställa på de fondförvaltare som vill erbjuda sina fonder på Pensionsmyndighetens fondtorg. Finansdepartementet har aviserat att nya, striktare krav kommer att införas under 2018 i syfte att säkerställa att oseriösa aktörer inte har möjlighet att verka på fondtorget.

Ansvarsfulla investeringar

Samtliga Ålandsbankens fonder och kapitalförvaltningsmandat följer Ålandsbankens kriterier för ansvarsfulla investeringar. Vi anser att ansvarsfulla investeringar är ett område som kommer att utvecklas starkt under de närmaste åren. Därför satsar vi resurser på att utveckla fondernas agerande som aktiva ägare i frågor som berör hållbarhet. En nyhet är också att en hållbarhetsredovisning för Ålandsbankens fonder ingår som en del av fondernas årsredovisning för år 2017.

Förvaltat kapital

miljoner euro

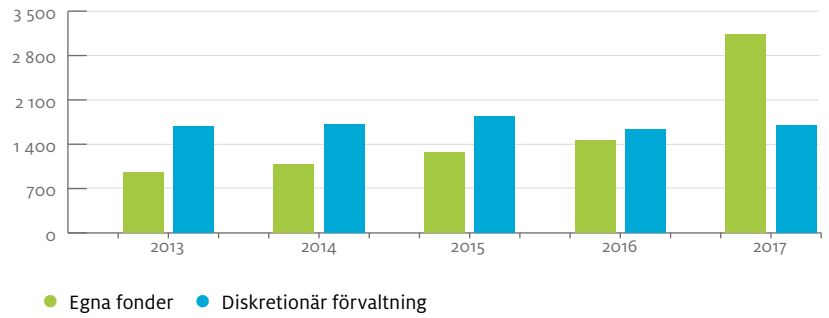

Ökad effektvitet med samlade krafter

Foto: Daniel Eriksson

Juhana Rauthovi, Chief Risk & Compliance Officer, Tove Erikslund, Chief Administrative Officer, Jan-Gunnar Eurell, Chief Financial Officer

CFO-staben

Chief Financial Officer Jan-Gunnar Eurell leder avdelningarna Treasury, Group Finance, IT-styrning och Juridik. CFO-staben har cirka 45 medarbetare och, i likhet med de övriga koncernstaberna, personal i Mariehamn, Helsingfors och Stockholm.

Treasury har en central roll i Ålandsbanken med ansvar för koncernens likviditet, funding samt ränterisk inklusive räntersken i bankverksamheten. Avdelningen har de senaste åren framgångsrikt utvecklat och effektiviserat sin verksamhet. Treasuryportföljen, som omfattar likvida tillgångar och ställda säkerheter, har till följd av regelverkskrav växt betydligt snabbare än utlåningsportföljen de senaste åren. Treasuryportföljen uppgick vid årsskiftet till 1,2 miljarder euro motsvarande cirka 30 procent av utlåningsportföljen. Rådande ränteläge innebär svårigheter att få positiv avkastning på denna växande del av balansräkningen. Även Ålandsbankens kapitalmarknadsupplåning har växt snabbare än inlåningen från allmänheten. Treasuryupplåningen uppgick vid årsskiftet till 1,8 miljarder euro motsvarande cirka 58 procent av depositioner från allmänheten. Treasurys dominerande finansieringsinstrument är säkerställda obligationer, som nu uppgår till 1,3 miljarder euro. Trenden med sjunkande kostnader för kapitalmarknadsfinansieringen fortsatte glädjande nog även 2017.

Group Finance har under lång tid på ett mycket förtjänstfullt sätt effektiviserat och kvalitetshöjt den interna ekonomiska rapporteringsprocessen så att koncernboksluten numera är färdiga redan bankdag 5. Året har rymt omfattande förberedelsearbete inför implementeringen av IFRS 9, det nya regelverket för redovisning av finansiella instrument.

För såväl IT-styrning som Juridiska avdelningen styrs en stor del av avdelningarnas resurser till Ålandsbankens vid var tidpunkt mest prioriterade projekt. Under 2017 har det bland annat varit arbetet med det nya kapitalmarknadssystemet samt myndighetskravsdrivna projekt som MiFID 2, GDPR, PAD och PSD2.

Under 2018 fortsätter effektiveringen och kvalitetshöjningen av CFO-stabens arbetsprocesser.

CAO-staben

Chief Administrative Officer Tove Erikslund leder avdelningarna Affärsstöd, Affärsstöd Betalningar, Affärsstöd Kapitalmarknad, Kundservice & Marknadssupport, Affärsutveckling samt Human Resources. CAO-staben har cirka 100 medarbetare i Mariehamn, Helsingfors och Stockholm.

CAO-staben ansvarar för backoffice och systemstöd för värdepappershantering, inlåning och betalningsförmedling. I staben ingår även kundservice och marknadssupport, affärsutveckling, partnersamarbeten, projektledningsresurser samt avdelningen för Human Resources. CAO-staben koordinerar och driver Ålandsbankens hållbarhetsarbete enligt bankens fastslagna hållbarhetsstrategi.

Under 2017 fortsatte centraliseringen och effektiviseringen av CAO-stabens backoffice-funktioner. Bland annat överläts kortutgivningstjänsterna inom Affärsstöd till Crosskey Financial Services. Betalningsfunktionen inom Affärsstöd Betalningar och merparten av Affärsstöd Kapitalmarknad centraliserades till Mariehamn. Målsättningen för 2018 är att bygga upp ett helt centraliserat backoffice för CAO-stabens alla verksamhetsområden.

Inom CAO-staben tillämpas i allt högre grad ett snabbare och smidigare arbetssätt för att effektivisera och fortare få ut leveranser. En stor utmaning är att driva utveckling inom andra områden än de som regelverken kräver. Under 2017 skedde många förändringar i regelverken, i synnerhet inom kapitalmarknadsområdet. Flera myndighetsrelaterade projekt har drivits inom området, samtidigt som vi har genomfört bankens största IT-projekt någonsin: utvecklingen av koncernens nya kapitalmarknadssystem. Systemet togs i bruk i vår svenska verksamhet i juli 2017.

Arbetet både före produktionssättningen av kapitalmarknadssystemet och efteråt har varit tidskrävande och utmanande för både personal och kunder. Systemet kommer att vidareutvecklas under 2018 för att skapa en ännu bättre användarupplevelse för våra kunder. I det arbetet ingår bland annat värdepappershandel och fondsparande på vårt svenska Internetkontor och i vår mobiltjänst.

I nästa fas ska kapitalmarknadssystemet implementeras på Åland och i Finland. När alla tre affärsområden använder systemet kommer hela koncernen att ha ett modernt kapitalmarknadssystem med en tydlig och behaglig kundupplevelse. Samtidigt möjliggör det nya systemet att vi får full effekt av de centraliserade backoffice-funktionerna med gemensamma processer och lägre systemkostnader.

Under 2017 pågick ett intensivt arbete med att implementera EU-direktivet MiFID 2 som trädde i kraft den 3 januari 2018. Syftet med MiFID 2 är bland annat att öka transparensen och ytterligare stärka kundskyddet. Direktivet är omfattande och innebär anpassningar samt förändringar i bland annat bankens processer och system.

Europeiska centralbankens (ECB) projekt TARGET2-Securities (T2S) för att harmonisera värdepappershandeln inom Europa fortsatte under 2017. Från 2015 har de europeiska värdepapperscentralerna successivt anslutit sig till ECB-plattformen T2S. Den finländska värdepapperscentralen Euroclear Finland ansluts till T2S i maj 2018. För Ålandsbanken innebär det nya tekniska kopplingar till Euroclear Finland.

Vi ser en fortsatt ökad användning av realtidsbetalningar och de nya möjligheter som betalningarna erbjuder. I Sverige genomfördes bankens anslutning till betaltjänsten Swish i februari 2017. Ett projekt pågår för att under 2018 ansluta Ålandsbanken till Siirto, den motsvarande finländska tjänsten.

Nya, smidiga identifierings- och inloggningslösningar för våra digitala tjänster togs väl emot av våra kunder. I Sverige togs Mobilt BankID i bruk under året och en motsvarighet, Ålandsbanken eID, för våra finländska och åländska kunder lanserades i november.

Utvecklingen av Åland Index och Östersjökortet har fortsatt, vilket möjliggör att även våra kunder i Sverige under 2018 kommer att ha möjlighet att följa upp miljöpåverkan av sina kortinköp.

Vi fortsatte även arbetet med att effektivisera våra processer så att de blir allt mer digitala och därför kräver mindre papper. Främst fokuserade vi på processerna kring nya kunder och kreditgivning.

Den digitala utvecklingen fortsätter under 2018 inom många områden i syfte att öka kundupplevelsen, effektivisera och öka säkerheten. Bland annat kommer vi att erbjuda en digital telefonidentifiering för att ytterligare förstärka kundens trygghet. Vår målsättning är också att erbjuda våra kunder rådgivning via video om behov finns.

Under 2017 infördes geografiska begränsningar och beloppsbegränsningar i vårt svenska Internetkontor och Mobilbanken. Olika informationsinsatser genomfördes även i syfte att hjälpa våra kunder att skydda sina kort. Åtgärderna har gett effekt: våra kunder är i dag mera medvetna om säkerhetsriskerna. De använder därför våra tjänster och det minskar väsentligt risken för kortmissbruk.

Ärendevolymerna fortsatte att öka hos Kundservice, som kunderna kan kontakta via telefon, internet och chatt. Kommunikationen via social medier ökar också successivt.

Ett nytt koncerngemensamt personaladministrationssystem togs delvis i bruk i slutet av året och det färdigställs i början av 2018.

Förutom utvecklingsprojekt för Ålandsbankens kunder utvecklar vi även tjänster för den mobila spartjänst som vår samarbetspartner Dreams erbjuder. I slutet av 2017 hade vi drygt 50 000 sparkontokunder via Dreams och under hösten möjliggjorde vi att dessa kunder också kan fondspara.

CRO-staben

Chief Risk & Compliance Officer Juhana Rauthovi leder avdelningarna Risk Control, Compliance, Operativa risker & Säkerhet, Kreditberedning och Kreditprocesser. CRO-staben består av cirka 40 personer i Mariehamn, Helsingfors och Stockholm.

Koncernstaben Risk Office har som primärt uppdrag att skydda Ålandsbankens kapital, resultat och varumärke genom att erbjuda ett ramverk för risk- och kredithantering. Syftet är att skapa en riskkultur som är sund och som motsvarar bankens riskaptit.

Ålandsbankens risknivå har successivt sjunkit under ett antal år inom samtliga större riskområden (kreditrisk, likviditetsrisk, marknadsrisk och operativ risk). Samtidigt har processerna för att hantera och följa upp risker förstärkts. Detta bekräftades av Finansinspektionen efter deras samlade kapitalbedömning av Ålandsbanken 2017.

Andelen oreglerade krediter i kreditportföljen låg vid årsskiftet 2017–2018 på en historiskt låg nivå. Kreditförlusterna i den svenska verksamheten var efter nio års verksamhet fortfarande obefintliga.

Kreditområdet präglas alltjämt av en rad nya regelverkskrav. Banken arbetade under året intensivt med implementeringen av den nya redovisningsstandarden IFRS 9 för förväntade kreditförluster. I det arbetet ingick kravställning och testning av IT-funktionalitet samt utbildning av personal. Modelleringen av förväntade förluster för alla tillgångar enligt IFRS 9-standarden slutfördes av bankens kreditriskmodellerare.

Vidare analyserades konsekvenserna av att klassificera och värdera alla finansiella tillgångar enligt den nya standarden. Förberedelser gjordes också inför de skärpta amorteringskraven som träder i kraft i Sverige 1 mars 2018.

Compliance-funktionen, som ansvarar för kundskydd, uppförande på marknaden, motverkande av penningtvätt och terrorismfinansiering samt tillstånds- och tillsynsfrågor, arbetade under året bland annat med reglering gällande marknadsmissbruk och motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism, investeringstjänster samt kommande krav på hantering av personuppgifter. Utbildning av personalen inom funktionens ansvarsområden, interna regelverk samt olika kontroller var som alltid en viktig del av Compliance-funktionens arbete.

Funktionen för Operativa risker & Säkerhet fortsatte vidareutveckla riskkartläggningar och kontinuitetsplanering samt ordna kontinuitetsövningar och säkerhetsgenomgångar. Nya e-utbildningar togs i bruk och modeller för uppdatering av bankens behörighetsstruktur skapades.

Crosskey och Compass Card

Crosskey Banking Solutions Ab Ltd

2017 inleddes med goda nyheter för Ålandsbankens kunder i Sverige. Dels anslöt vi Ålandsbanken till den mobila betaltjänsten Swish, dels kunde bankens kunder börja använda Mobilt bankID för att logga in till Internetkontoret och Mobilbanken.

En annan viktig händelse på den svenska marknaden var att Crosskey framgångsrikt konverterade Ålandsbankens hela stock av debitkort till Crosskeys kortsystem.

I Finland tillsåg Crosskey att S-banken under det första kvartalet 2017 kunde lansera betaltjänsten Siirto, den finländska motsvarigheten till Swish. S-banken blev då en av de första bankerna i Finland att erbjuda den nya tjänsten. I samband med lanseringen av Siirto gavs S-bankens kunder även möjlighet att i digitala kanaler identifiera sig med fingeravtryck med stöd av Crosskeys tjänst C ID.

Sammantaget kan vi konstatera att Crosskeys banksystem under 2017 blev ett av få banksystem på den nordiska marknaden som är integrerat med både Swish och Siirto.

Årets främsta milstolpe blev ändå lanseringen av ett nytt kapitalmarknadssystem för Ålandsbanken i Sverige. Efter flera års utvecklingsarbete tillsammans med Crosskeys finländska IT-partner Model IT lanserades plattformen under sommaren och Ålandsbankens svenska kapitalmarknadsverksamhet kunde konverteras till den nya plattformen. Indecap, en av Crosskeys nya kunder under 2017, valde några månader senare att ta i bruk ett antal tjänstemoduler ur det nya kapitalmarknadssystemet för att kunna effektivisera sin affärsverksamhet.

Under andra halvåret arbetade Crosskey med implementeringen av två nya kunder i Sverige till Crosskeys kortsystem med tillhörande tjänster. Dessa två nya kunder går live under 2018.

Omfattande arbete har också lagts ned på att anpassa Crosskeys systempalett till dataskyddsförordningen GDPR, MiFID 2-regelverket och betaltjänstdirektivet PSD2. Vad gäller betaltjänstdirektivet kommer Crosskey under 2018 att lansera C Open, sin tjänsteplattform för Open Banking. Plattformen möjliggör för banker att enkelt samarbeta med andra banker och fintech-bolag.

Den höga kundnöjdheten fortsatte 2017. En tredjedel av Crosskeys tillfrågade kunder har under året rekommenderat Crosskey som leverantör av banksystem. Hälften av de tillfrågade ansåg att Crosskey är deras mest värdefulla partner.

Inte bara Crosskeys kunder och deras kunder har haft ett framgångsrikt och gott samarbete med Crosskey, utan Crosskeys personal har också stimulerats och motiverats av årets framgångar. Det syns i den årliga medarbetarundersökningen, där Crosskey hade det högsta uppmätta nöjdhetsresultatet någonsin i den internationella medarbetarundersökningen Great Place To Work.

Rörelseresultatet uppgick under året till 1,4 miljoner euro, vilket är en minskning jämfört med resultatet för 2016 som var 2,4 miljoner euro. Huvudorsaken till minskningen utgjordes av tillfälligt högre kostnader kopplade till lanseringen av det nya kapitalmarknadssystemet i Sverige.

Kvalitetsmässigt behöll Crosskey sin höga nivå och efter årets revisioner återcertifierades bolaget både enligt ISO- och PCI DSS-standarden.

Ab Compass Card Oy Ltd

Compass Card hanterar Ålandsbankens växande kortaffär i Finland och Sverige. Bolaget har dessutom en kreditkortsaffär med ett antal finska samarbetspartners. Den tidigare volymmässigt största kortaffären avseende cirka 100 000 kunder hos S-banken avslutades under 2016.

Under 2017 gjordes omorganiseringar för att skala ner kostnaderna. Bolaget påbörjade ett projekt att flytta verksamheten till systemleverantören Crosskeys nya kortplattform. Compass Card blev PCI-certifierad.

Koncernexterna intäkter, Crosskey
miljoner euro

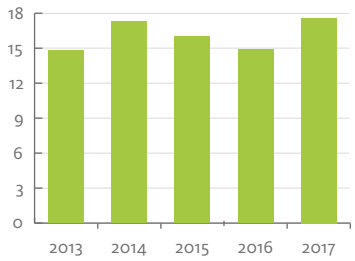

Rörelseresultat, Compass Card
miljoner euro

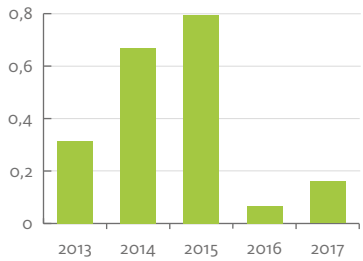

Aktiefakta

Börsvärde
miljoner euro

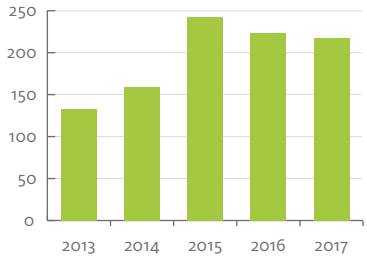

Resultat per aktie
euro

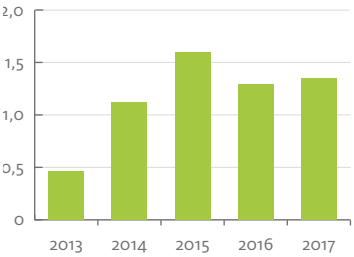

Dividend per aktie
euro

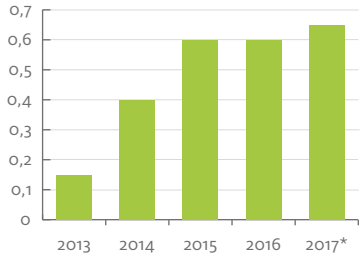

* Styrelsens förslag inför bolagsstämman 2018.

Aktiekapitalet

Bankens aktiekapital är 41 949 003,76 euro. Aktierna fördelas på 6 476 138 A- och 8 959 175 B-aktier. Varje A-aktie representerar vid bolagsstämman tjugo (20) röster och varje B-aktie en (1) röst. I bolagsordningen finns ett stadgande som medför att ingen representant vid bolagsstämman får rösta för mer än en fyrtiondedel av det vid stämman företrädda röstetalet.

Bolagsstämman beslöt i april 2014 att bemyndiga styrelsen att fatta beslut om emission av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier som avses i aktiebolagslagens 10 kap 1 §. Bemyndigandet avser aktier i serie B och det sammanlagda antalet aktier som med stöd av bemyndigandet kan emitteras ska inte överstiga 3 000 000 B-aktier. Bemyndigandet avser en eller flera emissioner mot vederlag eller vederlagsfria emissioner och kan även avse avyttring av egna aktier. Bemyndigandet ersätter bolagstämmans alla tidigare icke-utnyttjade bemyndiganden av aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier. Bemyndigandet är i kraft till den 10 april 2019. Hittills har 1 036 885 stycken B-aktier (per 31 december 2017) emitterats eller avyttrats med stöd av bemyndigandet och följaktligen kan ännu 1 963 115 B-aktier emitteras eller avyttras på basen av det.

Ålandsbankens styrelse beslutade den 30 september 2014 att i stöd av bolagsstämmans bemyndigande den 10 april 2014 genomföra en riktad emission av 100 000 optionsrätter till nyckelpersoner inom banken, som ett led i fullföljande av bankens incitamentsprogram. Varje optionsrätt berättigade till tecknande av en B-aktie. Optionsrätternas lösendatum var den 29 december 2017, och 100 000 aktier tecknades på basen av dessa optionsrätter.

Aktiesparprogram

Ålandsbankens styrelse har beslutat om två aktiesparprogram för samtliga anställda inom koncernen, 2015 års aktiesparprogram respektive 2016 års aktiesparprogram. 69 procent av de anställda deltog i 2015 års program och 60 procent i 2016 års program. Aktiesparprogrammen gav de anställda möjlighet att spara en del av månadslönen för att investera i Ålandsbankens B-aktier. Deltagande i aktiesparprogrammet skedde på frivillig basis. De anställda kunde spara maximalt fem procent av sin månadslön för att vid de halvårsvisa riktade emissionerna teckna B-aktier. Programmen är ettåriga. Tre år efter respektive emission utdelar Ålandsbanken en gratis matchningsaktie för varje aktie som förvärvats i de riktade emissionerna till de som deltagit i emissionerna, som fortsättningsvis är anställda inom koncernen samt har de emitterade aktierna i sin ägo. De anställda erbjuds att teckna B-aktien till en kurs som understiger medelkursen för kalendermånaden innan respektive emission med 10 procent. Sparbeloppet i 2015 års aktiesparprogram uppgick till 0,9 miljoner euro, och 63 756 aktier emitterades. Sparbeloppet i 2016 års aktiesparprogram uppgick till 0,8 miljoner euro, och 60 236 aktier emitterades i september 2016 respektive februari 2017.

Aktier som en del av program för rörlig ersättning

Nyemitterade eller förvärvade egna B-aktier utbetalas som en del av Ålandsbankens incitamentsprogram. I mars 2017 utbetalades 7 965 nyemitterade B-aktier. I mars 2018 kommer cirka 12 000 nyemitterade B-aktier att utbetalas. Ytterligare cirka 28 000 B-aktier kommer att utbetalas som uppskjuten del av incitamentsprogram under åren 2019–2021, förutsatt att kriterierna för utbetalning uppfylls. Antalet aktier är beroende av aktiekursen vid utdelningstillfället.

Aktiekapitalets utveckling

	Aktiekapital, euro	Antal A-aktier	Antal B-aktier
2017	41 949 003,76	6 476 138	8 959 175
2016	41 674 226,83	6 476 138	8 823 012
2015	41 500 786,10	6 476 138	8 737 101
2014	29 103 547,58	6 476 138	7 944 015
2013	29 103 547,58	6 476 138	7 944 015

Handeln med bankens aktier

Under 2017 omsattes bankens A-aktier på Helsingfors Börs för 2,5 miljoner euro till medelkursen 14,85 euro. Den högsta noteringen var 15,89 euro, den lägsta 13,06 euro. B-aktierna omsattes för 6,9 miljoner euro till medelkursen 14,41 euro. Den högsta noteringen var 15,49 euro och den lägsta 13,27 euro.

Antalet registrerade aktieägare i ägarförteckningen 31 december 2017 var 9 479 som ägde 14 080 289 stycken aktier. Dessutom fanns totalt 1 355 024 förvaltarregistrerade aktier.

De tio största aktieägarna 31.12.2017

	Aktieägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Totalt	Ägarandel, %	Röstandel, %
1	Wiklöf Anders med bolag	1 605 496	1 326 549	2 932 045	19,00	24,15
2	Alandia Försäkring	917 358	406 432	1 323 790	8,58	13,54
3	OP Yrityspankki Oyj (förvaltarregistrerat)	40	919 065	919 105	5,95	0,66
4	Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag	794 566	111 201	905 767	5,87	11,56
5	Fennogens Investments S.A.	474 264	152 088	626 352	4,06	6,96
6	Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas	123 668	165 954	289 622	1,88	1,91
7	Svenska Litteratursällskapet i Finland rf	208 750	0	208 750	1,35	3,01
8	OMXBS/Skandinaviska Enskilda Banken AB (förvaltarregistrerat)	186 166	14 672	200 838	1,30	2,70
9	Oy Etra Invest Ab	0	200 000	200 000	1,30	0,14
10	Nordea Bank AB (förvaltarregistrerat)	19 065	165 269	184 334	1,19	0,39

Förteckningen omfattar även aktieägares koncernbolag och ägarkontrollerade bolag.

Aktieägare enligt innehavets storlek

Antal aktier	Antal aktieägare	Antal aktier totalt	Antal aktier i medeltal	Antal röster, %
1–100	3 980	173 955	44	1,1
101–1 000	4 286	1 486 176	347	7,0
1 001–10 000	1 106	2 845 063	2 572	12,2
10 001–	107	10 930 119	102 151	79,8
Varav förvaltarregistrerade		1 335 024		3,9

Aktiestockens fördelning

Ägarkategori	Antal aktier	Ägarandel, %
Privatpersoner	5 112 403	33,1
Företag	4 606 083	29,8
Finansiella institut och försäkringsbolag	2 740 967	17,8
Icke vinstsyftande samfund	662 351	4,3
Offentliga samfund	9 186	0,1
Utlandet	949 299	6,2
Förvaltarregistrerade aktier	1 355 024	8,8
	15 435 313	**100,0**

Uppgifter om Ålandsbankenaktien	2017	2016	2015	2014	2013
Antal aktier, tusen st. [1]	15 435	15 299	15 208	14 398	14 395
Antal aktier efter utspädning, tusen st.	15 586	15 572	15 411	14 498	14 395
Antal aktier i genomsnitt, tusen st.	15 330	15 266	15 188	14 398	14 395
Resultat per aktie, euro [2]	1,35	1,29	1,60	1,12	0,46
Resultat per aktie efter utspädning, euro	1,34	1,28	1,59	1,12	0,46
Dividend per aktie, euro [3]	0,65	0,60	0,60	0,40	0,15
Dividend i % av resultatet [4]	48,5	46,6	37,5	35,7	32,3
Eget kapital per aktie, euro [5]	15,14	14,50	14,00	13,49	12,54
Eget kapital per aktie efter utspädning, euro	15,02	14,37	13,94	13,46	12,54
Aktiernas börskurs på bokslutsdagen					
A-aktien	14,20	14,84	16,40	11,27	10,88
B-aktien	14,05	14,38	15,60	10,87	7,94
P/E-tal [6]					
A-aktien	10,5	11,5	10,2	10,1	23,4
B-aktien	10,4	11,2	9,7	9,7	17,1
Effektiv dividendavkastning, % [7]					
A-aktien	4,6	4,0	3,7	3,5	1,4
B-aktien	4,6	4,2	3,8	3,7	1,9
Börsvärde, miljoner euro	217,8	223,0	242,4	159,1	133,3

1 Antal registrerade aktier med avdrag för egna aktier på bokslutsdagen

2 $\frac{\text{Aktieägarnas andel av periodens resultat}}{\text{Antal aktier i genomsnitt}}$

3 Styrelsens förslag inför bolagsstämman

4 $\frac{\text{Dividend för räkenskapsperioden}}{\text{Aktieägarnas andel av räkenskapsperiodens resultat}} \times 100$

5 $\frac{\text{Aktieägarnas andel av eget kapital}}{\text{Antal aktier med avdrag för egna aktier på bokslutsdagen}}$

6 $\frac{\text{Aktiernas börskurs på bokslutsdagen}}{\text{Resultat/aktie}}$

7 $\frac{\text{Dividend}}{\text{Aktiernas börskurs på bokslutsdagen}} \times 100$

Antal omsatta Ålandsbankenaktier på Helsingfors börs

År		Antal tusen aktier	Omsättning i % av aktierna	Betald kurs: högst/lägst, euro	Medelkurs, euro
2017	A	167	2,6	15,89–13,06	14,85
2017	B	482	5,4	15,49–13,27	14,41
2016	A	208	3,2	16,99–12,11	14,45
2016	B	809	9,2	16,10–12,62	14,11
2015	A	772	11,9	19,50–11,00	16,28
2015	B	972	11,1	17,58–10,76	15,33
2014	A	194	3,0	12,24–10,00	11,09
2014	B	1 129	14,2	11,30–7,86	9,03
2013	A	83	1,3	13,67–10,02	11,60
2013	B	605	7,6	9,00–7,01	8,11

Styrelsens verksamhetsberättelse

Foto: iStock

Styrelsens verksamhetsberättelse

Makroläge och myndighetskrav

Finsk ekonomi avslutade året starkt efter många år av stagnation. Tillväxten är i huvudsak exportdriven och från tillverkningsindustrin kommer rapporter om att orderböckerna är tillbaka på nivåer som innan finanskrisen. Orosmoln i form av en åldrande befolkning i kombination med fortsatt hög arbetslöshet ställer krav på nya reformer.

I Sverige syns en ny trend med flera månader av vikande bostadspriser. Prisnedgången syns främst bland lägenheter i storstadsregionerna där flera bostadsutvecklare även märkt av en kraftig nedgång i efterfrågan. Under hösten beslutade regeringen om ytterligare ett skärpt amorteringskrav för bostadslån. Det skärpta amorteringskravet träder i kraft 1 mars 2018.

Ännu tio år efter den globala finanskrisens utbrott gör den sig påmind, dels genom den regelverksflod som fortsatt väller in över bankbranschen, dels genom negativa räntor. Ett trendbrott kan dock skönjas i USA, där centralbanken börjat höja styrräntan och de långa marknadsräntorna börjat stiga, samtidigt som signaler kommer från den nya administrationen att minskad reglering av finansmarknaden är önskvärd. I Finland och i Sverige, liksom i övriga Europa, har motsvarande trendbrott ännu inte manifesterats, även om de långa marknadsräntorna har börjat stiga.

REFERENSRÄNTOR GENOMSNITT, PROCENT

	2017	2016
Euribor 3 mån.	–0,33	–0,26
Euribor 12 mån.	–0,15	–0,03
Stibor 3 mån.	–0,50	–0,49

Under året steg aktiekurserna med cirka 6 procent på både Helsingforsbörsen (OMXHPI) och Stockholmsbörsen (OMXSPI).

Värdet på den svenska kronan i förhållande till euron var under året i genomsnitt 2 procent lägre än föregående år och jämfört med årsskiftet 3 procent lägre. Vid omräkning av resultatet från bankens svenska verksamhet till euro har genomsnittskursen för perioden använts, medan balansräkningen omräknats till kursen på balansdagen.

Viktiga händelser 2017

Den 3 juli tog Ålandsbanken Sverige en ny digital värdepappersplattform i drift, som utvecklats av Crosskey Banking Solutions. Ålandsbanken har de senaste fem åren systematiskt arbetat med att skapa koncerngemensamma, moderna lösningar inom värdepappersområdet omfattande handels-, förvars- och portföljsystem, backofficeprocesser samt kundservice via internetkontor och mobilapp. Lanseringen i Sverige var en viktig milstolpe i denna resa. Ännu återstår vissa utvecklingsfaser i Sverige, framför allt kopplat till funktionalitet via internetkontor och mobilapp, samt byte av förvarssystem i Finland innan detta omfattande utvecklingsprogram är avslutat.

Ålandsbankens Fondbolag träffade i maj en överenskommelse med fondbolaget Allra om att överta volymerna från deras fonder om cirka 1,3 miljarder euro inom det svenska premie-pensionssystemet. Initialt tog Ålandsbanken över förvaltningen av kapitalet i Allras fonder, varefter kontrollerade fondbyten via Pensionsmyndigheten till Ålandsbankens motsvarande fonder har genomförts.

Räntefonden Ålandsbanken Euro Bond belönades för fjärde året i rad av Lipper som den bästa fonden i sin kategori inom Norden. Fonden vann priset på alla tidsperioder som analyserats, 3, 5 och 10 år.

Ålandsbankens Östersjöarbete fortsätter att väcka intresse. Bland annat var Ålandsbankens verkställande direktör Peter Wiklöf inbjuden till ett klimatmöte hos FN i New York i mars, där han berättade om Östersjökortet och Åland Index, ett digitalt verktyg som mäter miljöbelastningen på kundernas inköp. Ålandsbanken och den svenska reklambyrån RBK har i en rad nationella och internationella marknadsföringstävlingar belönats för insiktsfullt synliggörande av Östersjöns tillstånd och för de konkreta åtgärder som banken gjort för miljön, bland annat med Guldägget och Grand Prix-pris på Cannes Lions.

På Åland har AX3 lanserats, ett samarbete mellan Ålandsbanken och de två åländska försäkringsbolagen Alandia Försäkring och Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. AX3 erbjuder inledningsvis tre grundpaket av bank- och försäkringstjänster. Två vänder sig mot ungdomar upp till 25 år – studera-paketet och

flytta hemifrån-paketet. Det tredje paketet är ett stöd för dem som går i bostadstankar, ett köpa bostad-paket. De enskilda tjänsterna finns redan hos respektive Ålandsbanken, Alandia Försäkring och Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Det unika i AX3 ligger i att företagen samarbetar kring sina respektive tjänster för att förenkla för kunderna.

På bolagsstämman den 6 april 2017 omvaldes styrelsen bestående av Nils Lampi, Christoffer Taxell, Åsa Ceder, Anders Å Karlsson, Göran Persson, Ulrika Valassi, Anders Wiklöf och Dan-Erik Woivalin. På styrelsens konstituerande möte samma dag valdes Nils Lampi till ordförande och Christoffer Taxell till vice ordförande för styrelsen.

Resultat

Periodens resultat hänförligt till aktieägarna ökade med 1,0 miljoner euro eller 5 procent till 20,7 miljoner euro (19,7). Rörelseresultatet ökade med 0,9 miljoner euro eller 4 procent till 26,0 miljoner euro (25,1).

Resultat hänförligt till aktieägarna

miljoner euro

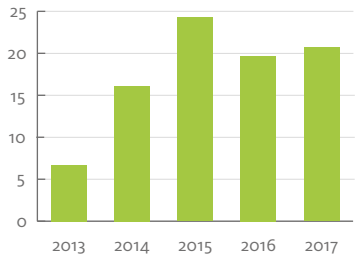

Avkastningen på eget kapital uppgick till 9,1 procent (9,1).

Intäkterna ökade med 7,6 miljoner euro eller 6 procent till 128,0 miljoner euro (120,4), huvudsakligen hänförligt till ökade provisionsintäkter från våra kunders placeringsaffärer samt ökade IT-intäkter.

Räntenettot ökade med 0,8 miljoner euro eller 1 procent till 55,9 miljoner euro (55,1). Den negativa effekten av sjunkande och negativa marknadsräntor kompenserades av volymökning.

Provisionsnettot ökade med 4,8 miljoner euro eller 11 procent till 49,7 miljoner euro (44,9). Intäkterna från kundernas placeringsaffärer i form av courtage samt fond- och förvaltningsprovisioner ökade med sammanlagt 4,9 miljoner euro eller 14 procent. Utlåningsprovisioner och kortprovisioner minskade. Vad gäller de lägre kortprovisionerna i Compass Card förklaras nedgången av att samarbetet med S-Banken avslutades i juni 2016 enligt tidigare överenskommelse.

Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde minskade med 1,1 miljoner euro eller 26 procent till 3,1 miljoner euro (4,2), huvudsakligen beroende på lägre realisationsresultat i likviditetsportföljen.

IT-intäkterna ökade med 2,7 miljoner euro eller 18 procent till 17,6 miljoner euro (14,9), dels på grund av ökade projekt- och tjänsteintäkter från nya kunder, dels på grund av en engångsintäkt från licensförsäljning av Crosskeys kortsystem på den svenska marknaden.

Kostnaderna ökade med 8,5 miljoner euro eller 9 procent till 99,8 miljoner euro (91,3). Föregående år ingick 0,5 miljoner euro som slutgiltigt fastställd köpeskillingsreduktion avseende det svenska dotterbolaget som såldes 2012. Avgifter till den nya resolutionsfonden uppgick till 0,9 miljoner euro. Av personalkostnadsökningen om 2,8 miljoner euro avsåg hälften högre avgångsvederlag. Ökade IT projektkostnader om 1,4 miljoner euro, lägre tillverkning för eget bruk (aktivering av utvecklingskostnader) om 2,8 miljoner euro samt högre avskrivningskostnader om 1,2 miljoner euro förklaras till betydande del av IT-projektet att implementera en ny värdepappersplattform utvecklad av Crosskey.

Nedskrivning av krediter uppgick till 2,1 miljoner euro motsvarande en kreditförlustnivå om 0,06 procent jämfört med 4,1 miljoner euro och 0,11 procent föregående år.

Skattekostnaden uppgick till 5,3 miljoner euro (5,4), motsvarande en effektiv skattesats på 20,5 procent (21,6).

Räntenetto

miljoner euro

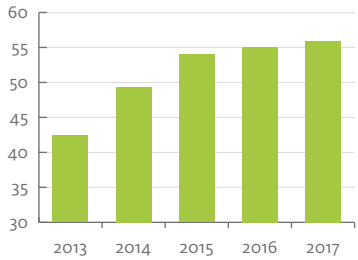

Provisionsnetto

miljoner euro

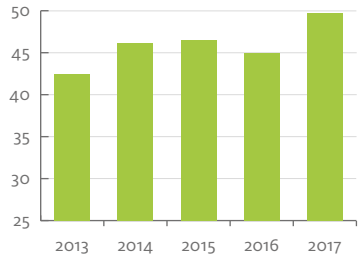

Kostnader

miljoner euro

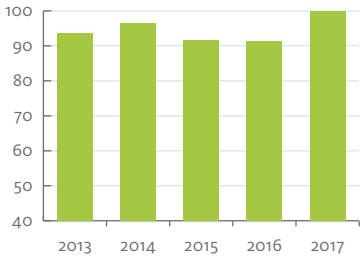

Nedskrivningar och kreditförlustnivå

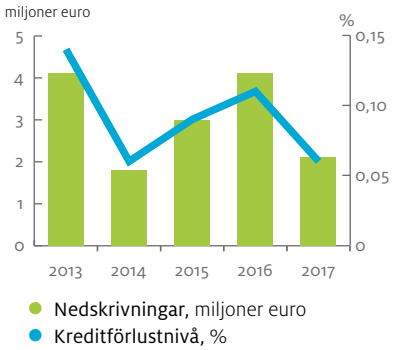

Balansomslutning
miljoner euro

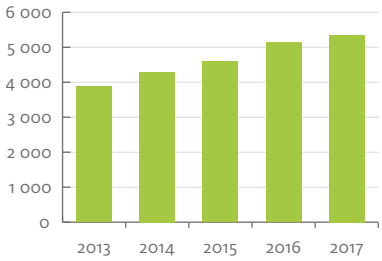

Strategiska affärsområden

Koncernens ökning av rörelseresultatet med 0,9 miljoner euro till 26,0 miljoner euro 2017 fördelades enligt följande:

- **Private Banking +0,2**
  (högre placeringsintäkter)
- **Premium Banking +2,9**
  (högre placeringsintäkter, lägre kreditförluster)
- **Kapitalförvaltning +1,0**
  (högre placeringsintäkter)
- **IT –1,0**
  (högre projektkostnader)
- **Koncernfunktioner inkl. elimineringar –2,2**
  (Treasury, avgångsvederlag, köpeskillingsreduktion)

Kärnverksamheten i form av Private Banking, Premium Banking och Kapitalförvaltning förbättrade således rörelseresultatet med hela 4,1 miljoner euro. Att IT-verksamhetens (Crosskey Banking Solutions) rörelseresultat minskade trots en betydande licensintäkt av engångsnatur förklaras av kostnader vid implementeringen av Ålandsbankens nya värdepappersplattform.

Affärsvolymer

Aktivt förvaltat kapital ökade med 1 837 miljoner euro eller 47 procent till 5 737 miljoner euro (3 900). Allra-affären, som genomfördes i maj, stod för knappt 1 300 miljoner euro. Diskretionärt förvaltat kapital ökade med 67 miljoner euro eller 4 procent till 1 698 miljoner euro (1 631). Förvaltat kapital i egna fonder ökade med 1 676 miljoner euro eller 115 procent till 3 139 miljoner euro (1 463).

Inlåning från allmänheten, inklusive bankcertifikat, indexobligationer och riskdebenturer emitterade till allmänheten, ökade med 97 miljoner euro eller 3 procent och uppgick till 3 197 miljoner euro (3 100).

Utlåning till allmänheten ökade med 171 miljoner euro eller 4 procent och uppgick till 3 979 miljoner euro (3 808). Utlåning till privatpersoner ökade med 209 miljoner euro eller 8 procent.

Samtliga volymsiffror påverkas negativt av att den svenska kronan försvagats med 3 procent sedan årsskiftet.

Balansomslutning och åtaganden utanför balansräkningen

Balansomslutningen ökade under året med 216 miljoner euro eller 4 procent till 5 353 miljoner euro. Ökningen avsåg primärt utlåning till allmänheten. De ökade tillgångarna finansierades genom ökade depositioner från allmänheten och emitterade säkerställda obligationer. Åtaganden utanför balansräkningen ökade med 70 miljoner euro eller 17 procent till 485 miljoner euro. Ökningen avsåg huvudsakligen outnyttjade checkräkningslimiter.

Kreditkvalitet

Utlåning till privatpersoner utgör 72 procent (70) av kreditportföljen. Bostadslån svarar för 78 procent av utlåningen till privatpersoner. Värdepapperskrediter med säkerhet i marknadsnoterade värdepapper utgör det

Resultat hänförligt till aktieägarna per segment
miljoner euro

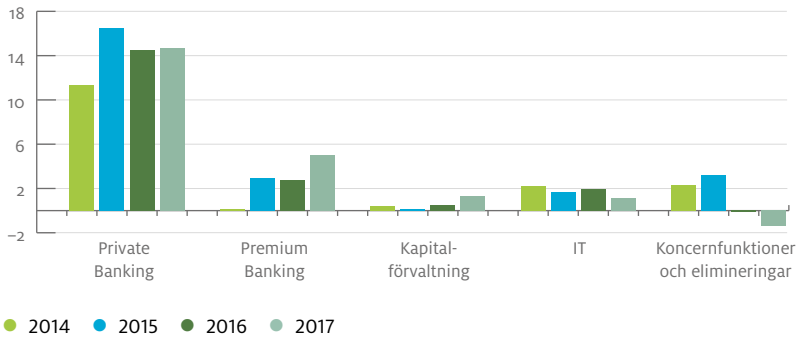

näst största kreditslaget till privatpersoner. Belåningsvärdena är konservativa. Historiskt har Ålandsbanken inte haft några väsentliga kreditförluster i denna kreditgivning. Företagsportföljen har stort släktskap med privatportföljen, då många av företagen ägs av kunder som även privat är Private Banking-kunder.

Osäkra fordringar, brutto, minskade med 7,6 miljoner euro eller 35 procent till 14,1 miljoner euro (21,7). Som andel av utlåningen till allmänheten minskade de osäkra fordringarna till 0,35 procent (0,57). Reserveringsgraden för osäkra fordringar, det vill säga individuella nedskrivningar i förhållande till osäkra fordringar, var 60 procent jämfört med 50 procent vid utgången av 2016.

Koncernen har 10,4 miljoner euro i nedskrivningsreserveringar (12,6), varav individuella nedskrivningar 8,5 miljoner euro (10,8) och gruppvisa nedskrivningar 1,9 miljoner euro (1,8).

Likviditet och upplåning

Ålandsbankens likviditetsreserv i form av kassa och placeringar hos centralbank, kontohållning och placeringar hos andra banker, likvida räntebärande värdepapper samt innehav av egna emitterade, icke pantsatta säkerställda obligationer uppgick den 31 december 2017 till 1 066 miljoner euro (906), motsvarande 20 procent av totala tillgångar (18) och 27 procent av utlåningen till allmänheten (24).

I juni förföll 1 000 miljoner SEK säkerställda obligationer och i november förföll 850 miljoner SEK icke-säkerställda obligationer. I mars emitterade Ålandsbanken 100 miljoner euro icke-säkerställda obligationer med 3 års löptid och i november emitterade Ålandsbanken 2 500 miljoner SEK säkerställda obligationer med 5 års löptid.

Den genomsnittliga återstående löptiden på utestående obligationer var per den 31 december cirka 3,2 år (3,4). Under 2018 förfaller 500 miljoner SEK säkerställda obligationer i juni och 150 miljoner euro säkerställda obligationer i oktober.

Ålandsbankens core funding ratio, definierad som utlåning till allmänheten i relation till inlåning från allmänheten, inklusive bankcertifikat, indexobligationer och riskdebenturer emitterade till allmänheten, samt emitterade säkerställda obligationer uppgick per den 31 december till 88 procent (89).

Av Ålandsbankens externa finansieringskällor vid sidan av eget kapital utgjorde depositioner från allmänheten 63 procent (64) och emitterade säkerställda obligationer 27 procent (25).

Likviditetstäckningsgraden (LCR) uppgick till 142 procent (97).

Netto stabil finansieringskvot (NSFR) uppgick till 110 procent (128).

Rating

Ålandsbanken har kreditbetyget BBB/A-2 med stabil utsikt för långfristig och kortfristig upplåning från ratinginstitutet Standard & Poor's Global Ratings. Ålandsbankens säkerställda obligationer har kreditbetyget AAA med stabil utsikt.

Kapital och kapitaltäckning

Det egna kapitalet förändrades med periodens resultat om 20,7 miljoner euro, övrigt totalresultat –1,3 miljoner euro, emission av nya aktier inom aktiesparprogrammet 0,8 miljoner euro och inom ramen för incitamentsprogram 0,8 miljoner euro samt utbetald dividend om –9,2 miljoner euro och uppgick per den 31 december 2017 till 233,6 miljoner euro (221,8).

I övrigt totalresultat ingick omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner med –1,3 miljoner euro efter skatt enligt IAS 19.

Kärnprimärkapitalet ökade med 11,6 miljoner euro eller 6 procent från årsskiftet till 197,6 miljoner euro (186,0), huvudsakligen på grund av periodens totalresultat med avdrag för föreslagen dividend.

Riskexponeringsbeloppet minskade med 38 miljoner euro eller 2 procent till 1 538 miljoner euro (1 576). Riskexponeringsbeloppet för kreditrisk minskade med 51 miljoner euro. Riskexponeringsbeloppet för operativ risk, som beräknas på de tre senaste räkenskapsårens intäkter, ökade med 13 miljoner euro.

Kärnprimärkapitalrelationen uppgick till 12,9 procent (11,8). Då Ålandsbanken inte har något hybridkapital är kärnprimärkapitalrelationen densamma som primärkapitalrelationen.

Utöver det grundläggande kapitalkravet gäller olika buffertkrav, som huvudsakligen fastställs av nationella tillsynsmyndigheter. Kravet på en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 procent kärnprimärkapital gäller i samtliga EU-länder. Kravet på en kontracyklisk

Eget kapital hänförligt till aktieägarna
miljoner euro

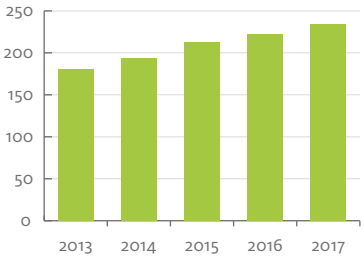

Utlåning
miljoner euro

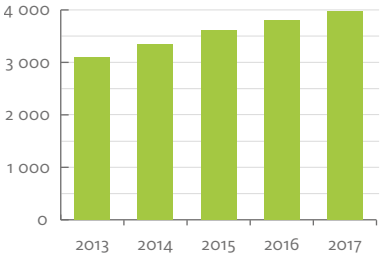

Depositioner
miljoner euro

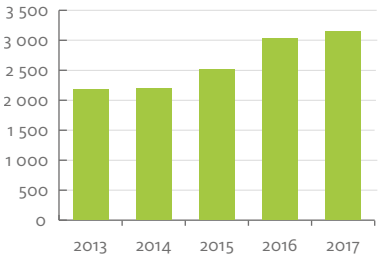

Säkerställda obligationer
miljoner euro

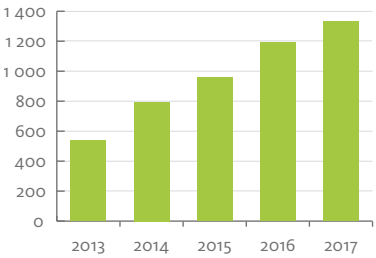

kapitalbuffert kan variera mellan 0–2,5 procent. Beslutet gällande storleken på en kontracyklisk kapitalbuffert i Finland fattas kvartalsvis av Finansinspektionens direktion på basen av en makrostabilitetsanalys. Hittills har inget kontracykliskt buffertkrav ställts gällande finska exponeringar. Vad gäller Sverige har svenska Finansinspektionen höjt värdet till 2,0 procent av svenska exponeringar från och med mars 2017. Finansinspektionen har identifierat systemviktiga institut i Finland och fastställt individuella buffertkrav för dem. Ålandsbanken omfattas inte av buffertkrav för systemviktiga institut.

Finansinspektionen i Finland har beslutat att införa ett riskviktsgolv på 15 procent för bolån från banker som använder interna modeller i kapitalkravsberäkningar. Kravet träder i kraft den 1 januari 2018. Det finska riskviktsgolvet kommer att ingå i pelare 1-kravet till skillnad från exempelvis den svenska motsvarigheten, som ingår i pelare 2-kravet.

Total kapitalrelation ökade till 14,2 procent (13,0).

Dividend

Styrelsen föreslår inför ordinarie bolagsstämma att i dividend utbetala 0,65 euro per aktie (0,60), vilket motsvarar ett totalbelopp om 10,0 miljoner euro (9,2). Den föreslagna dividenden motsvarar en utdelningsandel om 48 procent (47).

Väsentliga händelser efter periodens slut

Finansinspektionen har fastställt buffertkrav avseende kapitaltäckningsregelverkets pelare 2 om sammanlagt 1,5 procent av koncernens riskexponeringsbelopp. Kravet avser kreditkoncentrationsrisk (1,0 procent) och ränterisk i balansräkningen (0,5 procent). Kravet, som ska täckas med kärnprimärkapital, träder i kraft från och med tredje kvartalet 2018.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ålandsbankens resultat påverkas av omvärldsförändringar som bolaget själv inte råder över. Bland annat påverkas koncernens resultatutveckling av makroekonomiska förändringar, förändringar i det allmänna ränteläget och i börs- och valutakurser liksom av ökade kostnader på grund av myndighetsbeslut och -direktiv samt av konkurrenssituationen.

Koncernen eftersträvar en verksamhet med rimliga och avvägda risker. Koncernen är exponerad mot kreditrisk, likviditetsrisk, marknadsrisk, operativ risk och verksamhetsrisk.

Banken bedriver inte handel för egen räkning.

Framtidsutsikter

Ålandsbanken förväntar att rörelseresultatet för 2018 kommer att vara i nivå med eller bättre än 2017.

Ålandsbanken är beroende av framför allt ränte- och aktiemarknadens utveckling. Det finns en oro gällande den ekonomiska utvecklingen på flera betydande marknader. Av denna anledning finns det en betydande osäkerhet i nuvarande framtidsprognos.

Långsiktiga finansiella mål

- *Avkastningen på eget kapital efter skatt (ROE) ska överstiga 10 procent.*
- *Kapitalstyrkan, i första hand definierad som Basel-regelverkets kärnprimärkapitalrelation, ska klart överträffa alla regelverkskrav.*
- *Utdelningsandelen ska på sikt uppgå till 50 procent.*
  Målet för utdelningsandelen är villkorat av att målet för kapitalstyrkan upprätthålls. För närvarande prioriterar Ålandsbanken balanserad tillväxt.

FEMÅRSÖVERSIKT

Koncernen	2017	2016	2015	2014	2013
miljoner euro					
Räntenetto	55,9	55,1	54,0	49,3	42,4
Provisionsnetto	49,7	44,9	46,5	46,2	42,4
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	3,1	4,2	8,0	6,8	7,4
IT-intäkter	17,6	14,9	16,0	17,3	14,8
Övriga intäkter	1,6	1,3	0,4	1,0	1,0
Summa intäkter	**128,0**	**120,4**	**124,9**	**120,6**	**108,0**
Personalkostnader	–59,8	–57,0	–56,0	–53,1	–51,5
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	–7,1	–5,9	–6,9	–8,2	–8,0
Övriga kostnader	–32,9	–28,3	–28,7	–34,9	–34,0
Summa kostnader	**–99,8**	**–91,3**	**–91,6**	**–96,4**	**–93,5**
Resultat före nedskrivningar	**28,2**	**29,2**	**33,3**	**24,2**	**14,5**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	–2,1	–4,1	–3,0	–1,8	–4,1
Rörelseresultat	**26,0**	**25,1**	**30,3**	**22,4**	**10,4**
Inkomstskatt	–5,3	–5,4	–6,0	–4,8	–2,7
Rapportperiodens resultat	**20,7**	**19,7**	**24,3**	**17,6**	**7,7**
Hänförligt till:					
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0	0,0	1,5	–1,0
Aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**20,7**	**19,7**	**24,3**	**16,1**	**6,7**
Volymer					
Utlåning till allmänheten	3 979	3 808	3 617	3 343	3 104
Inlåning från allmänheten [1]	3 197	3 100	2 675	2 391	2 460
Aktivt förvaltat kapital [2]	5 737	3 900	3 927	3 696	3 231
Eget kapital	234	222	213	196	184
Balansomslutning	5 353	5 137	4 602	4 292	3 887
Riskexponeringsbelopp	1 538	1 576	1 581	1 554	1 475
Nyckeltal					
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), % [3]	9,1	9,1	12,0	8,7	3,8
K/I-tal [4]	0,78	0,76	0,73	0,80	0,86
Kreditförlustnivå, % [5]	0,06	0,11	0,09	0,06	0,14
Core funding ratio, % [6]	88	89	100	105	103
Soliditet, % [7]	4,4	4,3	4,6	4,6	4,7
Kärnprimärkapitalrelation, % [8]	12,9	11,8	12,0	10,9	10,8
Arbetad tid omräknad till heltidstjänster	691	683	663	644	617

[1] Inlåning från allmänheten och offentlig sektor, inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten
[2] Aktivt förvaltat kapital inkluderar förvaltat kapital i egna fonder samt värdepappersförvar med diskretionära och rådgivande förvaltningsavtal.
[3] Rapportperiodens resultat hänförligt till aktieägarna/Aktieägarnas andel av eget kapital genomsnitt
[4] Kostnader/Intäkter
[5] Nedskrivning av krediter och andra åtaganden/Utlåning till allmänheten vid periodens ingång
[6] Utlåning till allmänheten/Inlåning inkl. bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer
[7] Eget kapital /Balansomslutning
[8] (Kärnprimärkapital/Kapitalkrav)×8 %

Bokslut

Foto: Shutterstock

Koncernens resultaträkning

(tusen euro)

Koncernen		1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
	Not nr		
Ränteintäkter		66 493	68 635
Räntekostnader		–10 593	–13 544
Räntenetto	K6	**55 901**	**55 091**
Provisionsintäkter		68 841	55 310
Provisionskostnader		–20 442	–10 386
Provisionsnetto	K7	**49 719**	**44 925**
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	K8	3 110	4 204
IT-intäkter		17 646	14 923
Andel av intresseföretags resultat		68	18
Övriga intäkter	K9	1 563	1 248
Intäkter sammanlagt		**128 006**	**120 408**
Personalkostnader	K10	–59 827	–56 979
Övriga kostnader	K11	–32 872	–28 332
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	K24, K25	–7 125	–5 943
Kostnader sammanlagt		**–99 825**	**–91 255**
Resultat före nedskrivningar		**28 181**	**29 153**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	K12	–2 146	–4 053
Rörelseresultat		**26 036**	**25 100**
Inkomstskatt	K13	–5 330	–5 412
Räkenskapsperiodens resultat		**20 705**	**19 687**
Hänförligt till:			
Innehav utan bestämmande inflytande		1	0
Aktieägarna i Ålandsbanken Abp		**20 704**	**19 687**
Resultat per aktie, euro	K14	1,35	1,29

Koncernens totalresultat

(tusen euro)

Koncernen	Not nr	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
Räkenskapsperiodens resultat		**20 705**	**19 688**
Kassaflödessäkring		166	223
Tillgångar som kan säljas		137	789
Omräkningsdifferenser		114	–600
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet		1 635	766
Skatt på poster som har eller kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	K13	–388	–385
varav kassaflödessäkring		–33	–45
varav tillgångar som kan säljas		–27	–158
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet		–327	–183
Poster som har eller kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		**29**	**27**
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	K41	–1 633	–4 045
Skatt på poster som inte kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	K13	327	809
Poster som inte kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		**–1 307**	**–3 236**
Övrigt totalresultat		**–1 277**	**–3 209**
Räkenskapsperiodens totalresultat		**19 428**	**16 479**
Hänförligt till:			
Innehav utan bestämmande inflytande		1	0
Aktieägarna i Ålandsbanken Abp		**19 427**	**16 479**

Koncernens balansräkning

(tusen euro)

Koncernen		31.12.2017	31.12.2016
	Not nr		
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		523 801	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	K18	633 789	503 590
Utlåning till kreditinstitut	K19	92 984	201 360
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	K20	3 978 642	3 808 199
Aktier och andelar	K21	531	522
Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden	K22	119	58
Derivatinstrument	K23	17 780	20 907
Immateriella tillgångar	K24	16 638	15 605
Materiella tillgångar	K25	24 594	25 241
Förvaltningsfastigheter	K25	323	343
Aktuella skattefordringar		665	217
Latenta skattefordringar	K28	5 109	4 952
Övriga tillgångar	K26	32 192	20 191
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	K27	25 346	22 591
Tillgångar totalt		**5 352 514**	**5 136 794**
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	K29	206 392	218 656
Skulder till allmänheten	K30	3 148 117	3 027 644
Emitterade skuldebrev	K31	1 599 518	1 451 673
Derivatinstrument	K23	21 642	33 126
Aktuella skatteskulder		113	631
Latenta skatteskulder	K28	25 214	21 106
Övriga skulder	K32	49 889	95 728
Avsättningar	K33	1 031	175
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	K34	33 959	26 885
Efterställda skulder	K35	33 003	39 357
Skulder totalt		**5 118 878**	**4 914 982**
Eget kapital och innehav utan bestämmande inflytande			
Aktiekapital		41 949	41 674
Överkursfond		32 736	32 736
Reservfond		25 129	25 129
Säkringsreserv	K36	–45	–178
Fond för verkligt värde	K36	1 846	1 736
Omräkningsdifferenser	K36	–579	–366
Egna aktier		0	0
Fond för inbetalt fritt eget kapital		26 926	25 982
Balanserade vinstmedel	K36	105 660	95 086
Aktieägarnas andel av eget kapital		**233 623**	**221 801**
Andel av eget kapital för innehav utan bestämmande inflytande		13	12
Eget kapital totalt		**233 636**	**221 812**
Skulder och Eget kapital totalt		**5 352 514**	**5 136 794**

Koncernens rapport över förändring i eget kapital

(tusen euro)

Koncernen	Aktie-kapital	Över-kurs-fond	Reserv-fond	Säkrings-reserv	Fond för verkligt värde	Om-räknings-differens	Egna aktier	Fond för inbetalt fritt eget kapital	Balanserade vinstmedel	Aktie-ägarnas andel av eget kapital	Andel av eget kapital för innehav utan bestämmande inflytande	Total
Eget kapital 31.12.2015	**41 501**	**32 736**	**25 129**	**–357**	**1 105**	**417**	**–57**	**24 992**	**87 405**	**212 871**	**11**	**212 882**
Periodens resultat									19 687	19 687	0	19 687
Övrigt totalresultat				178	631	–783			–3 236	–3 209		–3 209
Dividendutdelning									–9 160	–9 160		–9 160
Incitamentprogram	41						57	263	10	370		370
Aktiesparprogram	132							728	381	1 241		1 242
Eget kapital 31.12.2016	**41 674**	**32 736**	**25 129**	**–178**	**1 736**	**–366**	**0**	**25 982**	**95 086**	**221 801**	**12**	**221 812**
Periodens resultat									20 705	20 705	1	20 706
Övrigt totalresultat				133	109	–213			–1 307	–1 277		–1 277
Dividendutdelning									–9 201	–9 201		–9 201
Incitamentprogram	218						0	618	–22	813		813
Aktiesparprogram	57							326	400	783		783
Eget kapital 31.12.2017	**41 949**	**32 736**	**25 129**	**–45**	**1 846**	**–579**	**0**	**26 926**	**105 660**	**233 623**	**13**	**233 636**

För vidare uppgifter om förändring i eget kapital, se not nr K36

Koncernens kassaflödesanalys

(tusen euro)

Koncernen	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
Kassaflöde från löpande verksamhet		
Rörelseresultat	26 036	25 100
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	7 125	5 943
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	1 690	3 803
Orealiserade värdeförändringar	–1 236	1 244
Periodiserade över-/underkurser på skuldebrev och emitterade skuldebrev	4 977	6 707
Förmånsbestämda pensionsplaner	321	224
Resultat från investeringsverksamhet	–1	482
Betalda inkomstskatter	–2 495	–1 954
Ökning (–) eller minskning (+) av fordringar från löpande verksamhet		
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	–134 131	124 393
Utlåning till kreditinstitut	100 227	–124 541
Utlåning till allmänheten	–208 690	–236 604
Övriga tillgångar	–14 264	–121
Ökning (+) eller minskning (–) av skulder från löpande verksamhet		
Skulder till kreditinstitut	1 480	–87 047
Skulder till allmänheten	144 415	535 510
Emitterade skuldebrev	–13 232	–117 546
Övriga skulder	–46 782	69 792
Kassaflöde från löpande verksamhet	**–134 561**	**205 385**
Kassaflöde från investeringsverksamhet		
Försäljning av aktier och andelar	1	297
Försäljning av aktier i intresse- och dotterföretag	0	–1 326
Investering i materiella tillgångar	–2 699	–2 378
Försäljning av materiella tillgångar	76	109
Investering i immateriella tillgångar	–4 972	–8 351
Kassaflöde från investeringsverksamhet	**–7 595**	**–11 648**
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		
Emission aktiesparprogram/optionsrätter	1 219	1 164
Finansiell leasing	–869	–885
Ökning av emitterade icke-säkerställda obligationer	99 850	0
Minskning av emitterade icke-säkerställda obligationer	–85 634	–81 615
Ökning av emitterade säkerställda obligationer	255 297	248 395
Minskning av emitterade säkerställda obligationer	–102 246	0
Ökning av riskdebenturer	2 179	6 173
Minskning av riskdebenturer	–8 435	–9 387
Betald dividend	–9 201	–9 160
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**152 159**	**154 741**
Kursdifferens i likvida medel	–2 867	–2 191
Förändring i likvida medel	**7 136**	**346 287**
Likvida medel vid årets början	579 232	232 945
Kassaflöde från löpande verksamhet	–134 561	205 385
Kassaflöde från investeringsverksamhet	–7 595	–11 648
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	152 159	154 741
Kursdifferens i likvida medel	–2 867	–2 191
Likvida medel vid årets slut	**586 368**	**579 232**
Likvida medel i kassaflödesanalysen består av följande poster:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	523 801	513 018
Vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	62 566	66 214
Summa likvida medel	**586 368**	**579 232**

Med likvida medel avses kassa, checkräkningen på Finlands Bank, vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut, övriga fordringar på kreditinstitut och skuldebrev med ursprunglig återstående löptid mindre än tre månader, samt fordringar på offentliga samfund som inte är kreditgivning. Investeringsverksamheten avser betalningar i anslutning till materiella och immateriella tillgångar samt innehavet av aktier och andelar förutom aktier avsedda för handel. Finansieringsverksamheten avser poster bland eget och främmande kapital som finansierar den löpande verksamheten. Analysen har gjorts enligt den indirekta metoden.

I löpande verksamheten ingår erhållna räntor om 64 790 (70 852), betalda räntor om 11 262 (14 324) och erhållna dividendintäkter om 177 (9).

Avstämning av skulder hänförliga till finansieringsverksamheten

			Ej kassaflödespåverkande förändringar			
	31.12.2016	Kassaflöde från finansierings-verksamhet	Effekt av ändrad valutakurs	Förändring i verkligt värde	Periodisering av över-/undervärde	31.12.2017
Säkerställda obligationer	1 193 271	153 051	–8 432	–7 347	1 028	1 331 570
Icke-säkerställda obligationer	88 942	14 216	–3 348	0	79	99 889
Riskdebenturlån	39 357	–6 256	0	–97	0	33 003
Leasingskulder	2 967	–869	0	0	0	2 097
Summa skulder hänförliga till finansieringsverksamheten	**1 324 536**	**160 141**	**–11 780**	**–7 444**	**1 106**	**1 466 560**

Foto: Staffan Sundström

Innehållsförteckning kapital- och riskhanteringsrapport

1 INTRODUKTION ... 52
1.1 Riskstyrning ... 52
1.2 Riskorganisation ... 53
1.2.1 Styrelsen ... 53
1.2.2 Verkställande direktören ... 53
1.2.3 Första försvarslinjen ... 53
1.2.4 Andra försvarslinjen ... 53
1.2.5 Tredje försvarslinjen ... 54
1.3 Modell för riskhantering ... 54

2 KAPITALHANTERING ... 54
2.1 Kapitaltäckning och buffertkrav ... 54
2.2 Kapitalbas ... 55
2.3 Kapitalkrav ... 56
2.4 Bruttosoliditetsgrad ... 59
2.5 Intern kapitalutvärdering 2016 ... 59
2.6 Kommande förändringar i kapitaltäckningsföreskrifterna ... 60

3 AFFÄRSRISK ... 61

4 KREDITRISK ... 61
4.1 Riskaptit ... 61
4.2 Riskhantering ... 62
4.2.1 Riskklassificeringssystemet ... 62
4.2.2 Säkerhetshantering och riskreducering ... 63
4.3 Kreditriskexponering ... 64
4.4 IRB – uppskattade värden och verkliga utfall ... 69
4.5 Schablonmetod för beräkning av kapitalkrav ... 71
4.6 Kreditriskreducering i kapitaltäckningsanalysen ... 71
4.7 Fördelning av exponeringar i exponeringsklasser och regioner ... 74
4.8 Osäkra och förfallna fordringar ... 78
4.9 Kreditkoncentrationsrisk ... 80
4.10 Kreditrisk och motpartsrisk i treasury-verksamheten ... 80

5 LIKVIDITETSRISK ... 82
5.1 Riskaptit ... 82
5.2 Riskhantering ... 82
5.3 Mätning av likviditetsrisk ... 83
5.3.1 Överlevnadshorisont ... 84
5.3.2 Likviditetstäckningsgrad, stabil nettofinansieringskvot och core funding ratio ... 84
5.4 Likviditetsreserv ... 85
5.5 Beredskapsplan för likviditetsrisk ... 86
5.6 Finansieringsstrategi ... 86
5.6.1 Finansieringskällor ... 86
5.6.2 Investerarbas ... 87
5.7 Hypoteksbanksverksamheten ... 87
5.8 Rating ... 90
5.9 Intecknade tillgångar ... 90
5.10 Regelverk för likviditetsrisk ... 90

6 MARKNADSRISK ... 90
6.1 Riskaptit ... 90
6.2 Riskhantering ... 91
6.3 Ränterisk ... 91
6.4 Valutarisk ... 92
6.5 Aktierisk ... 92

7 OPERATIV RISK ... 93
7.1 Riskaptit ... 93
7.2 Riskhantering ... 93

APPENDIX ... 94

Kapital- och riskhanteringsrapport

1 Introduktion

I detta avsnitt redogör Ålandsbanken för de upplysningskrav som fastslås i del åtta i kapitaltäckningsförordningen (EU) No 575/2013 (CRR). Informationen som lämnas omfattar hela koncernen. Den konsoliderade situationen omfattar förutom Ålandsbanken Abp (LEI-kod: 7437006WYM821IJ3MN73), även dotterbolagen Ab Compass Card Oy Ltd, Crosskey Banking Solutions Ab Ltd samt Ålandsbanken Fondbolag Ab. Ab Compass Card Oy Ltd och Ålandsbanken Fondbolag Ab är skyldiga att upprätta kapitalkravsrapportering på solonivå i enlighet med CRR. Alla siffror som presenteras i bankens Pelare 3-rapport avser situationen den 31 december 2017 om inte annat anges.

Ålandsbanken följer Europeiska bankmyndighetens (EBA:s) riktlinjer för upplysningskraven i del åtta i CRR till den del som berör en bank som inte utgör ett globalt eller annat systemviktigt institut. Banken presenterar sin heltäckande information enligt del åtta på årlig basis i ett särskilt avgränsat avsnitt i samband med årsredovisningen och publicerar däremellan kvartalsvisa uppgifter gällande kapitaltäckningen i enlighet med avsnitt 8.7 i Finansinspektionens föreskrifter 2/2016.

Bankens styrelse har i enlighet med artikel 431.3 i CRR antagit en formell policy för uppfyllandet av upplysningskraven i förordningen. Genom att årligen fastställa policyn och denna del i årsredovisningen (bankens Pelare 3-information) försäkrar bankens styrelse att informationen som lämnas i detta avsnitt är tillfredsställande och ger marknadsaktörerna en heltäckande bild av bankens riskprofil.

Information som lämnas nedan för koncernens risker görs i enlighet med artikel 435 i CRR och därmed redogör koncernen för de centrala principer som tillämpas för att hantera de olika riskerna. I enlighet med artikel 432 får koncernen utelämna sådan information som av styrelsen bedöms utgöra icke väsentliga upplysningar, företagshemligheter eller konfidentiell information.

1.1 Riskstyrning

Exponering mot risk är en naturlig del av en banks verksamhet. Ålandsbanken har en låg riskprofil med ett konservativt förhållningssätt till risk och med målsättningen att all risk ska härstamma från den normala affärsverksamheten. Ålandsbankens kunder utgörs i första hand av privatpersoner med god ekonomi, ofta entreprenörer och företagare, som värdesätter personliga relationer. På Åland, där banken vill vara ålänningarnas bank och aktivt bidra till det åländska samhället, är riskprofilen lite annorlunda, bland annat genom företagsaffären. Ålandsbanken bedriver ingen tradingverksamhet. Bankens låga riskprofil återspeglas i de låga förluster relaterade till finansiella och operativa risker som uppstått genom åren.

Koncernens risker kan övergripande kategoriseras som affärsrisker, finansiella risker samt operativa risker.

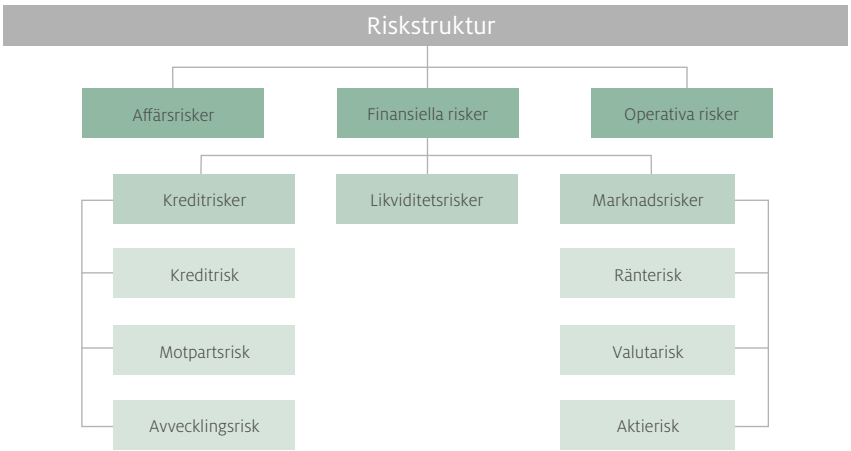

1.2 RISKORGANISATION

För att skapa en stark riskkultur som genomsyrar hela organisationen baseras Ålandsbankens riskorganisation på de tre försvarslinjerna, som har en tydlig ansvarsfördelning mellan risktagare och kontrollfunktioner:

1.2.1 Styrelsen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för hantering och kontroll av risker. Styrelsen definierar riskaptit och fastställer årligen de policydokument som anger övergripande principer och begränsningar för hantering av risker. Till sin hjälp har styrelsen Revisionskommittén, ett styrelseutskott som bistår styrelsen i dess övervakning av riskhantering, riskrapportering och intern kontroll.

1.2.2 Verkställande direktören

Verkställande direktören ska säkerställa att hanteringen av risker sker i enlighet med de principer och risktoleranser som styrelsen beslutat om. Detta sker genom verkställande direktörens fastställande av riktlinjer, som har sin utgångspunkt i de av styrelsen fastställda policydokumenten. Verkställande direktören ska också säkerställa att affärsverksamheten är anpassad efter bankens kompetens och resurser samt att det finns tillräckliga resurser och system för kontroll och uppföljning. ALCO (Asset and Liability Committé) är ett beslutsorgan underställt vd som hanterar frågor rörande finansiella risker, likviditet, finansiering och kapitalisering.

1.2.3 Första försvarslinjen

Första försvarslinjen omfattar affärsområden, dotterbolag och treasury samt tillhörande supportfunktioner. De ansvarar envar för den risk som uppstår i den egna verksamheten, vilket innebär att risktagning sker inom givna ramar samt att det finns processer för mätning och kontroll som följer givna riktlinjer.

1.2.4 Andra försvarslinjen

Den andra försvarslinjen omfattar de oberoende funktionerna Risk Control, Operativa risker och Säkerhet samt Compliance.

Risk Control ansvarar för löpande identifiering, mätning, analys, kontroll samt rapportering av bankens finansiella risker. Det innebär bland annat regelbunden kontroll av att bankens verksamhet håller sig inom fastställda risktoleranser samt regelbunden rapportering av bankens finansiella risker till ledning och styrelse. I Risk Control ingår också Kreditriskmodellering som ansvarar för bankens interna kreditklassificeringssystem.

Operativa risker och Säkerhet är den enhet inom banken som ansvarar för analys och rapportering av koncernens operativa risker. De ansvarar bl.a. för analys och rapportering av koncernens operativa risker inklusive informationsförvaltning, dataskydd och fysisk säkerhet samt upprätthållande av internt regelverk som berör enhetens ansvarsområde och fungerar som stöd för enheternas hantering av operativa risker.

Compliance ansvarar för att övervaka, kontrollera och verka för att koncernen har en god regelefterlevnad. Compliance identifierar risker relaterade till bristande regelefterlevnad bland annat genom årliga riskanalyser inom områdena kundskydd, uppförande på marknaden, motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism samt tillstånds- och tillsynsfrågor.

Andra försvarslinjen ansvarar också för att främja en sund riskkultur genom att stödja affärsverksamheten i dess införande av processer för upprätthållande av en riskhantering som följer de principer som fastställts av styrelse och vd.

1.2.5 Tredje försvarslinjen

Tredje försvarslinjen utgörs av avdelningen Internrevision som är direkt underställd styrelsen. Internrevisionen har till uppgift att utvärdera koncernens riskhantering genom oberoende granskningar av processer och system. Internrevisionen rapporterar sina iakttagelser till styrelsen.

1.3 MODELL FÖR RISKHANTERING

Bankens modell för riskhantering syftar till att identifiera, mäta, kontrollera och rapportera riskerna i koncernen. Modellen är utformad för att tillmötesgå såväl externa regelverkskrav som interna krav och behov samt för att leva upp till god marknadspraxis.

Modellen består av:

- Interna regelverk, beslutade av styrelse och vd. Regelverken fastställer ansvarsfördelning samt principer och riktlinjer för hantering, mätning, kontroll och rapportering av koncernens risker.
- Tydliga och dokumenterade processbeskrivningar.
- System för mätning, uppföljning och kontroll av risker, anpassade efter verksamhetens komplexitet och storlek.
- Regelbunden rapportering till styrelse och ledning.
- Efter verksamheten anpassade resurser och kompetenser.
- Incidentrapportering.

Bankens Asset and Liability Management-process (ALM-process) syftar till att balansera den risk och den avkastning som uppstår i bankens verksamhet på de finansiella marknaderna. En hög risk kan äventyra framtida intäkter, skapa likviditetsbrist och hota bankens överlevnad. Det är därför viktigt att bankens riskexponering överensstämmer med dess riskaptit samt möjlighet att hantera oväntade förluster till följd av ränteförändringar eller andra för banken ofördelaktiga händelser i dess omvärld.

ALM-processen innehåller bland annat analys av strukturen på räntebindningstid och förfall avseende tillgångar och skulder, hedgestrategier, kapitalplanering, finansieringsbehov och stresstester. Processen består av såväl statiska som dynamiska scenarier, fördefinierade såväl som specifika för separata affärsbeslut.

2 Kapitalhantering

2.1 KAPITALTÄCKNING OCH BUFFERTKRAV

Bankers kapitalkrav delas in i Pelare 1-krav som är samma för alla institut, och Pelare 2-krav som är individuella för varje institut.

Enligt Pelare 1-kraven i kapitaltäckningsförordningens (CRR) artikel 92 ska institut ha en kapitalbas som i relation till riskexponeringsbelopp (REA) alltid uppfyller följande krav:

- Kärnprimärkapitalrelation om minst 4,5 procent
- Primärkapitalrelation om minst 6 procent
- Total kapitalrelation om minst 8 procent

Vid beräkningen av ovanstående relationer är institut som använder sig av interna modeller för beräkning av kapitalkrav begränsade till att hålla ett kapitalkrav som minst motsvarar 80 procent av det kapitalkrav som beräknas enligt reglerna för Basel-1, i praktiken enligt den så kallade schablonmetoden. Från och med 1 januari 2018 försvinner denna golvregel och ersätts i praktiken av införandet av ett riskviktsgolv för finska bolån om 15 procent som beaktas under Pelare 1.

Utöver kraven ovan ska banker hålla kapital också för övriga risker som inte täcks in under Pelare 1-regelverket. Kapitalbehov för dessa risker bedömer banken årligen genom den så kallade interna kapitalutvärderingsprocessen (ICAAP) och fastslås eller justeras av Finansinspektionen genom SREP-utvärdering. Vid SREP-utvärderingen kan nationella myndigheter påföra banker extra kapitalkrav för dessa övriga risker. Dessa så kallade Pelare 2-krav beskrivs nedan i avsnittet ”Intern kapitalutvärdering”.

I den interna kapitalutvärderingen som gjordes utgående från situationen 2016 bedömde Ålandsbanken sitt Pelare 2-kapitalkrav till 11,8 miljoner euro vilket vid tidpunkten utgjorde 0,7 procent av REA. Finansinspektionen har i sin utvärdering av bankens interna kapitalutvärdering avseende situationen vid utgången av 2016 beslutat om tilläggskapitalkrav om sammanlagt 1,5 procent, avseende 1,0 procent kreditkoncentrationsrisker och 0,5 procent avseende ränterisken i finansieringsverksamheten. Dessa krav kommer att börja gälla från och med utgången av det tredje kvartalet och kommer tillsammans med Pelare 1 och kombinerade buffertkrav att utgöra bankens totala kapitalkrav.

Ovanpå dessa krav tillkommer att institut ska ha kapitalbuffertar för konjunkturnedgång. I Ålandsbanken består dessa kapitalbuffertar av dels en kapitalkonserveringsbuffert som uppgår till 2,5 procent av REA och dels en kontracyklisk kapitalbuffert som kan variera mellan 0 och 2,5 procent av REA. Den sistnämnda utgör ett så kallat makrotillsynsverktyg och fastslås av respektive lands tillsynsmyndighet och tillämpas på de relevanta kreditexponeringarna som är lokaliserade inom denna marknad. Per 31 december 2017 uppgick den kontracykliska kapitalbufferten i Ålandsbanken till 0,92 procent. Summan av de båda buffertarna utgör bankens kombinerade buffertkrav. Det kombinerade buffertkravet ska uppfyllas i sin helhet av kärnprimärkapital. Överträdelse av den kombinerade bufferten medför begränsade möjligheter till utdelning av det egna kapitalet, återbetalning av ränta på primärkapitaltillskott samt återköp av aktier. Banken omfattas till skillnad från större institut inte av några buffertkrav avseende systemrisker. Beslut om att aktivera den kontracykliska kapitalbufferten har än så länge inte fattats av Finansinspektionen i Finland. Finansinspektionen i Sverige har däremot tagit i bruk ett buffertkrav om 2 procent, vilket tillämpas på den del av bankens relevanta kreditriskexponeringar som är hemmahörande i Sverige.

I tabell 2.1.1 nedan redovisas de kontracykliska kapitalbuffertkraven för samtliga länder där banken har relevanta kreditriskexponeringar. I tabell 2.1.2 visas bankens totala kombinerade buffertkrav.

Tabell 2.1.1

Kontracyklisk kapitalbuffert

	Allmänna kreditexponeringar		Kapitalbaskrav			
miljoner euro	Exponeringsvärde enligt schablonmetoden	Exponeringsvärde enligt IRB-metoden	Allmänna kredit-exponeringar	Totalt	Kapitalbaskravs-vikter, %	Kontracyklisk kapitalbuffert, %
Finland	152,2	765,6	54,7	54,7	54	0
Sverige	1 366,5	0,0	45,7	45,7	45	2
Tyskland	6,9	0,0	0,1	0,1	0	0
Norge	149,5	0,0	1,2	1,2	1	2
Danmark	23,9	0,0	0,2	0,2	0	0
Totalt	**1 699,0**	**765,6**	**101,8**	**101,8**	**100**	

Tabell 2.1.2

Kombinerade buffertkrav

miljoner euro	
Totalt riskexponeringsbelopp (inklusive övergångsregel för Basel 1)	1 604,2
Institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert, %	0,92
Institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert, belopp	14,8
Kapitalkonserveringsbuffert	40,1
Kombinerat buffertkrav	**54,9**

Med beaktande av senast bedömda kapitalkrav för Pelare 2 och det kombinerade buffertkravet ovan måste Ålandsbankens kärnprimärkapitalnivå per 31 december 2017 minst uppgå till 8,3 procent för att inte utdelningsrestriktioner ska inträda. Motsvarande minimirelationer avseende primär- och totalkapitalnivå utgjorde 9,9 respektive 12,1 procent. Vid årsskiftet uppgick bankens kärnprimärkapitalrelation till 12,9 procent (11,8) vilket ger att banken hade en kärnprimärkapitalbuffert om 4,6 procent, eller utryckt i kärnprimärkapital 70,6 miljoner euro. Då ovan beskrivna krav för kreditkoncentrationsrisk och ränterisk i finansieringsverksamheten träder i kraft stiger minimikravet för kärnprimärkapitalrelationen till 9,4 procent givet att de justerade riskkategorierna till fullo ska täckas av kärnprimärkapital.

2.2 KAPITALBAS

Kapitalbasen delas in i två slag: primärkapital (T1) och supplementärkapital (T2). Eftersom banken för närvarande inte har några utgivna instrument i kategorin övrigt primärkapital utgörs hela primärkapitalet av kärnprimärkapital (CET1), vilket utgör den bästa kategorin av kapital.

Kärnprimärkapitalets viktigaste egenskap är att det är fritt, beständigt och omedelbart tillgängligt för täckande av oförutsedda förluster som uppstår i verksamheten. Kärnprimärkapitalet består av aktiekapital i form av kapitalinstrument jämte tillhörande överkursfonder som uppfyller villkoren i artikel 28 och 29 i kapitaltäckningsförordningen (CRR), balanserade vinstmedel, ackumulerat annat totalresultat, övriga reserver samt reserveringar för allmänna bankrisker. I balanserade vinstmedel inräknas den del av årets vinst som inte är planerad för utdelning. Tillstånd för att beakta de balanserade vinstmedlen i kärnprimärkapitalet sker med Finansinspektionens godkännande efter oberoende verifiering av extern revisor. Instrumenten som räknas in i bankens kärnprimärkapital är eviga och består huvudsakligen av eget kapital

enligt redovisningsmässiga regler. De specifika instrument som inräknas i bankens kärnprimärkapital består av Ålandsbankens A- och B-aktie. Detaljer gällande dessa framgår av appendix på sidan 94.

Från kärnprimärkapitalet görs dock vissa nedjusteringar av poster som har sämre förmåga att absorbera förluster, exempelvis avdras det oavskrivna anskaffningsvärdet för immateriella tillgångar, förmånsbestämda pensionstillgångar, uppskjutna skattefordringar beroende av framtida lönsamhet och underskott i form av förväntade förluster överstigande bokförda nedskrivningar för den IRB-godkända portföljen. Även egna innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn dras av.

Supplementärkapitalet är till skillnad från primärkapitalet inte lika tillgängligt för täckande av förluster enligt regelverket. Koncernens supplementära kapital består av emitterade riskdebenturer, vilka specificeras i appendix nedan. Förutom kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder som uppfyller villkoren i artikel 63 i CRR inräknas generella kreditriskjusteringar upp till 1,25 procent av riskexponeringsbelopp som beräknats enligt schablonmetoden. I supplementärkapitalet får även inräknas de förväntade förluster som överstiger bokförda nedskrivningar för den IRB-godkända portföljen upp till 0,6 procent av riskexponeringsbeloppet som beräknats enligt IRB-metoden. I likhet med primärkapitalet avdras egna innehav av kapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn från supplementärkapitalet. Enligt Finansinspektionens ställningstagande får riskdebenturer som utgivits efter den 1 januari 2012 och som löper med amortering upp till 5 år inte längre räknas in i det supplementära kapitalet. Banken är därför tvungen att avräkna dessa instrument från kapitalbasen. I appendix till riskavsnittet detaljredovisas instrument som utgör supplementärkapitalposter i kapitalbasen och de viktigaste egenskaperna hos dessa. Inledningsvis görs även en avstämning mellan kapitalbasen och balansräkningen. Under 2017 emitterade Ålandsbanken ett debenturlån som ingår i det supplementära kapitalet till ett belopp om 2,3 miljoner euro.

2.3 KAPITALKRAV

Ålandsbankens kapitalkrav för kreditrisk beräknas för utlåningen till allmänheten i Finland enligt IRB-metoden. För företagsexponeringsklassen tillämpar banken den grundläggande metoden (FIRB). IRB för hushållsexponeringarna tillämpas sedan första kvartalet 2012 och för företagsexponeringarna sedan andra kvartalet 2016. I Sverige och övriga länder beräknas kapitalkravet enligt schablonmetoden i sin helhet. För alla övriga exponeringsklasser, inklusive aktieexponeringar, använder banken schablonmetoden för att beräkna kapitalkrav för kreditrisk.

Banken tillämpar undantaget för mindre verksamhet i handelslager enligt artikel 94 i kapitaltäckningsförordningen och beräknar därför inget kapitalkrav för positionsrisker enligt marknadsriskföreskrifterna. Istället tillämpas reglerna för kreditrisk för dessa poster i den mån de uppstår. Enligt bankens bedömning klassificeras för närvarande samtliga poster i balansräkningen som tillhörande finansieringsverksamheten i kapitaltäckningssammanhang. För motpartsrisker för derivat och värdepappersfinansiering använder Banken marknadsvärderingsmetoden utan beaktandet av nettningsavtal för att beräkna exponeringsvärdet. Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk beräknas enligt schablonmetoden och avser alla derivatexponeringar gentemot institut som inte clearas hos en central motpart.

Banken använder sedan andra kvartalet 2013 schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för operativ risk. Enligt schablonmetoden beräknas kapitalkravet för operativ risk på grundval av bokslutsuppgifter i de fastställda boksluten för de tre senaste räkenskapsåren. Intäktsindikatorn beräknas för följande åtta affärsområden.

Tabell 2.3.1

Kapitalkrav för operativ risk		2017	2016
miljoner euro	Procentandel (betafaktor)		
Företagsfinansiering	18		
Handel och finansförvaltning	18		
Privatkundsmäkleri	12		
Storkundsbank	15	1,9	1,4
Hushållsbank	12	9,4	8,9
Betalning och avveckling	18	3,7	3,6
Administrationsuppdrag	15		
Kapitalförvaltning	12	1,2	1,3
Totalt kapitalkrav för operativ risk	**13**	**16,2**	**15,2**

Summan av de poster som beaktas vid beräkningen av intäktsindikatorn multipliceras med ovan nämnd procentandel för respektive affärsområde. Intäktsindikatorn för räkenskapsåret fås genom summering av de med procentandelarna viktade resultaträkningsposterna. Kapitalkravet fås genom att intäktsindikatorerna för de tre senaste åren först summeras och sedan

divideras med tre. Tabell 2.3.1 ovan visar hur bankens totala kapitalkrav för operativ risk fördelar sig på affärsområden. Beräkningen uppdateras årligen vid utgången av det första kvartalet men avser alltid ställningen för föregående helår. Kapitalkrav för operativ risk avseende IT-relaterad verksamhet inom bankens dotterbolag Crosskey Banking Solutions ingår på raden för betalning och avveckling i tabellen.

I tabell 2.3.2 ges en översikt av totalt riskvägt exponeringsbelopp som utgör nämnaren av de riskbaserade kapitalkrav som beräknas i enlighet med artikel 92 i kapitaltäckningsförordningen.

Tabell 2.3.2

Översikt av riskvägda exponeringsbelopp

	2017	2016	2017
miljoner euro	Riskvägda exponerings-belopp	Riskvägda exponerings-belopp	Minimi-kapitalkrav
Kreditrisk	**1 327,2**	**1 359,0**	**106,2**
Varav schablonmetoden	745,9	761,4	59,7
Varav den grundläggande internmetoden	291,7	283,8	23,3
Varav den avancerade internmetoden	289,6	313,8	23,2
Varav den kapitalrelaterade internmetoden inom ramen för den enkla riskviktade metoden eller den interna modellen			
Motpartskreditrisk	**8,2**	**27,0**	**0,7**
Varav marknadsvärdering	8,0	12,0	0,6
Varav ursprunglig exponering			
Varav schablonmetoden			
Varav metoden med interna modeller			
Varav riskexponeringsbelopp för bidrag till en central motparts obeståndsfond			
Varav kreditvärdighetsjustering	0,2	15,0	0,0
Avvecklingsrisk	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Värdepapperiseringsexponeringar utanför handelslagret (efter taket)	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Varav internmetoden			
Varav den interna formelbaserade metoden			
Varav internmetoden			
Varav schablonmetoden			
Marknadsrisk	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Varav schablonmetoden			
Varav den interna modellen			
Stora exponeringar	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Operativ risk	**202,5**	**190,0**	**16,2**
Varav basmetoden			
Varav schablonmetoden	202,5	190,0	16,2
Varav internmätningsmetoden			
Belopp under trösklarna för avdrag (föremål för riskviktning på 250 procent)			
Justering av minimigränsen			
Summa	**1 537,9**	**1 575,5**	**123,0**

Under året minskade Ålandsbankens riskvägda exponeringsbelopp från 1 575,5 miljoner euro till 1 537,9 eller med 2 procent.

I tabell 2.3.3 visas koncernens kapitaltäckningsberäkning under Pelare 1 i en sammanfattande uppställning.

Tabell 2.3.3

Kapitaltäckning	2017	2016
miljoner euro		
Eget kapital enligt balansräkningen	233,6	221,8
Förutsebar utdelning	–10,0	–9,2
Kärnprimärkapital före avdrag	**223,6**	**212,6**
Immateriella tillgångar	–15,9	–14,3
Fastighetsuppskrivning		
Skattefordringar beroende av framtida lönsamhet kvittade mot skatteskulder inom samma skattesubjekt	0,0	0,0
Övervärde i pensionstillgångar	0,0	0,0
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0
Orealiserad ackumulerad positiv värdeförändring	0,0	0,0
Kassaflödessäkringar	0,0	0,2
Ytterligare värdejusteringar	–1,3	–1,3
Förväntade förluster enligt IRB utöver bokförda (underskott)	–8,8	–11,2
Kärnprimärkapital	**197,6**	**186,0**
Primärkapitaltillskott	0,0	0,0
Primärkapital	**197,6**	**186,0**
Supplementärkapitalinstrument	19,7	19,1
Förväntade förluster enligt IRB utöver bokförda (överskott)	1,7	0,0
Supplementärkapital före avdrag	**21,4**	**19,1**
Supplementärkapital	**21,4**	**19,1**
Total kapitalbas	**219,0**	**205,2**
Kapitalkrav för kreditrisker enligt IRB-metod	46,5	47,8
Kapitalkrav för kreditrisker enligt schablonmetod	60,3	61,9
Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk	0,0	1,2
Kapitalkrav för operativ risk	16,2	15,2
Kapitalkrav	**123,0**	**126,0**
Tillägg enligt övergångsregler för IRB-metod	5,3	0,0
Kapitalkrav inklusive övergångsregeln för IRB-metod	**128,3**	**126,0**
Riskexponeringsbelopp	1 537,9	1 575,5
varav andelen kreditrisk, %	86,8	87,0
varav andelen kreditvärdighetsjusteringsrisk, %	0,0	0,9
varav andelen marknadsrisk, %		
varav andelen operativ risk, %	13,2	12,0
Kapitalrelationer exklusive inverkan av Basel I-golv		
Kärnprimärkapitalrelation, %	12,9	11,8
Primärkapitalrelation, %	12,9	11,8
Total kapitalrelation, %	14,2	13,0
Kapitalrelationer inklusive inverkan av Basel I-golv		
Kärnprimärkapitalrelation, %	12,3	11,8
Primärkapitalrelation, %	12,3	11,8
Total kapitalrelation, %	13,7	13,0
Kapitalkrav enligt övergångsregler för Basel 1-golv		
Kapitalkrav justerat enligt golvregel för Basel 1	128,3	126,0
Kapitalbas enligt Basel 1	226,1	216,4
Överskott av kapital enligt övergångsregler för Basel 1-golv	97,8	90,3
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt Basel 1-golv, %	176,3	171,7

Utveckling av kapitalrelationer

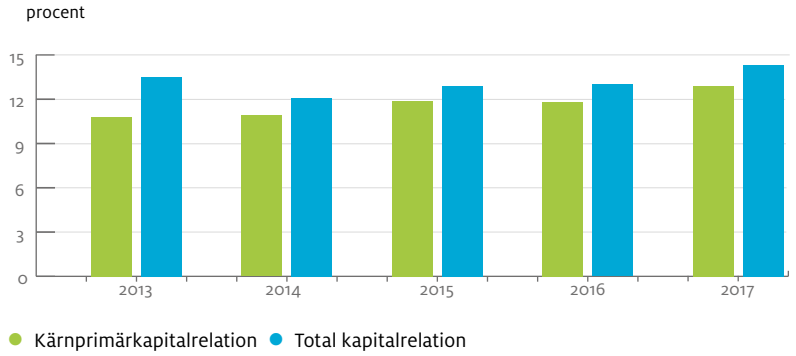

Under 2017 förändrades bankens kärnprimärkapitalrelation från 11,8 till 12,9 procent exklusive övergångsregeln för Basel-1 golvet. Totalkapitalrelationen förbättrades från 13,0 till 14,2 procent. Förbättringen i relationerna kommer av att bankens kärnprimärkapital ökade med 11,6 miljoner euro, eller med 6 procent. Den totala kapitalbasen ökade med 13,8 miljoner euro eller med 7 procent, samtidigt som riskexponeringsbeloppet minskade från 1 575,5 miljoner euro till 1 537,9 miljoner, eller med 2 procent.

2.4 BRUTTOSOLIDITETSGRAD

Bruttosoliditetsgraden beräknas som kvoten av primärkapitalet och ett särskilt definierat exponeringsmått enligt kapitalkravsförordningen. Till skillnad från kapitaltäckningsberäkningen är exponeringarna inte riskvägda vid beräkningen av kvoten. Ålandsbanken rapporterar kvartalsvis sin relation till Finansinspektionen inom ramen för den sameuropeiska rapporteringsstandarden COREP och redovisar även relationen i notuppgifter till delårsrapporter.

I tabell 2.4.1 framgår bankens bruttosoliditetsgrad per 31 december 2017.

Tabell 2.4.1

Bruttosoliditetsgrad	2017	2016
miljoner euro		
Primärkapital, definition inklusive övergångsregler	197,6	186,0
Totalt exponeringsmått	5 440,4	5 232,9
varav poster i balansräkningen	5 340,6	5 120,5
varav poster utanför balansräkningen	99,8	112,4
Bruttosoliditetsgrad, %	3,6	3,6

Primärkapitalet inkluderar periodens resultat. Ålandsbankens bruttosoliditetsgrad var per 31 december 3,6 procent vilket var oförändrat jämfört med 31 december 2016.

2.5 INTERN KAPITALUTVÄRDERING 2016

Den interna kapitalutvärderingen (ICAAP) syftar till att säkerställa att koncernen är tillräckligt kapitaliserad för att täcka alla sina risker för att kunna bedriva och utveckla verksamheten. I utvärderingen bedömer banken dels om kapitalkraven under Pelare 1 är tillräckliga samt kapitalbehov för de risker som inte täcks enligt Pelare 1. Exempel på sådana risker är koncentrationsrisk, pensionsskuldsrisker och ränterisk i bankrörelsen.
I 2016 års ICAAP utvärderades ett negativt scenario (modifierat EBA adverse scenario) med en förlängd ekonomisk konjunkturnedgång som påverkar finsk och svensk exportindustri negativt och leder till ökad arbetslöshet, kraftigt fallande fastighetspriser och aktiekurser och fortsatt extremt låga marknadsräntor.

Identifierat kapitalbehov enligt Pelare 2 31 december 2016 uppgick till 17,4 miljoner euro, varav de största riskområdena avsåg affärsrisk med 8,5 miljoner, koncentrationsrisker i kreditportföljen 4,3 miljoner, pensionsskuldrisk 1,8 miljoner och ränterisk i bankrörelsen om 1,2 miljoner euro. Banken avräknade 5,6 miljoner euro från kapitalbehovet baserat på att interna metoder för beräkning av kapitalkrav i den svenska verksamheten visar på ett överskattat kapitalbehov enligt schablonmetoden. Efter nämnda justering utgjorde kapitalbehovet för pelare 2-risker 11,8 miljoner euro. Med beaktande av det kombinerade buffertkravet var till den del dessa identifierade kapitalbehov som täcks av kärnprimär- och primärkapital (75 procent) Ålandsbankens sammanlagda kärnprimär- och primärkapitalbehov 141,5 miljoner euro per den 31 december 2016. Med inräknandet av återstående del som utgjordes av supplementärkapitalbehov uppgick det totala kapitalbehovet i banken till 188,6 miljoner euro.

Räknat på de riskvägda tillgångarna motsvarade detta per 31 december 2016 ett krav på en lägsta kärnprimärkapitalrelation om 8,1 procent, en lägsta primärkapitalrelation om 9,8 procent samt en totalkapitalrelation om 12,0 procent.

Kapitalplaneringen för konjunkturnedgång, det vill säga det utförda stresstestet, visade inte på något kapitalbehov för att täcka rörelseförluster som uppstår. Därmed sjönk heller aldrig bankens kapitalrelationer under gränsvärdena för kapitalrestriktioner under planeringsperioden som var tre år. Totalkapitalbufferten med beaktande av det kombinerade buffertkravet om 50,7 miljoner euro var 16,6 miljoner euro.

De väsentliga riskerna och kapitalbehovet som har identifierats inom koncernen enligt Pelare 2 under analysen som gjordes utgående på situationen den 31 december 2016 framgår i tabell 2.5.1.

Tabell 2.5.1

Bedömda risker vid intern kapitalutvärdering	2016	2015	Förändring
miljoner euro			
Pelare 2 – kapitalbehov			
Kreditrisk utöver pelare 1	1,3	1,1	0,2
Kreditkoncentrationsrisk	4,3	3,8	0,5
Motpartsrisk	0,0	0,3	–0,3
Ränterisk i bankrörelsen	1,2	0,9	0,3
Valutakursrisk	0,1	0,1	0,0
Aktiekursrisk	0,2	0,7	–0,5
Fastighetsrisk	0,0	0,0	0,0
Operativa risker utöver pelare 1	0,0	0,0	0,0
Pensionsskuldrisk	1,8	0,0	1,8
Affärsrisk	8,5	8,5	0,0
Likviditetsrisk	0,0	0,0	0,0
Summa kapitalbehov i pelare 2	**17,4**	**15,4**	**2,0**
Justering för att IRB internt tillämpas i den svenska verksamheten	**–5,6**	**–4,8**	**–0,8**
Summa kapitalbehov i pelare 2 efter justering	**11,8**	**10,6**	**1,2**
Total kapitalbuffert	**16,6**	**21,1**	**–4,5**

2.6 KOMMANDE FÖRÄNDRINGAR I KAPITALTÄCKNINGSFÖRESKRIFTERNA

Från och med 1 januari 2018 ersätts det nuvarande redovisningsregelverket IAS39 med IFRS9 Finansiella instrument. IFRS9 medför att banker ska ha ett framåtblickande förhållningssätt till nedskrivningar genom att uppskatta förväntade kreditförluster utgående från den marknadssyn banken har. Detta åstadkommer banker med hjälp av statistiska metoder som kommer att beräknas på i princip samtliga kreditriskbärande tillgångar, alltså även på krediter som ännu inte fallerat. Detta kommer att medföra att reserveringsbeloppet ökar och därmed minskar det egna kapitalet, vilket kan ha effekt på kapitaltäckningsgraden. För banker som tillämpar IRB och har ett väsentligt överskott av regulatoriska förväntade förluster förväntas effekten på kapitalbasen bli begränsad då överskottet redan idag avdras från kapitalbasen. I EU har beslutats om en valfri infasningsmöjlighet av effekten från IFRS9 på kapitalbasen på 5 år enligt en gradvis sjunkande återföring till kapitalbasen. Under 2018 får 95 procent av de förväntade nedskrivningarna återföras till kärnprimärkapitalet i kapitaltäckningsanalysen. I praktiken kommer detta för Ålandsbankens del endast att omfatta de exponeringar som hanteras enligt schablonmetoden då IRB-exponeringarna har ett väsentligt överskott av regulatorisk förväntad förlust.

Finansinspektionen i Finland meddelade under året ett makrotillsynsbeslut om att riskviktsgränsen för bostadslån sätts till 15 procent. Denna lägsta gräns gäller banker som tillämpar interna modeller i beräkningen av kapitalkrav för bostadslån. Kravet träder i kraft den 1 januari 2018 och ska vara i kraft under två år. Vid situationen 31 december 2017 innebär den nya riskviktsgränsen ett extra kapitalkrav om 5,3 miljoner euro.

I november 2016 föreslog EU kommissionen ett antal uppdateringar till kapitaltäckningsförordningen och direktivet (CRRII och CRDV) som just nu förhandlas. I uppdateringen föreslås ett bindande minimikrav på bruttosoliditetsgrad om 3 procent under Pelare 1, stabil nettofinansiering (NSFR) och tillgodoräkningsbara skulder för systemviktiga institut (TLAC). I det

nya regelverket föreslås även förändringar för beräkningen av kapitalkrav för marknadsrisk och motpartsrisk samt striktare regler för stora exponeringar. De nya reglerna bedöms tidigast att träda ikraft under 2019.

Inom Baselkommittén har under en längre tid pågått en omfattande översyn av de nuvarande regelverken för kapitaltäckning. I december 2017 publicerades en omfattande uppdatering av kapitaltäckningsregelverket, ”Basel III: Finalising post-crisis reforms”, som ska fasas in från och med 2022. Det nya regelverket beräknas vara infasat 2027. Baselkommitténs regler blir inte automatiskt bindande i EU, utan måste först implementeras i EU genom förordningar och med ny nationell lagstiftning i medlemsländerna genom direktiv. Det nya regelverket kommer bland annat att förändra beräkningen av kreditrisk enligt schablonmetoden samt att införa ett nytt sätt att beräkna golvregel för exponeringar som beräknas enligt IRB-metoden. Nivån på detta nya golv har en stor påverkan på hur stor nytta en bank har av att använda sina interna modeller vid kapitalkravsberäkning. I det nya regelverket fasas golvregeln in under 5 år från 50 procent upp till 72,5 procent av det kapitalkrav som beräknas enligt den nya schablonmetoden för kreditrisk. Även nya förslag på hur kapitalkravet för operativ risk enligt schablonmetoden ska beräknas har publicerats av Baselkommittén. De nya reglerna inför även förändringar av estimeringen av de parametrar som används i bankernas interna modeller. Exempelvis föreskrivs ett golv för PD-nivån.

Parallellt med och i nära anslutning till Baselkommitténs arbete har Europeiska bankmyndigheten (EBA) inlett ett arbete med att harmonisera bankernas beräkning av risk enligt interna modeller. Arbetet adresserar specifikt definitionen av fallissemang, modellering av PD och LGD samt användningen av riskreduceringsmetoder (CRM). Banken kommer under kommande år analysera vilka effekter de uppdaterade regelverken får på bankens kapitalposition.

3 Affärsrisk

Med affärsrisk menas risken för lägre intjäning på grund av försämrade affärsförhållanden. Affärsrisk omfattar primärt strategisk risk och intjäningsrisk.

Strategisk risk avser den av styrelsen och VD valda strategin, men också förändrade marknadsförutsättningar för verksamheten i form av till exempel ändrade regelverk eller teknikskiften i branschen, som kan påverka Ålandsbankens möjligheter att som liten aktör bedriva en lönsam bankrörelse. Finansbranschen är stadd i snabb förändring, där ny teknik möjliggör för nya aktörer att distribuera finansiella tjänster på nya, kostnadseffektiva sätt. Många aktörer som redan har stora kunddatabaser skulle tack vare ny teknik och nya regelverk kunna förändra finansbranschen dramatiskt och därmed erodera lönsamheten för de traditionella bankerna. Samtidigt är förtroendet för traditionella banker allvarligt skadat efter många uppmärksammade skandaler.

Intjäningsrisk innebär volatilitet i intjäning på grund av till exempel oförutsedda lägre intäkter till följd av minskade volymer.

4 Kreditrisk

Kreditrisk är risken för förluster till följd av att en kund inte kan fullgöra sina åtaganden gentemot koncernen och att ställd säkerhet inte täcker bankens fordran på kunden. Motparter i detta avseende är alla juridiska och fysiska personer samt den offentliga sektorn. Med exponering avses summan av fordringar på kunder och investeringar samt åtaganden utanför balansräkningen. Till kreditrisk hänförs också kreditkoncentrationsrisk, motpartsrisk och landrisk.

4.1 RISKAPTIT

Ålandsbanken betjänar i första hand privatpersoner med god ekonomi, ofta entreprenörer och företagare, som värdesätter relationer. Krediter ges inte som stand alone-produkt utan huvudsakligen som en del i en långsiktig kundrelation och för att stödja placeringsaffären. Den valda målgruppen innebär att Ålandsbankens kreditexponering mot enskilda kundhelheter kan bli relativt stor i förhållande till kapitalbasen. Krediter ska så långt som möjligt säkerställas av panter i form av fastigheter eller värdepapper och förutsätter alltid att stabila kassaflöden finns som tryggar kundens återbetalningsförmåga. Ambitionen är att Ålandsbankens kreditförlustnivå över tid ska vara bland de lägsta för nordiska banker.

Ålandsbankens strategiska inriktning är något annorlunda på den åländska marknaden än på finska fastlandet och i Sverige. Med inriktningen att vara alla ålänningars bank och att aktivt bidra till det åländska samhället följer en större riskaptit på Åland, bland annat genom företagsaffären.

Ålandsbanken är som nischbank selektiv i sitt val av kunder och kreditgivningen ska vara av hög kvalitet. Kravet på kvalitet åsidosätts inte till förmån för högre kreditvolymer eller för att uppnå högre avkastning. För att banken ska lyckas med sin kreditstrategi krävs att banken känner sina kunder väl och den bransch de är verksamma i.

4.2 RISKHANTERING

Den övergripande kreditstrategin regleras i en av styrelsen fastslagen policy för kreditgivningen. Nivån på acceptabel kreditrisk fastställs vidare i en särskild policy för finansiella risker och i koncernbolagens egna verksamhetsstrategier. Kreditriskhanteringen bygger huvudsakligen på formella kredit- eller limitbeslut. För kreditrisk i treasury-verksamheten och motpartsrisk fastställs specifika motpartslimiter som gäller i max ett år.

Kredithanteringen utgår från att kreditbesluten ska vara baserade på heltäckande kunskap om kunden. Detta innebär att banken i första hand gör affärer med kunder som är verksamma i de regioner där banken har kontor. För företagskrediter gäller allmänt att kunden ska ha en kontaktperson i banken som känner till kundens verksamhet och bransch samt kreditengagemangets risker och säkerheter. Större företagskrediter ska alltid föredras inför kredit-kommitté av en av affärsverksamheten oberoende kreditanalytiker innan krediten beviljas. Föredragningen är maximalt giltig i ett år innan den förnyas.

Varje beslutsfattare i kreditärenden i banken har en fastställd individuell limit inom ramen för vilken han eller hon har rätt att hantera enskilda kreditrisker. Beslut i kreditärenden som faller utanför den enskilda förmannens limit fattas av en kreditkommitté. I ledningsgruppens kreditkommitté ingår bland annat verkställande direktören, koncernens Chief Risk Officer (CRO) och kreditcheferna som alla har vetorätt. Ledningsgruppens kreditkommitté fattar beslut i kreditärenden upp till 10 miljoner euro och bankens styrelse fattar beslut i kreditärenden större än detta. Kreditärenden som föredras i ledningsgruppens kreditkommitté analyseras och tillstyrks av kundrådgivare i affärslinjen som äger risken. Att analysen gjorts ändamålsenligt och enligt regelverket kontrolleras inom en av affärsverksamheten oberoende kreditberedningsavdelning. Inom kreditberedningen säkerställs att kreditärendet ger en heltäckande och korrekt bild av kundens ekonomiska situation, framtida återbetalningsförmåga och säkerheternas värde. Innan ett lån lyfts sker en strikt formell kontroll av kreditengagemangets dokumentation. Kontrollen utförs av en oberoende kontrollfunktion inom CRO-staben. Ålandsbanken har särskilt identifierat utlåning till sjöfart och övrig fastighetsverksamhet som segment i kreditportföljen som har en förhöjd kreditrisk, därför har specifika limiter satts av bankens styrelse för utlåning till dessa segment.

Kreditriskerna i koncernen följs upp och analyseras centralt av Risk Control som rapporterar direkt till verkställande direktören månadsvis och kvartalsvis till styrelsen i samband med koncernens riskrapport. Riskrapporten skickas till Finansinspektionen månadsvis.

Kreditriskuppföljningen och analysen av exponeringar mot privatpersoner och företag baseras i Ålandsbanken huvudsakligen på egna interna statistiska metoder, utvecklade i enlighet med kapitaltäckningsregelverket för intern kreditriskberäkning (IRB). Exponeringar i bankens kreditverksamhet följs upp enligt samma metoder, även om IRB-tillstånd för att beräkna kapitalkrav ännu inte formellt beviljats för vissa portföljer. Cirka 95 procent av kreditvolymen i utlåningen till allmänhet i moderbolaget följs upp kvantitativt med hjälp av bankens interna riskklassificeringssystem. För den svenska hushålls- och företagsportföljen, används tillsvidare schablonmetoden vid beräkning av det regulatoriska kapitalkravet.

4.2.1 Riskklassificeringssystemet

I Ålandsbankens interna riskklassificering delas exponeringarna in i sju riskklasser utgående från sannolikheten för fallissemang och sex klasser utgående från förlustandelen vid fallissemang. Utöver de sju riskklasserna finns en klass för fallerade krediter samt en klass för oklassificerade krediter vilka består av exponeringar där riskklassificeringsprocessen fortfarande pågår, och under tiden tilldelas en konservativ skattning. Utöver detta finns exponeringar mot vissa juridiska företagsformer som undantagits metoderna för intern riskklassificering, exempelvis föreningar och stiftelser. Den interna ratingmodellen ska vara den viktigaste metoden för att beräkna och externt rapportera kapitalkrav enligt Baselregelverket (även benämnt IRB-metoden) i koncernen.

I IRB-metoden baseras bankens egna statistiska beräkningar på interna data för att uppskatta risken för fallissemang samt förlustandelen vid fallissemang hos bankens kreditkunder. Det interna riskklassificeringssystemet är den viktigaste hörnstenen i kreditbeviljningsprocessen och för prissättning av kreditrisk vid beviljandet av nya krediter. Förutom detta använder banken det interna systemet vid månatlig riskuppföljning, intern kapitalstyrning, beräkning av riskjusterad avkastning och rapportering av kreditrisk till den högsta ledningen.

Några centrala begrepp inom bankens IRB-modell är:

Exponering vid fallissemang (EAD) – anger det exponeringsbelopp, inklusive upplupna räntor, som banken har gentemot kunden. I EAD beaktas, förutom själva kreditskulden, även outnyttjade delar av krediter och limiter med en kreditmotvärdesfaktor (CF). CF beskriver genomsnittlig utnyttjandegrad på den outnyttjade delen av engagemanget när krediten fallerar. Tillsvidare tillämpar banken en CF-faktor om 100 procent, vilket innebär att outnyttjade belopp alltid beaktas fullt ut i kapitalkravsberäkningen vad gäller den IRB-godkända hushållsportföljen.

Sannolikheten för fallissemang (PD) – är sannolikheten för att en kund kommer att fallera inom 12 månader. Enligt bankens övergripande definition anses en kund vara fallerad då förseningen avseende obetalda räntor och/ eller amorteringar uppgår till mer än 90 dagar. Dock kan även andra faktorer få kunden att uppfylla bankens fallissemangsdefinition, exempelvis en inlämnad konkursansökan. Det beräknade PD-värdet placerar sedan in exponeringen i bankens sjugradiga PD-skala för icke-fallerade krediter där ett fastslaget klassvärde för PD används vid beräkningen. Därutöver finns en klass för de krediter som fallerat och därmed har ett PD-värde om 100 procent. Bankens modeller för att skatta förlustsannolikhet för hushållsexponeringar grundar sig helt på statistisk analysdata som banken har lagrat om kundernas återbetalningshistorik. I modelleringen av kreditrisk för företagskunder används dessutom extern scoringdata som bland annat grundar sig på företagens finansiella nyckeltal.

Förlust givet fallissemang (LGD) – anger den förlustandel i procent som banken räknar med att förlora vid fallissemang hos motparten. LGD beskriver således säkerhetssituationen i det engagemang som banken ingått med kunden. Banken framställer LGD baserat på interna data som bygger på historiska återvinningar från realiserade säkerheter vid indrivning i hushållsportföljen. För företagsportföljen används den grundläggande metoden för LGD (FIRB), där förlustandelen fastställts av myndighet. Utgångspunkten för det så kallade myndighets LGD är 45 procent, vilket kan sänkas med hjälp av vissa i regelverket godtagbara säkerheter. Det beräknade LGD-värdet konjunkturjusteras för att representera en återvinningssituation i ett lågkonjunkturläge.

Genom att multiplicera PD och LGD med EAD-beloppet (PD×LGD×EAD) erhålls *den förväntade förlusten (EL)* uttryckt i euro. Bankens modell för att framställa förväntad förlust har både element av Point in time (LGD) och så kallat Through the cycle-angreppssätt (PD) och baseras sammanfattningsvis på en hel konjunkturcykel inbegripet en lågkonjunktur. Eftersom riskparametrarna i beräkningen innehåller konjunkturjusteringar (se ovan) erhålls ett stressat värde på EL. Eftersom förlusten antas vara känd ska den även reserveras för i bankens kapitalbas i den mån en eventuell nedskrivning inte redan gjorts på fordran enligt redovisningsmässiga principer.

Inom avdelningen Risk Control utförs årligen en omfattande utvärdering av systemet och resultatet av utvärderingen rapporteras till styrelsen. Översynen inbegriper en årlig validering och eventuellt efterföljande kalibrering av de riskmått och modeller som tillämpas för riskklassificering. Därtill sker en löpande kontroll för att säkerställa att risken mäts på ett tillförlitligt och konsekvent sätt. Internrevision utför den oberoende kontrollen av riskklassificeringssystemet och dess användning i verksamheten. Banken får inte göra ändringar i sina interna modeller som har en betydande påverkan på kapitalbaskravet utan Finansinspektionens godkännande.

För större företagskunder som ingår i företagsexponeringsklassen genomför banken en kvalitativ bedömning av kunden vilken ska revideras minst årligen och föredras inför bankens kreditkommitté. Den kvalitativa bedömningen utgör ett viktigt komplement till den statistiska scoringen av företagskunden. Misskötta och försvagade kreditengagemang samt trender för särskilda kreditriskindikatorer för utlåningen rapporteras månatligen till verkställande direktören och kvartalsvis till styrelsen i samband med koncernens interna riskrapport.

4.2.2 Säkerhetshantering och riskreducering

Säkerheter eliminerar eller reducerar bankens förlust om kredittagaren inte kan fullfölja sina betalningsförpliktelser och banken säger upp krediten till kunden. Krediter till privatpersoner och företag är därför som huvudregel säkerställda. Detta gäller till exempel bostadsfinansiering till privatpersoner, krediter till fastighetsbolag, värdepapperskrediter till privatpersoner och företag samt diverse andra typer av finansieringar. Krediter utan säkerhet kan beviljas då det rör sig om mindre krediter till privatpersoner och endast i undantagsfall till företag. I det senare fallet upprättas som regel särskilda lånevillkor som ger banken större rättigheter till omförhandling eller uppsägning av krediten.

Inom utlåningen till allmänheten har majoriteten av alla krediter beviljade till privatpersoner och företag bostad eller annan fastighet som säkerhet. En stor del av utlåningen sker även mot pantsättning av finansiella säkerheter som till största del marknadsvärderas dagligen

Banken följer regelbundet upp marknadsvärden i belånade säkerhetsobjekt och värdepapper som utgör säkerhet för krediter. En uppföljning av bostadssäkerheternas marknadsvärde görs kvartalsvis och där behov påvisas anlitas en extern värderare för omvärderingar.

Genom att tillämpa konservativa belåningsgrader på säkerheter tar banken höjd för en eventuell negativ prisutveckling för olika former av säkerheter, exempelvis bostadspriser och kursutveckling på finansiella säkerheter. Som huvudregel belånas bostadssäkerheter exempelvis till 70–75 procent av marknadsvärdet. I banken utgör bostadssäkerheter den i särklass mest betydande säkerhetstypen i kreditgivningen. För finansiella säkerheter bestäms belåningsgraden huvudsakligen efter likviditeten och kreditkvaliteten på det finansiella instrumentet.

4.3 KREDITRISKEXPONERING

I detta avsnitt beskrivs Ålandsbankens kreditriskexponering. Dels redogörs allmänt för kreditrisker och utvecklingen för dessa under året och dels presenteras specifika uppgifter om kreditriskexponeringarnas risker och kapitalkrav som följer av det metodval banken gjort för att beräkna kapitalkravet med. Dessa specifika upplysningskrav är reglerade i kapitaltäcknings-förordningens del åtta.

Kreditrisken består i Ålandsbanken till största delen av fordringar på privatpersoner och icke finansiella företag. Fordringarna består huvudsakligen av krediter, kreditlimiter och garantier som beviljats. Inom ramen för normal bankverksamhet och riskhantering uppstår även kreditrisk genom handel med finansiella instrument inom bankens treasury-verksamhet. Genom hanteringen av bankens risker uppstår även kreditrisk genom handeln med derivat, så kallad motpartsrisk. Exponering mot landrisk uppstår vid kreditgivning i annat land och relaterar till händelser som kan medföra problem med bland annat överföringar av betalningar. Ålandsbankens landrisk utgörs huvudsakligen av kreditgivningen i Sverige. Kreditrisk finns också utanför bankens balansräkning i form av olyfta delar av kreditramar, ännu inte utnyttjade lånelöften och icke infriade garantier. Kreditrisk finns även i form av de säkerhetskrav som banken ställer på kunder som lånar värdepapper av banken och ställer ut derivat hos Nasdaq.

I tabell 4.3.1 visas koncernens samlade kreditriskexponering.

Tabell 4.3.1

Kreditriskexponering	2017	2016
miljoner euro		
Placering hos centralbank	513	507
Utlåning till allmänheten	3 979	3 808
Utlåning till kreditinstitut	93	201
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	634	504
Skuldebrev	0	0
Derivatinstrument	18	21
Garantier	40	12
Outnyttjande checkräkningslimiter	216	85
Outnyttjande kreditkortslimiter	74	67
Kreditlöften	142	200
Övriga åtaganden	14	50
Summa	**5 722**	**5 456**

Under året har koncernens samlade kreditriskexponering ökat i takt med att utlåningen till allmänheten ökat. Under året växte utlåningen till allmänheten från 3 808 miljoner euro till 3 979 miljoner, eller med drygt 4 procent. Huvudsakligen har utlåningen ökat inom det svenska bolånesegmentet. Samtidigt har även exponeringar härrörande från bankens likviditets- och balansförvaltning ökat. Exempelvis har placering hos centralbank ökat från 507 miljoner till 513 miljoner euro jämfört med utgången av föregående år och kreditriskexponeringen i form av belåningsbara skuldebrev ökade från 504 till 634 miljoner euro. En väsentlig andel av innehavda masskuldebrev emitterade av finansiella institut utgörs av nordiska säkerställda obligationer med mycket god kreditkvalitet.

I tabell 4.3.2 nedan visas hur utlåningen till allmänheten fördelar sig på bankens strategiska affärssegment. För företagskrediter används kundens näringsgrenskod/ SNI-kod som översätts till bankens valda indelning av utlåningen till allmänheten. För privatpersonskrediter avses användningssyftet för den specifika krediten.

Tabell 4.3.2

Utlåning till allmänheten enligt affärssegment	2017			
miljoner euro	Private Banking	Premium Banking	Compass Card	Totalt
Bostäder	676	1 547	0	2 224
Värdepapper och övriga placeringar	245	63	0	308
Näringsverksamhet	28	92	0	120
Övrig privathushållning	82	102	29	213
Summa privatpersoner	**1 032**	**1 804**	**29**	**2 865**
Sjöfart	0	47	0	48
Handel	13	27	0	41
Bostadsverksamhet	288	39	0	327
Övrig fastighetsverksamhet	187	66	0	253
Finans- och försäkringsverksamhet	165	33	0	198
Hotell- och restaurangverksamhet	3	22	0	26
Övrig serviceverksamhet	55	39	0	95
Jordbruk, skogsbruk och fiske	3	8	0	11
Byggnadsverksamhet	24	19	0	43
Övrig industriverksamhet	8	33	0	41
Summa företag	**746**	**335**	**0**	**1 081**
Offentlig sektor och ideella organisationer	**10**	**22**	**0**	**32**
Utlåning totalt	**1 789**	**2 161**	**29**	**3 979**

I tabell 4.3.3 nedan visas på motsvarande sätt hur bankens utlåning till allmänheten fördelar sig enligt användningssyften och branscher fördelat på länder där banken är verksam i sin kreditgivning.

Tabell 4.3.3

Utlåning till allmänheten	2017			2016		
miljoner euro	Finland	Sverige	Totalt	Finland	Sverige	Totalt
Bostäder	1 534	689	2 224	1 320	568	1 888
Värdepapper och övriga placeringar	266	42	308	394	40	434
Näringsverksamhet	120	0	120	138	4	142
Övrig privathushållning	144	69	213	141	50	191
Summa privatpersoner	**2 065**	**800**	**2 865**	**1 993**	**662**	**2 656**
Sjöfart	47	0	48	56	0	56
Handel	37	4	41	36	3	39
Bostadsverksamhet	60	266	327	62	310	372
Övrig fastighetsverksamhet	125	128	253	126	136	262
Finans- och försäkringsverksamhet	155	43	198	145	49	194
Hotell- och restaurangverksamhet	24	2	26	23	4	27
Övrig serviceverksamhet	78	16	95	81	16	97
Jordbruk, skogsbruk och fiske	10	0	11	12	0	12
Byggnadsverksamhet	28	15	43	26	7	33
Övrig industriverksamhet	36	5	41	34	0	34
Summa företag	**601**	**480**	**1 081**	**601**	**525**	**1 127**
Offentlig sektor och ideella organisationer	**32**	**0**	**32**	**25**	**0**	**25**
Utlåning totalt	**2 699**	**1 279**	**3 979**	**2 619**	**1 187**	**3 808**

Utlåning per geografiskt område
miljoner euro

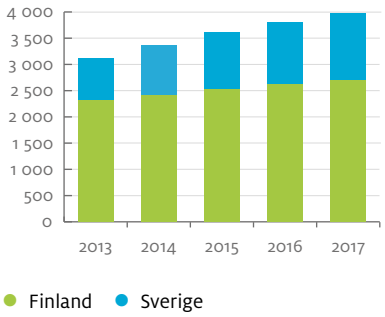

Under året ökade utlåningen till svensk bolåneverksamhet med 122 miljoner euro eller 21 procent och var det enskilda segment i bankens kreditportfölj som ökade mest. Utlåningsökningen till finska bolån förklaras till stor del av omklassificering av lån som utgörs av bostadsplaceringar och som under året flyttats från kategorin värdepapper och övriga placeringar till bostäder. Företagsutlåningen till svensk bostadsverksamhet minskade under året med 44 miljoner euro och var det segment som minskade mest. Utlåning till sjöfartsverksamhet minskade med 8 miljoner euro eller med 15 procent. Sammanlagt minskade företagsutlåningen med 45 miljoner euro eller med 4 procent och utlåningen till privatpersoner ökade med 209 miljoner euro eller med 8 procent. Utlåningen till offentlig sektor och ideella organisationer ökade med 7 miljoner till 32 miljoner euro eller med 28 procent under året.

Utlåning till privatpersoner svarar totalt sett för 72 procent av utlåningen till allmänheten i koncernen jämfört med 70 procent vid utgången av föregående år. Resterande del utgörs förutom av företagsutlåning även av utlåning till enheter inom den offentliga sektorn.

Utlåning per bransch
miljoner euro

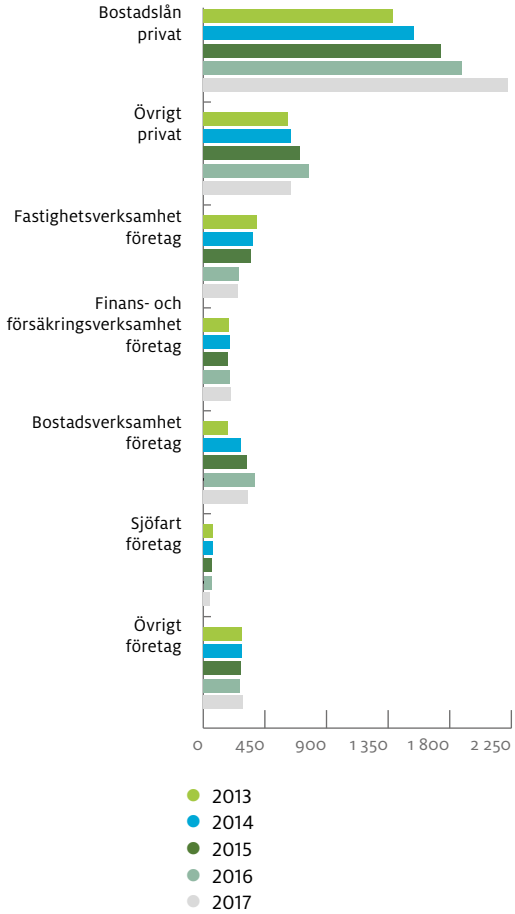

I tabellerna nedan visas bankens exponeringar i den IRB-godkända hushållsportföljen, fördelade i PD-klasser. För varje PD-klass beräknas ett klassvärde vilket motsvarar den sammanvägda årliga risken för fallissemang för exponeringarna inom varje riskklass.

Tabell 4.3.4

Hushåll – Säkrade genom fastigheter, privatpersoner										
	2017					2016				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,04	1	78,0	4,4	4,4	0,04	1	80,2	4,6	4,6
2	0,11	2	216,6	12,2	16,6	0,11	2	215,8	12,4	17,0
3	0,14	3	316,2	17,8	34,5	0,13	3	302,6	17,4	34,4
4	0,21	5	599,2	33,8	68,3	0,21	5	583,4	33,5	67,8
5	0,75	14	440,9	24,9	93,2	0,75	14	435,0	25,0	92,8
6	7,31	65	100,8	5,7	98,8	7,31	63	101,0	5,8	98,6
7	28,75	115	13,9	0,8	99,6	28,75	119	13,2	0,8	99,4
Fallerade	100,00	229	6,5	0,4	100,0	100,00	339	11,3	0,6	100,0
Totalt			**1 772,1**	**100,0**				**1 742,5**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**1 650,9**					**1 617,0**		
Riskklass 1–5			**93,2 %**					**92,8 %**		

Tabell 4.3.5

Hushåll – Små och medelstora företag*										
	2017					2016				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,15	6	4,2	2,8	2,8	0,15	6	4,7	3,0	3,0
2	0,22	6	13,5	9,1	11,9	0,22	7	15,3	9,7	12,6
3	0,79	13	31,5	21,2	33,1	0,79	13	27,0	17,1	29,8
4	2,61	26	61,5	41,4	74,5	2,61	26	60,2	38,1	67,9
5	7,80	49	28,1	18,9	93,4	7,80	51	28,1	17,8	85,7
6	13,31	68	6,6	4,4	97,9	13,31	55	15,7	10,0	95,6
7	53,00	82	2,4	1,6	99,4	53,00	84	5,4	3,4	99,0
Fallerade	100,00	198	0,8	0,6	100,0	100,00	290	1,5	1,0	100,0
Totalt			**148,4**	**100,0**				**157,9**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**138,7**					**135,3**		
Riskklass 1–5			**93,4 %**					**85,7 %**		

Tabell 4.3.6

Hushåll – Ej små och medelstora företag										
	2017					2016				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,04	2	5,9	2,0	2,0	0,04	2	6,0	2,4	2,4
2	0,11	4	24,0	8,2	10,2	0,11	4	26,1	10,3	12,7
3	0,14	5	41,8	14,3	24,5	0,13	5	31,5	12,5	25,2
4	0,21	8	99,4	33,9	58,4	0,21	8	83,1	32,9	58,0
5	0,75	20	89,8	30,7	89,1	0,75	20	76,4	30,2	88,3
6	7,31	44	23,8	8,1	97,2	7,31	45	22,6	8,9	97,2
7	28,75	79	3,5	1,2	98,4	28,75	71	3,1	1,2	98,4
Fallerade	100,00	89	4,6	1,6	100,0	100,00	93	4,0	1,6	100,0
Totalt			**293,0**	**100,0**				**252,8**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**261,0**					**223,1**		
Riskklass 1–5			**89,1 %**					**88,3 %**		

* De bägge exponeringsklasserna för små- och medelstora företag har på grund av storlek slagits ihop i tabellen

På motsvarande sätt visas i tabellerna nedan bankens exponeringar i den IRB-godkända företagsportföljen.

Tabell 4.3.7

Företag – Övriga större företag										
	2017					2016				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,50	38	39,7	27,2	27,2	0,50	38	1,0	0,7	0,7
2	1,16	40	60,3	41,4	68,6	1,06	33	72,5	48,7	49,4
3	1,44	83	21,9	15,0	83,7	1,44	46	42,2	28,4	77,8
4	1,80	72	18,9	12,9	96,6	1,80	89	19,1	12,8	90,6
5	5,25	20	2,9	2,0	98,6	5,25	100	13,4	9,0	99,6
6										
7										
Fallerade	100,00	0	0,0	0,0	98,6	0,00	0	0,0	0,0	99,6
Oklassificerade	8,85	146	2,0	1,4	100,0	8,53	74	0,6	0,4	100,0
Totalt			**145,7**	**49,7**				**148,7**	**58,8**	
Riskklass 1–5			**143,7**					**148,2**		
Riskklass 1–5			**98,6 %**					**99,6 %**		

Tabell 4.3.8

Företag – Små och medelstora företag										
	2017					2016				
Riskklass	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD	PD enligt klassvärde	Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1	0,50	45	36,0	11,3	11,3	0,50	58	36,2	12,9	12,9
2	1,06	41	65,1	20,4	31,7	1,06	47	59,4	21,3	34,2
3	1,44	63	102,0	32,0	63,7	1,44	56	56,8	20,3	54,6
4	1,95	70	62,0	19,4	83,2	1,80	68	49,7	17,8	72,4
5	5,25	101	30,5	9,6	92,8	5,25	100	31,5	11,3	83,6
6	21,47	162	6,6	2,1	94,8	21,47	178	21,1	7,6	91,2
7	63,83	150	3,7	1,2	96,0	63,83	144	5,3	1,9	93,1
Fallerade	100,00	0	1,1	0,3	96,3	100,00	0	7,6	2,7	95,9
Oklassificerade	8,53	109	11,7	3,7	100,0	8,53	85	11,6	4,1	100,0
Totalt			**318,7**	**100,0**				**279,2**	**100,0**	
Riskklass 1–5			**295,6**					**233,6**		
Riskklass 1–5			**92,8 %**					**83,6 %**		

Tabell 4.3.9

IRB-godkända företagsexponeringar – Specialutlåning enligt tabellmetoden										
	2017					2016				
Riskklass		Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD		Riskvikt, %	EAD, miljoner euro	Andel EAD, %	Ack. % av totalt EAD
1		50	0,0	0,0	0,0		50	1,0	8,9	8,9
2		70	0,3	4,0	4,0		70	0,0	0,1	9,0
3		90	0,0	0,0	4,0		90	0,0	0,0	9,0
4		115	5,0	70,0	74,0		115	5,0	46,7	55,7
5		250	0,0	0,0	74,0		250	1,1	10,2	65,9
Fallerade		0	1,9	26,0	100,0		0	3,7	34,1	100,0
Totalt			**7,1**					**10,7**		
Riskklass 1–3				**0,3**					**1,0**	
Riskklass 1–3				**4,0 %**					**9,0 %**	

I tabell 4.3.10 nedan sammanfattas de centrala nyckeltalen för bankens IRB-portföljer.

Tabell 4.3.10

Exponeringsklass, belopp

miljoner euro	Ursprungliga brutto-exponeringar i balans-räkningen	Exponeringar utanför balans-räkningen före kreditmot-värdesfaktor	Genomsnittslig kredit-konverterings-faktor, %	Fallerade exponeringar efter kredit-riskjustering och efter kreditmot-värdesfaktor
Med egna estimat av LGD				
Hushåll – Säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	104,8	6,5	100	0,2
Hushåll – Säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 744,5	37,4	100	6,5
Hushåll – Övriga små och medelstora företag	29,9	8,4	100	0,6
Hushåll – Ej små och medelstora företag	307,9	15,9	100	4,7
Utan egna estimat av LGD				
Företag – Övriga större företag	129,1	49,2	34	0,0
Företag – Små och medelstora företag	323,2	22,5	14	1,1
Företag – Specialutlåning	7,1	0,0	0	1,9

Exponeringsklass, riskparametrar

miljoner euro	Genomsnittslig PD (inkl. fallerade), %	Antal gäldenärer	Genomsnittslig LGD, %	Genomsnittslig löptid (dagar)	Riskvägda exponerings-belopp	Densitet av riskvägt exponerings-belopp	Förväntad förlust, %	Värde-justeringar och avsättningar
Med egna estimat av LGD								
Hushåll – Säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	4,51	1 072	13,9	2 349	32,4	29		0,0
Hushåll – Säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1,30	20 817	11,0	4 236	199,7	11		1,9
Hushåll – Övriga små och medelstora företag	5,41	754	28,0	1 352	10,5	28		0,5
Hushåll – Ej små och medelstora företag	2,85	10 210	20,0	1 754	47	16		3,6
Utan egna estimat av LGD								
Företag – Övriga större företag	1,30	97	26,9	1 391	74,6	51		0,0
Företag – Små och medelstora företag	3,45	300	35,2	2 316	211,2	66		0,8
Företag – Specialutlåning		3		4 562	5,9	83		1,8

4.4 IRB – UPPSKATTADE VÄRDEN OCH VERKLIGA UTFALL

Det exponeringsviktade PD-estimatet enligt klassvärde, inbegripet konjunkturjustering och säkerhetsmarginaler för samtliga icke fallerade hushållsexponeringar som användes i kapitalkravsberäkningen per den 31 december 2017 var 1,20 procent. För hushållsexponeringar med fastighet som säkerhet uppgick viktat PD-estimat till 0,94 procent, för små och medelstora företag och övriga hushållsexponeringar 4,20 respektive 1,29 procent.

Vid slutet av 2016 uppgick exponeringsviktat PD-estimat enligt klassvärde, inbegripet konjunkturjustering och säkerhetsmarginaler för samtliga icke fallerade hushållsexponeringar till 1,34 procent. För hushållsexponeringar med fastighet som säkerhet uppgick viktat PD-estimat till 0,94 procent, för små och medelstora företag och övriga hushållsexponeringar 5,73 respektive 1,35 procent.

För icke-fallerade företagsexponeringar uppgick det exponeringsviktade estimerade PD-värdet den 31 december 2016 till 3,40 procent och den 31 december 2017 2,50 procent. I januari 2017 infördes ett skilt konservativt PD-estimat för företag utan giltig PD-klassificering, vilket beaktats i de rapporterade PD-estimaten per den 31 december 2017. Effekten av ändringen är dock liten eftersom den endast rör ett mycket begränsat antal företag.

I tabellen nedan visas verkliga utfall av fallissemang under 2017. Observera att de verkliga utfallen observerats under en period då det makroekonomiska läget varit bättre än det genomsnittsläge till vilket konjunkturjustering görs. För företagsexponeringar och exponeringar mot företag i hushållsportföljen är skillnaden mellan estimat och observerade värden större än för exponeringar mot privatpersoner, till följd av större statistisk osäkerhet i estimaten på grund av mindre dataunderlag, vilket nödvändiggör användning av större påslag för att säkerställa att estimaten är konservativa.

Tabell 4.4.1

Fallissemangsfrekvens* 2017

Exponeringsklass	Verkligt utfall, %	Uppskattat värde, %**
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	0,43	0,87
Små- och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	0,59	5,48
Övriga hushållsexponeringar	0,86	2,09
Hushållsexponeringar totalt	**0,57**	**1,49**
Företagsexponeringar	**1,52**	**4,53**

* Aritmetiska medelvärden

** Uppskattat den 31 december 2016. Omfattar konjunkturjustering och försiktighetsmarginaler.

I tabell 4.4.2 presenteras EAD-viktade genomsnittliga LGD-nivåer per den 31 december 2017 i procent för respektive exponeringsklass där IRB-metoden tillämpas. De uppskattade nivåerna inbegriper säkerhetsmarginaler samt konjunkturjustering av LGD till ett lågkonjunkturläge.

Tabell 4.4.2

Uppskattade LGD-nivåer per den 31 december 2017

Exponeringsklass	Ej fallerade, %	Fallerade, %	Totalt, %
Hushåll – Säkrade genom fastigheter, privatpersoner*	10,9	34,7	11,0
Hushåll – Små- och medelstora företag	17,3	45,9	17,5
Hushåll – Ej små och medelstora företag	19,6	48,9	20,0
Hushållsexponeringar totalt	**12,5**	**40,9**	**12,6**
Företag – Små och medelstora företag**	35,9	44,0	36,0
Företag – Övriga större företag**	26,9	45,0	26,9
Företagsexponeringar totalt**	**33,2**	**44,1**	**33,3**

* Enligt kapitaltäckningsregelverket får det genomsnittliga LGD-värdet för exponeringar med bostadssäkerhet utan statsgaranti inte vara lägre än 10 procent.

** Metod för beräkning av LGD bestäms av myndighet.

Den exponeringsviktade LGD-nivån för samtliga icke-fallerade hushållsexponeringar låg per den 31 december 2016 på 12,6 procent. För icke-fallerade hushållsexponeringar med bostad som säkerhet uppgick LGD till 11,1 procent, för icke-fallerade små och medelstora företag till 17,8 procent och övriga icke-fallerade hushållsexponeringar till 19,4 procent. De uppskattade nivåerna är så gott som oförändrade för respektive exponeringsklass mellan den 31 december 2016 och den 31 december 2017.

Uppskattade och observerade LGD-nivåer för de exponeringar som fallerat under 2016 presenteras i nedanstående tabell 4.4.3. Den uppskattade nivån är ett genomsnitt av de fallerade exponeringarnas estimerat per 31 december 2015. Vid beräkning av observerat LGD har endast återvinningar från bostads- och finansiella säkerheter fram till den 31 december 2017 beaktats. Detta medför att den observerade LGD-nivån kommer att sjunka ytterligare, eftersom det per den 31 december 2017 kvarstår orealiserade säkerheter för fallissemangen från 2016.

Tabell 4.4.3

LGD-nivåer för fallissemang 2016

Exponeringsklass	Uppskattat LGD, %	Observerat LGD, %
Hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	17,3	7,8
Små och medelstora företag klassificerade som hushållsexponeringar	17,1	8,2
Övriga hushållsexponeringar	30,9	12,4
Små och medelstora företag klassificerade som företagsexponeringar	44,2	5,7
Övriga företagsexponeringar*		

* Inga fallissemang har inträffat i exponeringsklassen under 2016.

4.5 SCHABLONMETOD FÖR BERÄKNING AV KAPITALKRAV

I schablonmetoden delas exponeringarna in i olika exponeringsklasser beroende på motpart, säkerhet eller fordran. De exponeringsvärden som beaktas i kapitalkravsberäkningen multipliceras därefter med den riskvikt som anges i kapitaltäckningsregelverket (CRR) för respektive exponeringsklass. Exponeringar gentemot EES-stater och deras respektive centralbanker ska exempelvis alltid, givet att de är utryckta i den nationella valutan, ges riskvikt 0 procent och exponeringar som helt eller delvis är fullt ut säkrade med bostadssäkerhet ges en riskvikt om 35 procent. Banken baserar i enlighet med kapitaltäckningsföreskrifterna riskvikten för institut och säkerställda obligationer på extern rating. De olika ratingbetygen översätts enligt fastslagen princip till kreditkvalitetssteg som i sin tur mappas till en riskvikt enligt regelverket. För de exponeringar i institutsexponeringsklassen som inte har en extern rating baseras riskvikten på hemstatens rating (Sovereign Method). I avsnittet "Kreditrisk och motpartsrisk i treasury-verksamheten" redovisas hur exponeringarna fördelar sig i externa ratingklasser.

Tabell 4.5.1 visar hur exponeringsbelopp beräknade enligt schablonmetoden fördelar sig enligt exponeringsklasser och riskvikter. I tabellen visas även omfattningen av de exponeringsbelopp som riskvägts på basen av extern kreditvärdering.

Tabell 4.5.1

Schablonmetoden – Exponeringsvärden enligt exponeringsklasser och riskvikter

miljoner euro	0 %	2 %	10 %	20 %	35 %	50 %	75 %	100 %	150 %	Total	Varav icke kredit-värderade
Nationella regeringar eller centralbanker	650,0									650,0	650,0
Delstatliga eller lokala självstyrelse-organ och myndigheter	26,5									26,5	26,5
Offentliga organ	5,1									5,1	5,1
Multilaterala utvecklingsbanker	46,2									46,2	46,2
Internationella organisationer	22,1									22,1	22,1
Institut	7,5	23,5		168,0		56,7				255,7	0,0
Företag								228,4		228,4	228,4
Hushåll							82,2			82,2	82,2
Säkrade genom panträtt i fast egendom					948,0					948,0	948,0
Fallerade exponeringar									0,0	0,0	0,0
Poster förknippade med särskilt hög risk									0,4	0,4	0,4
Säkerställda obligationer			371,0							371,0	0,0
Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering										0,0	0,0
Fordringar i form av fonder										0,0	0,0
Aktieexponeringar								0,7		0,7	0,7
Övriga poster	7,8							60,5		68,4	68,4
Total exponering	**765,2**	**23,5**	**371,0**	**168,0**	**948,0**	**56,7**	**82,2**	**289,6**	**0,4**	**2 704,5**	**2 077,9**

4.6 KREDITRISKREDUCERING I KAPITALTÄCKNINGSANALYSEN

Med kreditriskreducering (CRM, Credit Risk Mitigation) vid kapitalkravsberäkning avses beaktandet av vissa godkända säkerheter som sänker kapitalkravet för kreditrisk. De säkerheter Ålandsbanken beaktar i kapitalkravsberäkningen är bostäder, garantier ställda av stater, kommuner och institut, depositioner i egen och annan bank samt finansiella säkerheter. I beräkningarna godtas inte kommersiella fastigheter som kreditriskreducerande säkerheter även om dessa godtas som säkerhet i övrigt.

För finansiella säkerheter används den fullständiga metoden för finansiella säkerheter. Godkända finansiella säkerheter enligt kapitaltäckningsregelverket volatilitetsjusteras med givna så kallade haircuts och påverkar LGD-parametern för de exponeringar där IRB tillämpas. För krediter som kapitalkravsberäknas enligt schablonmetoden reduceras istället exponeringsbeloppet för exponeringarna innan dessa riskvägs. Den största kategorin av denna form av kreditriskreduceringsmetod består av aktier noterade på Helsingfors- och Stockholmsbörsen. Den näst största kategorin består av räntebärande värdepapper emitterade eller förmedlade av i huvudsak nordiska kreditinstitut. Banken använder sig av den fullständiga metoden för finansiella säkerheter vid exponeringsberäkning för värdepapperslån och justerar därmed både exponeringsbelopp och säkerheter med givna haircuts i kapitaltäckningsregelverket.

De bostadssäkerheter som används vid kreditriskreducering ska uppfylla särskilda krav som kapitaltäckningsföreskrifterna ställer för att kunna godtas, bland annat krav på regelbunden oberoende värdering och att säkerheten överstiger fordran med ett väsentligt belopp vilket säkerställs genom belåningsgraden. Genom att använda sig av garantier ställda av bland annat stater (eller liknande) får banken genom så kallat obetalt kreditriskskydd substituera, det vill säga flytta hela eller en del av en exponering till en motpart med bättre kreditkvalitet vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisk. De främsta tillhandahållarna av obetalt kreditriskskydd är finska staten och landskapet Åland. Inom bankens svenska verksamhet säkerställer Boverkets garantier vissa finansieringslösningar. Banken har nyligen även beviljats tillstånd att för en begränsad portfölj också använda sig av garantier ställda av Europeiska investeringsfonden, vilken är en multilateral utvecklingsbank.

I tabell 4.6.1 visas de belopp som banken reducerar kreditrisken med genom garantier, finansiella säkerheter och bostadssäkerheter. Positiva värden i garantikolumnen i en exponeringsklass i tabellen indikerar ett inflöde till dessa exponeringsklasser genom så kallad substitution av kreditrisk från övriga exponeringsklasser. På motsvarande sätt indikerar negativa belopp att kreditrisken minskas i en exponeringsklass. De godtagbara värdepapprens marknadsvärden justeras i beräkningen med av myndighet givna haircuts. Justeringen av marknadsvärdet är samma både i IRB- och schablonmetoden. Fastigheter som används i kapitalkravsberäkningen utgörs av bostadsäkerheter. Hela det tillgängliga marknadsvärdet av bostadssäkerheten beaktas vid LGD-framställningen medan i schablonmetoden begränsas säkerhetsvärdet av belåningsgraden, i Finland 70 procent och i regel 75 procent i Sverige.

Tabell 4.6.1

Användning av godtagbara kreditriskskydd

miljoner euro	Ursprunglig exponering efter värdejusteringar	Garantier (–)	Netto-exponering	Värdepapper	Fastigheter	Vägt LGD, %
Kreditrisk – IRB metoden						
Hushåll – Säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 781,9	–11,7	1 770,2	54,8	3 482,9	11,0
Hushåll – Små och medelstora företag	149,6	–1,5	148,1	14,3	238,1	17,5
Hushåll – Ej små och medelstora företag	323,8	–32,0	291,7	162,0	28,1	20,0
Företagsexponeringar	531,1	–8,8	522,3	129,7	107,9	32,7
Totalexponering IRB-metoden	**2 786,4**	**–54,1**	**2 732,3**	**360,7**	**3 857,1**	**16,2**
Kreditrisk – schablonmetoden						
Nationella regeringar eller centralbanker	603,1	54,0	657,1			
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	7,4	25,8	33,2			
Offentliga organ	5,1	0,0	5,1			
Multilaterala utvecklingsbanker	46,0	0,1	46,2			
Internationella organisationer	22,1	0,0	22,1			
Institut	297,3	0,4	297,7	41,4		
Företag	465,4	–24,6	440,8	134,6		
Hushåll	240,5	–1,7	238,7			
Säkrade genom panträtt i fast egendom	951,7	0,0	951,7	0,0	951,7	
Fallerade exponeringar	0,0	0,0	0,0			
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,4	0,0	0,4			
Säkerställda obligationer	371,0		371,0			
Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering	0,0	0,0	0,0			
Fordringar i form av fonder	0,0	0,0	0,0			
Aktieexponeringar	0,7	0,0	0,7			
Övriga poster	68,4	0,0	68,4			
Total exponering schablonmetoden	**3 079,0**	**54,0**	**3 133,0**	**176,0**	**951,7**	
Total exponering	**5 865,4**	**0,0**	**5 865,3**	**536,7**	**4 808,8**	

Tabellen 4.6.1 ovan visar att de tillhandahållare av kreditriskskydd där kreditrisken substitueras huvudsakligen består av nationella regeringar (statsborgen) och regionala självstyrelseorgan eller lokala myndigheter (landskaps- och kommunborgen).

I tabell 4.6.2 visas hur bankens exponerings- och riskexponeringsbelopp ser ut fördelat på schablonmetodens exponeringsklasser före och efter beaktandet av CRM och kreditmotvärdesfaktorer (CF) för exponeringarna.

Tabell 4.6.2

Schablonmetoden – Exponeringsbelopp och effekter av kreditriskreducering

miljoner euro	Exponering innan CF och CRM	Exponering efter CF och CRM	Risk-exponerings-belopp	Genomsnittslig riskvikt, %
Nationella regeringar eller centralbanker	603,1	650,0	0,0	0
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	7,4	26,5	0,0	0
Offentliga organ	5,1	5,1	0,0	0
Multilaterala utvecklingsbanker	46,0	46,2	0,0	0
Internationella organisationer	22,1	22,1	0,0	0
Institut	297,3	255,7	62,3	24
Företag	465,4	228,4	223,1	98
Hushåll	240,5	82,2	59,5	72
Säkrade genom panträtt i fast egendom	951,7	948,0	309,6	33
Fallerade exponeringar	0,0	0,0	0,0	150
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,4	0,4	0,6	150
Säkerställda obligationer	371,0	371,0	37,1	10
Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering	0,0	0,0	0,0	
Fordringar i form av fonder	0,0	0,0	0,0	
Aktieexponeringar	0,7	0,7	0,7	100
Övriga poster	68,4	68,4	60,5	89
Total exponering	**3 079,0**	**2 704,5**	**753,5**	**28**

I exponeringsklassen företag reduceras exponeringsbeloppet främst av de finansiella säkerheternas beaktande i beräkningen medan i hushållsexponeringsklassen är exponeringen till största del reducerad på grund av beaktandet av kreditmotvärdesfaktorer. I praktiken avser detta outnyttjade delar av kreditkortslimiter och outnyttjad del av depåutlåningen i den svenska verksamheten, vilka kan sägas upp villkorslöst av banken.

4.7 FÖRDELNING AV EXPONERINGAR I EXPONERINGSKLASSER OCH REGIONER

Tabell 4.7.1 sammanfattar koncernens samlade kreditriskexponeringar och riskexponeringsbelopp per exponeringsklass. EAD-beloppet anger nettoexponeringen efter beaktandet av vissa utav kreditriskreduceringsmetoderna beskrivna ovan och beaktandet av kreditmotvärdesfaktorer (CF).

Tabell 4.7.1

EAD och riskexponeringsbelopp för kreditriskexponeringar	2017				
miljoner euro	Ursprunglig exponering	Exponerings-värde	Riskvikt, %	Risk-exponerings-belopp	Kapitalkrav
Kreditrisk enligt IRB-metoden					
Med egna estimat av LGD					
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	111,3	110,9	29	32,4	2,6
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 781,9	1 772,1	11	199,7	16,0
Hushåll – övriga små och medelstora företag	38,3	37,5	28	10,5	0,8
Hushåll – ej små och medelstora företag	323,8	293,0	16	47,0	3,8
Utan egna estimat av LGD					
Företag – övriga större företag	178,3	145,7	51	74,6	6,0
Företag – små och medelstora företag	345,7	318,7	66	211,2	16,9
Företag – specialutlåning	7,1	7,1	83	5,9	0,5
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 786,4**	**2 685,1**	**22**	**581,3**	**46,5**
Kreditrisk enligt schablonmetoden					
Nationella regeringar och centralbanker	603,1	650,0	0	0,0	0,0
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	7,4	26,5	0	0,0	0,0
Offentliga organ	5,1	5,1	0	0,0	0,0
Multilaterala utvecklingsbanker	46,0	46,2	0	0,0	0,0
Internationella organisationer	22,1	22,1	0	0,0	0,0
Institutsexponeringar	297,3	255,7	24	62,3	5,0
Företagsexponeringar	473,4	228,4	98	223,1	17,8
Hushållsexponeringar	240,5	82,2	72	59,5	4,8
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	943,9	948,0	33	309,6	24,8
Fallerade exponeringar	0,0	0,0	150	0,0	0,0
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,4	0,4	150	0,6	0,0
Säkerställda obligationer	371,0	371,0	10	37,1	3,0
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0		0,0	0,0
Aktieexponeringar	0,7	0,7	100	0,7	0,1
Övriga poster	68,4	68,4	89	60,5	4,8
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**3 079,2**	**2 704,5**	**28**	**753,5**	**60,3**
Totalt riskexponeringsbelopp	**5 865,6**	**5 389,6**	**25**	**1 334,8**	**106,8**

miljoner euro	2016 Ursprunglig exponering	Exponerings-värde	Riskvikt, %	Risk-exponerings-belopp	Kapitalkrav
Kreditrisk enligt IRB-metoden					
Med egna estimat av LGD					
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	119,0	117,9	36	38,5	3,1
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 751,3	1 742,5	13	220,5	17,6
Hushåll – övriga små och medelstora företag	40,5	40,0	35	13,9	1,1
Hushåll – ej små och medelstora företag	278,7	252,8	16	41,0	3,3
Utan egna estimat av LGD					
Företag – övriga större företag	168,8	148,7	50	74,6	6,0
Företag – små och medelstora företag	305,8	279,2	72	201,0	16,1
Företag – specialutlåning	10,7	10,7	77	8,2	0,7
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 674,8**	**2 591,9**	**23**	**597,6**	**47,8**
Kreditrisk enligt schablonmetoden					
Nationella regeringar och centralbanker	572,0	609,4	0	0,0	0,0
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	8,1	25,3	0	0,0	0,0
Offentliga organ	5,1	5,1	0	0,0	0,0
Multilaterala utvecklingsbanker	53,5	53,6	0	0,0	0,0
Internationella organisationer	4,1	4,1	0	0,0	0,0
Institutsexponeringar	306,0	302,9	23	69,1	5,5
Företagsexponeringar	498,3	288,7	100	288,3	23,1
Hushållsexponeringar	185,4	59,0	73	43,2	3,5
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	869,0	860,4	34	293,0	23,4
Fallerade exponeringar	1,1	1,1	101	1,1	0,1
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,3	0,3	150	0,5	0,0
Säkerställda obligationer	333,0	333,0	10	33,3	2,7
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0		0,0	0,0
Aktieexponeringar	0,6	0,6	100	0,6	0,0
Övriga poster	51,2	51,2	87	44,4	3,5
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**2 887,7**	**2 594,7**	**30**	**773,4**	**61,9**
Totalt riskexponeringsbelopp	**5 562,5**	**5 186,6**	**26**	**1 371,1**	**109,7**

Under året har det totala riskexponeringsbeloppet för bankens kreditriskexponeringar minskat med 36,3 miljoner euro (3 procent) eller utryckt i kapitalkrav med 2,9 miljoner euro. De IRB-godkända exponeringarnas riskexponeringsbelopp minskade under perioden med 16,4 miljoner euro (3 procent) eller 1,3 miljoner utryckt i kapitalkrav. Minskningarna förklaras av förbättrad kreditkvalitet i bankens IRB-godkända hushållsportfölj och minskning av exponeringar mot företag i den svenska verksamheten som i regel har en riskvikt om 100 procent. Dessa minskningar har haft en gynnsam påverkan på bankens kapitaltäckning.

I tabell 4.7.2 visas hur avdraget för regulatorisk förväntad förlust och beräkningen av övergångsregeln ser ut. Dessa påverkar kapitaltäckningsberäkningen eftersom underskottet av förväntade förluster minskar kärnprimärkapitalet i kapitalbasen. Det beräknade förväntade förlustbeloppet baseras på samma riskparametrar som kapitalkravet, vilket innebär att förbättrad kreditkvalitet minskar avdraget från kapitalbasen. Eftersom kärnprimärkapitalet redan reducerats till följd av redovisade gjorda nedskrivningars påverkan på eget kapital reduceras dessa från beloppet som ska avdras. Avdraget i sin helhet och skillnaden mellan förväntad förlust och nedskrivningar (specifika kreditriskjusteringar) redovisas i tabellen nedan.

Tabell 4.7.2

Särskilda IRB-relaterade uppgifter	2017	2016	Förändring, %
miljoner euro			
Kreditriskjusteringar härrörande från IRB-godkända portföljer	9,3	11,6	–20
Beräknat förväntat förlustbelopp (EL) enligt IRB-modeller	–16,4	–21,0	–22
Överskott av EL mot kreditriskjusteringar	–1,7		
Underskott som avdrages kapitalbasen i kapitaltäckningsanalysen (netto EL)	**–8,8**	**–11,2**	**–22**
Övergångsregelns begränsning (Min. 80 % av kapitalkrav enligt Schablonmetoden)	121,0	120,8	0
Kapitalkrav med beaktande av IRB	115,7	120,9	–4
Tilläggskapitalkrav inklusive nettoeffekten för underskott som avdrages kapitalbasen	5,3	0,0	

Tabellen 4.7.2 ovan visar att det belopp som utgör underskott mot gjorda individuella nedskrivningar per den 31 december 2017 uppgår till 8,8 miljoner euro jämfört med 11,2 miljoner euro vid utgången av föregående år. Det totala beloppet för beräknade förväntade förluster minskade från 21,0 miljoner euro till 16,4 miljoner euro eller med 22 procent. Under året har en förbättrad kreditkvalitet i bankens kreditportfölj gett avtryck i form av minskade kapitalbaskrav samtidigt som portföljen har ökat. Detta syns i att den relativa andelen förväntade förluster som andel av exponeringsvärde har minskat från 0,43 till 0,33 procent efter nedskrivningarnas beaktande.

Fallerade exponeringar enligt exponeringsvärde i den IRB-godkända delen av kreditportföljen minskade under året från 28,1 miljoner euro till 14,9 miljoner eller med 47 procent, samtidigt som det även skett en förflyttning till bättre riskklasser (ökning i riskklasserna 1 till 5).

Det kapitalkrav för övergångsregeln som banken avsätter som ett tillägg till kapitalkravet under Pelare 1 uppgick per den 31 december 2017 till 5,3 miljoner euro. Per den 31 december 2016 hade banken inget kapitalkrav för övergångsregeln.

Tabell 4.7.3 fördelas koncernens samlade kreditriskexponeringar och riskexponeringsbelopp enligt regioner.

Tabell 4.7.3

Regionsfördelning: EAD och riskexponeringsbelopp för kreditriskexponeringar						
	2017					
	Finland		Sverige		Övriga	
miljoner euro	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp
Kreditrisk enligt IRB-metoden						
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	110,9	32,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 772,1	199,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – övriga små och medelstora företag	37,5	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – ej små och medelstora företag	293,0	47,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – övriga större företag	145,7	74,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – små och medelstora företag	318,7	211,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – specialutlåning	7,1	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 685,0**	**581,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kreditrisk enligt schablonmetoden						
Nationella regeringar och centralbanker	514,3	0,0	89,6	0,0	46,2	0,0
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	26,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentliga organ	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0
Multilaterala utvecklingsbanker	5,2	0,0	0,0	0,0	41,0	0,0
Internationella organisationer	0,0	0,0	0,0	0,0	22,1	0,0
Institutsexponeringar	67,5	13,4	81,0	14,7	107,0	34,3
Företagsexponeringar	15,8	13,8	212,6	209,2	0,0	0,0
Hushållsexponeringar	34,3	24,9	47,9	34,7	0,0	0,0
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	12,6	3,3	935,4	306,3	0,0	0,0
Fallerade exponeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,4	0,5	0,0	0,1	0,0	0,0
Säkerställda obligationer	24,4	2,4	166,2	16,6	180,4	18,0
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktieexponeringar	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga poster	64,1	56,3	4,3	4,3	0,0	0,0
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**765,6**	**115,3**	**1 537,0**	**585,9**	**402,0**	**52,3**
Totalt riskexponeringsbelopp	**3 450,6**	**696,6**	**1 537,0**	**585,9**	**402,0**	**52,3**

	2016					
	Finland		Sverige		Övriga	
miljoner euro	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp	Exponerings-värde	Risk-exponerings-belopp
Kreditrisk enligt IRB-metoden						
Hushåll – säkrade genom fastigheter, små och medelstora företag	117,9	38,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – säkrade genom fastigheter, privatpersoner	1 742,5	220,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – övriga små och medelstora företag	40,0	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Hushåll – ej små och medelstora företag	252,8	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – övriga större företag	148,7	74,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – små och medelstora företag	279,2	201,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Företag – specialutlåning	10,7	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exponeringar enligt IRB-metoden	**2 591,9**	**597,6**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kreditrisk enligt schablonmetoden						
Nationella regeringar och centralbanker	507,5	0,0	75,9	0,0	26,0	0,0
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	25,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentliga organ	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0
Multilaterala utvecklingsbanker	5,3	0,0	0,0	0,0	48,3	0,0
Internationella organisationer	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0
Institutsexponeringar	50,8	14,3	204,0	44,1	46,2	10,6
Företagsexponeringar	12,0	11,3	256,8	256,8	19,9	18,3
Hushållsexponeringar	38,3	28,2	20,7	15,0	0,0	0,0
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	13,3	4,6	847,1	288,4	0,0	0,0
Fallerade exponeringar	0,0	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0
Poster förknippade med särskilt hög risk	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Säkerställda obligationer	14,1	1,4	196,6	19,7	122,4	12,2
Företag för kollektiva investeringar (fonder)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktieexponeringar	0,6	0,6	1,9	1,9	0,0	0,0
Övriga poster	51,2	44,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exponeringar enligt schablonmetoden	**718,7**	**105,1**	**1 604,1**	**627,1**	**271,8**	**41,2**
Totalt riskexponeringsbelopp	**3 310,6**	**702,8**	**1 604,1**	**627,1**	**271,8**	**41,2**

4.8 OSÄKRA OCH FÖRFALLNA FORDRINGAR

En fordran definieras som osäker då det är sannolikt att betalningar inte kommer att fullföljas kontraktsenligt och där, med anledning av detta, en eller flera krediter inom en kundhelhet har gett upphov till en individuell reservering. Osäkra fordringar redovisas brutto utan att beakta individuella reserveringar och utan hänsyn till säkerheter som erhållits för att säkerställa fordran. Förfallna fordringar uppstår när en kredittagare har avvikit från avtalsenlig betalning av ränta eller amortering. Fordringar med förfallna belopp äldre än 90 dagar var vid utgången av 2017 på en lägre nivå än vid utgången av föregående år. Redovisat värde före beaktande av individuella reserveringar uppgick till 16,6 miljoner euro (28,2).

I tabell 4.8.1 nedan visas hur bankens förfallna fordringar fördelar sig enligt regioner.

Tabell 4.8.1

Bokförda bruttovärden för utlåning till allmänhet

miljoner euro	Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Fallerade, andel av total, %	Individuell nedskrivnings-reserv	Gruppvis nedskrivnings-reserv	Nettovärden
Finland	16,6	2 681,9	0,62	8,5	1,9	6,2
Sverige	0,0	1 279,5	0,00	0,0	0,0	0,0
Övriga						
Totalt	**16,6**	**3 961,5**	**0,42**	**8,5**	**1,9**	**6,2**

En reservering för förväntad förlust görs om det finns objektiva belägg som indikerar att en fullständig återbetalning av en fordran inte längre är sannolik. Reserveringens storlek motsvarar skillnaden mellan det redovisade värdet av den utestående exponeringen och det diskonterade värdet av förväntade framtida kassaflöden hänförliga från fordran och eventuella erhållna säkerheter eller garantier. Om det inte föreligger några belägg för en individuell reservering av en fordran, oavsett om fordran till sin storlek är betydande eller inte, inklude-

ras den i en grupp av finansiella tillgångar med likartade kreditriskegenskaper vilka genomgår en kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet. Samtliga bankens gruppvisa nedskrivningar som redovisas nedan är av typen gruppvisa reserveringar som värderats kollektivt enligt IFRS-regelverket. Dessa hanteras i kapitaltäckningsanalysen som specifika kreditriskjusteringar. Nedskrivningsbehovet prövas kvartalsvis. Individuella reserveringar vid utgången av 2017 uppgick till 8,5 miljoner euro (10,8) och gruppvisa reserveringar till 1,9 miljoner euro (1,8). Reserveringsgraden för osäkra fordringar, beräknad som individuell reservering genom osäkra fordringar, uppgick till 60 procent (50).

Tabell 4.8.2

Osäkra och förfallna fordringar					2017				
miljoner euro	Osäkra, brutto	Andel osäkra fordringar, %	Individuell nedskrivnings-reserv	Gruppvis nedskrivnings-reserv	Reserverings-grad, %	Förfallna > 90 dagar	Förfallna 60–90 dagar	Förfallna 30–59 dagar	Förfallna 5–29 dagar
Bostäder	6,6	0,3	3,1	0,1	46,4	7,0	2,1	3,3	13,9
Värdepapper och övriga placeringar	1,8	0,6	0,1	0,0	4,5	2,0	0,2	1,4	2,2
Näringsverksamhet	0,4	0,3	1,7	0,1	418,4	0,1	0,0	0,0	1,2
Övrig privathushållning	0,7	0,4	0,4	1,4	48,1	3,7	0,3	0,9	2,8
Summa privatpersoner	**9,6**	**0,3**	**5,3**	**1,7**	**54,6**	**12,7**	**2,6**	**5,6**	**19,9**
Sjöfart	1,0	2,1	0,2	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Handel	0,3	0,7	0,2	0,1	86,4	0,4	0,0	0,0	0,2
Bostadsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	2,4
Övrig fastighetsverksamhet	2,2	0,8	1,9	0,0	89,7	2,2	0,0	0,0	0,4
Finans- och försäkrings-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	1,0	0,0	0,1
Hotell- och restaurang-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig serviceverksamhet	0,9	1,0	0,7	0,0	78,0	1,0	0,0	0,0	1,3
Jordbruk, skogsbruk och fiske		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggnadsverksamhet	0,1	0,2	0,1	0,1	100,0	0,3	0,1	0,0	0,2
Övrig industriverksamhet		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa företag	**4,5**	**0,4**	**3,2**	**0,2**	**72**	**3,9**	**1,2**	**0,0**	**4,7**
Offentlig sektor och ideella organisationer	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0
Utlåning totalt	**14,1**	**0,4**	**8,5**	**1,9**	**60**	**16,6**	**3,8**	**5,6**	**24,6**

					2016				
miljoner euro	Osäkra, brutto	Andel osäkra fordringar, %	Individuell nedskrivnings-reserv	Gruppvis nedskrivnings-reserv	Reserverings-grad, %	Förfallna > 90 dagar	Förfallna 60–90 dagar	Förfallna 30–59 dagar	Förfallna 5–29 dagar
Bostäder	5,7	0,3	2,8	0	49	9,8	0,5	3,3	7,8
Värdepapper och övriga placeringar	0,9	0,2	0,1	0	12	2,1	0,5	0,3	1,6
Näringsverksamhet	0,7	0,5	0,8	0	122	1,2	0,6	0,5	2,2
Övrig privathushållning	0,8	0,4	0,3	1,3	44	3,6	0,3	1,0	2,1
Summa privatpersoner	**8,1**	**0,3**	**4,1**	**1,5**	**50**	**16,7**	**2,0**	**5,1**	**13,6**
Sjöfart	1,1	1,9	0,2	0,0	22	0,1	0,0	0,0	0,0
Handel	0,6	1,5	0,6	0,1	99	0,8	0,2	0,0	0,0
Bostadsverksamhet	0,5	0,1	0,5	0,0	100	1,4	0,0	0,0	0,1
Övrig fastighetsverksamhet	4,2	1,6	2,3	0,1	55	4,4	0,0	0,0	0,1
Finans- och försäkrings-verksamhet	1,7	0,9	0,2	0,0	9	0,2	0,0	0,0	0,4
Hotell- och restaurang-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig serviceverksamhet	5,5	5,7	2,8	0,1	52	4,4	0,0	0,4	1,0
Jordbruk, skogsbruk och fiske		0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggnadsverksamhet	0,1	0,2	0,1	0	109	0,2	0,0	0,0	0,2
Övrig industriverksamhet		0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0,0	
Summa företag	**13,6**	**1,2**	**6,7**	**0,3**	**49**	**11,5**	**0,2**	**0,4**	**1,8**
Offentlig sektor och ideella organisationer	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0
Utlåning totalt	**21,7**	**0,6**	**10,8**	**1,8**	**50**	**28,2**	**2,2**	**5,5**	**15,4**

4.9 KREDITKONCENTRATIONSRISK

Riskkoncentrationer i utlåningen till allmänhet uppstår exempelvis när kreditportföljen innehåller koncentration av utlåning mot vissa enskilda kunder eller kundhelheter, branscher, regioner eller länder. Banken hanterar koncentrationsrisk i kreditportföljen genom att limitera enskilda kunder och vissa branscher. För banker gäller lagstadgade gränser för koncentrationer mot enskilda kunder eller kundhelheter. Stora exponeringar definieras i kapitaltäcknings-regelverket som kunder och kundhelheter vars totala exponeringar utgör 10 procent eller mer av bankens kapitalbas. Vid beräkningen av exponeringsbeloppet ska kundens samtliga engagemang i och utanför balansräkningen medräknas till fullt belopp. Exponeringen får maximalt uppgå till 25 procent av kapitalbasen. Överskridande av gränsvärdet ska rapporteras omgående till Finansinspektionen.

Per 31 december 2017 hade banken utlåning till 5 stycken (6 stycken 31 december 2016) icke finansiella kunder/kundgrupper som innan säkerheternas beaktande uppfyllde rapporterings-gränsen om 10 procent eller mera utav kapitalbasen. Sammanlagd exponering mot dessa 7 kunder/kundgrupper utgjorde 74 procent av kapitalbasen. Per 31 december 2016 utgjorde motsvarande 6 kunder 109 procent av kapitalbasen.

I bankens företagsutlåning finns en branschspecifik koncentrationsrisk i form av utlåning till fastighetsverksamhet. Specifikt består denna koncentration av utlåning till bostadsverksamhet och utlåning till övrig fastighetsverksamhet inom det svenska affärsområdet. Inom affärs-området uppgår utlåningen till fastighetsverksamhet totalt sett till 82 procent av företags-utlåningen. Under året minskade dock utlåningen till svensk fastighetsverksamhet med 52 miljoner euro eller 12 procent.

Banken prövar årligen behovet av extra kapital för koncentrationsrisk i sin interna kapital-utvärdering, både för branschkoncentrationsrisk och för koncentration för enskilda kunder, eftersom denna form av risk inte fångas upp och kapitaltäcks under Pelare 1-regelverket. Finansinspektionen har under året tagit i bruk en standardiserad metod för att bedöma bankers kapitalbehov för kreditkoncentrationsrisk.

4.10 KREDITRISK OCH MOTPARTSRISK I TREASURY-VERKSAMHETEN

I koncernens treasury-verksamhet uppstår kreditrisk vid innehav av finansiella instrument inom den löpande balansförvaltningen och riskhanteringen. Instrumenten utgörs i huvudsak av de masskuldebrev som banken har i sin likviditetsportfölj och består till stor del av säkerställda obligationer och statsobligationer samt värdepapper emitterade av multilaterala utvecklings-banker. I bankens limitregelverk regleras hur stor del av placeringarna som får vara mot olika sektorer, exempelvis centralbanker, offentlig förvaltning och institut.

Motpartsrisker uppstår även i bankens treasury-verksamhet när banken ingår derivat-kontrakt med olika motparter. Motpartsrisken i bankens derivatverksamhet hanteras genom att nettningsavtal uppgörs med motparter enligt ISDA (International Swaps and Derivatives Asso-ciation) standard, därmed kvittas fordringar och skulder som löper under samma avtal. För att ytterligare hantera risk ingår banken så kallade CSA (Credit Support Annex) avtal med motpar-ter vilka reglerar ställande och mottagande av säkerheter beroende på hur nettoexponeringen ser ut för banken. Banken använder sig huvudsakligen av kontanta medel i säkerhetshante-ringen för derivattransaktioner. Under året har banken fortsatt arbetet med att överföra en del av motpartsrisken till så kallade centrala motparter genom centralt clearingförfarande.

De centralbanker, finansiella institut och multilaterala utvecklingsbanker som koncernen samarbetar med ska ha en god kreditvärdighet för att långsiktigt kunna stödja koncernens fort-satta utveckling samt för att minimera kreditrisken. Exponeringen mot olika motparter begrän-sas av ett internt limitregelverk som fastställs av styrelsen. Limiten sätts specifikt på motparten i fråga och begränsar vilken typ av avtal som får ingås efter beslut i kreditkommittén. Innan limiten fastställs analyseras motpartens finansiella nyckeltal och ansedda kreditrisk på kredit-marknaden. Koncernens aggregerade exponering mot dessa motparter rapporteras månatligen i koncernens riskrapport. Risk Control följer löpande med limitutnyttjandet i verksamheten och rapporterar avvikelser till verkställande direktör och Internrevision.

I tabell 4.10.1 nedan anges koncernens exponeringar i treasury-verksamheten fördelade enligt kapitaltäckningsregelverkets kreditkvalitetssteg som gäller för exponeringsklassen för instrumentet.

Tabell 4.10.1

Kreditriskexponering i treasury-verksamheten

miljoner euro

Kreditkvalitetssteg	Obligationer emitterade av stater och stats-garanterade motparter	Placering hos centralbanker	Säkerställda obligationer	Övriga icke säkerställda obligationer	Över natten placering	Checkräkning	Derivat*	Totalsumma
1	134,4	512,9	371,6	75,1	0,0	2,3	5,0	1 101,3
2	0,0	0,0	0,0	55,8	0,0	86,3	1,2	143,2
3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	9,6	0,0	9,7
Oratat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	**134,4**	**513,0**	**371,6**	**130,8**	**0,0**	**98,2**	**6,2**	**1 254,2**

*Enligt för banken positiva marknadsvärden efter beaktande av nettningsavtal och säkerheter.

Tabellen 4.10.1 ovan visar att den största delen av koncernens exponeringar inom treasury-verksamheten härrör från innehav i statsobligationer och placering hos centralbank. Vad avser masskuldebrev emitterade av övriga enheter består den största delen av säkerställda obligationer i den högsta ratingklassen. Inom kategorin icke säkerställda masskuldebrev ingår inte några efterställda värdepapper eller någon form av hybridlån. Inga av koncernens innehav av masskuldebrev utgörs av värdepapperiserade strukturer. Derivatexponeringar på andra finansiella institut uppkommer uteslutande inom ramen för hanteringen av valuta- och ränterisker.

Tabell 4.10.2 nedan visar hur exponeringsvärden efter kreditriskreducerande åtgärder fördelas i kreditkvalitetssteg i exponeringsklasserna institut och säkerställda obligationer där extern rating används för att beräkna kapitalkravet.

Tabell 4.10.2

Exponeringsvärden som riskvägts på basen av extern kreditrating

miljoner euro

Kreditkvalitetssteg	Institutsexponeringar	Säkerställda obligationer
1	82,4	371,0
2	143,2	0,0
3	9,7	0,0
Sovereign method	20,3	0,0
Totalt	**255,7**	**371,0**

Tabell 4.10.3

Kreditriskexponering i bankens treasury-verksamhet enligt region

miljoner euro	Exponering	Andel, %
Europeiska unionen	1 036,3	83
Norden exklusive EU	149,6	12
Övriga Europa	0,2	0
Nordamerika	68,0	5
Övriga världen	0,1	0
Summa	**1 254,2**	

Tabell 4.10.3 ovan visar hur den samlade kreditriskexponeringen i treasury-verksamheten är fördelad regionalt. Tabellen visar att placeringarna härrör uteslutande från enheter hemmahörande inom EES-området. Norden står vidare för 64 procent av hela exponeringen i tabellen ovan.

I tabell 4.10.4 visas hur koncernens samlade derivatexponeringar fördelar sig enligt huvudkategorier för underliggande risktyp och hur säkerheter används för att reducera exponeringsvärdet. Med positivt bruttovärde avses summan av de kontrakt som har ett positivt marknadsvärde ur bankens synvinkel. Exponeringsvärdet har sedan beräknats i enlighet med marknadsvärderingsmetoden i kapitaltäckningsförordningens artikel 274, vilken genom att beakta det nominella värdet tar höjd för att exponeringen vid fallissemang kan vara större än dagens marknadsvärde.

Tabell 4.10.4

Derivatexponeringar

miljoner euro	Nominellt belopp	Positivt bruttovärde	Exponeringsvärde (brutto)	Emottagna säkerheter*	Exponeringsvärde (netto)	Riskexponeringsbelopp	Kapitalkrav
Ränta	915,6	16,3	25,2	0,0	25,2	1,8	0,1
Valuta	546,5	3,9	9,4	0,0	9,4	5,8	0,5
Aktie	4,5	1,2	1,5	0,7	0,8	0,4	0,0
Kredit	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	**1 470,8**	**21,4**	**36,0**	**0,7**	**35,3**	**8,0**	**0,6**

*Emottagna säkerheter består till fullo utav likvida medel deponerade på konto hos banken.

En stor del av exponeringsbeloppet för derivat består av valuta ränteswappar (CIRS) som inte kommer att överföras till central clearing.

Till kapitalkravet ovan tillkommer också kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA) för icke standardiserade derivatkontrakt som inte clearas genom central motpart. Vid årsskiftet uppgick kapitalkravet till 0,6 miljoner euro. I takt med att banken överför sina exponeringar till central motpart kommer detta kapitalkrav att minska.

Banken beräknar kvartalsvist bokföringsmässig kredit- och debet värdighetsjusteringsrisk (CVA/ DVA) för samtliga derivatkontrakt. I den mån DVA överstiger CVA görs ingen bokning i bankens resultaträkning. I den mån CVA överstiger DVA bokför banken en kostnad för kreditvärdighetsjusteringsrisk.

5 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk utgörs dels av refinansieringsrisk, dels av marknadslikviditetsrisk. Refinansieringsrisk är risken att inte kunna infria betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkt utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Marknadslikviditetsrisk avser risken att inte kunna realisera positioner till förväntade marknadspriser i situationer då marknaden inte är tillräckligt likvid eller inte fungerar på grund av störningar.

5.1 RISKAPTIT

För att säkerställa tillgång till likviditet även under perioder utan externa upplåningsmöjligheter ska banken ha en likviditetsreserv samt en väl diversifierad förfallostruktur på sin upplåning.

Ålandsbanken eftersträvar att inte vara beroende av andra finansieringskällor för sin utlåning än kunddepositioner och säkerställda obligationer. Icke-säkerställd kapitalmarknadsfinansiering kan användas då prisbilden i marknaden gör det ändamålsenligt.

5.2 RISKHANTERING

Utifrån bankens risktolerans har styrelsen fastställt limiter för bankens likviditetstäckningsgrad, överlevnadshorisont samt hur stor andel emitterade säkerställda obligationer får vara i förhållande till tillgängliga säkerheter.

För att hantera likviditetsrisker har banken utformat ett ramverk bestående av ett antal komponenter:

- Limiter som säkerställer att bankens riskaptit och risktolerans följs.
- Kontinuerlig uppföljning och analys av bankens framtida likviditetsbehov på såväl kort som lång sikt.
- En väldiversifierad finansieringsstruktur, ur såväl instrument- som löptidsperspektiv.
- En portfölj av bostadskrediter vars kvalitet är av sådan karaktär att den upprätthåller bankens upplåning med säkerställda obligationer även i ett stressat scenario.
- En väl uppbyggd investerarbas.
- En likviditetsreserv med högkvalitativa tillgångar som säkerställer tillgång till likviditet under en längre period med begränsad tillgång till kapitalmarknadsupplåning.

Likviditetsriskerna i koncernen följs upp och analyseras centralt av Risk Control som rapporterar direkt till verkställande direktören månadsvis och kvartalsvis till styrelsen i samband med koncernens riskrapport. Riskrapporten skickas till Finansinspektionen månadsvis.

5.3 MÄTNING AV LIKVIDITETSRISK

Bankens balansräkning och dess förfallostruktur är en viktig parameter vid beräkning och analys av bankens likviditetsrisk. Utifrån balansräkningen prognostiseras framtida kassaflöden, som är ett viktigt verktyg för att hantera och planera bankens likviditetsrisk och upplåningsbehov.

Tabell 5.3.1

Återstående löptid	2017								
	Odiskonterade kontraktsenliga kassaflöden								
miljoner euro	Betalbar på anfordran	< 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	5–10 år	> 10 år	Ej löptidsfördelad	Totalt
Tillgångar									
Kassa och fordringar hos centralbanker	524								524
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		25	48	38	424	87		11	634
Utlåning till kreditinstitut	93								93
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	196	175	171	305	1 504	599	1 026	2	3 979
Aktier och andelar								1	1
Derivatinstrument		4	1	1	4	7	1		18
Immateriella tillgångar								17	17
Materiella tillgångar								24	24
Övriga tillgångar								63	63
Summa	**813**	**205**	**220**	**344**	**1 932**	**694**	**1 027**	**119**	**5 353**
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	58	18			130				206
Skulder till allmänheten	2 749	277	17	79	26				3 148
Emitterade skuldebrev		100	97	172	882	347		3	1 600
Derivatinstrument		4	7	1	1	7	1		22
Övriga skulder								110	110
Eterställda skulder		2		3	10		17		33
Eget kapital								234	234
Summa	**2 808**	**401**	**120**	**256**	**1 050**	**354**	**18**	**347**	**5 353**

	2016								
	Odiskonterade kontraktsenliga kassaflöden								
miljoner euro	Betalbar på anfordran	< 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	5–10 år	> 10 år	Ej löptidsfördelad	Totalt
Tillgångar									
Kassa och fordringar hos centralbanker	513								513
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		45	20	47	310	72		10	504
Utlåning till kreditinstitut	79	122							201
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	212	184	155	267	1 503	556	932	–1	3 808
Aktier och andelar								1	1
Derivatinstrument		4	1	1	5	8	2		21
Immateriella tillgångar								16	16
Materiella tillgångar								26	26
Övriga tillgångar								48	48
Summa	**804**	**355**	**176**	**315**	**1 818**	**636**	**934**	**99**	**5 137**
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	52	36			130				219
Skulder till allmänheten	2 782	104	36	84	22				3 028
Emitterade skuldebrev		105	149	101	745	347		5	1 452
Derivatinstrument		6	12		2	11	2		33
Övriga skulder								145	145
Eterställda skulder		2	3	3	16		15		39
Eget kapital								222	222
Summa	**2 834**	**254**	**200**	**189**	**915**	**358**	**17**	**371**	**5 137**

5.3.1 Överlevnadshorisont

Ett av bankens interna styrmått för likviditeten är den så kallade överlevnadshorisonten, definierad som tidsperiod med positiva ackumulerade kassaflöden. Överlevnadshorisonten visar hur länge banken klarar sig under långa perioder av stress på kapitalmarknaderna, där tillgången till ny finansiering från vanligtvis tillgängliga finansieringskällor skulle vara begränsad eller helt stängd. I denna beräkning antas en betydande del av avistainlåningen utgöra en stabil finansieringskälla.

Överlevnadshorisont december 2016–december 2017

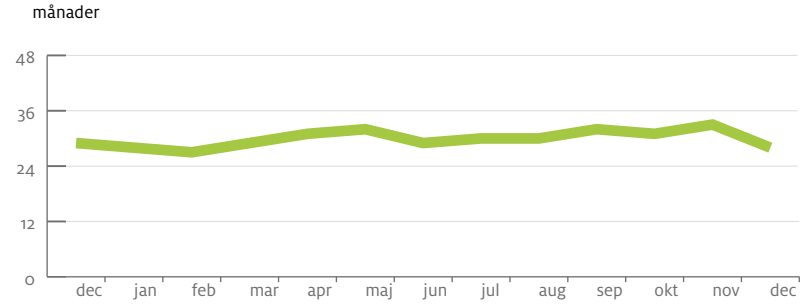

Likviditetstäckningsgrad
procent

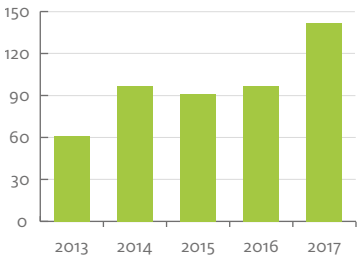

Core funding ratio
procent

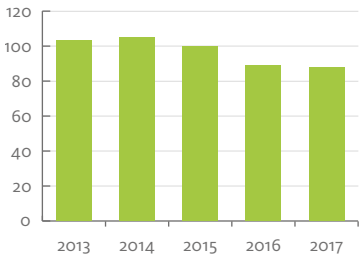

5.3.2 Likviditetstäckningsgrad, stabil nettofinansieringskvot och core funding ratio

Som ett komplement till analysen av framtida kassaflöden använder sig banken av ett antal övriga nyckeltal såsom likviditetstäckningsgrad (LCR), stabil nettofinansieringskvot (NSFR) samt core funding ratio (utlåning till allmänheten i relation till kundinlåning och säkerställda obligationer).

Tabell 5.3.2

Nyckeltal likviditetsrisk

Nyckeltal	Definition
Likviditetstäckningsgrad – LCR	Likvida tillgångar/ (Kassainflöden – Kassautflöden)
Stabil netto finansieringskvot – NSFR	Tillgänglig stabil finansiering/ Nödvändig stabil finansiering
Core funding ratio	Utlåning till allmänheten/ (depositioner från allmänheten, bank-certifikat, indexobligationer och risk-debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer)

Tabell 5.3.3

Nyckeltal likviditetsrisk	2017	2016
procent		
LCR	142	97
NSFR	110	124
Core funding ratio	88	89

Bankens målsättning är att med betryggande marginal överträffa miniminivån för LCR, och för NSFR då det nya regelverket introduceras.

Tabell 5.3.4

Likviditetstäckningsgrad (LCR)	2017	2016
miljoner euro		
Likvida tillgångar nivå 1	908	809
Likvida tillgångar nivå 2	18	0
Summa likvida tillgångar	**926**	**809**
Kundinlåning	827	834
Marknadsupplåning	15	60
Övriga kassautflöden	25	7
Summa kassautflöden	**867**	**901**
Inflöden från förfallande utlåning till icke-finansiella kunder	108	38
Övriga kassainflöden	109	29
Summa kassainflöden	**217**	**67**
Nettokassautflöde	**650**	**834**
Likviditetstäckningsgrad (LCR), %	**142**	**97**
Likviditetstäckningsgrad (LCR), % EUR	206	104
Likviditetstäckningsgrad (LCR), % SEK	65	64

5.4 LIKVIDITETSRESERV

Syftet med likviditetsreserv är att minska bankens likviditetsrisk. I tider med begränsad eller utebliven möjlighet att låna upp pengar på den externa kapitalmarknaden ska likviditetsreserven fungera som alternativ källa till likviditet. Detta ställer krav på kvaliteten på dess innehåll. Innehållet måste vara kontanta medel placerade på konto hos centralbank eller annan välrenommerad bank med god rating alternativt värdepapper med sådan kreditkvalitet att de är belåningsbara hos centralbank. För att säkerställa god kvalitet i Ålandsbankens likviditetsreserv regleras placeringarna av styrelsen. Storleken på likviditetsreserven ska vara sådan att målsatt överlevnadshorisont samt likviditetstäckningsgrad upprätthålls.

Tabell 5.4.1

Likviditetsreserv	2017	2016
miljoner euro		
Kassa och placeringar hos centralbank	524	513
Skuldebrev emitterade av stater och offentliga organ	132	76
Säkerställda obligationer (rating lägst AA–)	343	263
Innehav av egenemitterade säkerställda obligationer	0	4
Innehav av egenemitterade icke-säkerställda obligationer	0	0
Konton hos andra banker	67	50
Utlåning till kreditinstitut <3 dagar	0	0
Skuldebrev emitterade av finansiella företag	0	0
Skuldebrev emitterade av icke-finansiella företag	0	0
Summa	**1 066**	**906**
varav LCR-kvalificerande	926	809

5.5 BEREDSKAPSPLAN FÖR LIKVIDITETSRISK

Ålandsbanken har en konservativ syn på likviditetsrisker. Koncernen har en beredskapsplan som innehåller en konkret handlingsplan för hantering av likviditetsrisker och omfattar tillvägagångssätt för att täcka flertal olika krissituationer.

5.6 FINANSIERINGSSTRATEGI

Ålandsbanken eftersträvar en stabil finansieringsstruktur som grundar sig på stabila depositioner från allmänheten samt säkerställda obligationer. Ålandsbanken har som långsiktig målsättning att bankens kunder genom depositioner (avistainlåning och tidsbundna depositioner) svarar för över 50 procent av finansieringen exklusive eget kapital. Därtill har Ålandsbanken som långsiktig målsättning att den så kallade core funding ratio, definierad som utlåning till allmänheten i relation till inlåning från allmänheten, inklusive bankcertifikat, indexobligationer och riskdebenturer emitterade till allmänheten, samt emitterade säkerställda obligationer, inte ska överstiga 100 procent. Ålandsbankens utlåning skall således inte vara beroende av icke-säkerställd kapitalmarknadsupplåning eller kortsiktiga finansieringskällor för sin finansiering. Finansieringskällorna skall vara väldiversifierade och banken avser inte att vara beroende av enskilda deponenter, investerare, finansieringsinstrument eller marknadssegment.

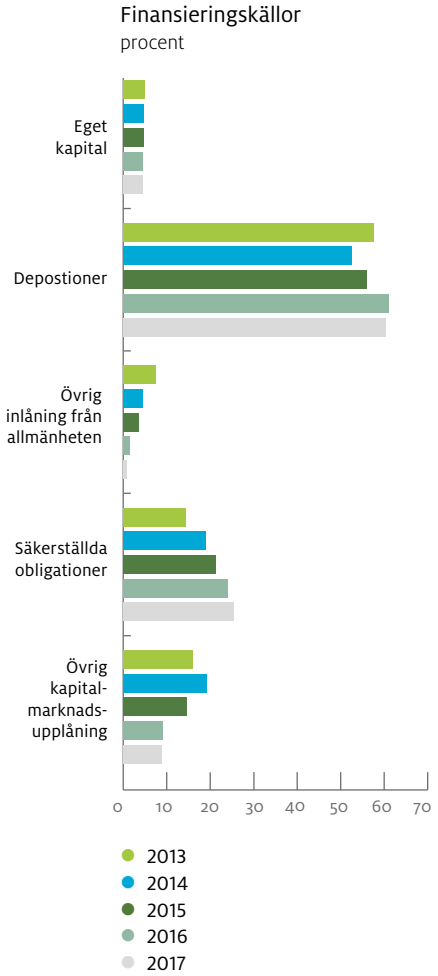

5.6.1 Finansieringskällor

Ålandsbankens finansieringskällor utgörs förutom av eget kapital huvudsakligen av depositioner från allmänheten, säkerställda och icke-säkerställda obligationer, bankcertifikat samt kort- och långfristig upplåning från kreditinstitut. Depositioner och säkerställda obligationer dominerar finansieringsstrukturen och utgör cirka 90 procent av den. Icke-säkerställd finansiering används för att styra utnyttjandegrad av säkerhetsmassan för säkerställda obligationer och för att ha en mer diversifierad finansieringsstruktur.

Ålandsbanken använder sig av flera olika upplåningsprogram både i euro och i svenska kronor. De viktigaste är ett inhemskt skuldprogram med ett rambelopp på 2 miljarder euro under vilket emissioner av säkerställda obligationer och icke-säkerställda obligationer sker och ett certifikatprogram i svenska kronor för emissioner av kortfristiga skuldinstrument.

I slutet av 2017 var det nominella beloppet av utestående säkerställda obligationer 1 333 miljoner euro. Under 2017 förföll 1 000 miljoner svenska kronor säkerställda obligationer av den finska säkerhetspoolen och emitterades 2 500 miljoner svenska kronor av den svenska säkerhetspoolen. Det nominella utestående beloppet av icke-säkerställda obligationer uppgick vid 2017 års slut till 100 miljoner euro. Under 2017 förföll 850 miljoner svenska kronor och emitterades 100 euro av icke-säkerställda obligationer.

Banken har i dagsläget en väldiversifierad förfallostruktur. Den genomsnittliga löptiden för bankens externa långfristiga kapitalmarknadsupplåning uppgick per den 31 december 2017 till 3,2 år. Totala utestående kapitalmarknadsupplåning vid utgång av 2017 framgår av tabellen nedan.

Tabell 5.6.1

Utestående kapitalmarknadsupplåning

miljoner euro	Nominellt belopp i valuta	Nominellt belopp i EUR	Snittmaturitet, år
Säkerställda obligationer			
EUR	850 000 000	850 000 000	3,3
SEK	4 750 000 000	482 537 232	3,2
Icke-säkerställda obligationer			
EUR	100 000 000	100 000 000	2,2
Långfristig kapitalmarknads-upplåning totalt		**1 432 537 232**	**3,2**
Bankcertifikat och depositioner			
EUR	11 600 000	11 600 000	0,4
SEK	1 495 000 000	151 872 244	0,2
Kortfristig kapitalmarknads-upplåning totalt		**163 472 244**	**0,2**
Kapitalmarknadsupplåning totalt		**1 596 009 476**	**2,9**

Förfallostruktur emitterade skuldebrev

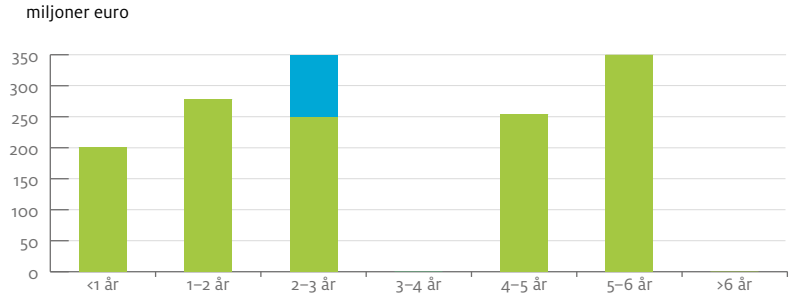

● Säkerställda obligationer ● Icke-säkerställda obligationer

5.6.2 Investerarbas

Bankens treasury-avdelning ansvarar för att bygga upp en stabil investerarbas som förvärvar obligationer utgivna av banken. Investerarbasen ska vara väldiversifierad med olika investerare från olika geografiska områden och olika marknader. För att uppnå detta har banken byggt relationer med skuldinvesterare och banker i Finland, Sverige och Mellaneuropa. Tillgång till kortfristig finansiering har säkerställts med avtal och arrangemang med flertalet motparter. Det målmedvetna arbetet med investerare har resulterat i god efterfrågan på bankens emitterade obligationer vilket medfört lättare tillgång till finansiering, smidigare genomförande av emissioner samt lägre finansieringskostnad.

5.7 HYPOTEKSBANKSVERKSAMHETEN

Ålandsbanken har två separata säkerhetspooler, den finska säkerhetspoolen Cover Pool FIN som utgörs av finska bostadskrediter och den svenska säkerhetspoolen Cover Pool SWE som utgörs av svenska bostadskrediter.

I den finska säkerhetspoolen ingick säkerheter på totalt 1 524 miljoner euro vid utgången av 2017. Mot säkerheter registrerade i Cover Pool FIN har banken emitterat totalt 901 miljoner euro av säkerställda obligationer. I den finska säkerhetspoolen ingick det översäkerheter på 69 procent per den 31 december 2017.

I den svenska säkerhetspoolen ingick säkerheter på totalt 5 801 miljoner svenska kronor. Mot säkerheter registrerade i Cover Pool SWE har banken emitterat totalt 4 250 miljoner svenska kronor av säkerställda obligationer per den 31 december 2017. I den svenska säkerhetspoolen ingick det översäkerheter på 36 procent vid utgången av 2017.

Till följd av affärstillväxten under 2017 har banken ökat basen av säkerheter som kan användas för emissioner av säkerställda obligationer i både Finland och Sverige. Under 2017 infördes interna buffertkrav som beaktar risken för bostadsprisfall i Finland och i Sverige för användning av säkerheter för säkerställda obligationer i koncernen.

Värdering av fastigheter sker i enlighet med lagen om Hypoteksbanksverksamhet 16.7.2010/688, 4 Kap §14, det vill säga i enlighet med god fastighetsvärderingssed och där så krävs med en opartisk och utomstående fastighetsvärderare.

Hypoteksbanksverksamheten i Ålandsbanken regleras av styrelsen fastställda limiter på utnyttjandegrad av säkerhetsmassan, andelen finansiering via säkerställda obligationer av finansieringsstrukturen samt andelen finansiering via säkerställda obligationer av balansomslutningen. Strukturen på bankens två säkerställda pooler per den 31 december framgår av tabellerna nedan.

Säkerhetspoolen Finland – Cover Pool FIN

Inkluderade tillgångar	
miljoner euro	
Lån	1 400
Fyllnadssäkerheter	124
Övriga	0
Totalt	**1 524**

Säkerhetstyp		
miljoner euro	Lånevolym	Lånevolym, %
Egnahemshus och lägenheter	1 397	99,8
Flerfamiljsbostäder	3	0,2
Kommersiella fastigheter		0,0
Jord- och skogsbruk		0,0
Offentlig sektor		0,0
Totalt	**1 400**	**100,0**

Nyckeltal	
Antal lån	16 338
Antal låntagare	14 964
Genomsnittlig lånevolym, tusen euro	88
Översäkerheter, nominellt, %	69,2
Vägt LTV, %	56,7
FX-risk	0

LTV-nivå									
miljoner euro	–10 %	10–20 %	20–30 %	30–40 %	40–50 %	50–60 %	60–70 %	70 %–	Summa
Lånevolym	13	44	74	159	190	278	642	0	1 400
Lånevolym, %	1,0	3,2	5,3	11,4	13,5	19,9	45,8	0,0	100

Kreditens ålder						
miljoner euro	0–12 M	12–24 M	24–36 M	36–60 M	60 M–	Summa
Lånevolym	165	259	237	276	463	1 400
Lånevolym, %	11,8	18,5	16,9	19,7	33,1	100

Utestående emissioner EUR					
miljoner euro	Summa	Emissions-datum	Förfallo-datum	Kupong, %	Fast/rörlig
ISIN					
XS1117564572	150	8.10.2014	8.10.2018	0,500	Fast
XS0999478372	100	3.12.2013	3.6.2019	1,550	Fast
XS1238023813	250	26.5.2015	26.5.2020	0,375	Fast
XS0876678391	100	30.1.2013	30.1.2023	2,750	Fast
XS1496878742	250	29.9.2016	29.9.2023	0,000	Fast

Utestående emissioner SEK					
miljoner sek	Summa	Emissions-datum	Förfallo-datum	Kupong, %	Fast/rörlig
ISIN					
XS0862155941	500	12.12.2012	12.6.2018	0,493	Rörlig

Maturitet utestående emissioner								
miljoner euro	2018	2019	2020	2021	2022–2026	2027–2031	2032–	Summa
Totalt	201	100	250	0	0	350	0	901
Totalt, %	22,3	11,1	27,8	0,0	0,0	38,9	0,0	100

Säkerhetspoolen Sverige – Cover Pool SWE

Inkluderade tillgångar

miljoner sek	
Lån	5 801
Fyllnadssäkerheter	0
Övriga	0
Totalt	**5 801**

Säkerhetstyp

miljoner sek	Lånevolym	Lånevolym, %
Villor och bostadsrätter	4 558	78,6
Flerfamiljshus- och bostadsrättsföreningar	1 243	21,4
Jord- och skogsbruk	0	0,0
Offentlig sektor	0	0,0
Kommersiella fastigheter	0	0,0
Totalt	**5 801**	**100,0**

Nyckeltal

Antal lån	1 951
Antal låntagare	2 013
Genomsnittlig lånevolym, tusen svenska kronor	3 011
Översäkerheter, nominellt, %	36,5
Vägt LTV, %	56,9
FX-risk	0

LTV-nivå

miljoner sek	–10 %	10–20 %	20–30 %	30–40 %	40–50 %	50–60 %	60–70 %	70 %–	Summa
Lånevolym	26	69	230	664	883	1 152	2 777	0	5 801
Lånevolym, %	0,5	1,2	4,0	11,5	15,2	19,9	47,9	0,0	100,0

Kreditens ålder

miljoner sek	0–12 M	12–24 M	24–36 M	36–60 M	60 M–	Summa
Lånevolym	1 307	1 861	1 179	1 082	372	5 801
Lånevolym, %	15	25	21	33	6	100

Utestående emissioner SEK

miljoner sek	Summa	Emissions-datum	Förfallo-datum	Kupong	Fast/rörlig
ISIN					
XS1077864905	1 000	23.6.2014	25.3.2019	0,062	Rörlig
XS1155041004	750	16.12.2014	16.12.2019	0,054	Rörlig
SE0010598474	2 500	22.11.2017	22.11.2022	0,115	Rörlig

Maturitet utestående emissioner

miljoner sek	2018	2019	2020	2021	2022–2026	2027–2031	2032–	Summa
Totalt	0	1 750	0	0	2 500	0	0	4 250
Totalt, %	0	41	0	0	59	0	0	100

5.8 RATING

Ålandsbanken har kreditbetyget BBB med stabil utsikt för långfristig upplåning och kreditbetyget A-2 med stabil utsikt för kortfristig upplåning från ratinginstitutet Standard & Poor's Global Ratings.

Utgångspunkten för Standard & Poor's kreditbetyg för en finländsk eller svensk bank är A–. Fem olika områden kan sedan höja eller sänka kreditbetyget.

1. Business position: sänker Ålandsbankens betyg med två steg, huvudsakligen på grund av att Ålandsbanken är en nischbank med koncentrationsrisk till Finland och Sverige.
2. Capital & Earnings: höjer betyget med ett steg tack vare stark soliditet och kapitaltäckning.
3. Risk Position: sänker betyget med ett steg på grund av koncentrationsrisk i kreditportföljen, huvudsakligen geografiskt till Finland och Sverige, men i viss mån även övriga koncentrationsrisker.
4. Liquidity & Funding: varken höjer eller sänker, men Ålandsbanken kommer här väl ut till följd av sin starka inlåningsbas.
5. Support: då Ålandsbanken inte bedöms vara systemviktig för Finland erhåller banken ingen betygshöjning till följd av statligt eller annat stöd.

Standard & Poor's har tilldelat Ålandsbankens säkerställda obligationer högsta möjliga betyg, AAA med stabil utsikt.

5.9 INTECKNADE TILLGÅNGAR

Intecknade tillgångar utgörs till övervägande del av bostadskrediter som används som säkerheter för Ålandsbankens utestående emitterade säkerställda obligationer.

Storleken av de intecknade tillgångarna för säkerställda obligationer utgår från den nivå av översäkerheter som ratinginstitutet Standard & Poor´s ställer på Ålandsbanken för att obligationerna ska tilldelas rating AAA.

Utöver bostadskrediter har Ålandsbanken för egna skulder, betalningssystem, värdepappershandel och clearing ställt säkerheter i form av statspapper och obligationer i huvudsak till centralbanker och kreditinstitut.

Tabellen 5.9.1 nedan visar Ålandsbankens intecknade tillgångar den 31 december 2017.

Tabell 5.9.1

Upplysningar om intecknade tillgångar	2017			2016		
miljoner euro	Intecknade tillgångar, redovisat värde	Inte intecknade tillgångar, redovisat värde	Tillgångar totalt, redovisat värde	Intecknade tillgångar, redovisat värde	Inte intecknade tillgångar, redovisat värde	Tillgångar totalt, redovisat värde
Räntebärande värdepapper	161,6	472,2	633,8	164,5	339,1	503,6
Utlåning till allmänheten	1 989,4	1 989,2	3 978,6	1 664,7	2 143,5	3 808,2
Övriga tillgångar	32,1	584,7	616,8	15,1	699,3	714,4
Tillgångar som inte är tillgängliga för inteckning		123,3	123,3		110,6	110,6
Totalt	**2 183,1**	**3 169,4**	**5 352,5**	**1 844,3**	**3 292,5**	**5 136,8**
Andel av tillgångar totalt, %	**41**	**59**	**100**	**36**	**64**	**100**

5.10 REGELVERK FÖR LIKVIDITETSRISK

Tillsynsmyndigheterna har fastställt regler för likviditetsrisk som omfattar såväl kortfristig som strukturell likviditet under stressade förhållanden.

Enligt måttet för likviditetstäckningsgraden (liquidity coverage ratio, LCR) ska bankerna ha likvida tillgångar av mycket hög kvalitet och som motsvarar minst nettokassautflödet i 30 dagar under stressade förhållanden.

Det strukturella likviditetsmåttet, stabil netto finansieringskvot (net stable funding ratio, NSFR) ställer krav på att bankerna ska finansiera sina illikvida tillgångar med stabil finansiering.

LCR-måttet har införts stegvis under åren 2015 till 2018 medan NSFR-måttet förväntas införas år 2019.

6 Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av förändringar i priser och riskfaktorer på finansiella marknader. Marknadsrisk inkluderar ränterisk, valutarisk och aktierisk.

6.1 RISKAPTIT

Inom ramen för bankrörelsen uppkommer strukturella risker avseende ränterisk och valutarisk. Ålandsbanken försöker tillvarata de positiva intjäningsmöjligheter som finns rörande ränterisk samtidigt som ambitionen är att kraftigt begränsa de nedsidesrisker som finns. Ingen strategisk valutarisk tas. Ålandsbanken bedriver ingen handel för egen räkning

6.2 RISKHANTERING

Bankens styrelse beslutar om Ålandsbankens riskaptit och fastställer limiter för ränterisk, valutarisk och aktierisk. Ålandsbankens marknadsrisker är låga och primärt av strukturell natur och hanteras av bankens Treasuryfunktion i enlighet med de principer som bankens styrelse fastställt.

Marknadsrisker i koncernen följs upp och analyseras centralt av Risk Control som rapporterar direkt till verkställande direktören månadsvis och kvartalsvis till styrelsen i samband med koncernens riskrapport. Riskrapporten skickas till Finansinspektionen månadsvis.

6.3 RÄNTERISK

Med ränterisk avses såväl risken för minskat räntenetto (räntenettorisk) som risken för ofördelaktiga värdeförändringar i bankens räntebärande tillgångar och skulder (värdeförändringsrisk) vid förändringar i marknadsräntor.

Ränterisk uppstår huvudsakligen på grund av att räntebindningstiden mellan räntebärande tillgångar och skulder skiljer sig åt och hanteras främst genom användning av derivat, primärt ränteswappar. Tabell 6.3.1 visar tillgångar och skulder som förfaller till ny räntesättning i respektive tidsintervall.

Tabell 6.3.1

Räntebindningstider för tillgångar och skulder			2017			
miljoner euro	Upp till 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	Över 5 år	Totalt
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	606	0	0	0	0	606
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	293	7	10	237	87	634
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	2 286	543	852	218	80	3 979
Summa räntebärande tillgångar	**3 185**	**550**	**862**	**455**	**167**	**5 219**
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	70	6	0	130	0	206
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	3 026	16	80	22	4	3 148
Emitterade skuldebrev	685	46	172	350	347	1 600
Efterställda skulder	2		3	10	17	33
Summa räntebärande skulder	**3 783**	**68**	**255**	**512**	**368**	**4 987**
Poster utanför balansräkningen	**–494**	**–56**	**5**	**308**	**230**	
Skillnad mellan tillgångar och skulder	**–1 092**	**426**	**612**	**251**	**29**	

			2016			
miljoner euro	Upp till 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	Över 5 år	Totalt
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	708	0	0	0	0	708
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	259	20	37	116	72	504
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	2 333	421	788	205	61	3 808
Summa räntebärande tillgångar	**3 300**	**441**	**825**	**320**	**134**	**5 020**
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	77	6	6	130	0	219
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	2 886	36	84	22	0	3 028
Emitterade skuldebrev	537	44	9	518	344	1 452
Efterställda skulder	2	3	3	16	15	39
Summa räntebärande skulder	**3 501**	**89**	**102**	**686**	**359**	**4 738**
Poster utanför balansräkningen	**–583**	**-93**	**15**	**350**	**319**	
Skillnad mellan tillgångar och skulder	**–1 291**	**258**	**738**	**114**	**94**	

Volym som förfaller till ny räntesättning i respektive tidsintervall.

Ålandsbanken mäter ränterisken genom känslighetsanalyser av räntenettot respektive värdet på räntebärande tillgångar och skulder i scenarier där räntekurvan stressas på olika sätt. Räntenettorisken mäts som känsligheten i räntenettot över de kommande tolv månaderna under antagandet om en konstant balansräkning. Värdeförändringsrisken mäts som känsligheten i det beräknade nuvärdet för samtliga befintliga räntebärande poster. För de tillgångar, skulder och

derivat som enligt gällande redovisningsprinciper marknadsvärderas delas effekten upp i direkt resultatpåverkan och påverkan via övrigt totalresultat (effekten på bokfört eget kapital). Vid beräkning av såväl räntenettorisk som värdeförändringsrisk åsätts avistainlåningen en modellmässig räntebindningstid.

Tabell 6.3.2 visar känsligheten i räntenettot respektive känsligheten i nuvärdet på räntebärande tillgångar och skulder vid parallellförskjutning av räntekurvan uppåt och nedåt med 1 procentenhet. Modellen som banken använder för att beräkna räntenettorisk har ändrats under 2017 så att räntenettorisken beräknad per 31 december 2017 beaktar räntegolv. Siffrorna för räntenettorisk 2017 är således inte jämförbara med siffrorna för 2016. Beräkningen visar att bankens räntenetto skulle gynnas av en räntehöjning medan en räntesänkning skulle ha en marginell inverkan på räntenettot. Värdeförändringsrisken i tabellen avser nuvärdet av samtliga räntebärande tillgångar och skulder, oavsett om posterna värderas till verkligt värde i koncernens balansräkning enligt gällande redovisningsprinciper. Värdeförändringsrisken för både 2016 och 2017 är beräknad utan att beakta räntegolv.

Tabell 6.3.2

Parallellförskjutning av räntekurvan	2017		2016	
miljoner euro	Räntepunkter		Räntepunkter	
	+100	–100	+100	–100
Räntenettorisk	8,0	–0,4	11,8	–11,7
EUR	8,3	–3,1	9,0	–8,9
SEK	–0,3	2,7	2,7	–2,7
Värdeförändringsrisk	6,4	–10,2	8,6	–15,4
EUR	2,4	–5,1	6,9	–11,9
SEK	3,6	–4,7	1,6	–3,3

6.4 VALUTARISK

Med valutarisk avses risken för negativt resultat till följd av förändringar i kurser för valutor som banken är exponerad mot.

Bankens verksamhet sker huvudsakligen i de två basvalutorna euro och svenska kronor. En begränsad del av ut- och inlåningen sker dock i andra valutor, vilket skapar en viss valutarisk. Valutarisken hanteras framför allt med matchning, men även med valutaswappar och -terminer. Vid årsskiftet var bankens valutaexponering 0,5 miljoner euro (0,4 miljoner euro 2016).

Bankens strukturella valutarisk i svenska kronor uppstår då bankens redovisning upprättas i euro medan den svenska filialens funktionella redovisningsvaluta är svenska kronor. Den strukturella valutariskexponeringen består av upparbetade vinster/förluster i filialen samt filialens dotationskapital i svenska kronor. Den strukturella valutarisken är säkrad med valutaterminer.

6.5 AKTIERISK

Aktierisk är risken för värdeminskning på grund av förändringar i kurser på aktiemarknaden.

Då banken inte bedriver någon handel med aktier för egen räkning är aktierisken mycket begränsad. Bankens exponering mot aktier består bland annat av återköpta strukturerade produkters aktierelaterade optionsdel. Vid årsskiftet var bankens exponering 0,3 miljoner euro (0,5 miljoner euro 2016).

Banken är också exponerad mot aktierisk genom strategiska placeringar i åländska bolag. Beslut om de strategiska placeringarna fattas av verkställande direktören och/eller styrelsen. Vid årsskiftet var det strategiska innehavet 0,5 miljoner euro (0,5 miljoner euro 2016).

7 Operativ risk

Operativ risk definieras som sannolikheten för direkta eller indirekta förluster till följd av icke ändamålsenliga eller bristfälliga interna processer, mänskliga fel, systemfel eller externa händelser i koncernens omgivning.

7.1 RISKAPTIT

Operativa risker förekommer i all verksamhet, och det är således varken möjligt eller optimalt att helt eliminera dem. Ålandsbanken strävar efter att minimera operativa risker genom årliga självutvärderingar, uppdaterade kontinuitetsplaner, kontinuitetsövningar, incidentrapportering, upprätthållandet av internt regelverk och interna utbildningar.

7.2 RISKHANTERING

Hanteringen av operativa risker utgör en självständig del av riskhanteringen. Målsättningen är att säkerställa att de väsentliga operativa riskerna i verksamheten identifieras, att hanteringen av operativa risker läggs upp så att den är tillfredsställande i förhållande till verksamhetens art och omfattning, att adekvata rutiner för informationsförvaltning och informationssäkerhet tillämpas, att sannolikheten för oförutsedda förluster eller hot mot anseendet minimeras samt att styrelsen och ledningen informeras om operativa risker i verksamheten. Adekvat hantering av operativa risker är viktig för att säkra tilliten till bankens verksamhet inte minst från kundens synvinkel.

Funktionen för Operativa risker ansvarar för analys och rapportering av koncernens operativa risker samt för upprätthållande av det interna regelverk som berör operativa risker.

Operativa risker i koncernens viktigaste processer utvärderas årligen. Vid utvärderingen bedöms sannolikheten för och konsekvenserna av en förlusthändelse samt trenderna och befintlig riskhantering. Riskfunktionen analyserar riskerna utgående från de riskutvärderingar som genomförts och rapporterar dessa till ledningen.

Incidentrapportering är en del av kartläggningen av operativa risker. Riskfunktionen analyserar incidenterna och sammanställer rapporter till berörda organ och ledningen i koncernen.

Koncernen har infört en standardiserad godkännandeprocess för nya produkter och tjänster, vilken syftar till att identifiera och åtgärda eventuella risker före lanseringen. Koncernen har beredskapsplaner för undantagsförhållanden samt kontinuitetsplaner för samtliga affärsenheter för att upprätthålla verksamheten och begränsa förluster i händelse av olika slag av störningar i verksamheten.

På koncernnivå har försäkringar tecknats för styrelse- och ledningsansvar (Directors & Officers), verksamhetsansvar (Professional Liability) och mot brottsliga handlingar (Crime). Bolagen i koncernen har utöver dessa försäkringar tecknat bolagsspecifika försäkringar.

Avstämning mellan balansräkning och kapitalbas	2017	2016	
miljoner euro			Radhänvisning i kapitalbas
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	17,3	15,6	
varav goodwill och andra immateriella tillgångar (netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder)	–17,3	–14,3	8
Latenta skattefordringar	5,1	5,0	
varav beror på framtida lönsamhet undantaget sådana som uppstår till följd av temporära skillnader	0,0	0,0	10
Förmånsbestämda pensionstillgångar	0,0	0,0	
varav förmånsbestämda pensionstillgångar (utöver relaterade förpliktelser, netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder)	0,0	0,0	15
Skulder			
Latenta skatteskulder	25,2	21,1	
varav beror på framtida lönsamhet undantaget sådana som uppstår till följd av temporära skillnader			10
Förmånsbestämda pensionsförpliktelser	5,6	3,7	
varav förmånsbestämda pensionstillgångar (netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder)			15
Efterställda skulder	33,0	39,4	
varav primärkapitaltillskottsinstrument och tillhörande överkursfonder			30
varav kvalificerande poster som avses i artikel 484 (4)			33 och 47
varav direkta och indirekta egna innehav av bankens primärkapitaltillskottsinstrument			37
varav supplementärkapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	19,7	19,1	46
varav kvalificerande poster som avses i artikel 484 (5)			47
varav direkta och indirekta egna innehav av bankens supplementärkapitaltillskotts-instrument	0,0	0,0	52
Eget kapital			
Aktiekapital	41,9	41,7	1
varav aktiekapital (netto efter avdrag för direkta och indirekta innehav av egna aktier)	41,9	41,7	1 och 16
Överkursfond	32,7	32,7	
varav kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	32,7	32,7	1
Övriga fonder	52,1	51,1	
varav reservfond	25,1	25,1	1
varav fond för fritt eget kapital	26,9	26,0	1
Övriga reserver	1,2	1,2	
varav övrigt totalresultat	1,2	1,2	3
varav reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	0,0	0,2	11
Balanserade vinstmedel	105,7	95,1	
varav räkenskapsperiodens resultat	20,7	19,7	5a
varav balanserade vinstmedel	85,0	75,4	2

Upplysningar om kapitalbas		2017	2016	
miljoner euro				Förordning (EU)nr 575/2013 Artikelhänvisning
	Kärnprimärkapital: Instrument och reserver			
1	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	126,7	125,5	26.1, 27,28,29
	varav aktiekapital	41,9	41,7	EBA-förteckningen 26.3
	varav överkursfond	32,7	32,7	EBA-förteckningen 26.3
	varav övriga fonder	52,1	51,1	EBA-förteckningen 26.3
2	Ej utdelade vinstmedel	85,0	75,4	26.1 C
3	Ackumulerat övrigt totalresultat (och andra reserver)	1,2	1,2	26.1
3a	Reserveringar för allmänna risker i bankrörelse			26.1 f
4	Belopp för kvalificerade poster som avses i artikel 484.3 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från kärnprimärkapitalet			486.2
5	Minoritetsintressen (tillåtet belopp i konsoliderat kärnprimärkapital)	0,0	0,0	84
5a	Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	10,7	10,5	26,2
6	**Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar**	**223,6**	**212,6**	**Summa raderna 1–5a**

		2017	2016	
	Kärnprimärkapital: Lagstiftningsjusteringar			
7	Ytterligare värdejusteringar (negativt belopp)	–1,3	–1,3	24, 105
8	Immateriella tillgångar (netto efter avdrag för tillhörande skatteskulder) (negativt belopp)	–15,9	–14,3	36.1 b, 37
9	Tomt fält i EU			
10	Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet, utom sådana som uppstår till följd av temporära skillnader (netto efter avdrag för tillhörande skatteskuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda) (negativt belopp)	0,0	0,0	36.1 c, 38
11	Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	0,0	0,2	33.1 a
12	Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	–8,8	–11,2	36.1 d, 40, 159
13	Eventuell ökning i eget kapital till följd av värdepapperiserade tillgångar (negativt belopp)			32,1
14	Vinster eller förluster på skulder som värderas till verkligt värde och som beror på ändringar av institutets egen kreditrisk			33.1 b
15	Förmånsbestämda pensionsplaner	0,0	0,0	36.1 e, 41
16	Ett instituts direkta och indirekta innehav av egna kärnprimärkapital-instrument	0,0	0,0	36.1 f, 42
17	Direkt, indirekta och syntetiska innehav av kärprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn med vilka institutet har ett korsvist ägande som är avsett att på konstlad väg öka institutets kapitalbas (negativt belopp)			36.1 g, 44
18	Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapital-instrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			36.1 h, 43, 45, 46, 49.2, 49.3, 79
19	Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapital-instrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			36.1 I, 43, 45, 47,48.1 B, 49.1–49.3, 79
20	Tomt fält i EU			
20a	Exponeringsbelopp för följande poster som är kvalificerde för en riskvikt på 1 250 % när institutet väljer alternativet avdrag			36.1 k
20b	*varav kvalificerade innehav utanför den finansiella sektorn (negativt belopp)*			36.1 k ii, 243.1b, 244.1 b, 258
20c	*varav värdepapperiseringspositioner (negativt belopp)*			36.1 k ii, 243.1 b, 244.1 b, 258
20d	*varav transaktioner utan samtidig motprestation (negativt belopp)*			36.1 k iii, 379.3
21	Uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader (belopp över tröstelvärdet på 10 %, netto efter avdrag för tillhörande skatte-skuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda) (negativt belopp)			36.1 c, 38
22	Belopp som överskrider tröskelvärdet på 15 % (negativt belopp)			48.1
23	*varav institutets direkta och indirekta innehav i kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn när institutet har har en väsentlig investering i de enheterna*			36.1 i, 48.1 b
24	Tomt fält i EU			
25	*varav uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader*			36.1 c, 38, 48.1 a
25a	Förluster för innevarande räkenskapsår (negativt belopp)			36.1 a
25b	Förutsebara skatter som är relaterade till kärnprimärkapitalposter (negativt belopp)			36.1 l
27	Avdrag från kvalificerade primärkapitaltillskott som överskrider institutets primärkapitaltillskott (negativt belopp)			36.1 j
28	**Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital**	**–26,0**	**–26,6**	**Summa raderna 7–20a, 21, 22 och 25a–27**
29	**Kärnprimärkapital**	**197,6**	**186,0**	**Rad 6 minus rad 28**

		2017	2016	
	Primärkapitaltillskott: instrument			
30	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder			51, 52
31	*varav klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder*			
32	*varav klassificerade som skulder enligt tillämpliga redovisningsstandarder*			
33	Belopp för kvalificerade poster som avses i artikel 484.4 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från primärkapitaltillskottet			486.3
34	Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat primärkapitaltillskott (inbegripet minoritetsintressen som inte tas med i rad 5) som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part			85, 86
35	*varav instrument som utfärdats av dotterföretag och som omfattas av utfasning*			486.3
36	**Primärkapitaltillskott före lagstiftningsjusteringar**	**0,0**	**0,0**	**Summa av raderna 30, 33 och 34**
	Primärkapitaltillskott: Lagstiftningsjusteringar			
37	Ett instituts direkta och indirekta innehav i egna primärkapitaltillskotts-instrument (negativt belopp)			52.1 b, 56 a, 57
38	Direkta, indirekta och syntetiska innehav av primärkapitaltillskottsinstrument i enheter i den finansiella sektorn med vilka institutet har ett korsvist ägande som är avsett att på konstlad väg öka institutets kapitalbas (negativt belopp)			56 b, 58
39	Direkta, indirekta och syntetiska innehav av primärkapitaltillskottsinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över röskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			56 c, 59, 60, 79
40	Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av primärkapitaltillskotts-instrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			56 d, 59, 79
41	Tomt fält i EU			
42	Avdrag från kvalificerade supplementärkapital som överskrider institutets supplementärkapital (negativt belopp)			56 e
43	**Summa lagstiftningsjusteringar av primärkapitaltillskott**	**0,0**	**0,0**	**Summa raderna 37–42**
44	**Primärkapitaltillskott före lagstiftningsjusteringar**	**0,0**	**0,0**	**Rad 36 minus rad 43**
45	**Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)**	**197,6**	**186,0**	**Summa av raderna 29 och 44**
	Supplementärkapital: Instrument och avsättningar			
46	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	19,7	19,1	62, 63
47	Belopp för kvalificerande poster som avses i artikel 484.5 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från supplementärkapitalet			486.4
48	Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat supplementärkapital (inbegripet minoritetsintressen och primärkapitaltillskottsinstrument som inte tas med i raderna 5 eller 34) som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part			87, 88
49	*varav instrument som utfärdats av dotterföretag och som omfattas av utfasning*			486.4
50	Kreditriskjusteringar	1,7		62 c och d
51	**Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar**	**21,4**	**19,1**	
	Supplementärkapital: Lagstiftningsjusteringar			
52	Ett instituts direkta och indirekta innehav av egna supplementärkapital-instrument och efterställda lån (negativt belopp)	0,0	0,0	63 b i, 66 a, 67
53	Innehav av supplementärkapitalinstrument och efterställda lån i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)			66 b, 68
54	Direkta och indirekta innehav av supplementärkapitalinstrument och efter-ställda lån i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtag-bara korta positioner) (negativt belopp)			66 c, 69, 70, 79
55	Institutets direkta och indirekta innehav av supplementärkapitalinstrument			66 d, 69, 79
56	Tomt fält i EU			
57	**Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital**	**0,0**	**0,0**	**Summa raderna 52–56**
58	**Supplementärkapital**	**21,4**	**19,1**	**Rad 51 minus rad 57**
59	**Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)**	**219,0**	**205,2**	**Summa av raderna 45 och 58**
60	**Totala riskvägda tillgångar**	**1 537,9**	**1 575,5**	

		2017	2016	
	Kapitalrelationer och buffertar			
61	Kärnprimärkapital, (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	12,9	11,8	92.2 a
62	Primärkapital, (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	12,9	11,8	92.2 b
63	Totalt kapital (som andel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	14,2	13,0	92.2 c
64	Institutsspecifika buffertkrav (krav på kärnprimärkapital i enlighet med artikel 92.1 a) plus krav på kapitalkonserveringsbuffert och kontracyklisk kapitalbuffert, plus systemriskbuffert, plus buffert för systemviktiga institut utryckt som en procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet), %	7,9	7,7	Kapitalkravsdirektivet 128, 129, 130, 131, 133
65	*varav krav på kapitalkonserveringsbuffert, %*	2,5	2,5	
66	*varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert, %*	0,9	0,7	
67a	*varav buffert för globalt systemviktiga institut eller för annat systemviktigt institut, %*			
68	Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet), %	8,4	7,3	Kapitalkravsdirektivet 128
	Belopp under tröskelvärdena för avdrag (före fastställande av riskvikt)			
72	Direkta och indirekta innehav i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet 10 %, netto efter godtagbara korta positioner)			36.1 h, 46, 45, 56 c, 59, 60, 66 c, 69, 70
73	Institutets direkta och indirekta innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet på 10 %, netto efter godtagbara korta positioner)			36.1 i, 45, 48
74	Tomt fält i EU			
75	Uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader (belopp under tröskelvärdet på 10 %, netto efter avdrag för tillhörande skatteskuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda)			36.1 c, 38, 48
	Tak som ska tillämpas på inkludering av avsättningar i supplementärkapitalet			
76	Kreditriskjusteringar som inkluderas i supplementärkapitalet med avseende på exponeringar som omfattas av schablonmetoden (före tillämpningen av taket)	0,0	0,0	62
77	Tak för inkludering av kreditriskjusteringar i supplementärkapitalet enligt schablonmetoden	9,5	9,7	62
78	Kreditriskjusteringar som inkluderas i supplementärkapitalet med avseende på exponeringar som omfattas av internmetoden (före tillämpning av taket)	1,7	0,0	62
79	Tak för inkludering av kreditriskjusteringar i supplementärkapitalet enligt internmetoden	3,5	3,4	62
	Kapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang (får endast tillämpas mellan den 1 januari 2014 och den 1 januari 2022)			
80	Nuvarande tak för kärnprimärkapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang			484.3, 486.2 och 486.5
81	Belopp som utesluts från kärnprimärkapital på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen av förfallodagar)			484.3, 486.2 och 486.5
82	Nuvarande tak för kärnprimärkapitaltillskottsinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang			484.4, 486.3 och 486.5
83	Belopp som utesluts från primärkapitaltillskott på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)			484.4, 486.3 och 486.5
84	Nuvarande tak för supplementärkapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang			484.5, 486.4 och 486.5
85	Belopp som utesluts från supplementärkapital på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)			484.5, 486.4 och 486.5

Kapitalinstrumentens viktigaste delar – Kärnprimärkapitalinstrument			
1	Emittent	Ålandsbanken Abp	Ålandsbanken Abp
2	Unik identifieringskod	FI0009001127	FI0009000103
3	Reglerande lagar för instrumentet	Finsk	Finsk
	Rättslig behandling		
4	Övergångsbestämmelser enligt kapitalkravsförordningen	Kärnprimärkapital	Kärnprimärkapital
5	Bestämmelser enligt kapitalkravsförordningen efter övergångsperioden	Kärnprimärkapital	Kärnprimärkapital
6	Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå) /individuell och grupp (undergrupps)nivå	Individuell och grupp	Individuell och grupp
7	Instrumenttyp	Aktiekapital i enlighet med CRR 575/2013 art. 28	Aktiekapital i enlighet med CRR 575/2013 art. 28
8	Belopp som redovisas i lagstadgat kapital	28,9 miljoner euro	13,1 miljoner euro
9	Instrumentets nominella belopp	28,9 miljoner euro	13,1 miljoner euro
9a	Emissionspris	N/A	N/A
9b	Inlösenpris	N/A	N/A
10	Redovisningsklassificering	Aktieägarkapital	Aktieägarkapital
11	Ursprungligt emissionsdatum	N/A	N/A
12	Eviga eller tidsbestämda	Eviga	Eviga
13	Ursprunglig förfallodag	Ingen förfallodag	Ingen förfallodag
14	Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	Nej	Nej
15	Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	N/A	N/A
16	Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	N/A	N/A
	Kuponger/utdelningar		
17	Fast eller rörlig utdelning/kupong	N/A	N/A
18	Kupongränta och eventuellt tillhörande index	N/A	N/A
19	Förekomst av utdelningsstopp	N/A	N/A
20a	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	Helt skönsmässigt	Helt skönsmässigt
20b	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	Helt skönsmässigt	Helt skönsmässigt
21	Förekomst av step-up eller annat incitament för återlösen	N/A	N/A
22	Icke-kumulativa eller kumulativa	N/A	N/A
23	Konvertibla eller icke-konvertibla	N/A	N/A
24	Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	N/A	N/A
25	Om konvertibla, helt eller delvis	N/A	N/A
26	Om konvertibla, omräkningskurs	N/A	N/A
27	Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	N/A	N/A
28	Om konvertibla, typ av instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A
29	Om konvertibla, emittent för det instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A
30	Nedskrivningsdelar	N/A	N/A
31	Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	N/A	N/A
32	Om nedskrivning, fullständig eller delvis	N/A	N/A
33	Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	N/A	N/A
34	Om nedskrivningen är tillfällig, uppskrivningsmekanism	N/A	N/A
35	Position i prioriteringshierarkin för likvidation, instrument näst i tur	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument
36	Delar av övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Nej	Nej
37	Om ja, delar som inte uppfyller kraven	N/A	N/A

N/A = Frågan är inte tillämplig för instrumentet

Kapitalinstrumentens viktigaste delar – Supplementärkapitalinstrument					
1	Emittent	Ålandsbanken Abp	Ålandsbanken Abp	Ålandsbanken Abp	Ålandsbanken Abp
2	Unik identifieringskod	FI4000097068	FI4000153747	FI4000210299	FI4000266580
3	Reglerande lagar för instrumentet	Finsk	Finsk	Finsk	Finsk
	Rättslig behandling				
4	Övergångsbestämmelser enligt kapitalkravsförordningen	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument
5	Bestämmelser enligt kapitalkravsförordningen efter övergångsperioden	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument	Supplementär-kapitalinstrument
6	Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå) /individuell och grupp (undergrupps)nivå	Individuell och grupp	Individuell och grupp	Individuell och grupp	Individuell och grupp
7	Instrumenttyp	Supplementär-kapitalinstrument enligt CRR 575/2013 art. 63	Supplementär-kapitalinstrument enligt CRR 575/2013 art. 63	Supplementär-kapitalinstrument enligt CRR 575/2013 art. 63	Supplementär-kapitalinstrument enligt CRR 575/2013 art. 63
8	Belopp som redovisas i lagstadgat kapital	2,7 miljoner euro	8,6 miljoner euro	6,2 miljoner euro	2,3 miljoner euro
9	Instrumentets nominella belopp	8,3 miljoner euro	8,6 miljoner euro	6,2 miljoner euro	2,3 miljoner euro
9a	Emissionspris	100 %	100 %	100 %	100 %
9b	Inlösenpris	100 % av nominellt belopp	100 % av nominellt belopp	100 % av nominellt belopp	100 % av nominellt belopp
10	Redovisningsklassificering	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde
11	Ursprungligt emissionsdatum	6.6.2014	25.5.2015	13.6.2016	19.6.2017
12	Eviga eller tidsbestämda	Tidsbestämda	Tidsbestämda	Tidsbestämda	Tidsbestämda
13	Ursprunglig förfallodag	9.8.2019	25.5.2035	12.8.2036	18.8.2037
14	Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhands-tillstånd från tillsynsmyndigheten	Ja	Ja	Ja	Ja
15	Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	N/A	26.6.2020	12.8.2021	18.8.2022
16	Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	N/A	Årligen på ränte-betalningsdagen efter första inlösendatum	Årligen på ränte-betalningsdagen efter första inlösendatum	Årligen på ränte-betalningsdagen efter första inlösendatum
	Kuponger/utdelningar				
17	Fast eller rörlig utdelning/kupong	Fast	Fast	Fast	Fast
18	Kupongränta och eventuellt tillhörande index	3,00 %	3,75 %	3,75 %	3,75 %
19	Förekomst av utdelningsstopp	N/A	N/A	N/A	N/A
20a	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt
20b	Helt skönsmässigt, delvis skönsmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt
21	Förekomst av step-up eller annat incitament för återlösen	Nej	Nej	Nej	Nej
22	Icke-kumulativa eller kumulativa	N/A	N/A	N/A	N/A
23	Konvertibla eller icke-konvertibla	Icke-konvertibla	Icke-konvertibla	Icke-konvertibla	Icke-konvertibla
24	Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Om konvertibla, helt eller delvis	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Om konvertibla, omräkningskurs	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Om konvertibla, typ av instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Om konvertibla, emittent för det instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Nedskrivningsdelar	Nej	Ja	Ja	Ja
31	Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	N/A	Om Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärnprimärkapital-relation under-stiger 7 procent	Om Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärnprimärkapital-relation under-stiger 7 procent	Om Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärnprimärkapital-relation under-stiger 7 procent
32	Om nedskrivning, fullständig eller delvis	N/A	25 %	50 %	50 %
33	Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	N/A	Permanent	Permanent	Permanent
34	Om nedskrivningen är tillfällig, uppskrivningsmekanism	N/A	N/A	N/A	N/A
35	Position i prioriteringshierarkin för likvidation, instrument näst i tur	Seniora skulder	Seniora skulder	Seniora skulder	Seniora skulder
36	Delar av övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Nej	Nej	Nej	Nej
37	Om ja, delar som inte uppfyller kraven	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A = Frågan är inte tillämplig för instrumentet

Bruttosoliditetsgrad		2017
miljoner euro		
	Sammanfattande avstämning av redovisningstillgångar och bruttosoliditetsgradens exponeringar	
1	Sammanlagda tillgångar enligt offentliga finansiella redovisningar	5 352,5
2	Justering för enheter som har konsoliderats för redovisningsändamål men som inte omfattas av konsolidering under tillsyn	
3	(Justering för förvaltningstillgångar som redovisas i balansräkningen i enlighet med den tillämpliga redovisningsramen men som undantas från bruttosoliditetsgradens exponeringsmått i enlighet med artikel 429.13 i förordning (EU) nr 575/2013)	
4	Justeringar för derivatinstrument	13,8
5	Justeringar för transaktioner för värdepappersfinansiering (SFT)	
6	Justering för poster utanför balansräkningen (d.v.s. konvertering till kreditbelopp som motsvarar exponeringar utanför balansräkningen)	99,8
EU–6a	(Justering för undantagna exponeringar inom gruppen som inte inkluderas i bruttosoliditetsgradens totala exponeringsmått i enlighet med artikel 429.7 i förordning (EU) nr 575/2013)	
EU–6b	(Justering för undantagna exponeringar inom gruppen som inte inkluderas i bruttosoliditetsgradens totala exponeringsmått i enlighet med artikel 429.14 i förordning (EU) nr 575/2013)	
7	Andra justeringar	–24,6
8	**Bruttosoliditetsgradens totala exponeringsmått**	**5 441,4**
	Bruttosoliditetsgrad enligt gemensamt offentliggörande	
	Exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat och SFT)	
1	Poster i balansräkningen (med undantag för derivat, SFT och förvaltningstillgångar, men inklusive säkerhet)	5 330,0
2	(Belopp för tillgångar som dras av vid fastställandet av kärnprimärkapital)	–24,6
3	**Sammanlagda exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat, SFT och förvaltningstillgångar)**	**5 305,3**
	Exponeringar i derivatkontrakt	
4	Återanskaffningskostnad som sammanhänger med samtliga derivattransaktioner (dvs. netto av den medräkningsbara kontantvariationsmarginalen)	21,4
5	Tilläggsbelopp för potentiell framtida exponering som sammanhänger med samtliga derivattransaktioner (marknadsvärdering)	14,6
EU–5a	Exponering fastställd enligt ursprungligt åtagande-metoden	
6	Gross-up för derivatsäkerhet som dragits av från tillgångarna i balansräkningen i enlighet med den tillämpliga redovisningsramen	
7	(Avdrag för fordringstillgångar för kontantvariationsmarginal i derivattransaktioner)	–0,7
8	(Undantagen central motpartsdel av handelsexponeringar som clearats av den motparten)	
9	Justerat effektivt teoretiskt belopp i skriftliga kreditderivat	
10	(Justerade effektiva teoretiska kvittningar och tilläggsavdrag för skriftliga kreditderivat)	
11	**Sammanlagda derivatexponeringar (summan av rad 4–10)**	**35,3**
	Exponeringar i SFT	
12	Bruttotillgångar i SFT (utan godkännande av nettning) efter justering för försäljningstransaktioner	
13	(Nettade belopp för kontantskulder och kontantfordringar av bruttotillgångar i SFT)	
14	Motpartens kreditriskexponering för tillgångar i SFT	
EU–14a	Undantag för transaktioner för värdepapperisering: Motpartens kreditriskexponering i enlighet med artikel 429b.4 och artikel 222 i förordning (EU) nr 575/2013	
15	Exponeringar när institutet agerar ombud	
EU–15a	(Undantagen motpartsdel av SFT-exponeringar som clearats av motparten)	
16	**Sammanlagda SFT-exponeringar (summan av rad 12–15a)**	**0,0**
	Övriga exponeringar utanför balansräkningen	
17	Exponeringar utanför balansräkningen i effektiva teoretiska belopp	485,5
18	(Justeringar för konvertering till kreditekvivalenter)	–385,7
19	Andra exponeringar utanför balansräkningen (summan av rad 17 och 18)	99,8
	Undantagna exponeringar i enlighet med artikel 429.7 och 429.14 (i och utanför balansräkningen)	
EU–19a	(Exponeringar inom gruppen (på individuell nivå) som undantas i enlighet med artikel 429.7 i förordning (EU) nr 575/2013 (i och utanför balansräkningen))	
EU–19b	(Exponeringar undantagna i enlighet med artikel 429.14 i förordning (EU) nr 575/2013 (i och utanför balansräkningen))	
	Kapital och totala exponeringar	
20	Primärkapital	197,6
21	**Totalt exponeringsmått för bruttosoliditetsgraden (summan av rad 3, 11, 16, 19, EU-19a och EU-19b)**	**5 440,4**
22	**Bruttosoliditet**	**3,6**

Innehållsförteckning noter koncernen

NOTER TILL KONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTER

K1. Företagsinformation ... 102
K2. Redovisningsprinciper ... 102
K3. Segmentrapport ... 111
K4. Produktområden ... 113
K5. Geografisk fördelning ... 113

NOTER TILL KONCERNENS RESULTATRÄKNING

K6. Räntenetto ... 114
K7. Provisionsnetto ... 115
K8. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde ... 115
K9. Övriga intäkter ... 115
K10. Personalkostnader ... 116
K11. Övriga kostnader ... 118
K12. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden ... 119
K13. Inkomstskatt ... 120
K14. Resultat per aktie ... 120

NOTER TILL KONCERNENS BALANSRÄKNING

K15. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder ... 120
K16. Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde ... 122
K17. Tillgångar och skulder per valuta ... 125
K18. Innehav av skuldebrev ... 125
K19. Utlåning till kreditinstitut ... 126
K20. Utlåning till allmänheten ... 126
K21. Aktier och andelar ... 126
K22. Aktier i intresseföretag ... 126
K23. Derivatinstrument och säkringsredovisning ... 127
K24. Immateriella tillgångar ... 127
K25. Materiella tillgångar ... 128
K26. Övriga tillgångar ... 128
K27. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter ... 129
K28. Uppskjutna skattefordringar och -skulder ... 129
K29. Skulder till kreditinstitut ... 130
K30. Skulder till allmänheten ... 130
K31. Emitterade skuldebrev ... 130
K32. Övriga skulder ... 131
K33. Avsättningar ... 131
K34. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter ... 131
K35. Efterställda skulder ... 131
K36. Specifikation över förändringar i eget kapital ... 132

ÖVRIGA NOTER

K37. Koncernstruktur ... 133
K38. Aktivt förvaltat kapital ... 134
K39. Ställda säkerheter ... 134
K40. Ansvarsförbindelser och åtaganden ... 134
K41. Pensionsansvar ... 134
K42. Leasingansvar och hyresåtaganden ... 137
K43. Upplysningar om närstående ... 137
K44. Kvittning av finansiella tillgångar och skulder ... 138
K45. Väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens slut ... 138

Noter till koncernens finansiella rapporter

(tusen euro)

K1. Företagsinformation

Ålandsbanken Abp är ett finländskt publikt aktiebolag, organiserat enligt finländsk lagstiftning och med huvudkontor i Mariehamn. Ålandsbanken Abp är en affärsbank med sammanlagt 11 kontor. Koncernen är genom dotterbolaget Crosskey Banking Solutions Ab Ltd även leverantör av moderna bankdatasystem för mindre och medelstora banker.

Moderbolagets huvudkontor har följande registrerade adress:

Ålandsbanken Abp
Nygatan 2
AX-22100 Mariehamn

Kopia av koncernbokslutet kan fås från huvudkontoret eller från bankens webbplats *www.alandsbanken.fi*.

Ålandsbanken Abp:s aktier är föremål för handel på Nasdaq Helsinki Oy.

Koncernredovisningen för räkenskapsåret som slutar den 31 december 2017 har godkänts av styrelsen den 6 mars 2018 och kommer att föreläggas bolagsstämman 2018 för fastställande. Bolagsstämman har möjlighet att fastställa eller att låta bli att fastställa bokslutet.

K2. Redovisningsprinciper

1. Grunder för redovisningen

Koncernbokslutet har uppgjorts i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna (International Financial Reporting Standards, IFRS), sådana de antagits av EU. Vidare har vid upprättande av noterna till koncernredovisningen även finländsk samfunds- och bokföringslagstiftning tillämpats. Koncernredovisningen presenteras i tusen euro, där annat inte anges. Koncernredovisningen har upprättats enligt ursprungligt anskaffningsvärde, förutom där annat är angivet i redovisningsprinciperna.

Tabeller visar avrundade siffror på alla enskilda rader. Detta innebär dock att summeringar inte alltid går att göra av de avrundade värdena.

2. Förändrade redovisningsprinciper

De väsentliga redovisningsprinciper som har använts vid upprättande av årsbokslutet är de samma som de som användes vid upprättande av årsbokslutet per den 31 december 2016.

KOMMANDE REGELVERKSFÖRÄNDRINGAR

Ändringar i IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar – Clarification and Measurement of Sharebased Payment Transactions (Har ännu inte godkänts av EU och ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2018 eller senare): Ändringarna förtydligar redovisningen av transaktioner av viss typ och berör tre områden: värdering av aktierelaterade ersättningar som klassificeras som kontantreglerade ersättningar, ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument där en del består av källskatt som dragits av och ändring av kontantrelaterad ersättning till egetkapitalreglerad ersättning. Ålandsbanken bedömer att ändringarna i standarden inte har någon påverkan på koncernens finansiella rapporter.

International Accounting Standards Board (IASB) publicerade den 24 juli 2014 IFRS 9 Finansiella instrument som ska ersätta IAS 39 Finansiella instrument Redovisning och värdering. IFRS 9 Finansiella instrument innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell (expected credit loss) och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning.

De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster. Ålandsbanken kommer inte att tillämpa IFRS 9 för säkringsredovisning.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier, där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till (SPPI-test). För Ålandsbankens del rör det sig vad gäller likviditetsexponeringarna om två olika portföljer med olika syften, en med syfte att inneha finansiella tillgångar för att erhålla deras kontraktsenliga kassaflöden (värderas till upplupet anskaffningsvärde) och en med syfte att både inneha finansiella tillgångar för att erhålla deras kontraktsenliga kassaflöden såväl som att sälja dessa finansiella tillgångar (värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat). Därtill finns det en portfölj för utlåningsexponeringarna. Samtliga portföljer klarar SPPI-test.

Fastränteslån har omklassificerats från FVO (verkligt värde-optionen) till upplupet anskaffningsvärde, vilket har en effekt vid övergången till IFRS 9 på 1 165 tusen euro som redovisas direkt som en reducering av eget kapital. Från och med 1 januari 2018 tillämpas säkringsredovisning på dessa lån (verkligt värdesäkring).

Den nya nedskrivningsmodellen kommer att kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken så ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. Ålandsbanken använder i så hög grad som möjligt de befintliga metoder och processer som redan används för riskhantering och riskuppföljning i syfte att säkerställa att en enhetlig bild presenteras av banken i risksyfte och i finansiellt rapporteringssyfte. Ålandsbanken tillämpar för samtliga exponeringar en kreditratingmodell (PD x LGD x EAD).

Ålandsbanken kommer att tillämpa IFRS 9 fr.o.m. 1 januari 2018. Utifrån bedömningar som gjorts fram till detta datum, kommer den totala bedömda justeringen (netto efter skatt) på ingående balanser för Ålandsbankens egna kapital att påverkas negativt med 3 098 tusen euro, vilket motsvarar:

- En reducering motsvarande 2 415 tusen euro relaterat till implementering av förväntade förlustprincipen
- En reducering motsvarande 1 457 tusen euro relaterat till omklassificeringar
- En ökning motsvarande 774 tusen euro relaterat till uppskjuten skatt

Den verkliga påverkan av övergången till IFRS 9 den 1 januari 2018 kan ännu påverkas av fortsatt utveckling av nedskrivningsmodellen som sker under första delen av 2018. Ålandsbanken kommer att tillämpa övergångsreglerna för kapitalbasen.

IFRS 9 har även medfört följdändringar i upplysningskraven i IFRS 7 Finansiella instrument upplysningar och i myndighetsrapporteringen FINREP, vilka kommer att påverka de upplysningar som lämnas.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder: Den nya standarden ersätter nuvarande standarder för intäktsredovisning i IFRS, IAS 18 och IAS 11. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som ska ersätta befintliga standarder och uttalanden om intäkter. Enligt IFRS 15 ska företagen redovisa intäkter till ett belopp som återspeglar den ersättning ett företag förväntar sig ha rätt att erhålla i utbyte mot att det överför varor eller tjänster till en kund. Intäktsstandarden ger även utökade upplysningskrav. IFRS 15 träder ikraft den 1 januari 2018. EU-kommissionen godkände standarden 2016 och förtydliganden blev godkända 2017. Ålandsbanken har bedömt att den nya standarden inte har någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

IFRS 16 Hyresavtal (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2019 eller senare): Den nya standarden ersätter nuvarande IAS 17-standard och hänförliga tolkningsuttalanden. IFRS 16 kräver att leasetagare redovisar en leasingskuld och en ”right-of-use” tillgång. Redovisningsmodellen liknar den nuvarande hanteringen av finansiella leasingavtal enligt IAS 17. Det finns två tillgängliga lättnadsregler, dessa hänför sig till kortfristiga leasingavtal där leasingperioden uppgår till maximalt 12 månader eller ”tillgångar av mindre värde” dvs. tillgångar värda USD 5 000 eller mindre. Leasegivarens redovisning motsvarar i allt väsentligt den nuvarande hanteringen enligt IAS 17. Ålandsbanken utvärderar ännu inverkan på koncernens finansiella rapporter.

3. Utformning av finansiella rapporter

Finansiella rapporter utgörs av balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultat, rapport över förändringar i eget kapital, rapport över kassaflöden samt noter. Syftet är att ge information om företagets ställning, finansiella resultat och kassaflöden som är användbar vid ekonomiska beslut. Av de finansiella rapporterna framgår också resultaten av företagsledningens förvaltning av de resurser som anförtrotts dem.

Koncernen publicerar delårsrapport för varje kvartal samt en fullständig årsredovisning.

4. Konsolideringsprinciper

Koncernbokslutet upprättas i enlighet med IFRS 10 Koncernredovisning och omfattar moderbolaget Ålandsbanken Abp (inklusive Ålandsbanken Abp (Finland), svensk filial) och alla dotterbolag över vilka moderbolaget har ett bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella rösträttigande aktier samt om faktisk kontroll föreligger. Konsolidering av dotterbolag sker från tidpunkten när bestämmande inflytande erhålls till datum för avyttring.

Vid eliminering har förvärvsmetoden använts. Förvärvsmetoden innebär att den överförda ersättningen, det förvärvade företagets identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Immateriella tillgångar, vilka inte finns i det förvärvade företagets balansräkning, exempelvis patent, varumärkesnamn eller kundrelationer, identifieras och värderas i samband med förvärvet. Vid förvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på eventuell tidigare ägd andel överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder, redovisas skillnaden antingen som goodwill eller som negativ goodwill. Om goodwill uppstår görs en prövning av denna åtminstone vid varje bokslut. Om negativ goodwill uppstår intäktsförs denna i sin helhet vid förvärvstidpunkten. I koncernbokslutet fanns vid utgången av år 2016 eller 2017 inget goodwillvärde i bolag där koncernen skulle ha bestämmande inflytande eller dotterbolag där väsentliga innehav utan bestämmanderätt föreligger.

Transaktionsutgifter, med undantag av sådana som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, redovisas direkt i resultaträkningen. Andel i eget kapital och räkenskapsperiodens resultat i dotterbolagen hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande avskiljs och visas som separata poster i koncernens resultat och balansräkning. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

Förändringar i ägarandelar i ett dotterbolag, där bestämmande inflytande kvarstår, redovisas som en transaktion inom eget kapital. Skillnaden mellan erhållen likvid och innehav utan bestämmande inflytandes proportionella andel av förvärvade nettotillgångar redovisas under balanserade vinstmedel. Förändringar där bestämmande inflytande upphör, innebär att vinster eller förluster samt poster i övrigt totalresultat, med undantag av eventuella omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, redovisas i resultaträkningen. Kvarvarande innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i resultaträkning.

Koncernbokslutet omfattar intresseföretag där koncernen äger 20–50 procent av rösterna, eller annars har betydande inflytande. Vid konsolidering av intresseföretag har kapitalandelsmetoden använts. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel av intresseföretagets eget kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden justerad för eventuella nedskrivningar. Koncernens andel av intresseföretagens resultat och eventuell andel i övrigt totalresultat redovisas på separata rader i koncernens resultaträkning respektive koncernens övrigt totalresultat. När koncernens andel i ett intresseföretags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intresseföretaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig legala eller informella förpliktelser eller gjort betalningar för intresseföretagets räkning.

Gemensamma verksamheter är samarbetsarrangemang där Ålandsbanken och en eller flera samarbetspartner har rätt till alla ekonomiska fördelar relaterade till verksamhetens tillgångar samt åtagande för verksamhetens skulder. Ömsesidiga fastighets- och bostadsaktiebolag har klassificerats som gemensamma verksamheter. Koncernen redovisar tillgångar, skulder, intäkter och kostnader utifrån sin andel av dessa. Koncernen har inga joint ventures. Alla koncerninterna fordringar, skulder, intäkter och kostnader, inklusive dividend och orealiserade interna vinster har eliminerats i koncernbokslutet. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

5. Poster i utländsk valuta

Koncernredovisningen upprättas i euro (EUR), vilket är moderbolaget Ålandsbanken Abp:s rapporteringsvaluta och funktionella valuta. En verksamhets funktionella valuta bestäms utgående från den ekonomiska miljö där verksamheten bedrivs. Den funktionella valutan för koncernens verksamheter utomlands kan avvika från koncernens rapporteringsvaluta och funktionella valuta. Utländsk valuta definieras som en annan valuta än koncernens funktionella valuta. Intäkter och kostnader i utländsk valuta omräknas till koncernbolagens och filialernas funktionella valuta enligt transaktionsdagens valutakurser. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till den valutakurs som föreligger på bokslutsdagen. Omräkningsdifferenser från icke-monetära poster kategoriserade som finansiella tillgångar som kan säljas samt omräkningsdifferenser från säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet och verkligtvärdeförändring på relaterade valutaderivatinstrument efter avdrag för skatter i den mån säkringen är effektiv, redovisas i övrigt totalresultat. Icke-monetära poster som redovisas till verkligt värde omräknas enligt kurs då verkligt värde fastställdes. Övriga icke-monetära poster har omräknats enligt transaktionsdagens kurs.

I koncernbokslutet omräknas de utländska verksamheternas resultaträkningar, poster i övrigt totalresultat och kassaflödesanalyser till euro enligt rapportperiodens genomsnittskurser. Omräkningen av balansräkningens poster till euro görs enligt bokslutsdagens kurs. De omräkningsdifferenser som uppstår vid omräkning av utländska verksamheter redovisas separat i övrigt totalresultat och ackumuleras i en separat komponent i eget kapital, benämnd omräkningsdifferens. När bestämmande inflytande upphör, realiseras de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, varvid de omklassificeras från omräkningsdifferensen i eget kapital till resultaträkningen.

6. Redovisning av tillgångar och skulder i balansräkningen

Köp och försäljning av aktier, penning- och kapitalmarknadsinstrument samt derivat på avistamarknaden redovisas på affärsdagen. Övriga finansiella tillgångar och skulder redovisas normalt på likviddagen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till de kassaflöden som härrör från tillgången upphör eller när samtliga risker och fördelar förknippade med tillgången överförs till någon annan. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen upphör eller annulleras.

Vid rörelseförvärv redovisas den förvärvade rörelsen i koncernens räkenskaper från förvärvstidpunkten. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då bestämmande inflytande över den förvärvade enheten inträder. Förvärvstidpunkten kan skilja sig från den tidpunkt då transaktionen är lagligt fastställd. Tillgångarna och skulderna tas bort från balansräkningen när det bestämmande inflytandet upphör.

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas som ett nettobelopp i balansräkningen om banken har avtalsmässig eller legal rätt och avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Ytterligare upplysningar om kvittning av finansiella tillgångar och skulder lämnas i not K44.

Principerna för redovisning av tillgångar och skulder i balansräkningen har bland annat särskild betydelse för redovisning av återköpstransaktioner, värdepapperslån och leasing. Se respektive separat avsnitt nedan.

7. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

I värderingssyfte delas alla finansiella tillgångar i enlighet med bestämmelserna i IAS 39 in i följande värderingskategorier:

1. låne- och kundfordringar
2. tillgångar som hålls till förfall
3. tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen
   - tillgångar som innehas för handel
   - övriga finansiella tillgångar
4. finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella skulder delas in i följande värderingskategorier:

1. skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen
   - finansiella skulder som innehas för handel
   - övriga finansiella skulder
2. övriga finansiella skulder

Klassificeringen i balansräkningen är oberoende av värderingskategori. Olika värderingsprinciper kan således tillämpas för tillgångar och skulder som redovisas på samma rad i balansräkningen. En uppdelning av de klasser av finansiella tillgångar och skulder som redovisas i balansräkningen med avseende på värderingskategori görs i not K15.

Vid första redovisningstillfället redovisas alla finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde. För tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas transaktionskostnader i resultaträkningen genast vid anskaffningstillfället. För övriga finansiella instrument räknas transaktionskostnader in i anskaffningsvärdet.

LÅN OCH ANDRA FORDRINGAR

Låne- och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det diskonterade nuvärdet av alla framtida betalningar hänförliga till instrumentet där diskonteringsräntan utgörs av tillgångens effektivränta vid anskaffningstillfället. Nedskrivningsprövning av låne- och kundfordringar görs när det finns objektiva belägg som indikerar att en fullständig återbetalning av en fordran inte längre är sannolik. Nedskrivningar redovisas över resultaträkningen. Låne- och kundfordringar redovisas i balansräkningen till sitt nettobelopp, efter avdrag för sannolika och konstaterade kreditförluster.

TILLGÅNGAR SOM HÅLLS TILL FÖRFALL

I kategorin tillgångar som hålls till förfall redovisas räntebärande tillgångar som koncernen har för avsikt och förmåga att hålla till förfall. Tillgångar som kategoriserats som tillgångar som hålls till förfall redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som hålls till förfall görs när det finns objektiva belägg för att en eller flera förlusthändelser inträffat som påverkar tillgångens förväntade framtida kassaflöden.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER SOM INNEHAS FÖR HANDEL

Tillgångar och skulder som innehas för handel består av derivatinstrument och noterade finansiella instrument vilka innehas för handel. Ålandsbanken har mycket begränsade tillgångar och skulder som innehas för handel. Finansiella instrument som innehas för handel redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Marknadsvärdeförändringar redovisas i posten Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Räntor hänförliga till denna värderingskategori redovisas i resultaträkningen under Räntenetto.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER TILL VERKLIGT VÄRDE (VERKLIGT VÄRDE-OPTIONEN)

Valmöjligheten som ingår i IAS 39 att kategorisera finansiella instrument som värderade till verkligt värde via resultaträkningen kan tillämpas för finansiella tillgångar och skulder, vilka inte kategoriseras som tillgångar som kan säljas, för att undvika inkonsekvens vid värderingen av tillgångar och skulder som utgör motpositioner till varandra och som förvaltas på portföljbasis. Ålandsbanken värderar vissa helheter av derivatinstrument och av derivatinstrument skyddade poster enligt verkligt värde-optionen. Sådana helheter omfattar främst fastränteslån och därtill matchade ränteswappar. Detta förfarande minskar effektivt resultatets volatilitet utan att tillämpa säkringsredovisning, då fluktuationen i derivatinstrumentens värde till en stor del motverkas av motsvarande fluktuation i de övriga till samma helhet hörande komponenternas värde. Förändringar i verkligt värde på finansiella instrument som värderas till verkligt värde redovisas i resultaträkningen under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Räntor hänförliga till denna värderingskategori redovisas i resultaträkningen under Räntenetto.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS

I denna värderingskategori redovisas skuldebrev samt aktier och andelar som varken innehas för handel eller innehas till förfall. Finansiella tillgångar som kan säljas redovisas initialt till anskaffningsvärde i balansräkningen och värderas därefter till verkligt värde. Värdeförändring redovisas i övrigt totalresultat, med avdrag för uppskjuten skatt. Vid avyttring och nedskrivning överförs den andelen av det ackumulerade resultat som tidigare redovisats i övrigt totalresultat till resultaträkningen. Avyttringar redovisas under Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas och nedskrivningar under Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar. Värdeförändring av aktier redovisas i resultaträkningen under Nettointäkter av tillgångar som kan säljas. Räntor hänförliga till denna kategori tillgångar redovisas i resultaträkningen under Räntenetto.

Utdelningar på aktier som klassificeras som tillgångar som kan säljas redovisas löpande i resultaträkningen under Övriga intäkter. Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som kan säljas görs när det finns objektiva belägg för att en eller flera förlusthändelser inträffat som påverkar tillgångens förväntade framtida kassaflöden.

ÖVRIGA FINANSIELLA SKULDER

Övriga finansiella skulder upptas vid anskaffningstillfället i balansräkningen till anskaffningsvärde och därefter till upplupet anskaffningsvärde.

OMKLASSIFICERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Bestämmelserna i IAS 39 tillåter endast omklassificering för vissa finansiella tillgångar och endast under exceptionella omständigheter. Ålandsbanken har inte omklassificerat några finansiella instrument.

ÅTERKÖPSTRANSAKTIONER

Med en äkta återköpstransaktion, så kallad repa, avses ett avtal där parter kommit överens om försäljning av värdepapper samt ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Vid en återköpstransaktion redovisas ett sålt värdepapper fortsatt i balansräkningen då koncernen under transaktionens löptid är exponerad mot värdepapprets värdeförändringsrisk. Erhållen likvid redovisas som finansiell skuld i balansräkningen utifrån vem som är motpart. Sålt värdepapper redovisas även som ställd pant. Erlagd likvid för förvärvat värdepapper, så kallad omvänd repa, redovisas i balansräkningen som utlåning till den säljande parten.

VÄRDEPAPPERSLÅN

Värdepapper som lånas ut kvarstår i balansräkningen då koncernen fortsatt är exponerad emot värdepapprets värdeförändringsrisk. Utlånade värdepapper redovisas på affärsdag som ställd pant, medan inlånade värdepapper inte tas upp som tillgång. Värdepapper som lånas ut värderas på samma sätt som övriga innehavda värdepapper av samma slag. I de fall avyttring av inlånade värdepapper sker, så kallad blankning, skuldbokförs ett belopp motsvarande värdepappernas verkliga värde inom Övriga skulder i balansräkningen.

INBÄDDADE DERIVAT

Ett inbäddat derivat är en del av ett sammansatt finansiellt instrument som också omfattar ett värdavtal som inte är ett derivat, vilket innebär att vissa av det sammansatta instrumentets kassaflöden varierar på ett sätt som liknar kassaflödena för ett fristående derivat. Ett inbäddat derivat skiljs från värdavtal och redovisas separat som Derivatinstrument i balansräkningen då dess ekonomiska egenskaper inte är nära förknippade med värdavtalet, under förutsättning att det sammansatta finansiella instrumentet inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

8. Principer för värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde

Verkligt värde definieras som priset till vilken en tillgång skulle kunna säljas eller en skuld överföras i en normal transaktion mellan oberoende marknadsaktörer.

För finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad likställs verkligt värde med det aktuella marknadspriset. Som aktiv betraktas en sådan marknad där noterade priser med lätthet och regelbundenhet finns tillgängliga på en reglerad marknad, handelsplats, tillförlitlig nyhetstjänst eller motsvarande och där erhållna prisuppgifter lätt kan verifieras genom regelbundet förekommande transaktioner. Det aktuella marknadspriset motsvaras i regel av aktuell köpkurs för finansiella tillgångar respektive aktuell säljkurs för finansiella skulder. För grupper av finansiella instrument som förvaltas på basis av bankens nettoexponering för marknadsrisk likställs det aktuella marknadspriset med det pris som skulle erhållas eller betalas vid en avyttring av nettopositionen.

För finansiella instrument för vilka tillförlitliga uppgifter om marknadspris saknas, bestäms verkligt värde med hjälp av värderingsmodeller. De värderingsmodeller som används bygger på indata som i allt väsentligt kan verifieras med marknadsobservationer, exempelvis marknadsräntor och aktiekurser. Vid behov görs en justering för andra variabler som en marknadsaktör förväntas ta i beaktande vid prissättningen.

De värderingstekniker som används är analys av diskonterade kassaflöden, värdering med referens till finansiella instrument som i allt väsentligt är likadana, värdering med referens till nyligen genomförda transaktioner i samma finansiella instrument. Vid användning av värderingstekniker används i så stor utsträckning som möjligt marknadsnoteringar, men ifall detta inte är möjligt krävs uppskattningar för att erhålla verkligt värde

Dag 1-vinster/-förluster, det vill säga vinster/förluster som uppkommer vid omedelbar värdering av nya kontrakt och som således inte beror på fluktuationer i räntenivåer eller kreditvärdighet, resultatförs.

SKULDEBREV

Skuldebrev utgivna av stater såväl som säkerställda obligationer och företagsobligationer värderas med hjälp av aktuella marknadspriser. I undantagsfall kan företagsobligationer värderas med värderingstekniker som baseras på marknadsräntor för motsvarande löptid med justering för kredit- och likviditetsrisk.

AKTIER OCH ANDELAR

Aktier noterade på en aktiv marknad värderas till marknadspris. Vid värdering av onoterade aktier och andelar styrs valet av värderingsmodell av vad som bedöms lämpligt för det enskilda instrumentet. Innehav i onoterade aktier består i huvudsak av olika typer av gemensamägd verksamhet med anknytning till bankens affär samt innehav i åländska bolag. Sådana innehav värderas i regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget.

DERIVAT

Derivat som handlas på en aktiv marknad värderas till marknadspris. Merparten av koncernens derivatkontrakt, däribland ränteswappar och olika typer av linjära valutaderivat, värderas med värderingsmodeller som bygger på marknadsräntor och andra marknadspriser. Värdering av icke-linjära derivatkontrakt som inte handlas aktivt bygger på en rimlig skattning av marknadsbaserad indata, exempelvis volatilitet.

UTLÅNING KLASSIFICERAD ATT VÄRDERAS TILL VERKLIGT VÄRDE

Utlåning som är klassificerad att värderas till verkligt värde via resultaträkningen värderas till nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden. Vid beräkningen justeras marknadsräntan för kreditrisk. Den aktuella kreditriskpremien antas motsvara den ursprungliga så länge det saknas belägg för att motpartens återbetalningsförmåga väsentligen försämrats.

9. Nedskrivningar av låne- och kundfordringar

Nedskrivningsprövning av låne- och kundfordringar görs när det finns objektiva belägg som indikerar att en fullständig återbetalning av en fordran inte längre är sannolik. Reserveringens storlek motsvarar skillnaden mellan det redovisade värdet av den utestående fordran och det diskonterade värdet av förväntade framtida kassaflöden hänförliga från fordran och eventuella erhållna säkerheter eller garantier. Om det inte föreligger några belägg för en individuell reservering av en fordran kan den inkluderas i en grupp av finansiella tillgångar med likartade kreditriskegenskaper och genomgå en kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet.

Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos gäldenären,
- att låntagaren som en följd av dennes finansiella svårigheter har beviljats en eftergift som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, eller
- att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion.

Om nedskrivningsbehovet minskar i efterföljande perioder återförs tidigare gjord nedskrivning. Låne- och kundfordringar redovisas dock aldrig till ett högre värde än vad det upplupna anskaffningsvärdet hade varit om nedskrivningen inte gjorts.

Nedskrivningar på låne- och kundfordringar samt konstaterade kreditförluster redovisas i resultaträkningen under Nedskrivning av krediter och andra åtaganden. Återbetalningar av tidigare konstaterade kreditförluster liksom återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar intäktsredovisas under Nedskrivning av krediter och andra åtaganden.

10. Säkringsredovisning

SÄKRING AV VERKLIGT VÄRDE

Säkring av verkligt värde kan tillämpas för enskilda tillgångar och skulder samt för portföljer av finansiella instrument i syfte att skydda koncernen mot icke önskvärda resultateffekter till följd av förändringar i marknadspriser på redovisade tillgångar eller skulder. Vid säkring av verkligt värde värderas både säkringsinstrumentet – derivatet – och den säkrade risken i det säkrade instrumentet till verkligt värde via resultaträkningen under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. En förutsättning för att säkringsredovisning ska kunna tillämpas är att säkringen formellt identifierats och dokumenterats. Säkringens effektivitet ska kunna mätas på ett tillförlitligt sätt samt förväntas vara och under redovisade perioder ha varit mycket effektiv i att uppnå motverkande värdeförändringar.

KASSAFLÖDESSÄKRING

Kassaflödessäkring kan tillämpas för enskilda tillgångar och skulder i syfte att skydda koncernen mot icke önskvärda resultateffekter till följd av variationer i kassaflöden hänförliga till ränte- och valutaförändringar. Derivat som utgör säkringsinstrument i kassaflödessäkring redovisas till verkligt värde i balansräkningen. I den mån säkringsinstrumentets värdeförändring är effektiv redovisas den i säkringsreserven via övrigt totalresultat. Eventuell ineffektiv del redovisas i resultaträkningen under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Beloppet redovisat i övrigt totalresultat överförs till resultaträkningen i samband med att det emitterade skuldebrev som säkrats med kassaflödessäkring förfaller. En förutsättning för att säkringsredovisning ska kunna tillämpas är att säkringen formellt identifierats och dokumenterats. Säkringens effektivitet ska kunna mätas på ett tillförlitligt sätt samt förväntas vara och under redovisade perioder ha varit mycket effektiv i att uppnå motverkande värdeförändringar.

SÄKRING AV NETTOINVESTERING I UTLANDSVERKSAMHET

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet tillämpas för att skydda koncernen från de omräkningsdifferenser som uppkommer då verksamheter i annan funktionell valuta än rapporteringsvalutan omräknas. Derivat som utgör säkringsinstrument vid säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Den del av valutakursresultatet på säkringsinstrumentet som är effektiv redovisas i övrigt totalresultat.

Eventuell ineffektiv del redovisas i resultaträkningen i Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde. Vid eventuell avyttring av en utlandsverksamhet överförs uppkomna vinster och förluster på säkringsinstrumentet från övrigt totalresultat till resultaträkningen. En förutsättning för att säkringsredovisning ska kunna tillämpas är att säkringen formellt identifierats och dokumenterats. Säkringens effektivitet ska kunna mätas på ett tillförlitligt sätt samt förväntas vara och under redovisade perioder ha varit mycket effektiv i att uppnå motverkande värdeförändringar.

11. Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar består av IT-system som tillverkas för eget bruk samt externt upphandlade system.

AKTIVERING AV TILLVERKNING FÖR EGET BRUK

Om det tillverkade datasystemet genererar trolig framtida intäkt eller kostnadsreduktion som överstiger kostnaden aktiveras utvecklingskostnaderna för datasystemet. Egenutvecklade datasystem aktiveras till självkostnadspris. De aktiverade utvecklingskostnaderna avskrivs i normalfall linjärt under 5–7 år. Avskrivningarna inleds då datasystemet är färdigt för användning. Utvecklingskostnader som inte förväntas ha betydande ekonomisk nytta redovisas som kostnad i resultaträkningen. Förundersöknings- och forskningskostnader redovisas som kostnad i resultaträkningen.

EXTERNT UPPHANDLADE IT-SYSTEM

Externa datasystem upptas i balansräkningen till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

NEDSKRIVNING

Årligen görs en genomgång av tillgångarna för att fastställa om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov. Om en sådan indikation uppkommer, fastställs återvinningsvärdet som det högre av försäljningspriset och nyttjandevärdet på tillgången. Ännu ej färdigställa utvecklingsarbeten prövas för nedskrivning årligen oavsett förekomst av indikationer på värdeminskning. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen om bokföringsvärdet överskrider återvinningsvärdet. En tidigare redovisad nedskrivning återförs endast om det skett en väsentlig förändring i värderingsgrunderna för nedskrivningstest. Bokföringsvärdet efter återföring kan maximalt uppgå till bokföringsvärdet före nedskrivning.

GOODWILL

Goodwill motsvarar den andel av anskaffningsutgiften som överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder. Goodwill avskrivs inte utan prövas årligen, eller oftare om behov föreligger, för nedskrivning (impairment) genom att diskontera framtida förväntade kassaflöden i kassagenerande enheter. Nedskrivningar redovisas i resultaträkningen. Inget koncernmässigt goodwillvärde fanns vid utgången av 2016 eller 2017.

12. Materiella tillgångar

FÖRVALTNINGSFASTIGHETER

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att erhålla hyresintäkter, värdestegring eller i båda syften. Förvaltningsfastigheterna utgörs av direkta innehav samt indirekta innehav via fastighetsbolag och bostadsbolag. Förvaltningsfastigheterna redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden separat i balansräkningen under materiella tillgångar till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I resultaträkningen visas Nettointäkt från förvaltningsfastigheter som en delmängd av posten Övriga intäkter. Värdering av fastigheterna har gjorts av auktoriserad fastighetsförmedlare.

RÖRELSEFASTIGHETER, FASTIGHETER I EGET BRUK

Rörelsefastigheter utgörs av direkta innehav och indirekta innehav via fastighets- och bostadsbolag. Rörelsefastigheter upptas i balansräkningen till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. .

ÖVRIGA MATERIELLA TILLGÅNGAR

Övriga materiella tillgångar utgörs av maskiner och inventarier, bilar och konstsamling. Övriga materiella tillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Eventuella försäljningsvinster, -förluster och utrangeringar resultatförs.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar är uppgjorda på basis av tillgångarnas förväntade ekonomiska livslängd. Samtliga avskrivningar är linjära.

Byggnader	40 år
Byggnaders tekniska utrustning	12 år
Ombyggnad i hyrda lokaler	5–10 år
Maskiner och inventarier	4–10 år
Egen utveckling av datasystem	5–7 år
Externa datasystem	5–7 år
Övriga immateriella och materiella tillgångar	3–5 år

Jordområden avskrivs inte.

NEDSKRIVNINGAR

Årligen görs en genomgång av tillgångarna för att fastställa om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov. Om en sådan indikation uppkommer, fastställs återvinningsvärdet som det högre av försäljningspriset och nyttjandevärdet på tillgången. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen om bokföringsvärdet överskrider återvinningsvärdet. En tidigare redovisad nedskrivning återförs endast, med undantag av goodwill, om det skett en väsentlig förändring i värderingsgrunderna för nedskrivningstest. Bokföringsvärdet efter återföring kan maximalt uppgå till bokföringsvärdet före nedskrivning.

13. Avsättningar

En avsättning redovisas när koncernen har en befintlig förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, när det är troligt att ett utflöde av resurser i form av ekonomiska förmåner kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt när en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningen värderas till nuvärdet av uppskattat utflöde. Avsättningarna prövas vid varje bokslutstillfälle och justeras vid behov, så att de motsvarar aktuell uppskattning av åtagandenas värde.

Avsättningar redovisas för omstruktureringar. Med omstrukturering avses genomgripande organisationsförändring, till exempel genom att anställda får avgångsvederlag för förtida uppsägning, eller nedläggningar av kontor. För att en avsättning ska redovisas krävs att en omstruktureringsplan har fastställts och tillkännagivits så att det har skapats en välgrundad förväntan hos dem som berörs av att företaget kommer att genomföra omstruktureringen.

Avsättningar till omstruktureringsreserv rörande övriga kostnader redovisas i balansräkningen när koncernen har fastställt en utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen antingen har påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven.

Avsättningar rörande rättegångskostnader redovisas när koncernen har identifierat den befintliga förpliktelsen och fastställt det troliga utflödet av resurser som kommer att krävas vid en reglering.

Förlustkontrakt redovisas när de förväntade ekonomiska fördelarna som härrör från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga utgifterna för att uppfylla kontraktets förpliktelser.

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser utom koncernens kontroll eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

14. Leasingavtal

Leasingavtalen indelas enligt IAS 17 i finansiella leasingavtal och operationella leasingavtal. Kategoriseringen görs vid ingång av respektive avtal. Ett finansiellt leasingavtal innebär att ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Tillgångar som leasats in med finansiella leasingavtal tas vid avtalets ingång upp bland materiella tillgångar och motsvarande finansiell leasingskuld bland övriga skulder. Tillgångar redovisas vid ingång av leasingavtal till det belopp som motsvarar den leasade tillgångens verkliga värde eller det lägre nuvärdet för minimileasingavgifterna. Avskrivning görs utgående från den ekonomiska livslängden eller den kortare leasingperioden. Räntor för leasingskulden redovisas som räntekostnad enligt effektivräntemetod.

Då leasegivaren bär de ekonomiska riskerna och fördelarna klassificeras leasingavtalet som operationellt. Tillgångar som leasats med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och leasingavgifterna för dessa avtal redovisas i resultaträkningen som hyreskostnader linjärt över leasingperioden.

Merparten av koncernens leasingavtal utgörs av operationella leasingavtal.

Nedskrivning redovisas efter individuell bedömning av behovet.

15. Intäkter

RÄNTENETTO

Ränteintäkter och räntekostnader för finansiella instrument beräknas enligt effektivräntemetod. Metoden redovisar instrumentens intäkter och kostnader jämnt i förhållande till utestående belopp över perioden fram till förfallodagen. Beräkningen innefattar alla avgifter som erlagts eller erhållits av avtalsparterna som är en del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra över- och underkurser.

PROVISIONSNETTO

Intäkter och kostnader för olika typer av tjänster redovisas i resultaträkningen som Provisionsintäkter respektive Provisionskostnader. Som provisionsintäkter redovisas courtage, olika former av förvaltningsavgifter, betalningsprovisioner och kortavgifter. Uppläggningsavgifter för lån och löftesprovisioner periodiseras över krediternas löptid och ingår i Räntenetto, i de fall som de inte anses utgöra kostnadstäckning. Provisionskostnader är transaktionsberoende och är direkt relaterade till intäkter inom Provisionsintäkter.

Provisionsintäkter och -kostnader redovisas när tjänsten utförs. För provisioner som gäller flera år redovisas enbart den andel som gäller räkenskapsperioden.

NETTORESULTAT FINANSIELLA POSTER TILL VERKLIGT VÄRDE

Under Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde redovisas realiserade och orealiserade vinster och förluster från finansiella instrument vilka värderas till verkligt värde via resultaträkningen, samt den ineffektiva delen vid säkringsredovisning.

Under nettointäkter från valutaverksamhet redovisas resultatet av valutaväxling samt kursdifferenser som uppkommer vid omräkning till euro av tillgångar och skulder.

Realiserade värdeförändringar från tillgångar som kan säljas redovisas som Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas.

IT-INTÄKTER

Årslicensintäkter för IT-system intäktsförs linjärt under respektive år som de hänförs till. Systemförsäljning med betydande anpassningar hanteras som långfristiga projekt. Intäkter för systemlicens från långfristiga projekt redovisas som intäkt utgående från färdigställandegraden, då denna på ett tillförlitligt sätt kan fastställas. Färdigställandegraden fastställs skilt för varje projekt som andelen utfört arbete vid bokslutstidpunkten jämfört med projektets beräknade totala antal arbetstimmar. Om det är sannolikt att de totala utgifterna kommer att överskrida de totala intäkterna för projektet redovisas den förväntade förlusten genast som kostnad.

ÖVRIGA INTÄKTER

Som övriga rörelseintäkter redovisas bland annat utdelningar från aktier och andelar samt utdelningar från tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Här redovisas även realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar och hyresintäkter från förvaltningsfastigheter. Hyresintäkter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i leasingavtalet.

16. Ersättningar till anställda

PENSIONSANSVAR

Ersättningar till anställda efter anställningens upphörande utgörs av dels avgiftsbestämda, dels förmånsbestämda planer. Som avgiftsbestämda planer redovisas sådana planer för ersättningar enligt vilka koncernen betalar fastställda avgifter till en utomstående juridisk enhet och därefter saknar rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten saknar tillgångar för att fullgöra sitt åtagande gentemot den anställde. Erlagda premier för avgiftsbestämda planer redovisas löpande i resultaträkningen som personalkostnad. Övriga planer för ersättning efter avslutad anställning redovisas som förmånsbestämda planer.

Pensionsskyddet för personalen i Finland har ordnats delvis genom ArPL-försäkring (avgiftsbestämd plan) och delvis via pensionsstiftelse (Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse r.s., en så kallad A-stiftelse; förmånsbestämd plan). Pensionsskyddet för personalen i Sverige följer den så kallade BTP-planen och är historiskt till stor del förmånsbestämd. En växande del av de svenska pensionsplanerna är dock numera avgiftsbestämda.

Vid förmånsbaserad pensionslösning utgår en pension baserad på lön och anställningstid, vilket innebär att arbetsgivaren bär alla väsentliga risker för fullgörandet av pensionsutfästelsen. För majoriteten av de förmånsbaserade pensionsplanerna har koncernen avskilt förvaltningstillgångar i pensionsstiftelser och pensionskassa. Som nettotillgång i balansräkningen avseende de förmånsbaserade pensionsplanerna redovisas förvaltningstillgångarna minskade med pensionsförpliktelserna. Aktuariella vinster och förluster på pensionsförpliktelsen samt avkastning som överstiger den beräknade avkastningen på förvaltningstillgångarna redovisas i övrigt totaltresultat.

Den redovisade pensionskostnaden avseende förmånsbestämda planer utgörs av nettot av följande poster, som samtliga ingår i personalkostnader:

- Intjänad pensionsrätt under året, det vill säga årets andel av den beräknade slutliga totala pensionsutbetalningen. Beräkningen av intjänad pensionsrätt utgår från en beräknad slutlön och är föremål för aktuariella antaganden.
- Årets räntekostnad på grund av att nuvärdet av pensionsskulden har ökat under året då tiden till utbetalning minskat. För beräkning av årets räntekostnad används aktuell swapränta (räntan vid årets början) för en löptid motsvarande återstående tid till utbetalning av pensionsskulden.
- Beräknad avkastning (ränta) på förvaltningstillgångarna. Räntan på förvaltningstillgångar redovisas i resultatet med tillämpning av samma ränta som vid fastställande av årets räntekostnad.

Beräkningen av kostnader och åtaganden med anledning av koncernens förmånsbestämda planer är förenad med ett flertal bedömningar och antaganden som kan ha en betydande inverkan på redovisade belopp.

Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller när företaget redovisar relaterade omstruktureringskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

17. Aktierelaterade ersättningar

Koncernen har i sin ersättningspolicy möjliggjort att delar av ersättningen till de anställda kan regleras genom egna aktier, vilket redovisas som aktierelaterade ersättningar. Det verkliga värdet beräknas vid tilldelningstidpunkten och fördelas över intjäningsperioden, samtidigt som motsvarande ökning av eget kapital redovisas. Kostnaden utgår från det verkliga värdet på aktierna vid tilldelningstidpunkten. Aktiernas verkliga värde beräknas vid tilldelningstidpunkten utgående från aktiernas noterade marknadspris. En bedömning av hur många aktier de anställda kommer att intjäna görs vid beräkning av redovisad kostnad för aktierelaterade ersättningar i enlighet med villkor i koncernens ersättningspolicy (exempelvis fortsatt anställning). Vid varje rapportperiods slut omprövar företagsledningen sina bedömningar om hur många aktier som kommer att bli intjänade.

18. Inkomstskatt

Inkomstskatt i resultaträkningen innefattar aktuella skatter för koncernen baserat på skattepliktigt resultat för året, tillsammans med skattejusteringar för föregående år samt förändringar i uppskjutna skatter. Skattekostnaden redovisas i resultaträkningen som kostnad, förutom i fråga om poster som redovisas i övrigt totalresultat, varvid också skatteffekten redovisas som en del av övrigt totalresultat. Uppskjuten skattefordran eller skuld har fastställts för temporära skillnader mellan skattemässigt värde för tillgångar och skulder och deras redovisade belopp, genom användande av skattesatser som gäller för framtida perioder. De uppskjutna skatteskulderna och skattefordringarna beräknas enligt skattesatser som förväntas gälla i respektive land när skatten materialiseras (lag är godkänd men har ännu inte trätt i kraft). En uppskjuten skattefordran redovisas i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar inkomst kommer att uppkomma mot vilken den temporära skillnaden kan utnyttjas.

19. Anläggningstillgångar som innehas för försäljning samt avvecklade verksamheter

En anläggningstillgång eller en avyttringsgrupp, klassificeras som att den innehas för försäljning om dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning och inte genom användning. Tillgången eller avyttringsgruppen måste vara tillgänglig för omedelbar försäljning i befintligt skick och utifrån villkor som är normala. Det måste vara mycket sannolikt att försäljning kommer att ske. En fullbordad försäljning förväntas bli redovisad inom ett år. En avvecklad verksamhet representerar en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet inom ett geografiskt område eller ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att vidaresäljas.

Anläggningstillgångar eller avyttringsgrupper som innehas för försäljning redovisas på egen rad i balansräkningen och värderas till det lägsta av det redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för förväntade försäljningskostnader. Skulder som är relaterade till anläggningstillgångarna redovisas också på egen rad i balansräkningen. Inga anläggningstillgångar som innehas för försäljning finns vid utgången av 2016 eller 2017.

20. Rörelsesegment

Koncernen rapporterar rörelsesegment i enlighet med IFRS 8, vilket innebär att segmentrapporten speglar den information som företagsledningen i koncernen erhåller. Koncernens vd har identifierats som högsta verkställande beslutsfattare. Koncernen rapporterar de olika affärsverksamheterna som rörelsesegment. En affärsverksamhet är en grupp avdelningar och bolag som tillhandahåller produkter eller tjänster som har risk och avkastning som avviker från övriga affärsverksamheter. Koncerninterna transaktioner sker till marknadsmässiga priser.

21. Likvida medel

Med likvida medel avses kassa och tillgodohavanden vid centralbankerna i Finland och Sverige som fritt kan disponeras. Med tillgodohavanden avses medel som är tillgängliga när som helst. Det innebär att samtliga likvida medel är användbara omgående. Likvida medel i kassaflödesanalysen definieras i enlighet med IAS 7, och överensstämmer inte med det som koncernen betraktar som likvida medel.

22. Betydande bedömningar och osäkerhet i uppskattningar

Upprättande av bokslut i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen i vissa fall gör bedömningar och uppskattningar om framtiden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen för tillgångar och skulder, intäkter och kostnader, samt upplysningar om förbindelser. Även om gjorda bedömningar och uppskattningar bygger på företagsledningens bästa vetande om aktuella händelser och åtgärder vid tidpunkten för bedömningen, kan det verkliga utfallet avvika från dessa bedömningar och uppskattningar. De betydande redovisningsmässiga bedömningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper avser främst nedskrivning av låne- och kundfordringar. De källor till osäkerhet i uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter beskrivs nedan.

VÄRDERING AV LÅNE- OCH KUNDFORDRINGAR

Låne- och kundfordringar prövas för nedskrivningsbehov löpande och individuellt för varje fordran. Vid behov skrivs fordran ned till bedömt återvinningsvärde. Det uppskattade återvinningsvärdet bygger på en bedömning av motpartens finansiella återbetalningsförmåga och antaganden om realisationsvärdet på eventuella säkerheter. En bedömning av företagsledningen kan krävas i synnerhet för att uppskatta belopp och timing i framtida förväntade kassaflöden som bestämmer reserveringens storlek.

För de koncentrationer som inte enligt individuell bedömning har nedskrivningsbehov, görs kollektiva uppskattningar och bedömningar baserade på bankens interna riskklassificeringssystem. För ytterligare information, se not K12.

AKTUARIELLA BERÄKNINGAR AV PENSIONSÅTAGANDEN

Framtida pensionsskuld beräknas genom försäkringsmatematiska kalkyler. Som bas för beräkningen finns uppskattningar om diskonteringsränta (swapränta med maturitet som motsvarar pensionsskuldens förväntade tidslängd), löneökning (förväntad framtida ökning för pensioner), inflation, personalomsättning samt förväntad avkastning på tillgångar. För ytterligare information, se not K41.

FINANSIELLA INSTRUMENT VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE

För att fastställa verkligt värde för finansiella instrument görs bedömningar som kan ha betydande inverkan på redovisade belopp. Bedömningar som avses omfattar val av värderingstekniker, bedömning av om marknader är aktiva samt om vilka marknadsparametrar som kan observeras. Vid användning av värderingstekniker används i så stor utsträckning som möjligt marknadsnoteringar, men ifall detta inte är möjligt krävs uppskattningar av företagsledningen för att erhålla verkligt värde. För ytterligare information, se not K16.

VÄRDERING AV FÖRVALTNINGSFASTIGHETER OCH RÖRELSEFASTIGHETER

Företagsledningen gör årligen en genomgång av förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter för att fastställa om det föreligger något nedskrivningsbehov. Vid indikation om nedskrivningsbehov fastställs återvinningsvärdet som det högre av försäljningspriset och nyttjandevärdet på tillgången, varefter nedskrivning redovisas i resultaträkningen om bokföringsvärdet överskrider återvinningsvärdet. Uppskattningen av värden på tillgångarna görs av externa oberoende värderare. För ytterligare information, se not K25.

VÄRDERING AV UPPSKJUTEN SKATT

En uppskjuten skattefordran redovisas för fastställda beskattningsbara förluster i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar inkomst kommer att uppkomma. Företagsledningen bedömer löpande när uppskjuten skatt bör redovisas i koncernen utgående från förväntad framtida resultatutveckling. Vid varje balansdag bedöms om redovisad uppskjuten skatt är befogad utgående från storleken på förväntade framtida skattemässiga intäkter. För ytterligare information, se not K28.

AKTIERELATERAD ERSÄTTNING

Vid beräkning av redovisad kostnad för aktierelaterade ersättningar i enlighet med koncernens ersättningspolicy uppskattar företagsledningen hur många aktier de anställda kommer att tilldelas. Kostnaden utgår från det verkliga värdet på aktierna vid utdelningsögonblicket. För ytterligare information, se not K10.

23. Engångsposter

Som engångsposter definieras resultateffekter vid avyttring av verksamheter och strategiska aktieinnehav.

K3. Segmentrapport	2017						
	Private Banking	Premium Banking	Kapital-förvaltning	IT	Koncern-funktioner och övrigt	Elimineringar	Totalt
Räntenetto	26 945	24 285	10	–86	4 755	–8	55 901
Provisionsnetto	26 931	13 037	9 776	–86	–131	191	49 719
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	765	621	55	–57	1 719	7	3 110
IT-intäkter	0	0	0	33 249	0	–15 603	17 646
Övriga intäkter	152	39	6	560	6 219	–5 345	1 631
Summa intäkter	**54 792**	**37 982**	**9 848**	**33 579**	**12 563**	**–20 758**	**128 006**
Personalkostnader	–10 968	–7 117	–4 920	–16 271	–20 551	0	–59 827
Övriga kostnader	–5 231	–4 480	–1 848	–12 543	–25 628	16 858	–32 872
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	–225	–662	–10	–3 391	–4 410	1 573	–7 125
Intern kostnadsfördelning	–19 974	–17 061	–1 392	0	38 421	6	0
Summa kostnader	**–36 412**	**–29 320**	**–8 171**	**–32 205**	**–12 168**	**18 437**	**–99 825**
Resultat före nedskrivningar	**18 380**	**8 662**	**1 677**	**1 374**	**394**	**–2 321**	**28 181**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	89	–2 252	0	0	18	0	–2 146
Rörelseresultat	**18 469**	**6 410**	**1 677**	**1 374**	**412**	**–2 321**	**26 036**
Inkomstskatt	–3 756	–1 367	–363	–282	438	0	–5 330
Innehav utan bestämmande inflytande	0	0	0	–1	0	0	–1
Räkenskapsperiodens resultat hänförligt till aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**14 713**	**5 043**	**1 314**	**1 093**	**863**	**–2 321**	**20 704**
Affärsvolymer							
Utlåning till allmänheten	1 788 628	2 181 452	0	0	30 205	–21 643	3 978 642
Inlåning från allmänheten	1 626 795	1 539 832	1 458	0	38 114	–8 896	3 197 304
Aktivt förvaltat kapital	2 849 662	571 349	5 736 521	0	54	–3 421 065	5 736 521
Riskexponeringsbelopp	661 761	611 501	11 373	44 343	208 739	0	1 537 718
Allokerat eget kapital	70 604	86 080	1 589	11 118	64 232	0	233 623
Nyckeltal							
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), %	20,3	5,6	77,4	10,0	1,7		9,1
K/I-tal	0,66	0,77	0,83	0,96	0,97		0,78
Andel oskötta fordringar >90 dagar, brutto %	0,01	0,66			5,84		0,42
Kreditförlustnivå, %	–0,01	0,11			–0,05		0,06

	2016						
	Private Banking	Premium Banking	Kapital-förvaltning	IT	Koncern-funktioner och övrigt	Elimineringar	Totalt
Räntenetto	27 508	23 408	70	–50	4 058	97	55 091
Provisionsnetto	24 078	11 922	8 866	–49	113	–6	44 925
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	572	564	–37	–52	3 090	67	4 204
IT-intäkter	0	0	0	30 525	0	–15 602	14 923
Övriga intäkter	66	73	88	246	2 933	–2 140	1 266
Summa intäkter	**52 224**	**35 967**	**8 986**	**30 620**	**10 194**	**–17 583**	**120 408**
Personalkostnader	–11 484	–7 154	–4 942	–15 019	–18 203	–177	–56 979
Övriga kostnader	–5 110	–4 536	–2 131	–10 264	–20 576	14 783	–27 833
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	–209	–637	–13	–2 948	–3 037	901	–5 943
Intern kostnadsfördelning	–17 052	–16 647	–1 243	0	34 943	0	0
Poster av engångskaraktär	0	0	0	0	–499	0	–499
Summa kostnader	**–33 855**	**–28 974**	**–8 328**	**–28 230**	**–7 373**	**15 507**	**–91 255**
Resultat före nedskrivningar	**18 368**	**6 993**	**658**	**2 389**	**2 821**	**–2 077**	**29 153**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	–89	–3 468	0	0	–496	0	–4 053
Rörelseresultat	**18 280**	**3 525**	**658**	**2 389**	**2 325**	**–2 077**	**25 100**
Inkomstskatt	–3 747	–720	–154	–497	–294	0	–5 412
Innehav utan bestämmande inflytande	0	0	0	0	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat hänförligt till aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**14 532**	**2 805**	**504**	**1 892**	**2 031**	**–2 077**	**19 687**
Affärsvolymer							
Utlåning till allmänheten	1 700 131	2 098 699	0	0	35 244	–25 875	3 808 199
Inlåning från allmänheten	1 672 814	1 369 075	5 168	0	61 025	–7 667	3 100 415
Aktivt förvaltat kapital	2 555 541	465 319	3 899 536	0	85	–3 020 945	3 899 536
Riskexponeringsbelopp	678 057	637 986	10 631	41 452	207 409	0	1 575 534
Allokerat eget kapital	71 430	90 630	1 979	10 580	47 182	0	221 801
Nyckeltal							
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), %	21,3	3,3	28,2	18,5	4,1		9,1
K/I-tal	0,65	0,81	0,93	0,92	0,72		0,76
Andel oskötta fordringar >90 dagar, brutto %	0,07	1,20			4,63		0,74
Kreditförlustnivå, %	0,01	0,18			1,02		0,11

Ålandsbanken rapporterar segmentrapporten i enlighet med IFRS 8, vilket innebär att segmentrapporten speglar den information som ledningen i koncernen erhåller.

Private Banking omfattar Private Banking-verksamheten på Åland, finska fastlandet och i Sverige. Premium Banking omfattar verksamheten inom samtliga kundsegment exklusive Private Banking på Åland, finska fastlandet och i Sverige. Kapitalförvaltningen omfattar koncernens kapitalförvaltningsorganisation i Finland och Sverige inklusive Ålandsbanken Fondbolag Ab. Kapitalförvaltning ansvarar för förvaltning och säljstöd av Ålandsbankens egna fonder, diskretionära förvaltningsmandat och rådgivande förvaltningsmandat. Kapitalförvaltning har även eget kundansvar för vissa större institutionella kunder, fondplattformar och försäkringsförmedlare. IT omfattar dotterbolaget Crosskey Banking Solution Ab Ltd inklusive S-Crosskey Ab. Koncernfunktioner & Övrigt, omfattar alla centralfunktioner inom koncernen inklusive Treasury samt dotterbolaget Ab Compass Card Oy Ltd.

K4. Produktområden

	2017					
	Dagligbanks-tjänster inkl. inlåning	Finansierings-tjänster	Placerings-tjänster	IT-tjänster	Övrigt	Totalt
Räntenetto	8 607	44 611	19	–86	2 751	55 901
Provisionsnetto	5 106	3 555	41 701	–86	–557	49 719
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	1 412	0	0	–57	1 754	3 110
IT-intäkter	0	0	0	17 646	0	17 646
Övriga intäkter	0	0	0	169	1 462	1 631
Summa intäkter	**15 125**	**48 165**	**41 720**	**17 585**	**5 411**	**128 006**

	2016					
	Dagligbanks-tjänster inkl. inlåning	Finansierings-tjänster	Placerings-tjänster	IT-tjänster	Övrigt	Totalt
Räntenetto	11 434	41 640	29	–50	2 038	55 091
Provisionsnetto	5 492	4 183	35 814	–49	–515	44 925
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	1 139	0	0	–52	3 116	4 204
IT-intäkter	0	0	0	14 923	0	14 923
Övriga intäkter	0	0	0	177	1 089	1 266
Summa intäkter	**18 065**	**45 823**	**35 843**	**14 949**	**5 728**	**120 408**

Dagligbankstjänster omfattar räntenetto från samtliga inlåningskonton, det vill säga även sparkonton, tidsbundna depositioner och likvidkonton kopplade till värdepappersdepåer, provisionsnetto från inlåning, kassa- och betaltjänster, kort, Premium-konceptet, bankfack med mera, samt intäkter från valutaväxlingar. Samtliga intäkter från Ab Compass Card Oy Ltd ingår.

Finansieringstjänster omfattar räntenetto från samtliga utlåningsprodukter, det vill säga även depåkrediter, samt utlåningsprovisioner och garantiprovisioner.

Placeringstjänster omfattar intäkter från diskretionär förvaltning, rådgivande förvaltning, fondförvaltning, värdepappersförmedling, strukturerade produkter. Intäkter från inlåningskonton och krediter som kan vara en del av kundens förmögenhetsförvaltning redovisas under dagligbankstjänster respektive finansieringstjänster.

IT-tjänster omfattar Crosskey Banking Solutions Ab Ltd:s verksamhet.

K5. Geografisk fördelning

	2017			2016		
	Finland	Sverige	Totalt	Finland	Sverige	Totalt
Räntenetto	33 430	22 470	55 901	32 436	22 655	55 091
Provisionsnetto	39 176	10 543	49 719	33 982	10 942	44 925
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	2 383	727	3 110	4 046	157	4 204
IT-intäkter	15 918	1 728	17 646	13 723	1 200	14 923
Övriga intäkter	1 197	435	1 631	745	520	1 266
Summa intäkter	**92 103**	**35 903**	**128 006**	**84 933**	**35 475**	**120 408**
Personalkostnader	–45 879	–13 948	–59 827	–42 402	–14 577	–56 979
Övriga kostnader	–19 626	–13 246	–32 872	–14 852	–12 981	–27 833
Avskrivningar	–6 186	–939	–7 125	–5 402	–542	–5 943
Intern kostnadsfördelning	4 090	–4 090	0	2 926	–2 926	0
Poster av engångskaraktär	0	0	0	–499	0	–499
Summa kostnader	**–67 601**	**–32 223**	**–99 825**	**–60 229**	**–31 026**	**–91 255**
Resultat före nedskrivningar	**24 502**	**3 680**	**28 181**	**24 704**	**4 449**	**29 153**
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	–2 149	3	–2 146	–4 046	–7	–4 053
Rörelseresultat	**22 353**	**3 683**	**26 036**	**20 658**	**4 441**	**25 100**
Inkomstskatt	–4 576	–754	–5 330	–4 454	–958	–5 412
Innehav utan bestämmande inflytande	–1	0	–1	0	0	0
Periodens resultat hänförligt till aktieägarna i Ålandsbanken Abp	**17 775**	**2 929**	**20 704**	**16 204**	**3 484**	**19 687**
Affärsvolymer						
Utlåning till allmänheten	2 698 455	1 280 187	3 978 642	2 621 111	1 187 088	3 808 199
Inlåning från allmänheten	2 369 748	827 556	3 197 304	2 278 411	822 004	3 100 415
Aktivt förvaltat kapital	3 245 634	2 490 887	5 736 521	2 837 159	1 062 377	3 899 536
Riskexponeringsbelopp	943 034	594 683	1 537 718	951 392	624 142	1 575 534
Allokerat eget kapital	189 591	44 032	233 623	174 695	47 106	221 801

	2017			2016		
	Finland	Sverige	Totalt	Finland	Sverige	Totalt
Nyckeltal						
Avkastning på eget kapital efter skatt (ROE), %	10,0	6,4	9,1	9,5	7,7	9,1
K/I-tal	0,73	0,90	0,78	0,71	0,87	0,76
Andel oskötta fordringar > 90 dagar, brutto %	0,61	0,00	0,42	1,03	0,09	0,74
Kreditförlustnivå, %	0,08	0,00	0,06	0,16	0,00	0,11

Noter till koncernens resultaträkning

K6. Räntenetto	2017			2016		
	Medelsaldo	Ränta	Genomsnittlig ränta, %	Medelsaldo	Ränta	Genomsnittlig ränta, %
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	652 253	–1 044	–0,16	478 208	–1 188	–0,25
varav negativa räntor[1]		–1 309			–1 488	
Utlåning till allmänheten	3 903 735	63 741	1,63	3 652 872	66 175	1,81
varav negativa räntor[1]		–25			–41	
Skuldebrev	574 043	518	0,09	560 795	862	0,15
Räntebärande tillgångar	**5 130 030**	**63 215**	**1,23**	**4 691 875**	**65 848**	**1,40**
Derivatinstrument	19 362	953		23 758	469	
Övriga tillgångar	156 528	4		115 685	13	
Summa tillgångar	**5 305 920**	**64 172**		**4 831 318**	**66 330**	
varav negativa räntor[1]		–1 334			–1 529	
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	220 506	–472	–0,21	269 532	147	0,05
varav negativa räntor[1]		–527			–269	
Skulder till allmänheten	3 123 881	3 767	0,12	2 797 559	5 213	0,19
varav negativa räntor[1]		–68			–3	
Emitterade skuldebrev	1 524 329	2 949	0,19	1 382 664	4 507	0,33
varav negativa räntor[1]		–393			–3	
Efterställda skulder	35 380	994	2,81	39 856	1 005	2,52
Räntebärande skulder	**4 904 096**	**7 238**	**0,15**	**4 489 611**	**10 872**	**0,24**
Derivatinstrument	27 423	952		25 671	565	
Övriga skulder	147 566	82		99 972	53	
Summa skulder	**5 079 086**	**8 271**		**4 615 253**	**11 238**	
Summa eget kapital	226 834			216 065		
Summa skulder och eget kapital	**5 305 920**			**4 831 318**		
varav negativa räntor[1]		–988			–272	
Räntenetto		**55 901**			**55 091**	
Räntemarginal			1,08			1,16
Placeringsmarginal			1,05			1,14

Räntor från derivatinstrument redovisas tillsammans med den post som de säkrar inom ramen för säkringsredovisning (säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring) och verkligt värde-optionen.

Räntemarginal är ränta på räntebärande tillgångar dividerat med medelsaldo för tillgångar minus ränta på räntebärande skulder dividerat med medelsaldo för skulder. Medelsaldo beräknas som ett medeltal av 13 månaders ultimovärden.

Placeringsmarginal är räntenetto i förhållande till balansomslutning.

[1] Negativa ränteintäkter från placeringar redovisas i noten som ränteintäkter medan erhållna negativa räntor för skulder redovisas som räntekostnader. I resultaträkningen redovisas negativa ränteintäkter som räntekostnader medan erhållna negativa räntor redovisas som ränteintäkter.

K7. Provisionsnetto	2017	2016
Inlåning	788	813
Utlåning	3 467	3 983
Betalningsförmedling	6 371	6 805
Fondprovisioner	33 402	20 642
Förvaltningsprovisioner	11 043	9 928
Värdepappersförmedling	11 703	10 171
Försäkringsprovisioner	63	127
Juridiska tjänster	847	766
Garantiprovisioner	473	228
Övriga provisioner	2 004	1 847
Summa provisionsintäkter	**70 161**	**55 310**
Betalningsprovisionskostnader	–3 768	–4 033
Fondprovisionskostnader	–12 702	–2 525
Förvaltningsprovisionskostnader	–737	–972
Värdepappersprovisionskostnader	–2 400	–1 893
Övriga provisionskostnader	–835	–962
Summa provisionskostnader	**–20 442**	**–10 386**
Provisionsnetto	**49 719**	**44 925**

K8. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	2017			2016		
	Realiserat	Orealiserat	Totalt	Realiserat	Orealiserat	Totalt
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen						
Skuldebrev	0	–158	–158	0	–130	–130
Aktier och andelar	57	0	57	2	–8	–6
Derivatinstrument	–41	960	919	–96	246	149
Lånefordringar	0	–1 329	–1 329	0	–250	–250
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen	**16**	**–527**	**–511**	**–94**	**–142**	**–236**
Säkringsredovisning						
varav säkringsinstrument	364	–7 026	–6 662	79	–1 164	–1 085
varav säkrad post	0	7 292	7 292	515	470	985
Säkringsredovisning	**364**	**266**	**630**	**594**	**–694**	**–100**
Nettointäkter från valutaverksamhet	**1 506**	**1 498**	**3 004**	**2 957**	**–165**	**2 792**
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	**–12**	**–2**	**–14**	**1 991**	**–243**	**1 748**
Summa	**1 874**	**1 236**	**3 110**	**5 447**	**–1 244**	**4 204**

K9. Övriga intäkter	2017	2016
Intäkter från investeringar i form av eget kapital	177	9
Nettoresultat från förvaltningsfastigheter	–40	–39
Hyresintäkter från fastigheter	77	96
Övriga intäkter	1 348	1 181
Summa	**1 563**	**1 248**
Specifikation över nettoresultat från förvaltningsfastigheter		
Hyresintäkter	11	1
Realisationsvinster	0	1
Nedskrivningar	–19	0
Övriga kostnader	–31	–41
Summa	**–40**	**–39**

K10. Personalkostnader	2017	2016
Löner och arvoden	45 619	43 288
Ersättningar i form av aktier i Ålandsbanken Abp	129	111
Pensionskostnader	8 267	7 623
Övriga lönebikostnader	5 814	5 956
Summa	**59 827**	**56 979**
varav rörliga personalkostnader	1 947	1 774
varav kostnader för personalomställning	1 941	476

Rörliga personalkostnader och kostnader för personalomställning redovisas inklusive sociala avgifter.

Löner och arvoden		
Styrelse	382	347
Ledande befattningshavare	2 498	2 418
Övriga	42 867	40 634
Summa	**45 747**	**43 399**

Styrelsen avser samtliga styrelsemedlemmar i respektive bolag i koncernen. Ledande befattningshavare avser koncernledning samt verkställande direktör och vice verkställande direktör i dotterbolag.

Löner och arvoden till ledande befattningshavare		
Löner och arvoden	2 422	2 388
Aktierelaterade ersättningar	77	30
Summa	**2 498**	**2 418**
Pensionskostnader		
Ledande befattningshavare	444	547
Övriga	7 823	7 076
Summa	**8 267**	**7 623**
Pensionskostnader		
Förmånsbestämd plan	881	816
Avgiftsbestämd plan	7 385	6 807
Summa	**8 267**	**7 623**

	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Antal anställda						
Åland	227	209	436	209	204	413
Finland	80	101	181	86	101	187
Sverige	104	69	173	100	68	168
Summa	**411**	**379**	**790**	**395**	**373**	**768**

Arbetad tid omräknad till heltidstjänster		
Ålandsbanken Abp	432	444
Crosskey Banking Solutions Ab Ltd	229	215
Ab Compass Card Oy Ltd	9	9
Ålandsbanken Fondbolag Ab	22	15
Totalt antal tjänster omräknat från arbetad tid	**691**	**683**

	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Könsfördelning, procent				
Styrelse	75	25	75	25
Ledande befattningshavare	82	18	77	23

Styrelse avser styrelsen för Ålandsbanken Abp.

	2017				2016			
	Verk-ställande direktör	Ledande befattnings-havare	Risktagare	Övriga	Verk-ställande direktör	Ledande befattnings-havare	Risktagare	Övriga
Totala ersättningar								
Intjänade fasta ersättningar	305	1 834	12 325	29 685	309	1 908	11 547	28 182
Avsättningar till pensioner	67	377	2 360	5 463	65	482	2 156	4 920
Intjänade rörliga ersättningar	96	263	1 214	24	60	141	1 105	147
Summa	**468**	**2 474**	**15 899**	**35 173**	**435**	**2 531**	**14 809**	**33 248**
varav uppskjutna rörliga ersättningar	38	23	186	0	24	0	210	0
varav tilldelade rörliga ersättningar	58	240	1 029	24	36	141	895	147
Antal personer som enbart fått fast ersättning	0	7	109	746	0	5	104	632
Antal personer som fått både fast och rörlig ersättning	1	8	62	16	1	7	48	84
Summa	**1**	**15**	**171**	**762**	**1**	**12**	**152**	**716**
Ingående uppskjutna rörliga ersättningar	178	614	808	0	154	625	693	0
Årets uppskjutna rörliga ersättningar	38	23	186	0	24	0	210	0
Utbetalt under året	0	–27	–45	0	0	0	–129	0
Justerat under året	0	3	–172	0	0	–11	34	0
Utgående uppskjutna rörliga ersättningar	**216**	**613**	**776**	**0**	**178**	**614**	**808**	**0**

VILLKOR OCH ERSÄTTNINGAR

Generellt

Bankens ersättningssystem ska vara förenligt med koncernens företagsstrategi, mål och värderingar samt vara förenligt med och främja god och effektiv riskhantering. Ersättningssystemet ska vara så konstruerat att det inte motverkar koncernens långsiktiga intressen. En analys utförs av hur ersättningssystemet påverkar de finansiella risker som banken utsätts för och hanteringen av dessa risker. Det ska finnas en lämplig balans mellan fasta och rörliga ersättningar. Koncernens sammanlagda ersättningar för en enskild förtjänstperiod ska inte bygga upp och belöna risker som kan äventyra koncernens långsiktiga intressen.

Bankens har ett resultatbaserat ersättningssystem i vilket den verkställande direktören och ledande befattningshavare ingår. Dessutom finns separata resultatbaserade ersättningssystem för personal inom affärsområdena. Den resultatbaserade ersättningen kan för enskild individ maximalt uppgå till ett belopp motsvarande 12 månadslöner per verksamhetsår.

Ålandsbankens styrelse har beslutat om två aktiesparprogram för samtliga anställda inom koncernen, 2015 års aktiesparprogram och 2016 års aktiesparprogram. Programmen var ettåriga. De anställda kunde spara maximalt fem procent av sin månadslön för att vid halvårsvisa riktade emissioner teckna B-aktier. Tre år efter respektive emission utdelar Ålandsbanken en gratis matchningsaktie för varje aktie som förvärvats i de riktade emissionerna till de som deltagit i emissionerna, som fortsättningsvis är anställda inom koncernen samt har de emitterade aktierna i sin ägo. Sparbeloppet i 2015 års aktiesparprogram uppgick till 0,9 miljoner euro, och 63 756 aktier emitterades. Sparbeloppet i 2016 års aktiesparprogram uppgick till 0,8 miljoner euro, och 60 236 aktier emitterades. Per utgången av 2017 utestår 111 088 matchningsaktier som emitteras under 2018–2020. Kostnaden för aktiesparprogrammet under 2017 uppgick till 420 tusen euro.

Styrelsen

Styrelsemedlemmarnas arvoden fastställs av bolagsstämman. För tiden från bolagsstämman 2017 till utgången av 2018 års bolagsstämma utgår dels ett årsarvode, dels ett mötesarvode för varje bevistat styrelse- och kommittémöte. Till styrelsens ordförande utgår ett årsarvode om 30 000 euro och till styrelsens vice ordförande utgår ett arvode om 28 000 euro. Övriga styrelsemedlemmar erhåller vardera ett årsarvode om 26 000 euro. Dessutom erläggs ett mötesarvode för varje bevistat styrelsemöte. Mötesarvodet uppgår för ordföranden till 1 000 euro och för övriga medlemmar till 750 euro per bevistat möte. Till medlem i styrelsens kommittéer erläggs 750 euro per bevistat möte. Till respektive kommittés ordförande erläggs ett mötesarvode om 1 000 euro per bevistat möte. Bankens styrelsemedlemmar omfattas inte av aktiebaserade ersättningssystem.

Verkställande direktör

Verkställande direktören har en månadslön om 24 000 euro. Därtill har verkställande direktören fri bilförmån och rätt till i banken allmänt tillämpade personalförmåner. Under 2017 utbetalades till verkställande direktören en ersättning om totalt 356 766 (405 737) euro inklusive naturaförmåner och rörliga ersättningar. Av den rörliga ersättningen som har utbetalats 2017 har 18 000 euro utbetalats i kontanter och 18 000 euro i aktier i banken i enlighet med externa regelverk.

Verkställande direktörens pensionsålder uppgår till lägst 63 år och högst 68 år. Verkställande direktören beviljas pension i enlighet med ArPL-reglerna. Verkställande direktören är inte berättigad

till tilläggspension utöver den allmänna lagstadgade pensionen. Uppsägningstid från verkställande direktörens sida är nio (9) månader. Under uppsägningstiden utgår ordinarie månadslön. Vid uppsägning från bankens sida har verkställande direktören enligt sitt uppdragsavtal rätt till ett avgångsvederlag om sammanlagt nio (9) månadslöner. Inga andra ersättningar utgår vid sådan avgång.

Ledande befattning

Ersättning till ledande befattningshavare utgår som fast individuell månadslön och som förmån allmänt tillämpade personalförmåner i banken. Ledande befattningshavare i koncernen omfattas inte av något tilläggspensionsarrangemang. För ledningsgruppsmedlemmar bosatta i Sverige har det, på grund av avvikande pensionssystem i Sverige, tecknats premiebaserade tilläggspensions-försäkringar med pensionsålder 65 år.

Uppgifter om resultatbaserad (rörlig) ersättning och aktiebaserade ersättningssystem

För risktagare[1] erläggs den resultatbaserade ersättningen i sin helhet vid fastställandet av ersättningen om den faktiska ersättningens belopp för en enskild individ för en förtjänstperiod om ett år uppgår till maximalt 50 000 euro. Överstiger ersättningen 50 000 euro ska utbetalningen av minst 40 procent av den resultatbaserade ersättningen uppskjutas med minst tre år, så kallad uppskovstid. Om den resultatbaserade ersättningen för en individ utgör en särskilt stor andel av det totala beloppet av den fasta och den resultatbaserade ersättningen ska utbetalningen av minst 60 procent av den resultatbaserade ersättningen skjutas upp på motsvarande sätt. Då Ålandsbanken Abp är ett börsnoterat bolag erläggs minst 50 procent av den resultatbaserade ersättningen i aktier i banken. Med anledning av att Ålandsbanken Fondbolag Ab är ett fondbolag, måste minst 50 procent av den rörliga ersättningen till risktagare anställda i Ålandsbanken Fondbolag Ab utbetalas i fondandelar. Tilldelade aktier/fonder måste innehas under minst 12 månader, så kallad väntetid, innan ersättningstagaren kan disponera över dessa. Utbetalningen kan ytterligare uppskjutas med beaktande av en helhetsbedömning baserad på koncernens konjunkturcykel, affärsverksamhetens natur och risker samt individens arbetsuppgifter och ansvar. Banken har rätt att avstå från att utbetala uppskjuten resultatbaserad ersättning om koncernens finansiella ställning försämrats väsentligt.

[1] Med risktagare avses i bankens ersättningspolicy personal som anses ha en väsentlig inverkan på bankens riskprofil. Banken har fastställd kvalitativa och kvantitativa kriterier i syfte att identifiera de anställda som har en väsentlig inverkan på bankens riskprofil.

K11. Övriga kostnader	2017	2016
IT-kostnader (exkusive marknadsdata)	12 546	11 063
Lokal- och fastighetskostnader	5 571	5 529
Marknadsföringskostnader	2 071	2 330
Marknadsdata	2 206	2 304
Personalrelaterade kostnader	2 407	2 200
Resekostnader	1 347	1 325
Köpta tjänster	2 330	1 984
Insättargarantiavgift	21	21
Stabilitetsavgift	859	0
Övriga kostnader	6 533	7 427
Tillverkning för eget bruk	–3 019	–5 849
Summa	**32 872**	**28 332**
Avgifter till Verket för finansiell stabilitet		
Insättningsgarantiavgift	1 519	1 381
Erlagt av Gamla Insättningsgarantifonden	–1 519	–1 381
Stabilitetsavgift	1 391	1 040
Till godo från tidigare års erlagda bankskatter	–532	–1 040
Förvaltningsavgift	31	0
Summa	**890**	**0**

Med 2017-års avgiftsnivå har banken insättningsgarantiavgifter cirka elva år framöver till godo.

	Bolagsstämmo-vald revisor	Bolagsstämmo-vald revisor
Utbetalda arvoden till revisorer		
Utbetalda revisionsarvoden	338	273
Utbetalda konsultarvoden		
Enligt revisionslagen 1 § 1 mom. 2 punkt	19	15
Skatteärenden	50	51
Övrigt	61	49
Summa	**467**	**390**

Beloppen är inklusive moms.

K12. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden

	2017	2016
Individuella nedskrivningar		
Nya och ökade nedskrivningar	2 584	3 921
Återföring av nedskrivningar	–529	–968
Utnyttjat för konstaterade förluster	–4 354	–2 801
Konstaterade förluster	4 929	3 923
Återvinning av konstaterade förluster	–569	–550
Summa individuella nedskrivningar	**2 061**	**3 525**
Gruppvisa nedskrivningar		
Periodens nettoreservering för gruppvist värderade fordringar	82	573
Summa gruppvisa nedskrivningar	**82**	**573**
Övriga reserveringar		
Periodens nettoreservering för räntefordringar	3	–45
Summa	**3**	**–45**
Summa	**2 146**	**4 053**
Osäkra fordringar		
Osäkra fordringar, brutto	14 116	21 701
Individuella nedskrivningar	8 464	10 763
Osäkra fordringar, netto	5 652	10 938
Andel osäkra fordringar, brutto, %	0,35	0,57
Individuell reserveringsgrad osäkra fordringar, %	60	50

	2017			2016		
	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvis värderade fordringar	Totalt	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvis värderade fordringar	Totalt
Förändring av reserv för nedskrivningar						
Reserv vid årets ingång	10 763	1 819	12 581	10 610	1 246	11 856
Årets reservering	2 584	82	2 666	3 921	573	4 495
Återfört från tidigare reservering	–529		–529	–968		–968
Utnyttjat för konstaterade förluster	–4 354		–4 354	–2 801		–2 801
Valutaeffekt	0		0	0		0
Reserv vid årets utgång	**8 464**	**1 901**	**10 365**	**10 763**	**1 819**	**12 581**
		Lånefordringar med förändrade villkor	Refinansiering		Lånefordringar med förändrade villkor	Refinansiering
Omstrukturerade lånefordringar						
Friska och fordringar med förfallna belopp <90 dagar						
Företag		21 436	943		20 402	2 012
Hushåll		4 195	117		4 225	352
Icke nedskrivna fordringar med förfallna belopp >90 dagar						
Företag		157			356	
Hushåll		203			80	
Nedskrivna fordringar						
Företag		1 700			4 688	
Hushåll		556	210		1 422	
Summa		**28 247**	**1 270**		**31 174**	**2 364**

Med omstrukturerade lån avses lånefordringar för vilka banken har beviljat låntagaren eftergifter med anledning av dennes uppenbart försämrade ekonomiska situation i syfte att undvika problem i låntagarens återbetalningsförmåga och därmed maximera återbetalningen av den utestående fordran. Eftergifterna kan omfatta justerade lånevillkor, såsom amorteringsuppskov, reducerad räntemarginal eller förlängd återbetalningstid, eller refinansiering, vilket kan innebära att en kredit i nära anslutning till sin ursprungliga förfallodag har återbetalats i sin helhet och i samband med detta ersatts av en ny kredit. Omstrukturerade fordringar kan vara förfallna eller friska. Redovisat värde avser brutto-exponering och omfattar inte enbart omstrukturerade krediter utan även andra krediter i en kundhelhet.

K13. Inkomstskatt	2017	2016
Resultaträkningen		
Skatt avseende tidigare år	–20	4
Aktuell skatt	1 325	1 353
Förändring av uppskjuten skatt	4 025	4 055
Summa	**5 330**	**5 412**
Nominell skattesats i Finland, %	20,0	20,0
Ej skattepliktiga intäkter/avdragsgilla kostnader, %	0,5	1,4
Skatt avseende tidigare år, %	0,0	0,0
Övrigt, %	0,0	0,1
Effektiv skattesats, %	**20,5**	**21,6**
Övrigt totalresultat		
Aktuell skatt	224	374
Förändring av uppskjuten skatt	–163	–827
Summa	**61**	**–453**

K14. Resultat per aktie	2017	2016
Periodens resultat hänförligt till aktieägarna	**20 704**	**19 687**
Genomsnittligt antal utestående aktier före justering för återköp, utspädning m. m.	15 329 878	15 267 442
Genomsnittligt innehav av egna aktier	0	–1 238
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	15 329 878	15 266 204
Genomsnittlig utspädningseffekt	112 111	146 011
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	15 441 989	15 412 216
Resultat per aktie, euro	**1,35**	**1,29**
Resultat per aktie efter utspädning, euro	**1,34**	**1,28**

Vid beräkning av resultatet per aktie beräknas antalet aktier i genomsnitt som ett vägt medeltal av under perioden utestående aktier.

Noter till koncernens balansräkning

K15. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	2017								
	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på								
	Innehav för handel	Övrigt	Säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Investe-ring som hålls till förfall	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kontanta medel						523 801		523 801	523 801
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		9 925	70 233	414 739	138 892			633 789	634 313
Utlåning till kreditinstitut						92 984		92 984	92 984
Utlåning till allmänheten		32 234	55 889			3 890 519		3 978 642	4 021 505
Aktier och andelar				531				531	531
Aktier och andelar i intresseföretag							119	119	119
Derivatinstrument	6 659	54	11 067					17 780	17 780
Upplupna ränteintäkter							13 194	13 194	13 194
Fondlikvidfordringar							8 958	8 958	8 958
Summa finansiella tillgångar	**6 659**	**42 213**	**137 189**	**415 270**	**138 892**	**4 507 304**	**22 272**	**5 269 800**	**5 313 187**
Icke-finansiella tillgångar								82 714	
Summa tillgångar								**5 352 514**	

2017	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på								
	Innehav för handel	Övrigt	Säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Investe-ring som hålls till förfall	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Skulder till kreditinstitut							206 392	206 392	206 604
Skulder till allmänheten							3 148 117	3 148 117	3 141 761
Emitterade skuldebrev			754 777				844 741	1 599 518	1 608 494
Derivatinstrument	6 151	1 162	14 328					21 642	21 642
Efterställda skulder			7 794				25 209	33 003	34 498
Upplupna räntekostnader							6 968	6 968	6 968
Fondlikvidskulder							19 330	19 330	19 330
Summa finansiella skulder	**6 151**	**1 162**	**776 900**	**0**	**0**	**0**	**4 250 757**	**5 034 970**	**5 039 298**
Icke-finansiella skulder								83 908	
Summa skulder								**5 118 878**	

2016	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på								
	Innehav för handel	Övrigt	Säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Investe-ring som hålls till förfall	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kontanta medel						513 018		513 018	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		15 235	18 120	380 821	89 414			503 590	503 788
Utlåning till kreditinstitut						201 360		201 360	201 360
Utlåning till allmänheten		41 650				3 766 549		3 808 199	3 833 435
Aktier och andelar				522				522	522
Aktier och andelar i intresseföretag							58	58	58
Derivatinstrument	4 566	77	16 264					20 907	20 907
Upplupna ränteintäkter							11 491	11 491	11 491
Fondlikvidfordringar							12 910	12 910	12 910
Summa finansiella tillgångar	**4 566**	**56 962**	**34 384**	**381 343**	**89 414**	**4 480 927**	**24 459**	**5 072 055**	**5 097 489**
Icke-finansiella tillgångar								64 740	
Summa tillgångar								**5 136 794**	
Skulder till kreditinstitut							218 656	218 656	219 062
Skulder till allmänheten		85					3 027 559	3 027 644	3 028 401
Emitterade skuldebrev			956 679				494 995	1 451 673	1 453 992
Derivatinstrument	5 494	2 149	25 484					33 126	33 126
Efterställda skulder			13 454				25 903	39 357	42 208
Upplupna räntekostnader							7 638	7 638	7 638
Fondlikvidskulder							65 855	65 855	65 855
Summa finansiella skulder	**5 494**	**2 234**	**995 616**	**0**	**0**	**0**	**3 840 606**	**4 843 950**	**4 850 283**
Icke-finansiella skulder								71 032	
Summa skulder								**4 914 982**	

K16. Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde	2017			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	494 897			494 897
Utlåning till allmänheten		88 123		88 123
Aktier och andelar	23	4	504	531
Derivatinstrument	0	17 780		17 780
Summa finansiella tillgångar till verkligt värde	**494 920**	**105 907**	**504**	**601 331**
Skulder till allmänheten		0		0
Emitterade skuldebrev		754 777		754 777
Derivatinstrument	0	21 642		21 642
Efterställda skulder		7 794		7 794
Summa finansiella skulder till verkligt värde	**0**	**784 213**	**0**	**784 213**

	Redovisat värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar och skulder redovisade till upplupet anskaffningsvärde					
Tillgångar					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	523 801		523 801		523 801
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	138 892		139 417		139 417
Utlåning till kreditinstitut	92 984		92 984		92 984
Aktier i ägarintresseföretag	119			119	119
Utlåning till allmänheten	3 890 519		3 933 382		3 933 382
Summa finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde	**4 646 316**	**0**	**4 689 584**	**119**	**4 689 704**
Skulder					
Skulder till kreditinstitut	206 392		206 604		206 604
Skulder till allmänheten	3 148 117		3 141 761		3 141 761
Emitterade skuldebrev	844 741		853 717		853 717
Efterställda skulder	25 209		26 812		26 812
Summa finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde	**4 224 458**	**0**	**4 228 894**	**0**	**4 228 894**

	2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	414 176			414 176
Utlåning till allmänheten		41 650		41 650
Aktier och andelar	32	4	486	522
Derivatinstrument	0	20 907		20 907
Summa finansiella tillgångar till verkligt värde	**414 208**	**62 561**	**486**	**477 255**
Skulder till allmänheten		85		85
Emitterade skuldebrev		956 679		956 679
Derivatinstrument	16	33 110		33 126
Efterställda skulder		13 454		13 454
Summa finansiella skulder till verkligt värde	**16**	**1 003 327**	**0**	**1 003 344**

	Redovisat värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar och skulder redovisade till upplupet anskaffningsvärde					
Tillgångar					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	513 018		513 018		513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	89 414		89 612		89 612
Utlåning till kreditinstitut	201 360		201 360		201 360
Aktier i ägarintresseföretag	58			58	58
Utlåning till allmänheten	3 766 549		3 791 785		3 791 785
Summa finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde	**4 570 399**	**0**	**4 595 775**	**58**	**4 595 834**
Skulder					
Skulder till kreditinstitut	218 656		219 062		219 062
Skulder till allmänheten	3 027 559		3 028 316		3 028 316
Emitterade skuldebrev	494 995		497 313		497 313
Efterställda skulder	25 903		28 755		28 755
Summa finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde	**3 767 113**	**0**	**3 773 446**	**0**	**3 773 446**

Ingen överföring mellan nivå 1 och 2 har skett.

Nivå 1	Instrument med noterade marknadspriser
Nivå 2	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata
Nivå 3	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata

	2017	2016
	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Förändring i innehav i nivå 3		
Redovisat värde vid årets ingång	486	942
Nyanskaffning/Omklassificering	0	593
Avyttrat/förfallet under året	–4	–396
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	0	4
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	–2	–593
Värdeförändring redovisad i övrigt totalresultat	24	–65
Redovisat värde vid årets utgång	**504**	**486**

Finansiella instrument för vilka det finns prisuppgifter som är lättillgängliga och som representerar verkliga och frekvent förekommande transaktioner värderas till aktuellt marknadspris. För finansiella tillgångar används aktuell köpkurs och för finansiella skulder används aktuell säljkurs. För grupper av finansiella instrument som förvaltas på basis av bankens nettoexponering för marknadsrisk likställs det aktuella marknadspriset med det pris som skulle erhållas eller betalas vid en avyttring av nettopositionen.

För finansiella instrument för vilka tillförlitliga uppgifter om marknadspris saknas, bestäms verkligt värde med hjälp av värderingsmodeller. Sådana modeller kan exempelvis bygga på prisjämförelser, nuvärdesberäkningar eller optionsvärderingsteori, beroende på instrumentets karaktär. I modellerna används indata i form av marknadspriser och andra variabler som bedöms påverka prissättningen. De modeller och indata som ligger till grund för värderingarna valideras regelbundet för att säkerställa att de överensstämmer med marknadspraxis och vedertagen finansiell teori.

VÄRDERINGSHIERARKIN

Finansiella instrument som värderats enligt marknadsnoteringar på en aktiv marknad för identiska tillgångar/skulder kategoriseras som nivå 1. Finansiella instrument som värderats med värderingsmodeller som i allt väsentligt bygger på marknadsdata kategoriseras som nivå 2. Finansiella instrument som värderats med hjälp av modell som bygger på indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter kategoriseras i nivå 3. Dessa innehav består i allt väsentligt av onoterade aktier. Sådana innehav värderas i regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget. Onoterade aktier är i allt väsentligt klassificerade som tillgängliga för försäljning. Värdeförändringar på dessa innehav redovisas i övrigt totalresultat.

Finansiella instrument värderade till verkligt värde har i ovan tabeller klassificerats med avseende på hur de värderats och graden av marknadsdata som använts vid värderingen på balansdagen. Om klassificeringen på balansdagen har förändrats i jämförelse med klassificeringen vid föregående årsskifte har instrumentet flyttats mellan nivåerna i tabellen. År 2017 har inga instrument flyttats mellan nivåerna 1 och 2. Förändringar i nivå 3 framgår av separat tabell.

K17. Tillgångar och skulder per valuta	2017				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kontanta medel	473 487	50 095	46	174	523 801
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	476 837	136 269	20 683	0	633 789
Utlåning till kreditinstitut	16 207	31 065	15 790	29 923	92 984
Utlåning till allmänheten	2 671 666	1 282 144	24 832	0	3 978 642
Derivatinstrument	13 857	3 917	0	6	17 780
Övriga ej valutafördelade poster	105 517				105 517
Summa tillgångar	**3 757 571**	**1 503 489**	**61 351**	**30 103**	**5 352 514**
Skulder till kreditinstitut	141 219	63 106	458	1 608	206 392
Skulder till allmänheten	2 154 753	892 807	65 554	35 003	3 148 117
Emitterade skuldebrev	962 952	636 566	0	0	1 599 518
Derivatinstrument	10 448	11 158	1	35	21 642
Efterställda skulder	33 003	0	0	0	33 003
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	343 842				343 842
Summa skulder och eget kapital	**3 646 218**	**1 603 637**	**66 014**	**36 646**	**5 352 514**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		–100 126	–4 701	–6 563	
Nettoposition i valuta (EUR)		–22	39	21	38

	2016				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kontanta medel	469 786	42 774	110	347	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	331 830	171 759	0	0	503 590
Utlåning till kreditinstitut	25 925	144 965	16 863	13 607	201 360
Utlåning till allmänheten	2 589 066	1 189 172	29 960	0	3 808 199
Derivatinstrument	19 455	1 443	0	9	20 907
Övriga ej valutafördelade poster	89 721				89 721
Summa tillgångar	**3 525 783**	**1 550 115**	**46 934**	**13 963**	**5 136 794**
Skulder till kreditinstitut	154 166	64 029	458	3	218 656
Skulder till allmänheten	2 048 140	877 870	81 457	20 177	3 027 644
Emitterade skuldebrev	885 674	566 000	0	0	1 451 673
Derivatinstrument	10 007	23 109	0	10	33 126
Efterställda skulder	39 357	0	0	0	39 357
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	366 338				366 338
Summa skulder och eget kapital	**3 503 681**	**1 531 007**	**81 916**	**20 190**	**5 136 794**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		19 099	–35 019	–6 115	
Nettoposition i valuta (EUR)		8	37	–111	–66

K18. Innehav av skuldebrev	2017		2016	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev				
Innehav för handel				
Säkerställda bostadsobligationer	45 200	45 506		
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	29 800	31 585	32 900	33 355
Övriga skuldebrev	3 000	3 067		
Innehav tillgängliga för försäljning				
Statsobligationer	58 525	54 400	33 770	34 526
Säkerställda bostadsobligationer	227 476	230 993	269 153	273 511
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	122 106	124 271	66 914	67 701
Övriga skuldebrev	5 000	5 074	5 000	5 082
Innehav som hålls till förfall				
Statsobligationer	5 587	6 437	5 758	6 831
Säkerställda bostadsobligationer	91 800	93 241	56 403	57 896
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	19 611	20 245	19 828	20 637
Övriga skuldebrev	19 000	18 970	4 000	4 050
Summa	**627 106**	**633 789**	**493 726**	**503 590**

K19. Utlåning till kreditinstitut	2017			2016		
	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt
Finländska kreditinstitut	9 023	0	9 023	2 304	0	2 304
Utländska banker och kreditinstitut	83 961	0	83 961	76 558	122 498	199 056
Summa	**92 984**	**0**	**92 984**	**78 862**	**122 498**	**201 360**

K20. Utlåning till allmänheten	2017			2016		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	569 699		569 699	553 942		553 942
Offentlig sektor	1 524		1 524	2 292		2 292
Hushåll	1 945 434	32 234	1 977 668	1 878 220	41 650	1 919 869
Hushållens intresseorganisationer	11 939		11 939	12 521		12 521
Utlandet	1 417 812		1 417 812	1 319 574		1 319 574
Summa	**3 946 408**	**32 234**	**3 978 642**	**3 766 549**	**41 650**	**3 808 199**
varav efterställda fordringar			2 481			2 367

Med utlandet avses utlåning till kunder utanför Finland.

K21. Aktier och andelar	2017	2016
Innehav klassificerade som tillgängliga för försäljning		
Noterat	23	32
Onoterat	508	490
Summa	**531**	**522**
Summa aktier och andelar	**531**	**522**

K22. Aktier i intresseföretag	2017	2016
Redovisat värde vid årets början	58	634
Andel av årets resultat	68	18
Utdelning	–8	0
Försäljning	0	–72
Omklassificering	0	–450
Nedskrivningar	0	–72
Redovisat värde vid årets slut	**119**	**58**

Följande intresseföretag har konsoliderats enligt kapitalandelsmetoden per den 31.12.2017:

	Hemort	Ägarandel, %
Mäklarhuset Åland Ab	Mariehamn	25

Sammanslagen ekonomisk information om intresseföretagen:

	2017	2016
Tillgångar	747	516
Skulder	266	278
Omsättning	1 329	1 463
Periodens resultat	274	157

K23. Derivatinstrument och säkringsredovisning

	Nominellt belopp/löptid			2017			2016		
	under 1 år	1–5 år	över 5 år	Nominellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden	Nominellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden
Derivat för handel									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	8 000	20 031	65 910	93 941	1 630	2 689	90 232	2 153	4 010
Räntefuturer	0	0	0	0	0	0	7 600	0	16
Ränteoptioner – köpta	0	0	0	0	0	0	1 382	0	0
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaterminer	491 996	0	0	491 996	3 919	3 554	338 304	1 383	2 493
Aktierelaterade kontrakt									
Aktieoptioner – köpta	4 505	0	0	4 505	1 211	0	6 599	935	0
Aktieoptioner – utfärdade	4 505	0	0	4 505	0	1 112	4 237	0	821
Övriga derivatkontrakt	8 062	0	0	8 062	0	0	20 060	311	302
Summa	**517 069**	**20 031**	**65 910**	**603 009**	**6 760**	**7 355**	**468 414**	**4 781**	**7 642**
Derivat för säkring av verkligt värde									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	9 814	363 520	397 571	770 905	11 020	6 645	733 234	16 126	4 858
Summa	**9 814**	**363 520**	**397 571**	**770 905**	**11 020**	**6 645**	**733 234**	**16 126**	**4 858**
Derivat för kassaflödessäkring									
Valutarelaterade kontrakt									
Ränte- och valutaswappar	50 793	0	0	50 793	0	7 200	246 009	0	19 670
Summa	**50 793**	**0**	**0**	**50 793**	**0**	**7 200**	**246 009**	**0**	**19 670**
Derivat för säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet									
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaswappar	54 501	0	0	54 501	0	441	47 673	0	956
Summa	**54 501**	**0**	**0**	**54 501**	**0**	**441**	**47 673**	**0**	**956**
Summa derivatinstrument	**632 177**	**383 551**	**463 481**	**1 479 209**	**17 780**	**21 642**	**1 495 330**	**20 907**	**33 126**
varav clearat	14 314	380 176	460 451	854 941	11 122	9 334	534 600	3 591	5 858

K24. Immateriella tillgångar

	2017				
	Internt utvecklad programvara	Övrig programvara	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	14 602	25 871	30	11	40 516
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	1 452	3 519	0	0	4 971
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0	0
Valutaeffekt	0	–153	0	0	–153
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**16 055**	**29 237**	**30**	**11**	**45 334**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–8 006	–16 863	–30	–11	–24 911
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	–1 096	–2 113	0	0	–3 209
Årets nedskrivningar	0	0	0	0	0
Valutaeffekt	0	58	0	0	58
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–9 102**	**–18 918**	**–30**	**–11**	**–28 062**
Utgående restvärde	**6 953**	**10 320**	**0**	**0**	**17 272**

	2016				
	Internt utvecklad programvara	Övrig programvara	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	11 185	21 063	30	11	32 290
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	3 418	5 714	0	0	9 132
Avyttringar och utrangeringar	0	–818	0	0	–818
Valutaeffekt	0	–88	0	0	–88
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**14 602**	**25 871**	**30**	**11**	**40 516**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–7 473	–15 199	–30	–11	–22 714
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	–533	–1 721	0	0	–2 254
Årets nedskrivningar	0	0	0	0	0
Valutaeffekt	0	57	0	0	57
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–8 006**	**–16 863**	**–30**	**–11**	**–24 911**
Utgående restvärde	**6 596**	**9 009**	**0**	**0**	**15 605**

K25. Materiella tillgångar	2017			2016		
Förvaltningsfastigheter			323			343
Rörelsefastigheter			17 852			18 755
Övriga materiella tillgångar			6 108			6 485
Summa			**24 283**			**25 584**
	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar
Ingående anskaffningsvärde	1 021	36 019	35 811	1 029	35 437	32 199
Nyanskaffning	0	703	2 018	0	546	4 411
Avyttringar och utrangeringar	–27	–963	–1 125	–7	–13	–386
Överföring mellan poster	0	–30	0	0	49	0
Valutaefffekt	0	–1	–314	0	0	–414
Utgående anskaffningsvärde	**994**	**35 727**	**36 390**	**1 021**	**36 019**	**35 811**
Ingående ackumulerade avskrivningar	–678	–17 264	–29 325	–678	–15 734	–27 882
Årets avskrivning	0	–1 467	–2 294	0	–1 557	–2 133
Årets nedskrivning	–19	–118	0	0	0	0
Avyttringar och utrangeringar	27	972	1 034	0	19	294
Valutaeffekt	0	0	303	0	8	395
Utgående ackumulerade avskrivningar	**–671**	**–17 876**	**–30 282**	**–678**	**–17 264**	**–29 325**
Redovisat värde	**323**	**17 852**	**6 108**	**343**	**18 755**	**6 485**
varav byggnader	0	15 869		0	16 769	
varav mark- och vattenområden	0	1 825		0	1 825	
varav aktier i fastighetssammanslutningar	323	158		343	162	

Förvaltningsfastigheternas bokförda värde är detsamma som marknadsvärdet.

K26. Övriga tillgångar	2017	2016
Betalningsförmedlingsfordringar	1 526	0
Fondlikvidfordringar	21 364	12 910
Kundfordringar	6 313	4 131
Övriga	2 989	3 149
Summa	**32 192**	**20 191**

K27. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2017	2016
Upplupna ränteintäkter	13 194	11 491
Övriga upplupna intäkter	8 729	7 615
Övriga förutbetalda kostnader	3 423	3 486
Summa	**25 346**	**22 591**

K28. Uppskjutna skattefordringar och -skulder	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar		
Avsättningar	206	35
Kassaflödessäkring	11	45
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	88	191
Immateriella tillgångar	3 358	3 593
Emitterade skuldebrev	1	12
Pensionsskuld	1 108	731
Övrigt	332	336
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Aktier och andelar som kan säljas	4	10
Summa uppskjutna skattefordringar	**5 109**	**4 952**
Uppskjutna skatteskulder		
Skattepliktiga temporära skillnader		
Obeskattade reserver	21 438	17 213
Verkligt värde-option och -säkring	154	308
Immateriella tillgångar	1 391	1 319
Materiella tillgångar	1 767	1 823
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldbrev som kan säljas	465	444
Summa uppskjutna skatteskulder	**25 214**	**21 106**
Netto uppskjutna skatter	**–20 105**	**–16 154**

	2017				
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Valuta-effekter	Utgående balans
Förändringar av uppskjutna skatter 2017					
Avsättningar	35	171			206
Kassaflödessäkring	45		–33		11
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	191		–103		88
Immateriella tillgångar	2 274	–226		–81	1 967
Emitterade skuldebrev	12	–10			1
Pensionsskuld	731	57	328	–8	1 108
Obeskattade reserver	–17 213	–4 225			–21 438
Marknadsvärdesäkring	–308	154			–154
Materiella tillgångar	–1 823	56			–1 767
Skuldbrev som kan säljas	–444		–22		–465
Aktier och andelar som kan säljas	10		–6		4
Övrigt	336	–4			332
Summa	**–16 154**	**–4 027**	**164**	**–88**	**–20 105**

	2016				
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Valuta-effekter	Utgående balans
Förändringar av uppskjutna skatter 2016					
Beskattningsbara förluster	51	–51			0
Avsättningar	0	35			35
Kassaflödessäkring	89	0	–45		45
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	0	0	191		191
Immateriella tillgångar	3 172	–803		–94	2 274
Emitterade skuldebrev	33	–21			12
Pensionsskuld	160	37	545	–11	731
Obeskattade reserver	–13 538	–3 675			–17 213
Marknadsvärdesäkring	–444	136			–308
Materiella tillgångar	–1 878	56			–1 823
Pensionstillgångar	–273	8	265		0
Skuldbrev som kan säljas	–205	0	–238		–444
Aktier och andelar som kan säljas	–71	0	81		10
Övrigt	111	225			336
Summa	**–12 794**	**–4 054**	**799**	**–105**	**–16 154**

K29. Skulder till kreditinstitut

	2017			2016		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker		130 340	130 340		130 340	130 340
Finländska kreditinstitut	1 887	5 000	6 887	3 892	17 800	21 692
Utländska banker och kreditinstitut	56 546	12 619	69 165	48 304	18 320	66 624
Summa	**58 433**	**147 959**	**206 392**	**52 196**	**166 460**	**218 656**

K30. Skulder till allmänheten

	2017			2016		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	967 163		967 163	897 841		897 841
Offentlig sektor	100 605		100 605	92 571		92 571
Hushåll	1 069 116		1 069 116	1 014 673	85	1 014 758
Hushållens intresseorganisationer	51 121		51 121	46 224		46 224
Utlandet	960 112		960 112	976 250		976 250
Summa	**3 148 117**	**0**	**3 148 117**	**3 027 559**	**85**	**3 027 644**

Med utlandet avses inlåning från kunder utanför Finland.

K31. Emitterade skuldebrev

	2017		2016	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Bankcertifikat	158 472	158 477	153 643	153 643
varav till upplupet anskaffningsvärde	158 472	158 477	153 643	153 643
Säkerställda obligationer	1 328 537	1 331 581	1 186 225	1 193 271
varav till upplupet anskaffningsvärde	580 744	582 798	332 198	330 852
varav för säkring av verkligt värde	697 000	698 014	697 000	705 523
varav för kassaflödessäkring	50 793	50 770	157 027	156 895
Icke-säkerställda obligationer	100 000	99 878	88 982	88 942
varav till upplupet anskaffningsvärde	100 000	99 878	0	0
varav för kassaflödessäkring	0	0	88 982	88 942
Index-obligationer (strukturerade produkter)	9 587	9 582	15 825	15 818
varav till upplupet anskaffningsvärde	3 588	3 595	9 619	9 648
varav för säkring av verkligt värde	5 999	5 987	6 206	6 170
Summa	**1 596 597**	**1 599 518**	**1 444 676**	**1 451 673**

K32. Övriga skulder	2017	2016
Betalningsförmedlingsskulder	19 944	17 690
Fondlikvidskulder	19 330	65 855
Leverantörsskulder	3 279	2 764
Övriga	7 336	9 418
Summa	**49 889**	**95 728**

K33. Avsättningar	2017			2016		
	Avsättning för omstrukturerings-reserv	Övriga avsättningar	Totalt	Avsättning för omstrukturerings-reserv	Övriga avsättningar	Totalt
Avsättningar vid årets ingång	175	0	175	0	202	202
Avsatt under året	419	1 395	1 815	291	0	291
Belopp som tagits i anspråk	–342	–600	–942	–116	–202	–318
Outnyttjade belopp som återförts	2	0	2	0		0
Valutakursförändringar	–3	–17	–20	0		0
Avsättningar vid årets utgång	**251**	**779**	**1 031**	**175**	**0**	**175**

Avsättningen för omstruktureringsreserv avser både Finland och Sverige. Avsättning för omstruktureringsreserv omfattar både personalkostnader och övriga kostnader, men till väsentligaste del personalkostnader. Övriga avsättningar består av avgångsvederlag och av förlustreserveringar för IT-projekt i Crosskey Banking Solutions Ab Ltd.

K34. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2017	2016
Upplupna räntekostnader	6 968	7 638
Övriga upplupna kostnader	20 260	14 033
Pensionsskulder	5 576	3 655
Förutbetalda intäkter	1 155	1 559
Summa	**33 959**	**26 885**

K35. Efterställda skulder	2017			2016		
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Belopp i kapitalbas	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Belopp i kapitalbas
Debenturlån 1/2012	0	0	0	2 805	2 805	0
Debenturlån 1/2013	3 377	3 398	0	6 754	6 833	0
Debenturlån 1/2014	4 262	4 288	0	6 542	6 608	0
Debenturlån 2/2014	8 275	8 275	2 656	8 275	8 275	4 310
Debenturlån 1/2015	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603
Debenturlån 1/2016	6 173	6 173	6 173	6 173	6 173	6 173
Debenturlån 1/2017	2 266	2 266	2 266	0	0	0
Kapitallån	0	0	0	60	60	60
Summa	**32 956**	**33 003**	**19 698**	**39 213**	**39 357**	**19 146**
varav för säkring av verkligt värde	7 639	7 686	0	13 297	13 441	0

	Ränta:	Återbetalning:
Debenturlån 1/2013	Fast ränta 2,30 %	03.07.2018
Debenturlån 1/2014	Fast ränta 2,30 %	03.02.2019
Debenturlån 2/2014	Fast ränta 3,00 %	09.08.2019
Debenturlån 1/2015	Fast ränta 3,75 %	25.05.2035
Debenturlån 1/2016	Fast ränta 3,75 %	12.08.2036
Debenturlån 1/2017	Fast ränta 3,75 %	18.08.2037

I och med att Basel 3-regelverket trädde i kraft 1 januari 2014 får riskdebenturer som utgivits efter 1 januari 2012 och som löper med amortering upp till fem år inte längre medräknas i det supplementära kapitalet. Under de sista fem åren av den avtalsenliga löptiden medräknas riskdebenturerna som supplementärkapitalposter i relation till kvarvarande kalenderdagar i den sista femårsperioden.

Lånen kan återköpas i förtid, detta är dock möjligt endast med Finansinspektionens tillstånd. Vid upplösning av banken är lånen efterställda bankens övriga förbindelser.

Debenturlånen 1/2015, 1/2016 och 1/2017 emitterades med nedskrivningsklausul. I händelse av att Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärnprimärkapitalrelation, CET1, understiger 7 procent skrivs kapitalbeloppet ned med 25 procent (debenturlån 1/2015) respektive 50 procent (debenturlån 1/2016 och 1/2017).

K36. Specifikation över förändringar i eget kapital	2017	2016
Förändring av aktiekapital		
Aktiekapital vid årets ingång	41 674	41 501
Aktierelaterad ersättning aktiesparprogram	57	132
Aktierelaterad ersättning incitamentprogram	218	41
Aktiekapital vid årets utgång	**41 949**	**41 674**
Förändring av säkringsreserv		
Säkringsreserv vid årets ingång	–178	–357
Orealiserade värdeförändringar under året	133	178
Säkringsreserv vid årets utgång	**–45**	**–178**
Förändring av fond för verkligt värde		
Verkligt värde-reserv vid årets ingång	1 736	1 105
Avyttrat eller förfallet under året	–244	–797
Nedskrivning över resultaträkningen	1	0
Orealiserad marknadsvärdeförändring under året för kvarvarande och nya innehav	352	1 429
Verkligt värde-reserv vid årets utgång	**1 846**	**1 736**
Förändring av omräkningsdifferenser		
Omräkningsdifferenser vid årets ingång	–366	417
Förändring i omräkningsdifferens hänförlig till filialer	306	1 103
Förändring i omräkningsdifferens hänförlig till dotterföretag	186	335
Förändring i omräkningsdifferens avseende säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	–694	–2 259
Övrig förändring	–11	38
Omräkningsdifferenser vid årets utgång	**–579**	**–366**
Förändring av egna aktier		
Egna aktier vid årets ingång	0	–57
Aktierelaterad ersättning incitamentprogram	0	57
Egna aktier vid årets utgång	**0**	**0**
Förändring av fond för inbetalt fritt eget kapital		
Fond för inbetalt fritt eget kapital vid årets ingång	25 982	24 992
Aktierelaterad ersättning aktiesparprogram	326	728
Aktierelaterad ersättning incitamentprogram	618	263
Fond för inbetalt fritt eget kapital vid årets utgång	**26 926**	**25 982**
Balanserade vinstmedel		
Balanserade vinstmedel vid årets ingång	95 086	87 405
Aktieägarnas andel av räkenskapsperiodens resultat	20 704	19 687
Dividendutdelning	–9 201	–9 160
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	–1 307	–3 236
Aktiesparprogram	400	400
Övrigt	–22	–10
Balanserade vinstmedel vid årets utgång	**105 660**	**95 086**

Poster inom eget kapital:

Överkursfonden inkluderar belopp som i samband med nyemission har betalats för aktier utöver motvärdet före 1 september 2006.

Reservfonden innehåller komponenter överförda från eget kapital enligt bolagsordningen eller bolagsstämmans beslut.

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförbart till säkringstransaktioner som ännu inte har inträffat.

Fonden för verkligt värde inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från rapporten över finansiell ställning.

Vid årets slut fanns inget innehav av egna aktier.

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i.

Fonden för fritt eget kapital innefattar belopp som i samband med nyemission har betalats för aktier utöver motvärdet från och med 1 september 2006.

Övriga noter

K37. Koncernstruktur

Ålandsbanken Abp har tre dotterbolag som är väsentliga för koncernen 2017 och 2016. Ålandsbanken Abp innehar majoriteten av rösträtten i samtliga dotterbolag. En förteckning över samtliga koncernbolag anges i not M39.

			Ägarandel, %	
	Registreringsland	Verksamhetsområde	2017	2016
Dotterbolag				
Ålandsbanken Fondbolag Ab	Finland/Mariehamn	Fondförvaltning	100	100
Crosskey Banking Solutions Ab Ltd	Finland/Mariehamn	IT	100	100
S-Crosskey Ab	Finland/Mariehamn	IT	60	60
Ab Compass Card Oy Ltd	Finland/Mariehamn	Utgivning av kredit- och debitkort	100	100

Ålandsbanken Abp har inte några innehav i strukturerade enheter.

Aktier i intresseföretag

Koncernen har ett intresseföretag som är väsentligt för koncernen, vilket har konsoliderats enligt kapitalandelsmetoden. För ytterligare information om aktier i intresseföretag se noten K22.

Innehav i fastighetsbolag

Koncernen innehar andelar i en rörelsefastighet (fastighet i eget bruk) och elva förvaltnings-fastigheter, varav några konsolideras enligt nedan.

			Ägarandel, %	
	FO-nr	Konsolidering	2017	2016
Fastigheter i eget bruk				
Fastighets Ab Godbycenter	0200423-2	Gemensam verksamhet	10,55	10,55
Förvaltningsfastigheter				
Fastighets Ab Nymars	0427316-1	Gemensam verksamhet	30,03	30,03
Fastighets Ab Västernäs City	0524820-8	Gemensam verksamhet	50,00	50,00
Fastighets Ab Sittkoffska Gården	0145137-2	Kapitalandelsmetod	38,93	38,93
Fastighets Ab Horsklint	0771072-6	Kapitalandelsmetod	20,06	20,06

Fastighets Ab Godbycenter, Fastighets Ab Nymars och Fastighets Ab Västernäs City är ömsesidiga bolag och har därmed i enlighet med IFRS 11 redovisats som gemensamma verksamheter.

K38. Aktivt förvaltat kapital	2017	2016
Fondandelsförvaltning	3 138 849	1 462 822
Diskretionär kapitalförvaltning	1 697 884	1 630 667
Rådgivande förvaltning	899 788	806 046
Summa	**5 736 521**	**3 899 536**
Varav egna fonder i diskretionär och rådgivande kapitalförvaltning	432 456	410 602

K39. Ställda säkerheter	2017	2016
För egna skulder ställda säkerheter		
Utlåning till kreditinstitut	8 259	12 618
Statspapper och obligationer	141 425	138 686
Utlåning till allmänheten	1 989 354	1 664 695
Övrigt	3 225	1 817
Summa för egna skulder ställda säkerheter	**2 142 263**	**1 817 816**

Ställda säkerheter i form av statspapper och obligationer har i huvudsak ställts som säkerhet till centralbank. Utlåningen till allmänheten som ställts som säkerhet utgörs av den registrerade säkerhetsmassan till förmån för innehavare av säkerställda obligationer. Med övriga ställda säkerheter avses huvudsakligen kapitalförsäkringar.

Övriga ställda säkerheter		
Statspapper och obligationer	20 950	27 976
Övrigt	22 301	123 477
Summa övriga ställda säkerheter	**43 251**	**151 453**

Säkerheterna har i huvudsak ställts till centralbanker oc kreditinstitut för betalsystem, värdepappershandel och clearing.
Säkerheter har inte ställts för andras skulder och förbindelser.
Med undantag för för lånefordringar utgörande säkerhetsmassa för säkerställda obligationer, där lagstiftning reglerar minimikrav på översäkerheter, är de säkerheter som överstiger skulden nominella värden fritt disponibla för banken.

K40. Ansvarsförbindelser och åtaganden	2017	2016
Garantier	39 562	12 131
Outnyttjade checkräkningslimiter	215 562	85 411
Outnyttjade kreditkortslimiter	74 126	67 034
Outnyttjade kreditmöjligheter	142 353	200 473
Övriga förbindelser	13 897	49 974
Summa	**485 500**	**415 022**

K41. Pensionsansvar

Pensionsskyddet för personalen i Finland har ordnats delvis genom ArPL-försäkring (premiebestämd plan) och delvis via Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse r.s. (förmånsbestämd plan). Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse är stängd sedan 30 juni 1991. Personer som ingår i stiftelsen har rätt att gå i pension vid fyllda 63–65 år beroende på födelseåret. Den fulla ålderspensionen utgör 60 procent av den pensionsgrundande lönen, som uträknas enligt samma princip som vid ArPL. Familjepension utgör 30–60 procent beroende på om den efterlevande makan/maken är ensam eller har ett eller flera barn.

Enligt det finska kollektivavtalet inom finansbranschen, har de anställda delvis rätt till pension vid en lägre ålder än vad den allmänna lagstiftningen idag stadgar. Arbetsgivaren är skyldig att trygga pensionsförmåner av Finansbranschens kollektivavtal, vilket bekräftades under 2017 av arbetsdomstolens beslut.

Pensionsskyddet för personalen i Sverige följer den så kallade BTP-planen och är historiskt till stor del förmånsbestämd. Nyanställda ingår från och med 1 maj 2013 i en ny premiebestämd tjänstpensionsplan, s.k. BTP1. BTP-planen är tryggad genom försäkring i bolaget SPP. I Sverige utgår ålderspension från och med 65 år och pensionslöftet för ålderspension utgör 10 procent av pensionsmedförande lön på lönedelar under 7,5 inkomstbasbelopp (ibb), 65 procent på lönedelar mellan 7,5 och 20 ibb samt 32,5 procent på lönedelar mellan 20 och 30 ibb. Pensionslöftet för familjepension är 32,5 procent på lönedelar mellan 7,5 och 20 ibb samt 16,25 procent på lönedelar mellan 20 och 30 ibb.

Durationen för de förmånsbestämda planer för Finland är 16 år och för Sverige 22 år.

	2017	2016
Redovisade belopp i resultaträkningen		
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	206	131
Effekter av reduceringar och regleringar	0	0
Räntekostnader	80	4
Administrationskostnader	103	162
Kostnader (+) /intäkter (–) i resultaträkningen	**389**	**297**
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner i övrigt totalresultat		
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) demografiska antaganden	0	0
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) finansiella antaganden	–485	–1 561
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) erfarenhetsbaserad	–1 621	–2 542
Aktuariell vinst (+)/förlust (–) på förvaltningstillgångar	473	58
Övrigt totalresultat	**–1 633**	**–4 045**
Totalt	**–2 022**	**–4 342**
Redovisade belopp i balansräkningen		
Pensionsförpliktelse	28 473	26 618
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	22 896	22 963
Pensionstillgångar (+)/Pensionsskulder (–), netto	**–5 576**	**–3 655**
Pensionstillgång (+)/Pensionsskuld (–) i Finland	–4 442	–2 645
Pensionstillgång (+)/Pensionsskuld (–) i Sverige	–1 134	–1 010
	–5 576	**–3 655**
Förändring av pensionstillgångar netto		
Ingående balans	–3 655	567
Resultat	–389	–297
Övrigt totalresultat	–1 633	–4 045
Premiebetalningar	69	73
Valutaeffekt	32	48
Utgående balans	**–5 576**	**–3 655**
Pensionsförpliktelse		
Ingående balans	26 618	22 859
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	206	131
Räntekostnader	504	513
Utbetalda ersättningar	–838	–834
Valutaeffekt	–124	–140
Aktuariella vinster (–)/förluster (+)	2 107	4 087
Utgående balans	**28 473**	**26 618**
Förvaltningstillgångar		
Ingående balans	22 963	23 426
Ränteintäkt	426	509
Premiebetalningar	69	73
Utbetalda ersättningar	–841	–834
Aktuariella vinster (–)/förluster (+)	475	58
Valutaeffekt	–93	–107
Administrationskostnader	–103	–162
Utgående balans	**22 896**	**22 963**
Fördelning av förvaltningstillgångar		
Noterade aktier och andelar	6 149	6 331
Noterade fondandelar	4 781	3 510
Noterade räntebärande värdepapper	7 378	9 092
Fastigheter	2 467	2 294
Övriga förvaltningstillgångar	2 121	1 736
Summa	**22 896**	**22 963**

I förvaltningstillgångarna ingår aktier i Ålandsbanken Abp med ett marknadsvärde om 18 (18), obligationer om 664 (756) samt banktillgodohavanden om 3 241 (1 139).

	Utfall 2017	Prognos 2018
Framtida kassaflöden		
Betalda förmåner	68	63

	2017		2016	
	Finland, %	Sverige, %	Finland, %	Sverige, %
Antaganden				
Diskonteringsränta	1,75	3,25	1,65	3,50
Ökning av lönekostnader	1,80	3,00	1,80	3,00
Indexökning av pensioner	2,10	2,00	1,90	2,00

Känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för ändringar i de väsentliga antaganden

	Ändring i antagande, %	Ökning i antagande	Minskning i antagande
Känslighetsanalys pensionsförpliktelsens nuvärde, netto (+) ökar/(–) minskar			
Diskonteringsränta	0,5	–2 354	2 695
Förväntad löneökning	0,5	238	–219
Förväntad pensionsökning	0,5	2 362	–2 061

Känslighetsanalysen baseras på en förändring i ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta. I praktiken är det osannolikt att detta inträffar och förändringar i några av antagandena kan vara korrelerande. Vid beräkning av känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för väsentliga aktuariella antaganden används samma metod som vid beräkning av pensionsskulden som redovisas i balansräkningen. Känslighetsanalys för den förmånsbestämda planen i Sverige har beräknats för diskonteringsräntan och förväntade löneökningen.

Banken är exponerad för ett antal risker genom sina förmånsbestämda planer. Nedan beskrivs de mest väsentliga riskerna.

TILLGÅNGSVOLATILITET:

Pensionsansvaret beräknas med hjälp av en diskonteringsränta baserad på företagsobligationer med gott kreditbetyg. Om förvaltningstillgångarna generar sämre avkastning än diskonteringsräntan kommer det att orsaka ett underskott. I förvaltningstillgångarna ingår en betydande andel aktier, vilka på långt sikt förväntas ge högre avkastning än diskonteringsräntan, samtidigt som det ger högre volatilitet och risk på kort sikt. Med anledning av pensionsansvarets långsiktiga karaktär anser banken att en fortsatt hög andel aktier är lämpligt för att hantera planerna på ett effektivt sätt.

FÖRÄNDRINGAR I OBLIGATIONSRÄNTOR:

Ifall räntorna på företagsobligationerna sjunker så leder det till att pensionsförpliktelsen ökar. Detta kompenseras delvis med att värdet på de obligationer som ingår i förvaltningstillgångarna ökar.

INFLATIONSRISK:

Pensionsförpliktelsen är kopplad till inflation. Högre inflation kommer att leda till att pensionsförpliktelsen ökar. Förvaltningstillgångarna påverkas inte av inflation i någon väsentlig utsträckning, vilket innebär att om inflationen ökar så kommer det att leda till ett ökat underskott i pensionsplanerna.

FÖRVÄNTAD LIVSLÄNGD:

Pensionsplanerna genererar pensioner som sträcker sig över de anställdas livslängd. Detta innebär att om den förväntade livslängden ökar så kommer pensionsförpliktelsen att öka.

K42. Leasingansvar och hyresåtaganden	2017	2016
Operativ leasing		
under 1 år	4 713	4 505
1–5 år	7 000	8 218
över 5 år	0	1 423
Summa	**11 713**	**14 147**
Finansiell leasing, nuvärde		
under 1 år	556	869
1–5 år	1 541	2 097
över 5 år	0	0
Summa	**2 097**	**2 967**
Finansiell leasing, minimihyror		
under 1 år	614	951
1–5 år	1 614	2 228
över 5 år	0	0
Summa	**2 228**	**3 178**
Räntekostnader	131	212
Maskiner och inventarier, redovisningsvärde	1 995	2 859

Operativ leasing består av hyresåtaganden. Hyresåtaganden omfattar i huvudsak verksamhetsutrymmen med tidsbundna avtal upp till 10 år.

Hyresnivån är i regel bunden till index som justeras enligt avtalen.

Koncernen har finansiell leasing för IT-utrustning. I vissa avtal finns option att köpa tillgången. Vid förnyelse av kontrakt sker nya förhandlingar. De väsentligaste leasingavtalen rör datorer samt servrar. Inga variabla avgifter eller indexklausuler finns för dessa avtal. Avtalen innebär att koncernen kan lösa in maskinen eller fortsätta hyra maskinen till ett på förhand fastställt pris när den egentliga hyrestiden upphör. Avtalet ger även rätt att returnera maskinen. Finansierat belopp på det största avtalet uppgår till 1 030 tusen euro exkl. moms.

K43. Upplysningar om närstående	2017			2016		
	Styrelse och ledning	Närstående företag	Intresse-företag	Styrelse och ledning	Närstående företag	Intresse-företag
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut						
Utlåning till allmänheten	3 207	6 814	8 280	2 738	7 032	8 592
Övriga tillgångar		17			19	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		66			91	
Summa	**3 207**	**6 897**	**8 280**	**2 738**	**7 142**	**8 592**
Skulder						
Skulder till kreditinstitut						
Skulder till allmänheten	1 410	4 087	302	1 059	2 321	288
Emitterade skuldebrev						
Efterställda skulder		660			750	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						
Summa	**1 410**	**4 747**	**302**	**1 059**	**3 071**	**288**
Intäkter och kostnader						
Ränteintäkter	32	144	131	31	158	216
Räntekostnader	0	–25	0	–1	–22	
Provisionsintäkter	0	45	4	0	101	7
Provisionskostnader						
Övriga intäkter		17			17	
Övriga kostnader		1			1	
Summa	**32**	**182**	**135**	**31**	**256**	**223**

Ålandsbankens koncern består av moderbolaget Ålandsbanken Abp, de dotterbolag som konsolideras i koncernen, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till styrelse och ledning räknas Ålandsbankens Abp:s verkställande direktör, styrelsemedlemmar och ledningsgrupp samt deras nära familjemedlemmar. Till närstående räknas bolag eller person som har ett betydande inflytande. Till de närstående räknas också bolag, i vilka någon som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person, har ett bestämmande inflytande. Närstående företag omfattar även Ålandsbanken Abp:s Pensionsstiftelse r.s.

Krediter till personalen beviljas enligt marknadsmässiga villkor. Med marknadsmässiga villkor avses att kredit, borgen, säkerhet eller finansiering sker till samma villkor och enligt samma bedömning som tillämpas för Ålandsbankens kunder i allmänhet. Personalränta tillämpas på krediter till personal. Personalräntan fastställs av ledningsgruppen och uppgick per den 31 december 2017 till 0,45 procent (0,6).

Samtliga transaktioner med närstående har skett till marknadsmässiga villkor, förutom krediter till ledningen som beviljas till personalränta.

För upplysning om utbetalda löner till styrelse och ledning se not nr M33.

För upplysning om koncernstruktur se not K37.

K44. Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

	2017		2016	
	Tillgångar	Skulder	Tillgångar	Skulder
Finansiella tillgångar och skulder som är föremål för kvittning, nettningsavtal eller liknande avtal				
Bruttobelopp	17 780	54 407	20 907	198 565
Kvittade belopp				
Summa	**17 780**	**54 407**	**20 907**	**198 565**
Relaterade belopp som inte kvittas				
Finansiella instrument, nettningsavtal	–9 576	–9 576	–17 698	–17 698
Finansiella instrument, säkerheter		–10 840		–42 101
Kontanter, säkerheter	–730	–24 831	–1 585	–126 288
Summa av belopp som inte har kvittats	**–10 306**	**–45 247**	**–19 283**	**–186 087**
Nettobelopp	**7 474**	**9 160**	**1 624**	**12 478**

Tabellerna redovisar finansiella instrument som har kvittats i balansräkningen i enlighet med IAS 32 och de som omfattas av rättsligt bindande ramavtal avseende nettning eller liknande avtal som inte har kvalificerats för kvittning. De finansiella instrumenten avser derivat, återköpsavtal och omvända återköpsavtal, värdepappersinlåning och värdepapperslån. Säkerheter avser finansiella instrument eller kontanter som erhållits eller lämnats för transaktioner som omfattas av rättsligt bindande avtal om nettning eller liknande avtal, vilka tillåter nettning av förpliktelser emot motparter vid fallisemang. Säkerheternas värde är begränsade till det relaterade belopp som redovisats i balansräkningen, därför är säkerheters övervärden inte inkluderade. Belopp som inte kvittats i balansräkningen presenteras som en reducering av det redovisade värdet för finansiella tillgångar eller skulder för att redovisa tillgångens och skuldens nettoexponering.

K45. Väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens slut

Finansinspektionen har fastställt buffertkrav avseende kapitaltäckningsregelverkets pelare 2 om sammanlagt 1,5 procent av koncernens riskexponeringsbelopp. Kravet avser kreditkoncentrationsrisk (1,0 procent) och ränterisk i balansräkningen (0,5 procent). Kravet, som ska täckas med kärnprimärkapital, träder i kraft från och med tredje kvartalet 2018.

Foto: Shutterstock

Moderbolagets resultaträkning

(tusen euro)

Moderbolaget		1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
	Not nr		
Ränteintäkter		64 957	66 662
Räntekostnader		–10 556	–13 477
Räntenetto	M2	**54 401**	**53 185**
Provisionsintäkter		48 206	43 892
Provisionskostnader		–8 383	–6 482
Provisionsnetto	M3	**39 822**	**37 409**
Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	M5	3 847	4 783
Intäkter från egetkapitalinstrument	M4	1 985	1 759
Övriga intäkter	M6	3 544	2 205
Intäkter sammanlagt		**103 600**	**99 341**
Personalkostnader	M7	–38 424	–38 200
Övriga kostnader	M8	–33 343	–32 392
Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	M18, M19	–8 206	–7 369
Kostnader sammanlagt		**–79 973**	**–77 961**
Resultat före nedskrivningar		**23 627**	**21 380**
Nedskrivning av krediter och övriga åtaganden	M9	–2 163	–3 557
Rörelseresultat		**21 463**	**17 823**
Bokslutsdispositioner		–21 200	–18 400
Inkomstskatt	M10	–239	–294
Räkenskapsperiodens resultat		**24**	**–871**

Moderbolagets balansräkning

(tusen euro)

Moderbolaget	Not nr	31.12.2017	31.12.2016
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank		523 801	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	M13	633 789	503 590
Utlåning till kreditinstitut	M14	92 897	201 152
Utlåning till allmänheten	M15	3 970 774	3 800 253
Aktier och andelar	M16	531	522
Aktier och andelar i intresseföretag	M16	0	0
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern	M16	11 837	11 837
Derivatinstrument	M17	17 780	20 907
Immateriella tillgångar	M18	30 042	32 065
Materiella tillgångar	M19	14 118	14 738
Övriga tillgångar	M20	26 438	16 637
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	M21	23 412	20 150
Latent skattefordran	M22	420	391
Tillgångar totalt		**5 345 837**	**5 135 259**
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	M23	206 306	215 815
Skulder till allmänheten	M24	3 157 061	3 035 400
Emitterade skuldebrev	M25	1 599 511	1 451 616
Derivatinstrument	M17	21 642	33 126
Övriga skulder	M26	47 047	91 561
Avsättningar	M27	1 031	175
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	M28	18 589	19 838
Efterställda skulder	M29	33 003	39 357
Latent skatteskuld	M22	465	444
Skulder totalt		**5 084 655**	**4 887 332**
Bokslutsdispositioner			
Allmän kreditförlustreserv[1]		106 854	85 654
Bokslutsdispositioner totalt		**106 854**	**85 654**
Eget kapital			
Aktiekapital		41 949	41 674
Överkursfond		32 736	32 736
Reservfond		25 129	25 129
Säkringsreserv		–45	–178
Fond för verkligt värde		1 846	1 736
Omräkningsdifferenser		–1 292	–1 085
Fond för inbetalt fritt eget kapital		27 122	26 178
Egna aktier		0	0
Balanserade vinstmedel		26 883	36 082
Eget kapital totalt		**154 328**	**162 273**
Skulder och eget kapital totalt		**5 345 837**	**5 135 259**
Åtaganden utanför balansräkningen	M37		
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part			
Garantier		45 100	16 425
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kund		380 315	298 857

[1]Kreditförlustreservering enligt lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 46 §.

Moderbolagets rapport över förändring i eget kapital

(tusen euro)

Moderbolaget	Aktie-kapital	Överkurs-fond	Reserv-fond	Säkrings-reserv	Fond för verkligt värde	Om-räknings-differens	Fond för inbetalt fritt eget kapital	Egna aktier	Balanserade vinstmedel	Totalt
31.12.2015	**41 501**	**32 736**	**25 129**	**–357**	**1 105**	**22**	**25 188**	**–57**	**46 123**	**171 391**
Periodens resultat									–871	–871
Förändring i verkligt värde				178	631					810
Omräkningsdifferens						–1 107				–1 107
Dividendutdelning									–9 160	–9 160
Incitamentsprogram	41						263	57	–10	351
Aktiesparprogram	132						728			860
31.12.2016	**41 674**	**32 736**	**25 129**	**–178**	**1 736**	**–1 085**	**26 178**	**0**	**36 082**	**162 273**
Periodens resultat									24	24
Förändring i verkligt värde				133	109					242
Omräkningsdifferens						–207				–207
Dividendutdelning									–9 201	–9 201
Incitamentsprogram	218						618	0	–22	813
Aktiesparprogram	57						326			383
31.12.2017	**41 949**	**32 736**	**25 129**	**–45**	**1 846**	**–1 292**	**27 122**	**0**	**26 883**	**154 328**

För vidare uppgifter, se not nr M40 samt avsnittet Aktiefakta.

Moderbolagets kassaflödesanalys

(tusen euro)

Moderbolaget	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
Kassaflöde från löpande verksamhet		
Rörelseresultat	21 463	17 823
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar	8 206	7 369
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	2 050	3 420
Orealiserade värdeförändringar	–1 999	600
Periodiserade över-/underkurser på skuldebrev och emitterade masskuldebrev	5 028	6 640
Resultat från investeringsverksamhet	–1	515
Dividend från intresse- och dotterföretag	–1 808	–1 750
Betalda inkomstskatter	–1 696	–1 019
Ökning (–) eller minskning (+) av fordringar från löpande verksamhet		
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	–134 131	124 393
Utlåning till kreditinstitut	100 227	–127 019
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	–208 355	–254 008
Övriga tillgångar	–12 120	1 982
Ökning (+) eller minskning (–) av skulder från löpande verksamhet		
Skulder till kreditinstitut	4 234	–72 625
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	145 986	538 778
Emitterade skuldebrev	–13 232	–118 934
Övriga skulder	–52 128	69 954
Kassaflöde från löpande verksamhet totalt	**–138 276**	**196 118**
Kassaflöde från investeringsverksamhet		
Försäljning av aktier och andelar	1	375
Försäljning av aktier i intresse- och dotterföretag	0	–1 326
Erhållen dividend från intresse- och dotterföretag	1 808	1 750
Investering i materiella tillgångar	–588	–526
Försäljning av materiella tillgångar	110	94
Investering i immateriella tillgångar	–5 188	–6 045
Kassaflöden från investeringsverksamheten totalt	**–3 858**	**–5 677**
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		
Emission aktiesparprogram/optionsrätter	1 219	1 164
Ökning av emitterade icke-säkerställda obligationer	99 850	–81 615
Minskning av emitterade icke-säkerställda obligationer	–85 634	0
Ökning av emitterade säkerställda obligationer	255 297	248 395
Minskning av emitterade säkerställda obligationer	–102 246	0
Ökning av riskdebenturer	2 119	6 173
Minskning av riskdebenturer	–8 375	–9 387
Betald dividend	–9 201	–9 160
Kassaflöde från finansieringsverksamhet totalt	**153 028**	**155 569**
Likvida medel vid årets början	576 546	232 728
Kassaflöde från löpande verksamhet	–138 276	196 118
Kassaflöde från investeringsverksamhet	–3 858	–5 677
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	153 028	155 569
Kursdifferens i likvida medel	–2 867	–2 191
Likvida medel vid årets slut	**584 573**	**576 546**
Likvida medel i kassaflödesanalysen består av följande poster:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	523 801	513 018
Vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	60 772	63 528
Totalt	**584 573**	**576 546**

Med likvida medel avses kassa, checkräkningen på Finlands Bank, vid anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut, övriga fordringar på kreditinstitut och skuldebrev med ursprunglig återstående löptid mindre än tre månader, samt fordringar på offentliga samfund som inte är kreditgivning. Investeringsverksamheten avser betalningar i anslutning till materiella och immateriella tillgångar samt innehavet av aktier och andelar förutom aktier avsedda för handel. Finansieringsverksamheten avser poster bland eget och främmande kapital som finansierar den löpande verksamheten. Analysen har gjorts enligt den indirekta metoden.

I löpande verksamheten ingår erhållna räntor om 63 254 (68 872), betalda räntor om 11 226 (14 256) och erhållna dividendintäkter om 177 (9).

Foto: Staffan Sundström

Innehållsförteckning noter moderbolaget

NOTER TILL MODERBOLAGETS FINANSIELLA RAPPORTER

M1. Moderbolagets redovisningsprinciper ... 146

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

M2. Räntenetto ... 147

M3. Provisionsnetto ... 147

M4. Intäkter från egetkapitalinstrument ... 148

M5. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde ... 148

M6. Övriga intäkter ... 148

M7. Personalkostnader ... 149

M8. Övriga kostnader ... 149

M9. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden ... 150

M10. Inkomstskatt ... 150

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

M11. Finansiella tillgångars och skulders verkliga värden och bokföringsvärden och nivåer för verkliga värden ... 151

M12. Tillgångar och skulder per valuta ... 152

M13. Innehav av skuldebrev ... 153

M14. Utlåning till kreditinstitut ... 153

M15. Utlåning till allmänheten ... 153

M16. Aktier och andelar ... 153

M17. Derivatinstrument ... 154

M18. Immateriella tillgångar ... 154

M19. Materiella tillgångar ... 155

M20. Övriga tillgångar ... 156

M21. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter ... 156

M22. Uppskjutna skattefordringar och -skulder ... 156

M23. Skulder till kreditinstitut ... 157

M24. Skulder till allmänheten ... 157

M25. Emitterade skuldebrev ... 157

M26. Övriga skulder ... 157

M27. Avsättningar ... 157

M28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter ... 158

M29. Efterställda skulder ... 158

M30. Maturitetsfördelning för finansiella tillgångar och skulder ... 159

M31. Fordringar på koncernbolag ... 161

M32. Skulder till koncernbolag ... 161

NOTER ANGÅENDE PERSONAL OCH LEDNING

M33. Utbetalda löner till styrelse och ledning ... 161

M34. Ledningens privata innehav av aktier i Ålandsbanken Abp ... 161

M35. Finansiella transaktioner med närstående ... 161

NOTER ANGÅENDE SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

M36. Ställda säkerheter ... 161

M37. Åtaganden utanför balansräkningen ... 162

M38. Hyresåtaganden ... 162

ÖVRIGA NOTER

M39. Dotter- och intresseföretag ... 162

M40. Utdelningsbara medel ... 162

Noter till moderbolagets finansiella rapporter

(tusen euro)

M1. Moderbolagets redovisningsprinciper

Ålandsbanken Abp:s bokslut uppgörs enligt kreditinstitutslagen, Finansministeriets förordning om bokslut och koncernbokslut i kreditinstitut och värdepappersföretag samt Finansinspektionens föreskrifter. Bokslutet för Ålandsbanken Abp upprättas i enlighet med finländsk redovisningsstandard (FAS). Moderbolagets redovisning presenteras i tusen euro, där annat inte anges.

Goodwill

Goodwill avskrivs planenligt under 10 år.

I övrigt hänvisas till koncernens redovisningsprinciper.

M2. Räntenetto	2017	2016
Utlåning till kreditinstitut	791	564
varav negativa räntor[1]	527	269
Utlåning till allmänheten	62 299	64 249
varav negativa räntor[1]	68	3
Skuldebrev	911	1 367
varav negativa skuldebrev[1]	393	3
Derivatinstrument	953	470
Övriga ränteintäkter	4	13
Summa ränteintäkter	**64 957**	**66 662**
Skulder till kreditinstitut	1 358	1 787
varav negativa räntor[1]	1 309	1 488
Skulder till allmänheten	3 860	5 258
varav negativa räntor[1]	25	41
Emitterade skuldebrev	3 393	4 595
Efterställda skulder	994	1 005
Derivatinstrument	952	831
Övriga räntekostnader	0	0
Summa räntekostnader	**10 556**	**13 477**
Räntenetto	**54 401**	**53 185**

Ränteintäkter erhållna från koncernföretag är 232 (206).

Räntekostnader utbetalda till koncernföretag är 0 (0).

Räntor från derivatinstrument redovisas tillsammans med den post som de säkrar inom ramen för säkringsredovisning (säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring) och verkligt värde-optionen.

[1] Negativa ränteintäkter från placeringar redovisas som räntekostnader medan erhållna negativa räntor för skulder redovisas som ränteintäkter.

M3. Provisionsnetto	2017	2016
Inlåning	788	816
Utlåning	3 469	3 988
Betalningsförmedling	4 429	3 950
Fondprovisioner	13 315	12 013
Förvaltningsprovisioner	11 043	9 928
Värdepappersförmedling	11 703	10 171
Försäkringsprovisioner	63	127
Juridiska tjänster	847	766
Garantiprovisioner	545	268
Övriga provisioner	2 004	1 865
Summa provisionsintäkter	**48 206**	**43 892**
Betalningsprovisionskostnader	2 335	1 999
Fondprovisionskostnader	4	24
Förvaltningsprovisionskostnader	2 810	1 605
Värdepappersprovisionskostnader	2 400	1 893
Övriga provisionskostnader	834	962
Summa provisionskostnader	**8 383**	**6 482**
Provisionsnetto	**39 822**	**37 409**

M4. Intäkter från egetkapitalinstrument	2017	2016
Finansiella tillgångar som kan säljas	177	9
Intresseföretag	8	0
Företag inom samma koncern	1 800	1 750
Summa	**1 992**	**1 759**

M5. Nettoresultat finansiella poster till verkligt värde	2017			2016		
	Realiserat	Orealiserat	Totalt	Realiserat	Orealiserat	Totalt
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen						
Skuldebrev	0	–158	–158	0	–258	–258
Aktier och andelar	57	0	57	2	–8	–6
Derivatinstrument	–50	960	910	–51	11	–41
Lånefordringar	0	–558	–558	0	819	819
Värderingskategori verkligt värde via resultaträkningen	**7**	**245**	**252**	**–49**	**565**	**515**
Säkringsredovisning						
varav säkringsinstrument	364	–7 026	–6 662	79	–931	–852
varav säkrad post	0	7 292	7 292	515	211	726
Säkringsredovisning	**364**	**266**	**630**	**594**	**–720**	**–126**
Nettointäkter från valutaverksamhet	**1 489**	**1 490**	**2 979**	**2 836**	**–140**	**2 696**
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	**–12**	**–2**	**–14**	**2 003**	**–306**	**1 697**
Summa	**1 848**	**1 999**	**3 847**	**5 383**	**–600**	**4 783**

M6. Övriga intäkter	2017	2016
Hyresintäkter från fastigheter	77	96
Övriga intäkter	3 507	2 148
Summa	**3 584**	**2 244**
Nettoresultat från förvaltningsfastigheter		
Hyresintäkter	11	1
Realisationsvinster	0	1
Realisationsförluster	0	0
Nedskrivningar	–19	0
Övriga kostnader	–31	–41
Summa	**–40**	**–39**

M7. Personalkostnader	2017	2016
Löner och arvoden	28 781	28 527
Ersättningar i form av aktier i Ålandsbanken Abp	129	111
Pensionskostnader	5 328	5 037
Övriga lönebikostnader	4 185	4 526
Summa	**38 424**	**38 200**
Antal anställda		
Fast heltidsanställda	450	416
Fast deltidsanställda	54	86
Summa	**504**	**502**

M8. Övriga kostnader	2017	2016
IT-kostnader (exkusive marknadsdata)	14 823	14 437
Lokal- och fastighetskostnader	4 191	4 178
Marknadsföringskostnader	2 549	2 651
Marknadsdata	1 953	2 346
Personalrelaterade kostnader	1 453	1 450
Resekostnader	811	819
Köpta tjänster	2 292	1 837
Insättargarantiavgift	21	21
Stabilitetsavgift	859	0
Övriga kostnader	4 799	5 376
Tillverkning för eget bruk	–408	–723
Summa	**33 343**	**32 392**
Avgifter till Verket för finansiell stabilitet		
Insättningsgarantiavgift	1 519	1 381
Erlagt av Gamla Insättningsgarantifonden	–1 519	–1 381
Stabilitetsavgift	1 391	1 040
Tillgodo från tidigare års erlagda bankskatter	–532	–1 040
Förvaltningsavgift	31	0
	890	**0**

Med 2017-års avgiftsnivå har banken insättningsgarantiavgifter cirka elva år framöver till godo.

	Bolags-stämmovald revisor	Bolags-stämmovald revisor
Utbetalda arvoden till revisorer		
Utbetalda revisionsarvoden	216	199
Utbetalda konsultarvoden		
Enligt revisionslagen 1 § 1 mom. 2 punkt	19	15
Skatteärenden	5	26
Övrigt	61	22
Summa	**301**	**263**

Beloppen är inklusive moms.

M9. Nedskrivning av krediter och andra åtaganden	2017	2016
Individuella nedskrivningar		
Nya och ökade nedskrivningar	2 584	3 921
Återfört från tidigare gjorda reserveringar	–529	–968
Utnyttjat för konstaterade förluster	–4 354	–2 801
Konstaterade förluster	4 593	3 470
Återvinning av konstaterade förluster	–124	–438
Summa	**2 170**	**3 184**
Gruppvisa nedskrivningar		
Periodens nettoreservering för gruppvist värderade fordringar	–9	418
Summa	**–9**	**418**
Övriga reserveringar		
Periodens nettoreservering för räntefordringar	3	–45
Summa	**3**	**–45**
Summa	**2 163**	**3 557**
Osäkra fordringar		
Osäkra fordringar, brutto	14 116	21 701
Individuella nedskrivningar	8 464	10 763
Osäkra fordringar, netto	5 652	10 938
Andel osäkra fordringar, brutto, %	0,35	0,57
Individuell reserveringsgrad osäkra fordringar, %	60	50

	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvist värderade fordringar	Totalt	Reserv för individuellt värderade fordringar	Reserv för gruppvist värderade fordringar	Totalt
Förändring av reserv för sannolika kreditförluster						
Reserv vid årets ingång	10 763	869	11 632	10 610	451	11 061
Årets reservering	2 584	–9	2 574	3 921	418	4 339
Återfört från tidigare reservering	–529		–529	–968		–968
Utnyttjat för konstaterade förluster	–4 354		–4 354	–2 801		–2 801
Valutaeffekt	0		0	0		0
Reserv vid årets utgång	**8 464**	**860**	**9 324**	**10 763**	**869**	**11 632**

Erhållna räntor för nedskrivna fordringar uppgick under 2017 till 77 (135).

M10. Inkomstskatt	2017	2016
Resultaträkningen		
Skatt avseende tidigare år	–13	2
Aktuell skatt	422	363
Förändring av uppskjuten skatt	–171	–71
Summa	**239**	**294**
Nominell skattesats i Finland, %	20,0	20,0
Ej skattepliktiga intäkter/avdragsgilla kostnader, %	70,0	–72,3
Skatt avseende tidigare år, %	0,7	0,7
Övrigt, %	0,0	0,7
Effektiv skattesats, %	**90,7**	**–50,9**
Övrigt totalresultat		
Aktuell skatt	224	374
Förändring av uppskjuten skatt	164	–18
Summa	**388**	**356**

Uppskjutna skattefordringar och -skulder är beräknade enligt skattesatsen 20,0 procent som började gälla från 1 januari 2014.

M11. Finansiella tillgångars och skulders verkliga värden och bokföringsvärden och nivåer för verkliga värden

	2017		2016	
	Summa bokfört värde	Verkligt värde	Summa bokfört värde	Verkligt värde
Kontanta medel	523 801	523 801	513 018	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	633 789	634 313	503 590	503 788
Utlåning till kreditinstitut	92 897	92 897	201 152	201 152
Utlåning till allmänheten	3 970 774	4 005 317	3 800 253	3 825 489
Aktier och andelar	531	531	522	522
Aktier och andelar i intresseföretag	0	0	0	0
Aktier i dotterbolag	11 837	11 837	11 837	11 837
Derivatinstrument	17 780	17 780	20 907	20 907
Summa finansiella tillgångar	**5 251 408**	**5 286 476**	**5 051 278**	**5 076 713**
Skulder till kreditinstitut	206 306	206 518	215 815	216 222
Skulder till allmänheten	3 157 061	3 150 706	3 035 400	3 036 157
Emitterade skuldebrev	1 599 511	1 608 487	1 451 616	1 453 934
Derivatinstrument	21 642	21 642	33 126	33 126
Efterställda skulder	33 003	34 498	39 357	42 208
Summa finansiella skulder	**5 017 523**	**5 021 850**	**4 775 314**	**4 781 647**

	2017			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen				
Tillgångar				
Skuldebrev belåningsbara i centralbank	494 897			494 897
Utlåning till allmänheten		74 176		74 176
Aktier och andelar	23	4	504	531
Derivatinstrument	0	17 780		17 780
Summa finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde	**494 920**	**91 960**	**504**	**587 384**
Skulder				
Emitterade skuldebrev		704 755		704 755
Derivatinstrument	0	21 642		21 642
Efterställda skulder		7 794		7 794
Summa finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde	0	**734 191**	**0**	**734 191**

	2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen				
Tillgångar				
Skuldebrev belåningsbara i centralbank	414 176			414 176
Utlåning till allmänheten		18 525		18 525
Aktier och andelar	32	4	486	522
Derivatinstrument	0	20 907		20 907
Summa	**414 208**	**39 436**	**486**	**454 130**
Skulder				
Emitterade skuldebrev		711 729		711 729
Derivatinstrument	16	33 110		33 126
Efterställda skulder		13 454		13 454
Summa	16	**758 292**	**0**	**758 309**

Nivå 1	Instrument med noterade priser
Nivå 2	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata
Nivå 3	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata

	2017	2016
	Aktier och andelar	Aktier och andelar
Förändring i innehav i nivå 3		
Redovisat värde vid årets ingång	486	942
Nyanskaffning	0	593
Avyttrat/förfallet under året	–4	–396
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	0	4
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	–2	–593
Värdeförändring redovisad i övrigt totalresultat	24	–65
Redovisat värde vid årets utgång	**504**	**486**

Ingen överföring har skett mellan nivå 1 och nivå 2.

M12. Tillgångar och skulder per valuta

	2017				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	473 487	50 095	46	174	523 801
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	476 837	136 269	20 683	0	633 789
Utlåning till kreditinstitut	16 157	31 027	15 790	29 923	92 897
Utlåning till allmänheten	2 663 798	1 282 144	24 832	0	3 970 773
Derivatinstrument	13 857	3 917	0	6	17 780
Övriga ej valutafördelade poster	106 797				106 797
Summa tillgångar	**3 750 932**	**1 503 452**	**61 351**	**30 103**	**5 345 837**
Skulder till kreditinstitut	141 133	63 106	458	1 608	206 306
Skulder till allmänheten	2 163 697	892 807	65 554	35 003	3 157 061
Emitterade skuldebrev	962 945	636 566	0	0	1 599 511
Derivatinstrument	10 448	11 158	1	35	21 642
Efterställda skulder	33 003	0	0	0	33 003
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	328 314				328 314
Summa skulder och eget kapital	**3 639 541**	**1 603 637**	**66 014**	**36 646**	**5 345 837**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		–100 163	–4 701	–6 563	
Nettoposition i valuta (EUR)		–22	39	21	38

	2016				
	EUR	SEK	USD	Övrigt	Totalt
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	469 786	42 774	110	347	513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	331 830	171 759	0	0	503 590
Utlåning till kreditinstitut	25 905	144 777	16 863	13 607	201 152
Utlåning till allmänheten	2 581 120	1 189 172	29 960	0	3 800 253
Derivatinstrument	19 455	1 443	0	9	20 907
Övriga ej valutafördelade poster	96 339				96 339
Summa tillgångar	**3 524 436**	**1 549 926**	**46 934**	**13 963**	**5 135 259**
Skulder till kreditinstitut	151 325	64 029	458	3	215 815
Skulder till allmänheten	2 055 896	877 870	81 457	20 177	3 035 400
Emitterade skuldebrev	885 616	566 000	0	0	1 451 616
Derivatinstrument	10 007	23 109	0	10	33 126
Efterställda skulder	39 357	0	0	0	39 357
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	359 945				359 945
Summa skulder och eget kapital	**3 502 146**	**1 531 007**	**81 916**	**20 190**	**5 135 259**
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder samt utombalansposter		18 911	–35 019	–6 115	
Nettoposition i valuta (EUR)		8	37	–111	–66

M13. Innehav av skuldebrev	2017		2016	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev				
Innehav för handel				
Säkerställda bostadsobligationer	45 200	45 506		
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	29 800	31 585	32 900	33 355
Övriga skuldebrev	3 000	3 067		
Innehav tillgängliga för försäljning				
Statsobligationer	58 525	54 400	33 770	34 526
Säkerställda bostadsobligationer	227 476	230 993	269 153	273 511
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	122 106	124 271	66 914	67 701
Övriga skuldebrev	5 000	5 074	5 000	5 082
Innehav som hålls till förfall				
Statsobligationer	5 587	6 437	5 758	6 831
Säkerställda bostadsobligationer	91 800	93 241	56 403	57 896
Skuldebrev emitterade av kreditinstitut	19 611	20 245	19 828	20 637
Övriga skuldebrev	19 000	18 970	4 000	4 050
Summa skuldebrev	**627 106**	**633 789**	**493 726**	**503 590**

M14. Utlåning till kreditinstitut	2017			2016		
	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt	På anfordran betalbar	Övrig	Totalt
Finländska kreditinstitut	8 973	0	8 973	2 284	0	2 284
Utländska banker och kreditinstitut	83 924	0	83 924	76 370	122 498	198 868
Summa	**92 897**	**0**	**92 897**	**78 654**	**122 498**	**201 152**

M15. Utlåning till allmänheten	2017			2016		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	591 341		591 341	579 817		579 817
Offentlig sektor	1 524		1 524	2 292		2 292
Hushåll	1 929 871	18 287	1 948 158	1 867 524	18 525	1 886 049
Hushållens intresseorganisationer	11 939		11 939	12 521		12 521
Utlandet	1 417 812		1 417 812	1 319 574		1 319 574
Summa	**3 952 487**	**18 287**	**3 970 774**	**3 781 728**	**18 525**	**3 800 253**
varav efterställda fordringar			2 481			2 367

Med utlandet avses utlåning till kunder utanför Finland.

M16. Aktier och andelar	2017	2016
Innehav klassificerade som tillgängliga för försäljning		
Noterat	23	32
Onoterat	508	490
Summa	**531**	**522**
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	0
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	11 837	11 837
Summa aktier och andelar	**12 367**	**12 358**

M17. Derivatinstrument

	Nominellt belopp/löptid			2017			2016		
	under 1 år	1–5 år	över 5 år	Nomniellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden	Nomniellt belopp	Positiva marknads-värden	Negativa marknads-värden
Derivat för handel									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	8 000	20 031	65 910	93 941	1 630	2 689	90 232	2 153	4 010
Räntefuturer	0	0	0	0	0	0	7 600	0	16
Ränteoptioner – köpta	0	0	0	0	0	0	1 382	0	0
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaterminer	491 996	0	0	491 996	3 919	3 554	338 304	1 383	2 493
Aktierelaterade kontrakt									
Aktieoptioner – köpta	4 505	0	0	4 505	1 211	0	6 599	935	0
Aktieoptioner – utfärdade	4 505	0	0	4 505	0	1 112	4 237	0	821
Övriga derivatkontrakt	8 062	0	0	8 062	0	0	20 060	311	302
Summa	**517 069**	**20 031**	**65 910**	**603 009**	**6 760**	**7 355**	**468 414**	**4 781**	**7 642**
Derivat för marknadsvärdesäkring									
Ränterelaterade kontrakt									
Ränteswappar	9 814	363 520	397 571	770 905	11 020	6 645	733 234	16 126	4 858
Summa	**9 814**	**363 520**	**397 571**	**770 905**	**11 020**	**6 645**	**733 234**	**16 126**	**4 858**
Derivat för kassaflödessäkring									
Valutarelaterade kontrakt									
Ränte- och valutaswappar	50 793	0	0	50 793	0	7 200	246 009	0	19 670
Summa	**50 793**	**0**	**0**	**50 793**	**0**	**7 200**	**246 009**	**0**	**19 670**
Derivat för säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet									
Valutarelaterade kontrakt									
Valutaswappar	54 501	0	0	54 501	0	441	47 673	0	956
Summa	**54 501**	**0**	**0**	**54 501**	**0**	**441**	**47 673**	**0**	**956**
Summa derivatinstrument	**632 177**	**383 551**	**463 481**	**1 479 209**	**17 780**	**21 642**	**1 495 330**	**20 907**	**33 126**
varav clearat	14 314	380 176	460 451	854 941	11 122	9 334	534 600	3 591	5 858

M18. Immateriella tillgångar

	2017			
	Övrig programvara	Goodwill	Övriga utgifter med lång verkningstid	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	26 991	32 496	6 535	66 022
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	4 281	0	1 275	5 557
Avyttringar och utrangeringar	0	0	–959	–959
Överföring mellan poster	0	0	–30	–30
Valutaeffekt	–169	–562	–1	–732
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**31 103**	**31 934**	**6 820**	**69 857**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–14 917	–14 680	–4 361	–33 957
Avyttringar och utrangeringar	0	0	959	959
Årets avskrivningar	–2 301	–4 347	–468	–7 115
Årets nedskrivningar	0	0	–118	–118
Valutaeffekt	93	323	0	416
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–17 125**	**–18 703**	**–3 987**	**–39 815**
Utgående restvärde	**13 978**	**13 230**	**2 833**	**30 042**

	2016			
	Övrig programvara	Goodwill	Övriga utgifter med lång verkningstid	Totalt
Anskaffningsvärde vid ingången av året	21 237	33 246	5 968	60 451
Anskaffningsvärde på tillkommande immateriella tillgångar	5 902	0	518	6 421
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0
Överföring mellan poster	0	0	49	49
Valutaeffekt	–148	–750	0	–898
Anskaffningsvärde vid utgången av året	**26 991**	**32 496**	**6 535**	**66 022**
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid ingången av året	–13 625	–10 620	–3 846	–28 091
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	–1 376	–4 381	–514	–6 271
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Valutaeffekt	84	321	0	405
Ackumulerade av- och nedskrivningar vid utgången av året	**–14 917**	**–14 680**	**–4 361**	**–33 957**
Utgående restvärde	**12 074**	**17 816**	**2 175**	**32 065**

M19. Materiella tillgångar	2017			2016		
Förvaltningsfastigheter			411			431
Rörelsefastigheter			11 701			12 174
Övriga materiella tillgångar			2 005			2 133
Summa			**14 118**			**14 738**
	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar
Ingående anskaffningsvärde	1 109	14 508	18 507	1 109	14 480	18 679
Nyanskaffning	0	62	367	0	28	487
Avyttringar och utrangeringar	–27	0	–1 063	0	0	–298
Valutaefffekt	0	0	–270	0	0	–361
Utgående anskaffningsvärde	**1 082**	**14 570**	**17 541**	**1 109**	**14 508**	**18 507**
Ingående ackumulerade avskrivningar	–678	–7 624	–16 374	–678	–7 089	–16 381
Årets avskrivning	0	–535	–438	0	–535	–563
Årets nedskrivning	–19	0	0	0	0	0
Avyttringar och utrangeringar	27	0	1 014	0	0	221
Valutaefffekt	0	0	262	0	0	348
Utgående ackumulerade avskrivningar	**–671**	**–8 159**	**–15 535**	**–678**	**–7 624**	**–16 374**
Ingående uppskrivningar		5 289			5 289	
Årets uppskrivning		0			0	
Årets minskning		0			0	
Utgående ackumulerade uppskrivningar		**5 289**			**5 289**	
Redovisat värde	**411**	**11 701**	**2 005**	**431**	**12 174**	**2 133**
varav byggnader	0	11 462		0	11 935	
varav mark- och vattenområden	0	139		0	139	
varav aktier i fastighetssammanslutningar	411	100		431	100	

Förvaltningsfastigheternas bokförda värde är detsamma som marknadsvärdet för år 2017.

M20. Övriga tillgångar	2017	2016
Betalningsförmedlingsfordringar	1 526	0
Fondlikvidfordringar	21 364	12 910
Kundfordringar	594	588
Övriga	2 955	3 139
Summa	**26 438**	**16 637**

M21. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2017	2016
Upplupna ränteintäkter	13 211	11 507
Övriga upplupna intäkter	8 083	6 838
Förutbetalda skatter	454	0
Övriga förutbetalda kostnader	1 664	1 805
Summa	**23 412**	**20 150**

M22. Uppskjutna skattefordringar och -skulder	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar		
Avsättningar	206	35
Kassaflödessäkring	11	45
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	88	191
Hyllavskrivningar	103	103
Aktier och andelar som är till salu	4	10
Övrigt	7	7
Summa uppskjutna skattefordringar	**420**	**391**
Uppskjutna skatteskulder		
Finansiella tillgångar som är till salu		
Skuldbrev som är till salu	465	444
Summa uppskjutna skatteskulder	**465**	**444**
Netto uppskjutna skatter	**–46**	**–53**

I ackumulerade bokslutsdispositioner ingår en latent skatteskuld om 21 371 (17 131).

	2017			
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Utgående balans
Förändringar av uppskjutna skatter				
Avsättningar	35	171		206
Hyllavskrivningar	103			103
Övrigt	7			7
Kassaflödessäkring	45		–33	11
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	191		–103	88
Skuldbrev som är till salu	–444		–22	–465
Aktier och andelar som är till salu	10		–6	4
Summa	**–53**	**171**	**–164**	**–46**

	2016			
	Ingående balans	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt total-resultat	Utgående balans
Förändringar av uppskjutna skatter				
Avsättningar	0	35		35
Hyllavskrivningar	67	36		103
Övrigt	7			7
Kassaflödessäkring	89		–45	45
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	0		191	191
Skuldbrev som är till salu	–205		–238	–444
Aktier och andelar som är till salu	–71		81	10
Summa	**–113**	**71**	**–11**	**–53**

M23. Skulder till kreditinstitut	2017			2016		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker		130 340	130 340		130 340	130 340
Finländska kreditinstitut	1 801	5 000	6 801	1 052	17 800	18 852
Utländska banker och kreditinstitut	56 546	12 619	69 165	48 304	18 320	66 624
Summa	**58 347**	**147 959**	**206 306**	**49 355**	**166 460**	**215 815**

M24. Skulder till allmänheten	2017			2016		
	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt	Upplupet anskaffnings-värde	Värderade till verkligt värde	Totalt
Företag	976 107		976 107	905 603		905 603
Offentlig sektor	100 605		100 605	92 565		92 565
Hushåll	1 069 116		1 069 116	1 014 757		1 014 757
Hushållens intresseorganisationer	51 121		51 121	46 224		46 224
Utlandet	960 112		960 112	976 250		976 250
Summa	**3 157 061**	**0**	**3 157 061**	**3 035 400**	**0**	**3 035 400**

Med utlandet avses inlåning från kunder utanför Finland.

M25. Emitterade skuldebrev	2017		2016	
	Nominellt belopp	Redovisat belopp	Nominellt belopp	Redovisat belopp
Bankcertifikat	158 472	158 477	153 643	153 643
varav till upplupet anskaffningsvärde	158 472	158 477	153 643	153 643
Säkerställda obligationer	1 328 537	1 331 581	1 186 225	1 193 271
varav till upplupet anskaffningsvärde	580 744	582 798	332 198	331 762
varav för verkligt värdesäkring	697 000	698 014	697 000	704 588
varav för kassaflödessäkring	50 793	50 770	157 027	156 921
Icke-säkerställda obligationer	100 000	99 878	88 982	88 942
varav till upplupet anskaffningsvärde	100 000	99 878	0	0
varav för kassaflödessäkring	0	0	88 982	88 942
Index-obligationer (strukturerade produkter)	9 587	9 575	15 825	15 760
varav till upplupet anskaffningsvärde	3 588	3 588	9 619	9 590
varav för verkligt värde-säkring	5 999	5 987	6 206	6 170
Summa	**1 596 597**	**1 599 511**	**1 444 676**	**1 451 616**

M26. Övriga skulder	2017	2016
Betalningsförmedlingsskulder	19 927	17 690
Fondlikvidskulder	19 330	65 855
Leverantörsskulder	1 845	1 635
Övriga	5 945	6 380
Summa	**47 047**	**91 561**

M27. Avsättningar	2017			2016		
	Avsättning för omstrukturerings-reserv	Övriga avsättningar	Totalt	Avsättning för omstrukturerings-reserv	Övriga avsättningar	Totalt
Avsättningar vid årets ingång	175	0	175	0	0	0
Avsatt under året	419	1 395	1 815	291		291
Belopp som tagits i anspråk	–342	–600	–942	–116	0	–116
Outnyttjade belopp som återförts	2	0	2	0		0
Valutakursförändringar	–3	–17	–20	0		0
Avsättningar vid årets utgång	251	779	1 031	175	0	175

Avsättningen för omstruktureringsreserv avser både Finland och Sverige. Avsättning för omstruktureringsreserv omfattar både personalkostnader och övriga kostnader, men till väsentligaste del personalkostnader. Övriga avsättningar består av avgångsvederlag.

M28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2017	2016
Upplupna räntekostnader	6 968	7 638
Övriga upplupna kostnader	10 471	10 060
Upplupna skatter	0	609
Förutbetalda intäkter	1 150	1 531
Summa	**18 589**	**19 838**

M29. Efterställda skulder	2017			2016		
	Nominellt belopp	Bokfört belopp	Belopp i kapitalbas	Nominellt belopp	Bokfört belopp	Belopp i kapitalbas
Debenturlån 1/2012	0	0	0	2 805	2 805	0
Debenturlån 1/2013	3 377	3 398	0	6 754	6 833	0
Debenturlån 1/2014	4 262	4 288	0	6 542	6 608	0
Debenturlån 2/2014	8 275	8 275	2 656	8 275	8 275	4 310
Debenturlån 1/2015	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603	8 603
Debenturlån 1/2016	6 173	6 173	6 173	6 173	6 173	6 173
Debenturlån 1/2017	2 266	2 266	2 266	0	0	0
Kapitallån	0	0	0	60	60	60
Summa	**32 956**	**33 003**	**19 698**	**39 213**	**39 357**	**19 146**
varav för säkring av verkligt värde	7 639	7 686	0	13 297	13 441	0

	Ränta:	Återbetalning:
Debenturlån 1/2013	Fast ränta 2,30 %	03.07.2018
Debenturlån 1/2014	Fast ränta 2,30 %	03.02.2019
Debenturlån 2/2014	Fast ränta 3,00 %	09.08.2019
Debenturlån 1/2015	Fast ränta 3,75 %	25.05.2035
Debenturlån 1/2016	Fast ränta 3,75 %	12.08.2036
Debenturlån 1/2017	Fast ränta 3,75 %	18.08.2037

I och med att Basel 3-regelverket trädde i kraft 1 januari 2014 får riskdebenturer som utgivits efter 1 januari 2012 och som löper med amortering upp till fem år inte längre medräknas i det supplementära kapitalet. Under de sista fem åren av den avtalsenliga löptiden medräknas riskdebenturerna som supplementärkapitalposter i relation till kvarvarande kalenderdagar i den sista femårsperioden.

Lånen kan återköpas i förtid, detta är dock möjligt endast med Finansinspektionens tillstånd. Vid upplösning av banken är lånen efterställda bankens övriga förbindelser.

Debenturlånen 1/2015, 1/2016 och 1/2017 emitterades med nedskrivningsklausul. I händelse av att Ålandsbanken Abp:s eller koncernens kärnprimärkapitalrelation, CET1, understiger 7 procent skrivs kapitalbeloppet ned med 25 procent (debenturlån 1/2015) respektive 50 procent (debenturlån 1/2016 och 1/2017).

M30. Maturitetsfördelning för finansiella tillgångar och skulder					2017				
	Betalbar på anfordran	< 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	5–10 år	> 10 år	Ej löptids-fördelad	Totalt
Tillgångar									
Kassa och fordringar hos centralbanker	523 801								523 801
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		25 179	47 736	38 343	424 461	87 232		10 837	633 789
Utlåning till kreditinstitut	92 897								92 897
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	188 152	175 475	171 457	305 064	1 503 959	599 442	1 025 880	1 345	3 970 774
Aktier och andelar								12 368	12 368
Derivatinstrument		3 634	1 019	798	4 065	7 187	1 077		17 780
Immateriella tillgångar								30 042	30 042
Materiella tillgångar								14 118	14 118
Övriga tillgångar								50 269	50 269
Summa	**804 850**	**204 288**	**220 213**	**344 204**	**1 932 485**	**693 861**	**1 026 957**	**118 978**	**5 345 837**
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	58 347	17 619			130 340				206 306
Skulder till allmänheten	2 758 302	276 759	16 527	79 454	26 019				3 157 061
Emitterade skuldebrev		99 797	96 557	172 154	881 744	347 000		2 259	1 599 511
Derivatinstrument		3 708	7 489	1 114	1 159	6 887	1 285		21 642
Övriga skulder								67 132	67 132
Eterställda skulder		2 185		3 377	10 460		16 981		33 003
Eget kapital och reserver								261 182	261 182
Summa	**2 816 649**	**400 068**	**120 573**	**256 099**	**1 049 722**	**353 887**	**18 266**	**330 573**	**5 345 837**

	2016								
	Betabar på anfordran	< 3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	5–10 år	> 10 år	Ej löptids-fördelad	Totalt
Tillgångar									
Kassa och fordringar hos centralbanker	513 018								513 018
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev		44 568	20 203	47 473	309 830	71 651		9 864	503 590
Utlåning till kreditinstitut	78 654	122 498							201 152
Utlåning till allmänheten och offentlig sektor	201 035	183 832	155 058	266 795	1 503 438	556 295	931 799	2 001	3 800 253
Aktier och andelar								12 358	12 358
Derivatinstrument		3 781	1 452	1 367	5 325	7 147	1 835		20 907
Immateriella tillgångar								32 065	32 065
Materiella tillgångar								14 738	14 738
Övriga tillgångar								37 178	37 178
Summa	**792 707**	**354 680**	**176 713**	**315 635**	**1 818 594**	**635 093**	**933 634**	**108 204**	**5 135 259**
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	49 355	36 120			130 340				215 815
Skulder till allmänheten	2 789 499	104 158	35 948	84 166	21 628				3 035 400
Emitterade skuldebrev		105 338	148 990	100 998	745 114	347 000		4 176	1 451 616
Derivatinstrument		5 932	12 458		1 735	11 166	1 835		33 126
Övriga skulder								112 019	112 019
Eterställda skulder		2 185	2 805	3 377	16 022		14 968		39 357
Eget kapital och reserver								247 927	247 927
Summa	**2 838 854**	**253 733**	**200 201**	**188 541**	**914 839**	**358 166**	**16 803**	**364 122**	**5 135 259**

M31. Fordringar på koncernbolag	2017	2016
Utlåning till allmänheten	21 643	25 875
Övriga tillgångar	395	277
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 027	2 847
Summa	**25 064**	**28 999**

M32. Skulder till koncernbolag	2017	2016
Skulder till allmänheten	8 896	7 725
Övriga skulder	1 474	1 083
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 577	1 588
Summa	**11 946**	**10 397**

Noter angående personal och ledning

M33. Utbetalda löner till styrelse och ledning	2017	2016
Lampi, Nils	55	49
Taxell, Christoffer	42	41
Ceder Åsa	43	30
Karlsson, Agneta[1]	0	15
Karlsson, Anders Å	45	39
Persson Göran	37	37
Valassi Ulrika	47	45
Woivalin Dan-Erik	37	30
Wiklöf Anders	37	31
Medlemmar i styrelse	343	318
Verkställande direktör	357	406
Övriga medlemmar i ledningsgrupp	1 490	1 685

I beloppet ingår värdet av naturaförmåner. För medlemmarna i styrelsen finns inga pensionsförpliktelser. Verkställande direktörens pensionsförmåner grundar sig på gängse anställningsvillkor.

[1] Avgick som styrelsemedlem vid bolagsstämman 2016.

M34. Ledningens privata innehav av aktier i Ålandsbanken Abp

Se avsnitten Styrelse och Verkställande ledning.

M35. Finansiella transaktioner med närstående

Se not K43 i Noter till koncernens finansiella rapporter.

Noter angående säkerheter och ansvarsförbindelser

M36. Ställda säkerheter	2017	2016
För egna skulder ställda säkerheter		
Utlåning till kreditinstitut	8 259	12 618
Statspapper och obligationer	141 425	138 686
Utlåning till allmänheten	1 989 354	1 664 695
Övrigt	3 225	1 817
Summa för egna skulder ställda säkerheter	**2 142 263**	**1 817 816**

Ställda säkerheter i form av statspapper och obligationer har i huvudsak ställts som säkerhet till centralbank. Utlåningen till allmänheten som ställts som säkerhet utgörs av den registrerade säkerhetsmassan till förmån för innehavare av säkerställda obligationer. Med övriga ställda säkerheter avses huvudsakligen kapitalförsäkringar.

	2017	2016
Övriga ställda säkerheter		
Statspapper och obligationer	20 950	27 976
Övrigt	22 301	123 477
Summa övriga ställda säkerheter	**43 251**	**151 453**

Säkerheterna har i huvudsak ställts till centralbanker oc kreditinstitut för betalsystem, värdepappershandel och clearing.

Säkerheter har inte ställts för andras skulder och förbindelser.

Med undantag för för lånefordringar utgörande säkerhetsmassa för säkerställda obligationer, där lagstiftning reglerar minimikrav på översäkerheter, är de säkerheter som överstiger skulden nominella värden fritt disponibla för banken.

M37. Åtaganden utanför balansräkningen	2017	2016
Garantier	45 100	16 425
Outnyttjade checkräkningslimiter	233 345	95 370
Outnyttjade kreditkortslimiter	4 618	3 013
Outnyttjade kreditmöjligheter	142 353	200 473
Övriga förbindelser	13 897	49 974
Summa	**439 313**	**365 255**
Garantier för dotterbolag	5 538	4 294
Outnyttjade checkräkningslimiter för dotterbolag	17 783	9 959

M38. Hyresåtaganden	2017	2016
Hyresåtaganden att erlägga		
Under 1 år	2 567	2 629
Över 1 och under 5 år	4 511	4 486
Summa	**7 078**	**7 115**

Hyresåtagandena motsvarar de hyreskostnader som skulle uppstå vid uppsägning av samtliga hyresavtal.

Övriga noter

M39. Dotter- och intresseföretag	2017		
	Hemort	Ägarandel, %	Bokfört värde
Dotterbolag			
Ab Compass Card Oy Ltd	Mariehamn	100	8 491
Crosskey Banking Solutions Ab Ltd	Mariehamn	100	2 505
S-Crosskey Ab	Mariehamn	60	
Ålandsbanken Fondbolag Ab	Mariehamn	100	841
Summa			**11 837**
Intresseföretag			
Mäklarhuset Åland Ab	Mariehamn	25	0
Summa			**0**
Bostads- och fastighetssammanslutningar			
Fastigheter i eget bruk			
FAB Godby Center	Finström	11	100
Summa			**100**
Förvaltningsfastigheter			
FAB Horsklint	Kökar	20	12
FAB Nymars	Sottunga	30	30
FAB Sittkoffska gården	Mariehamn	39	0
FAB Västernäs City	Mariehamn	50	300
Summa			**342**

M40. Utdelningsbara medel	2017	2016
Balanserade vinstmedel	26 883	36 082
Fond för inbetalt fritt eget kapital	27 122	26 178
Aktiverade utvecklingsutgifter	–1 357	–1 064
Summa	**52 648**	**61 196**

Förslag till vinstdisposition

Ålandsbanken Abp:s utdelningsbara medel med avdrag för aktiverade utvecklingskostnader, inklusive fonden för inbetalt fritt eget kapital, är enligt bokslutet 52 647 663,14 euro, varav räkenskapsperiodens resultat är 24 452,67. Inga väsentliga förändringar har skett i bolagets ekonomiska ställning efter räkenskapsperiodens utgång.

Styrelsen föreslår att Ålandsbanken Abp:s utdelningsbara vinstmedel om 52 647 663,14 euro disponeras enligt följande:

För utelöpande A- och B-aktier utdelas 0,65 euro per aktie i dividend från balanserade vinstmedel,

sammanlagt	10 032 953,45
Som utdelningsbara medel kvarlämnas	42 614 709,69

Mariehamn den 6 mars 2018

Nils Lampi
Ordförande

Christoffer Taxell
Vice ordförande

Åsa Ceder

Anders Å Karlsson

Göran Persson

Ulrika Valassi

Anders Wiklöf

Dan-Erik Woivalin

Peter Wiklöf
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Ålandsbanken Abp (fo-nummer 0145019-3) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2017. Bokslutet omfattar koncernens balansräkning, resultaträkning, totalresultat, rapport över förändring i eget kapital, kassaflödesanalys och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning

- ger koncernbokslutet en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU,
- ger bokslutet en rättvisande bild av moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not K 11 till koncernbokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionell bedömning och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden. De viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2c är inkluderade i beskrivningarna av för revisionen särskilt betydelsefulla områden nedan.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN – HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Värdering av lån och övriga fordringar (redovisningsprinciper och noter K12, K20, M9 och M15)

- Utlåning till allmänheten och offentlig sektor (”Utlåning”) uppgår till € 3979 miljoner. Detta motsvarar ungefär 74 % av Ålandsbankenkoncernens balansomslutning.
- Värderingen av utlåning till allmänhet och offentlig sektor påverkas även av företagsledningens uppskattningar gällande när nedskrivningar skall bokas och till vilket belopp.
- Nedskrivningar på utlåning görs på såväl individuell som på gruppvis nivå.
- På basen av det materiella balansvärdet och de inkluderade uppskattningarna beträffade nedskrivningar, är utlåning ett område av särskild betydelse för revisionen.

Hur ifrågavarande områden beaktats i revisionen:

- Vi har utvärderat nyckelkontroller hänförliga till godkännande, bokföring och övervakning av krediter samt gjort en bedömning av principerna som legat till grund för riskbedömning och fastställande av nedskrivningar.
- Våra revisionsinsatser har inkluderat testning av ovannämnda kontroller samt en genomgång av de mest väsentliga nedskrivningarna under räkenskapsperioden.
- Vi har med hjälp av data-analyser inom kreditstocken analyserat utlåningen till allmänhet för att identifiera krediter med en högre risk för närmare genomgång.
- Analysen av de gjorda nedskrivningarna har även innefattat en granskning av nedskrivningsmetoderna som tillämpats för fastställandet av gruppvisa reserveringar.

Provisionsnetto och IT-intäkter
(redovisningsprinciper och noter i bokslutet K7, M3)

— De av Ålandsbanken förvaltade tillgångarna berättigar till provisionsbaserade intäkter baserat på avtal med kunder och samarbetspartners. IT-intäkterna baserar sig på kundavtal. Provisions- och IT- intäkterna utformar en betydande post inom koncernens resultaträkning.
— Fond- och förvaltningsprovisioner samt IT-intäkter inbegriper manuella arbetsskeden som kan innefatta bedömningar av företagsledningen hänförligt till beräkningen av arvoden samt vid fastställande av intäktsföringsgrad.
— På basen av det intäkternas storlek och de relaterade bedömningarna, är provisionsnetto samt IT-intäkter ett område av särskild betydelse för revisionen.

Hur ifrågavarande områden beaktats i revisionen:

— Vi har utvärderat de metoder som Ålandsbankenkoncernen använder sig av för att beräkna fond- och förvaltningsprovisioner samt IT-intäkter.
— Vår granskning av redovisning av fond- och förvaltningsprovisioner samt IT-intäkter har fokuserat på nyckelkontrollerna inom fakturerings- och kalkyleringsprocesserna. Vi har utvärderat att kontrollerna är ändamålsenligt utformade och effektivt fungerande.
— Våra revisionsinsatser har genom urval inbegripit bl.a. testning av arvodesberäkningar samt genomgång av avtal och fondstadgar där arvodesbasen definierats.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att koncernbokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderbolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra så.

Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed gör vi professionell bedömning och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

— Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
— Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
— Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
— Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
— Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
— Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi förser också dem som har ansvar för bolagets styrning med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med dem som har ansvar för bolagets styrning fastställer vi vilka av dessa som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Personer anställda av KPMG Oy Ab har fungerat som av bolagsstämman valda revisorer från och med våren 2013 oavbrutet i 5 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen och informationen i årsberättelsen. Vi har fått tillgång till verksamhetsberättelsen och årsredovisningen före datumet för denna revisionsberättelse. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. För verksamhetsberättelsens del är det ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhets-berättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen som vi fick tillgång till före datumet för denna revisionsberättelse, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i den aktuella övriga informationen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 6 mars 2018

Marcus Tötterman CGR	Mari Suomela CGR	Daniel Haglund GR
KPMG Oy Ab Tölöviksgatan 3 A 00100 Helsingfors	KPMG Oy Ab Tölöviksgatan 3 A 00100 Helsingfors	KPMG Oy Ab Tölöviksgatan 3 A 00100 Helsingfors

Bolagsstyrningsrapport

Foto: Staffan Sundström

Bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrningsrapporten avges i samband med verksamhetsberättelsen för 2017.

Finsk kod för bolagsstyrning

Finsk kod för bolagsstyrning 2015 (”koden”), som är tillgänglig på webbplatsen *www.cgfinland.fi*, är avsedd att följas av bo-lag noterade på Nasdaq Helsinki Oy (”Helsingforsbörsen”). Den nuvarande koden trädde i kraft den 1 januari 2016 och ersatte den tidigare bolagsstyrningskoden från 2010. Koden tillämpas enligt principen Comply or Explain vilket innebär att avvikelser ska uppges och motiveras. Ett bolag anses följa koden även om avvikelser sker från enskilda rekommendationer under förutsättning att avvikelsen har uppgivits och motiverats.

Ålandsbanken Abp (”banken”), som är noterad på Helsingforsbörsen, är ett publikt aktiebolag med hemort i Mariehamn, Finland. Banken lyder bland annat under den finska aktiebolagslagen och bankens bolagsordning samt tillämpar koden. Bolagsstyrningsrapporten har upprättats enligt kodens anvisningar för rapportering och i enlighet med värdepappersmarknadslagen 7 kap 7 §.

Vid tillämpningen av koden avviker banken från rekommendation 15 ”Val av kommitteledamöter” genom att det i bankens ersättningskommitté ingår en adjungerad medlem som inte är medlem i bankens styrelse. Den adjungerade medlemmen är även kommitténs ordförande. Avvikelsen görs i syfte att bredda ersättningskommitténs erfarenhets- och kompetensbas i ersättningsfrågor. Behovet av extern kompetens bedöms separat inför varje tillsättningstillfälle.

Styrelsen

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Styrelsemedlemmarna utses av aktieägarna vid ordinarie bolagsstämma. Styrelsens mandattid upphör vid utgången av den följande ordinarie bolagsstämman efter valet. Styrelsen ska bestå av minst fem och högst åtta ordinarie styrelsemedlemmar. Styrelsen har under 2017 bestått av åtta ordinarie styrelsemedlemmar. Verkställande direktören får inte vara medlem i styrelsen.

PRESENTATION AV STYRELSEMEDLEMMARNA OCH DERAS AKTIEINNEHAV I BANKEN

Styrelsens sammansättning 2017

Namn, huvudsyssla och utbildning	Födelseår Medlem i styrelsen sedan år Hemort	Styrelsemedlemmarnas aktieinnehav i banken per 31 december 2017 (direkt ägande eller via bolag i vilka styrelsemedlemmen utövar bestämmande inflytande). Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.
Nils Lampi, ordförande Koncernchef, Wiklöf Holding Ab Diplomekonom	Född 1948 Medlem sedan 2013 Mariehamn, Åland	A-aktier: 500 B-aktier: 700
Christoffer Taxell, vice ordförande Juris kandidat	Född 1948 Medlem sedan 2013 Åbo, Finland	A-aktier: 0 B-aktier: 1 000
Åsa Ceder Verkställande direktör, Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia Ekonomie magister	Född 1965 Medlem sedan 2016 Mariehamn, Åland	A-aktier: 0 B-aktier: 0
Anders Å Karlsson Egenföretagare Merkonom	Född 1959 Medlem sedan 2012 Lemland, Åland	A-aktier: 3 000 B-aktier: 1 500
Göran Persson Studier vid Högskolan i Örebro	Född 1949 Medlem sedan 2015 Flen, Sverige	A-aktier: 0 B-aktier: 0
Ulrika Valassi Egenföretagare Civilekonom	Född 1967 Medlem sedan 2015 Stockholm, Sverige	A-aktier: 0 B-aktier: 0
Anders Wiklöf Egenföretagare Ekonomie doktor h. c. Kommerseråd	Född 1946 Medlem sedan 2006 Mariehamn, Åland	A-aktier: 1 605 496 B-aktier: 1 326 549
Dan-Erik Woivalin Verkställande direktör, Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag Juris kandidat Vicehäradshövding	Född 1959 Medlem sedan 2013 Mariehamn, Åland	A-aktier: 0 B-aktier: 0

STYRELSENS BEDÖMNING AV MEDLEMMARNAS OBEROENDE AV BANKEN OCH BETYDANDE AKTIEÄGARE

Styrelsens bedömning är att styrelsens ordförande och samtliga övriga styrelsemedlemmar är oberoende av banken.

Christoffer Taxell, Anders Å Karlsson och Ulrika Valassi är även oberoende av betydande aktieägare. Styrelsens ordförande Nils Lampi bedöms vara beroende av betydande aktieägare då han är koncernchef för Wiklöf Holding Ab, som har ett betydande aktieinnehav i banken. Åsa Ceder bedöms vara beroende av betydande aktieägare på grund av att hon är verkställande direktör för Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia, ingående i Alandia Försäkring, som är en betydande aktieägare i banken. Göran Persson bedöms vara beroende av betydande aktieägare på grund av att han är styrelsemedlem i Wiklöf Holding Ab. Anders Wiklöf anses som beroende av betydande aktieägare på grund av sitt direkta och indirekta ägande i banken. Dan-Erik Woivalin bedöms, då han är verkställande direktör för Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag, vara beroende av betydande aktieägare.

STYRELSENS VERKSAMHET

Styrelsen handhar förvaltningen av bankens angelägenheter och ansvarar för att verksamheten är ändamålsenligt organiserad. Styrelsen ansvarar även för övergripande policy- och strategifrågor, samt för att riskkontrollen är tillräcklig och tillser att ledningssystemen fungerar. Till styrelsens uppgifter hör även att utse och vid behov entlediga verkställande direktören, dennes ställföreträdare och andra medlemmar av den operativa ledningen (ledningsgruppen), samt att besluta om deras löneförmåner och övriga anställningsvillkor. För att styrelsen ska vara beslutför erfordras att mer än hälften av medlemmarna är närvarande.

För sitt arbete har styrelsen fastställt en intern arbetsordning som är koncernövergripande. Arbetsordningen, som utvärderas årligen och revideras vid behov, reglerar i huvudsak arbetsfördelningen mellan styrelsen, verkställande direktören och den övriga operativa ledningen.

Styrelsen, som sammanträder efter kallelse av styrelsens ordförande, diskuterar regelbundet det ekonomiska läget på de finansiella marknaderna. Med stöd av verkställande direktörens återkommande rapportering om den operativa verksamheten följer styrelsen upp strategi, ekonomiskt utfall och övergripande långsiktiga mål för verksamheten. Därutöver handlägger styrelsen övriga ärenden som aktualiseras enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen och övriga regelverk som berör bankens verksamhet och förvaltning, samt även ärenden som anhängiggörs av enskilda styrelsemedlemmar och av den operativa ledningen.

UTVÄRDERING AV STYRELSENS ARBETE

Styrelsen genomför årligen en intern utvärdering av sin verksamhet och sitt arbete. Utvärderingen innefattar bland annat ett frågeformulär i vilket respektive styrelsemedlem bedömer styrelsearbetet under året. Styrelsens ordförande har även enskilda samtal med respektive styrelsemedlem. Under ledning av styrelsens ordförande behandlas utvärderingen på ett uppföljande styrelsemöte samt beslut fattas om åtgärder som vidtas med anledning av utvärderingen.

STYRELSESAMMANTRÄDEN

Under 2017 hölls 16 (16) styrelsesammanträden. Styrelsemedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 95 (91) procent. Respektive styrelsemedlem har under 2017 deltagit i styrelsesammanträden enligt följande:

Deltagande i styrelsens sammanträden 2017

Styrelsemedlem	Styrelsesammanträden Totalt antal: 16 Antal fram till bolagsstämman 2017: 4
Nils Lampi	16/16
Christoffer Taxell	16/16
Åsa Ceder	14/16
Anders Å Karlsson	16/16
Göran Persson	15/16
Ulrika Valassi	16/16
Anders Wiklöf	15/16
Dan-Erik Woivalin	13/16

MÅNGFALDSPRINCIPER

Ålandsbanken eftersträvar en god balans vid fördelning av styrelsemedlemmar, där fördelningen mellan könen ska vara jämn och därför ska båda könen vara representerade i det förslag som läggs fram vid varje nomineringstillfälle till ny styrelsemedlem.

Styrelsens kommittéer

NOMINERINGSKOMMITTÉN

Nomineringskommitténs huvudsakliga uppgift är att inför ordinarie bolagsstämma förbereda förslag gällande val av styrelsemedlemmar samt förslag rörande styrelsearvode till ordföranden och övriga styrelsemedlemmar.

Reglerna för hur nomineringskommittén utses har fastställts av bolagsstämman 2015. Nomineringskommittén består av fyra medlemmar; styrelsens ordförande och representanter för de till röstetalet tre största aktieägarna i banken per den 1 november respektive år. Om styrelsens ordförande representerar någon av ovannämnda aktieägare, eller ifall aktieägare avstår från att delta i nomineringskommittén, övergår rätten till medlemskap till den följande största aktieägaren. Den till röstetalet största aktieägarens representant är nomineringskommitténs ordförande.

Nomineringskommittén består sedan december 2016 av Nils Lampi, styrelsens ordförande, styrelsemedlemmen Anders Wiklöf med stöd av direkt och indirekt personligt aktieinnehav, Jan Hanses representerande Alandia Försäkring och Dan-Erik Woivalin representerande Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Anders Wiklöf är ordförande för nomineringskommittén.

Nomineringskommitténs sammansättning var densamma fram till bolagsstämman i april 2017.

Under 2017 har nomineringskommittén sammanträtt 1 (5) gång. Kommittémedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 100 (100) procent.

Deltagande i nomineringskommitténs sammanträden 2017

Medlem	Nomineringskommitténs sammanträden Totalt antal: 1 Antal fram till bolagsstämman 2017: 1
Nils Lampi	1/1
Anders Wiklöf, *kommitténs ordförande*	1/1
Jan Hanses	1/1
Dan-Erik Woivalin	1/1

REVISIONSKOMMITTÉN

Styrelsen, som utser medlemmarna i revisionskommittén, har fastställt dess uppgifter i en arbetsordning. Revisionskommittén bistår styrelsen bland annat avseende skötseln av dess övervakningsuppgifter gällande interna kontrollsystem och riskhantering, rapportering, revisionsprocessen, samt iakttagandet av lagar och bestämmelser. Härutöver förbereder revisionskommittén inför bolagsstämman förslag till valet av revisorer och deras arvoden. Revisionskommitténs ordförande rapporterar regelbundet till styrelsen om kommitténs arbete och iakttagelser.

Revisionskommittén består sedan bolagsstämman 2017 av styrelsens ordförande Nils Lampi och styrelsemedlemmarna Åsa Ceder, Anders Å Karlsson och Ulrika Valassi, revisionskommitténs ordförande. Under 2017 har revisionskommittén sammanträtt 9 (9) gånger. Kommittémedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 100 (100) procent.

Deltagande i revisionskommitténs sammanträden 2017

Medlem	Revisionskommitténs sammanträden Totalt antal: 9 Antal fram till bolagsstämman 2017: 3
Nils Lampi	9/9
Åsa Ceder	9/9
Anders Å Karlsson	9/9
Ulrika Valassi, *kommitténs ordförande*	9/9

ERSÄTTNINGSKOMMITTÉN

Ersättningskommittén har som uppgift att bereda väsentliga ersättningsbeslut, utvärdera bankens ersättningspolicy och principerna för rörlig ersättning. Ersättningskommittén beslutar om åtgärder för uppföljning av tillämpningen av principerna för ersättningssystemet och bedömer dess lämplighet och påverkan på koncernens risker och riskhantering.

Ersättningskommittén består sedan bolagsstämman 2016 av styrelsens ordförande Nils Lampi, styrelsemedlem Christoffer Taxell och som adjungerad medlem tidigare styrelsemedlem Agneta Karlsson, kommitténs ordförande.

Ersättningskommittén har under 2017 sammanträtt vid 3 (3) tillfällen. Kommittémedlemmarnas genomsnittliga deltagande var 100 (100) procent.

Deltagande i ersättningskommitténs sammanträden 2017

Medlem	Ersättningskommitténs sammanträden Totalt antal: 3 Antal fram till bolagsstämman 2017: 1
Nils Lampi	3/3
Christoffer Taxell	3/3
Agneta Karlsson , *kommitténs ordförande*	3/3

Verkställande direktören

Verkställande direktör för banken är sedan 2008 Peter Wiklöf, juris kandidat (född 1966). Verkställande direktörens aktieinnehav i banken framgår av tabellen till höger.

Verkställande direktören ansvarar bland annat för bankens löpande förvaltning och för att denna handhas i enlighet med lag, bolagsordning, övriga regelverk samt styrelsens anvisningar och föreskrifter. Härutöver ansvarar verkställande direktören för att styrelsens beslut verkställs. Verkställande direktören rapporterar regelbundet till styrelsen.

Verkställande direktören tillsätts och entledigas av styrelsen. Villkoren för befattningsförhållandet fastställs i ett skriftligt avtal som godkänns av styrelsen.

Koncernens ledningsgrupp – övrig operativ ledning

Styrelsen utnämner medlemmarna i den koncernövergripande ledningsgruppen.

Ledningsgruppen är rådgivare åt verkställande direktören och behandlar alla väsentliga bankomfattande frågor.

Ledningsgruppen består av cheferna för bankens affärsområden och stabsfunktioner.

Uppgift om medlemmarnas aktieinnehav i banken framgår av tabellen nedan.

Under 2017 sammanträdde ledningsgruppen vid 12 (12) tillfällen.

UPPGIFTER OM MEDLEMMARNA I DEN OPERATIVA LEDNINGEN – KONCERNENS LEDNINGSGRUPP – OCH DERAS SAMT VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS AKTIEINNEHAV I BANKEN

Koncernens ledningsgrupp 2017–2018

Ledningsgruppens sammansättning och medlemmarnas ansvarsområden	Utbildning Födelseår Medlem i ledningsgruppen sedan år	Aktieinnehav i banken per 31 december 2017 (direkt ägande eller via bolag vari personen utövar bestämmande inflytande). Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.
Peter Wiklöf Verkställande direktör, koncernchef Ordförande i ledningsgruppen	Juris kandidat Född 1966 Medlem sedan 2008	A-aktier: 500 B-aktier: 16 540
Jan-Gunnar Eurell Chief Financial Officer Ställföreträdande verkställande direktör	Civilekonom Master of Business Administration Född 1959 Medlem sedan 2011	A-aktier: 0 B-aktier: 17 963
Tove Erikslund Chief Administrative Officer	Ekonom Född 1967 Medlem sedan 2006	A-aktier: 0 B-aktier: 2 914
Magnus Johansson Direktör, affärsområdet Sverige	Civilekonom Född 1972 Medlem sedan 16 januari 2017	A-aktier: 0 B-aktier: 11 740
Mikael Mörn Direktör, affärsområdet Åland	Studentmerkonom Född 1965 Medlem från 1 februari 2017	A-aktier: 0 B-aktier: 710
Juhana Rauthovi Chief Risk & Compliance Officer	Juris licentiat, M.Sc. (Econ.), M.Sc. (Tech.) Master in International Management Född 1975 Medlem sedan 2012	A-aktier: 0 B-aktier: 7 883
Anne-Maria Salonius Direktör, affärsområdet Finland (utom Åland)	Juris kandidat Vicehäradshövding Född 1964 Medlem sedan 2010	A-aktier: 0 B-aktier: 2 563

UTVÄRDERING AV VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS OCH OPERATIVA LEDNINGENS ARBETE

Styrelsen utvärderar, under ledning av styrelsens ordförande, årligen verkställande direktörens och den övriga operativa ledningens arbete. Vid utvärderingen deltar inte verkställande direktören eller annan ur den övriga operativa ledningen.

Internkontroll och riskhanteringssystem i samband med den finansiella rapporteringsprocessen

ALLMÄNT

Internkontrollen och riskhanteringen inom den ekonomiska rapporteringsprocessen är en integrerad del av system och dagliga rutiner i verksamheten. För att uppnå detta tillämpas klara och lättillgängliga interna instruktioner. Vid utveckling av nya system, produkter, tjänster och/eller rutiner beaktas internkontrollen.

Organisationen har ett tydligt definierat ansvar och befogenheter samt klara och tydliga rapporteringsvägar.

EKONOMISK RAPPORTERINGSPROCESS

Grundläggande principer för internkontroll inom den ekonomiska rapporteringsprocessen är en klar rollfördelning samt instruktioner och förståelse för den ekonomiska resultatbildningen.

Koncernens rapportering sammanställs centralt av Group Finance. Avdelningen ansvarar för koncernens redovisning och bokslut, redovisningsprinciper, policydokument och instruktioner, ekonomiska verksamhetsstyrning, skatteanalys, myndighetsrapportering samt publicering av ekonomisk information. Respektive dotterbolag ansvarar för att redovisningen uppfyller koncernens krav och rapporterar månadsvis till bolagens ledning och Group Finance.

Internrevisionen bistår de externa revisorerna med granskning av den ekonomiska informationen i enlighet med på förhand uppgjord revisionsplan. Intern revision är en oberoende funktion och arbetar på uppdrag av styrelsen.

Externa revisorer granskar koncernens delårsrapporter, halvårsrapport, årsredovisning och bolagsstyrningsrapport och lämnar revisionsrapport till revisionskommittén samt till koncernens styrelse.

Koncernens ledningsgrupp behandlar månatligen koncernens interna finansiella rapportering och kvartalsvis delårsrapporter, halvårsrapport eller årsredovisning.

Revisionskommittén bistår styrelsen i det fortlöpande kontrollarbetet genom att granska de finansiella kvartalsrapporterna, halvårsrapporten och årsbokslutet, samt behandlar de externa och interna revisorernas iakttagelser.

Styrelsen behandlar kvartalsvis delårsrapporter, halvårsrapport eller årsredovisning och får månatligen koncernens interna finansiella rapportering. Styrelsen granskar även de externa revisorernas revisionsrapporter, revisionsplaner och slutsatser rörande delårsrapporter, halvårsrapport och årsredovisning. Styrelsen träffar de externa revisorerna minst en gång per år.

RISKHANTERING

Koncernen eftersträvar en verksamhet med rimliga och avvägda risker. Lönsamheten är direkt beroende av organisationens förmåga att identifiera, hantera och prissätta risker. Riskhanteringens syfte är att minska sannolikheten för oförutsedda förluster och/eller hot mot anseende, samt att bidra till höjd lönsamhet och ökat aktieägarvärde.

Koncernen är exponerad mot kreditrisk, motpartsrisk, marknadsrisk, likviditetsrisk, operativ risk och affärsrisk. Den sist nämnda är en följd av koncernens strategi, konkurrenskraft, förmåga att anpassa sig till kundernas förväntningar, ogynnsamma affärsbeslut och av den miljö samt marknad koncernen verkar i. Affärsrisken hanteras i samband med den strategiska planeringen. Kreditrisken som är koncernens mest betydande risk omfattar fordringar på privatpersoner, företag, institut och offentlig sektor. Fordringarna består huvudsakligen av krediter, kreditlimiter och garantier som beviljats av banken.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att riskhanteringen är tillräcklig samt för systematik och regelverk för att övervaka och begränsa bankens riskexponering. Revisionskommittén bistår styrelsen i skötseln av dess övervakningsuppgifter inom interna kontrollsystem, riskhantering och rapportering. Verkställande direktören övervakar och leder affärsverksamheten i enlighet med styrelsens anvisningar, ansvarar för den löpande förvaltningen och för att styrelsens medlemmar regelbundet ges tillräcklig information om koncernens riskpositioner och de regelverk som berör verksamheten.

Banken arbetar enligt en ansvarsfördelning där varje del av affärsverksamheten bär ansvaret för sina affärer och för att riskerna hanteras. Staben Risk Office ansvarar för den oberoende riskkontrollen, regelefterlevnaden och kreditbeviljningsprocessen. Detta innebär bland annat att identifiera, mäta, analysera och rapportera koncernens alla väsentliga risker samt granska de kreditärenden som föredras för ledningsgruppens kreditkommitté. Risk Office ansvarar också för informations- och företagssäkerheten i koncernen.

Staben övervakar också att riskerna och riskhanteringen lever upp till bankens risktolerans och att bankens ledning löpande får rapporter och analyser om den aktuella situationen. Risk Office revideras av avdelningen Intern revision, som utvärderar både riskhanteringens tillräcklighet och efterlevnad.

Utöver Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar och lagstiftningen är grunden för riskhanteringen främst EU:s kapitaltäckningsdirektiv och -förordning som är baserade på Baselkommitténs regelverk. För utförligare information om koncernens riskhantering, kapitalhantering, utvärdering av kapitalbehov och kapitaltäckningsinformation, se avsnittet Risker och riskhantering i koncernens årsredovisning.

KREDITORGAN

I banken bär enheterna Premium Banking respektive Private Banking kreditansvaret via mandat. De medarbetare som arbetar med kreditgivning har personliga limiter för kreditbeviljande för de kunder som de ansvarar för. På Åland finns även en enhet för krediter till företag. Kreditansvaret bärs av enhetens ledning tillsammans med kundansvariga enligt förenämnda struktur. Vid behov av större krediter finns en kreditkommitté för verksamheten i Finland och en för verksamheten i Sverige. Därtill finns ledningsgruppens kreditkommitté för kreditärenden som på grund av sin storlek inte kan beslutas i de landsspecifika enheterna. De största engagemangen beslutas av bankens styrelse.

REGELEFTERLEVNAD (COMPLIANCE)

Kontrollen och bedömningen av regelefterlevnaden inom banken hanteras av koncernens Compliancefunktion med fokus på kundskydd, uppförande på marknaden, motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism samt tillstånds- och tillsynsärenden. Compliancefunktionen rapporterar

regelbundet sina iakttagelser till bankens ledning och styrelse.

Intern revision

Intern revision är en oberoende funktion som är direkt underställd styrelsen.

Syftet med internrevisionen är att förse styrelse och operativ ledning med objektiva och oberoende bedömningar av den operativa verksamheten, operativa verksamhets- och ledningsprocesser, koncernens riskhantering, styrning och kontroll.

Internrevisionen rapporterar regelbundet till styrelsen, revisionskommittén och den operativa ledningen. Styrelsen fastställer årligen en plan för internrevisionen.

Särskilt beslutsförfarande gällande närståendetransaktioner

Beslut om krediter till närstående som är berättigade till personalränta fattas av bankens styrelse.

Insiderförvaltning

I egenskap av värdepappersföretag respektive fondbolag upprätthåller Ålandsbanken och Ålandsbanken Fondbolag insiderregister över personer som enligt lagen om investeringstjänster eller lagen om placeringsfonder klassas som insider i värdepappersföretag eller fondbolag. Dessa insiders innehav i noterade finska värdepapper är offentligt. Detta innehav uppdateras automatiskt i insiderregistren. Även Ålandsbanken Fondbolags insiders innehav i Ålandsbanken Fondbolags fonder är offentligt.

I egenskap av börsbolag upprätthåller banken, från och med den 3 juli 2016 då EU:s marknadsmissbruksförordning trädde i kraft, enbart projektspecifika insiderförteckningar. Dessa projektspecifika insiderförteckningar upprättas omedelbart när information, som banken bedömer att är insiderinformation, uppstår. Handelsförbud i bankens finansiella instrument råder för personer införda i projektspecifika insiderförteckningar så länge som de är införda i förteckningen. Banken upprätthåller inte någon permanent insiderförteckning och inte heller någon lista över personer som deltar vid framtagande av delårsrapporter och bokslut. Personer i ledande ställning i banken samt deras närstående har enligt EU:s marknadsmissbruksförordning en skyldighet att omedelbart anmäla sina transaktioner i bankens finansiella instrument. Banken publicerar börsmeddelanden om dessa transaktioner.

Ålandsbankenkoncernen har i enlighet med EU:s marknadsmissbruksförordning och Nasdaq Helsinki Oy:s insideranvisning infört en handelsbegränsning som innebär att personer i ledande ställning samt samtliga anställda i koncernen inte får handla med bankens finansiella instrument under 30 dagar fram till och med dagen för publicering av bankens finansiella rapporter. Handelsbegränsningen omfattar även omyndiga, för vilka personer i ledande ställning eller anställda i koncernen är intressebevakare, samt organisationer i vilka personer i ledande ställning eller anställda i koncernen har bestämmande inflytande.

Banken har en tyst period gentemot analytiker, placerare och media under 1 månad före en delårsrapport eller bokslutskommuniké offentliggörs.

För anställda som deltar i tillhandahållandet av investeringstjänster tillämpar banken dessutom koncerngemensamma handelsbegränsningar som baserar sig på handelsregler uppsatta av branschorganisationer såsom FinansFinland(fd. Finansbranschens Centralförbund), Svenska Fondhandlareföreningen samt Fondbolagens Förening (Sverige).

Bankens juridiska avdelning kontrollerar regelbundet uppgifter som anmälts till insiderregister och insiderförteckningar samt uppgifter om personer i ledande ställning och deras närstående. Bankens Compliance-funktion kontrollerar regelbundet att anställda följer gällande handelsbegränsningar.

Revisorer

Banken ska enligt bolagsordningen ha minst tre revisorer samt nödvändigt antal suppleanter för dem. Revisor utses årligen vid ordinarie bolagsstämma för tiden intill utgången av nästa ordinarie bolagsstämma.

Till revisorer omvaldes vid senaste ordinarie bolagsstämma 2017 CGR-revisorerna Marcus Tötterman och Mari Suomela. Därtill valdes GR-revisor Jessica Björkgren till ny ordinarie revisor. Till revisorssuppleant omvaldes CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab.

Under sommaren 2017 lämnade Jessica Björkgren sitt uppdrag till följd av föräldraledighet. I egenskap av suppleant utsåg KPMG Oy Ab, den 14 juli 2017, CGR-revisor Tomi Liukkonen till hennes efterträdare. Då Tomi Liukkonen valde att avsluta sin anställning hos KPMG Oy Ab utsågs den 9 januari 2018, GR revisor Daniel Haglund till ersättare. I revisionsarvode för koncernbolagen har under 2017 utbetalats sammanlagt 337 711 (273 448) euro inklusive moms. Därtill har 129 736 (116 077) euro inklusive moms utbetalats avseende konsultuppdrag utförda av KPMG Oy Ab.

Ersättningar till styrelsen, verkställande direktören och andra medlemmar i den övriga operativa ledningen

Bankens ersättningsförklaring inkluderande ersättningsrapport för 2017 finns publicerad på bankens webbplats *www.alandsbanken.fi*.

Styrelse

Nils Lampi

ORDFÖRANDE

Koncernchef Wiklöf Holding Ab
Diplomekonom
Född 1948
Styrelseordförande sedan 2013
Styrelsemedlem sedan 2013

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 500 B-aktier: 700

Christoffer Taxell

VICE ORDFÖRANDE

Juris kandidat
Född 1948
Vice styrelseordförande sedan 2013
Styrelsemedlem sedan 2013

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 1 000

Åsa Ceder

Verkställande direktör, Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia
Ekonomie magister
Född 1965
Styrelsemedlem sedan 2016

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Anders Å Karlsson

Egenföretagare
Merkonom
Född 1959
Styrelsemedlem sedan 2012

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 3 000 B-aktier: 1 500

Göran Persson

Född 1949
Styrelsemedlem sedan 2015

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Ulrika Valassi

Egenföretagare
Civilekonom
Född 1967
Styrelsemedlem sedan 2015

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Anders Wiklöf

Egenföretagare
Ekonomie doktor h. c., kommerseråd
Född 1946
Styrelsemedlem sedan 2006

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 1 605 496 B-aktier: 1 326 549

Dan-Erik Woivalin

Verkställande direktör Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
Juris kandidat, vicehäradshövding
Född 1959
Styrelsemedlem sedan 2013

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: inget innehav

Ytterligare uppgifter om styrelsens medlemmar finns på bankens webbplats: *www.alandsbanken.fi*

*Aktieinnehav i banken per 31 december 2017 (direkt ägande eller via bolag vari personen utövar bestämmande inflytande).
Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.

Verkställande ledning

Peter Wiklöf

Verkställande direktör, koncernchef
Juris kandidat
Född 1966
Ordförande och medlem i ledningsgruppen sedan 2008

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: 500 B-aktier: 16 540

Jan-Gunnar Eurell

Chief Financial Officer, ställföreträdande verkställande direktör
Master of Business Administration, civilekonom
Född 1959
Medlem i ledningsgruppen sedan 2011

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 17 963

Tove Erikslund

Chief Administrative Officer
Ekonom
Född 1967
Medlem i ledningsgruppen sedan 2006

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 2 914

Magnus Johansson

Direktör, affärsområdet Sverige
Civilekonom
Född 1972
Medlem i ledningsgruppen sedan 2017

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 11 740

Mikael Mörn

Direktör, affärsområdet Åland
Studentmerkonom
Född 1965
Medlem i ledningsgruppen sedan 2017
Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier inget innehav B-aktier: 710

Juhana Rauthovi

Chief Risk & Compliance Officer
Juris licentiat, M.Sc. (Econ.). M.Sc. (Tech.),
Master in International Management.
Född 1975
Medlem i ledningsgruppen sedan 2012

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 7 883

Anne-Maria Salonius

Direktör, affärsområdet Finland
Juris kandidat, vicehäradshövding
Född 1964
Medlem i ledningsgruppen sedan 2010

Aktieinnehav i Ålandsbanken Abp*:
A-aktier: inget innehav B-aktier: 2 563

Ytterligare uppgifter om ledningsgruppens medlemmar finns på bankens webbplats: *www.alandsbanken.fi*

* Aktieinnehav i banken per 31 december 2017 (direkt ägande eller via bolag vari personen utövar bestämmande inflytande).
Aktieinnehav i bankens övriga koncernbolag föreligger inte.

Definitioner

AKTIVT FÖRVALTAT KAPITAL
Förvaltat kapital i egna fonder samt värdepappersförvar med diskretionära och rådgivande förvaltningsavtal.

ALTERNATIVA NYCKELTAL
Alternativa nyckeltal är finansiella mått över historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde som inte definierats i tillämpligt redovisningsregelverk (IFRS) eller kapitaltäckningsregelverk (CRD/CRR).

Ålandsbanken använder alternativa nyckeltal när det är relevant för att följa upp och beskriva bankens finansiella situation, för att underlätta jämförbarheten mellan perioder och för att ge ytterligare användbar information till användarna av de finansiella rapporterna.

Dessa mått behöver inte vara jämförbara med liknande nyckeltal som presenteras av andra företag.

ANDEL OSÄKRA FORDRINGAR, BRUTTO
Osäkra fordringar, brutto dividerat med utlåning till allmänheten före reserverade nedskrivningar.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL (ROE)
Rapportperiodens resultat hänförligt till aktieägarna dividerat med aktieägarnas andel av genomsnittligt* eget kapital.

BRUTTOSOLIDITET
Primärkapitalet i förhållande till balansomslutningen plus vissa poster utanför balansräkningen omräknade med konverteringsfaktorer definierade i standardmetoden.

CORE FUNDING RATIO
Utlåning till allmänheten dividerat med inlåning inklusive bankcertifikat, indexobligationer och debenturer emitterade till allmänheten samt emitterade säkerställda obligationer.

EGET KAPITAL PER AKTIE
Aktieägarnas andel av eget kapital dividerat med antal aktier med avdrag av egna aktier per bokslutsdagen.

KAPITALBAS
Summan av primärkapital och supplementärkapital.

KAPITALTÄCKNINGSGRAD
Kapitalbasen dividerat med riskexponeringsbelopp.

K/I-TAL
Summa kostnader dividerat med summa intäkter.

KREDITFÖRLUSTNIVÅ
Nedskrivning av krediter och andra åtaganden, netto dividerat med utlåning till allmänheten vid periodens ingång.

KÄRNPRIMÄRKAPITAL
Eget kapital exklusive föreslagen utdelning, uppskjuten skatt och immateriella tillgångar och vissa ytterligare justeringar enligt EU:s förordning nr 575/2013 (CRR).

KÄRNPRIMÄRKAPITALRELATION
Kärnprimärkapital dividerat med riskexponeringsbelopp.

LIKVIDITETSTÄCKNINGSGRAD (LCR)
Högkvalitativa likvida tillgångar i förhållande till ett beräknat nettolikviditetsutflöde under en period av 30 dagar.

PLACERINGSMARGINAL
Räntenetto i relation till genomsnittlig* balansomslutning.

PRIMÄRKAPITAL
Kärnprimärkapital inklusive vissa särskilt förlustabsorberande riskdebenturer, så kallat primärkapitaltillskott.

RESERVERINGSGRAD FÖR OSÄKRA FORDRINGAR
Reserverade individuella nedskrivningar dividerat med osäkra fordringar, brutto.

RESULTAT PER AKTIE
Aktieägarnas andel av räkenskapsperiodens resultat dividerat med antal aktier i genomsnitt.

RISKEXPONERINGSBELOPP
Tillgångar och åtaganden utanför balansräkningen, riskvägda enligt kapitaltäckningsreglerna för kreditrisk och marknadsrisk. Operativa risker beräknas och uttrycks som riskexponering.

SOLIDITET
Eget kapital dividerat med balansomslutning

STABIL NETTO FINANSIERINGSKVOT (NSFR)
Tillgänglig stabil finansiering dividerat med nödvändig stabil finansiering.

SUPPLEMENTÄRKAPITAL
Huvudsakligen riskdebenturer som inte uppfyller kraven för att få medräknas som primärkapitaltillskott.

*Medeltal av 13 månaders ultimovärden.

Börsmeddelanden 2017

Januari

16.1.2017	Förändringar i Ålandsbankens ledningsgrupp

Februari

14.2.2017	Bokslutskommuniké för perioden januari–december 2016
23.2.2017	Ändring i antalet aktier och röstetal i Ålandsbanken
23.2.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Rauthovi)
23.2.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Salonius)
23.2.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Wiklöf)
23.2.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Eurell)
23.2.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Johansson)
23.2.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Mörn)
23.2.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Erikslund-Johansson)

Mars

9.3.2017	Ålandsbanken Abps årsredovisning för 2016 har publicerats med framtidsutsikter för 2017
9.3.2017	Bolagsstämmokallelse
9.3.2017	Ålandsbanken Abp riktad emission av B-aktier inom ramen för verkställighet av incitamentsprogram
27.3.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Johansson)

April

3.4.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Wiklöf)
6.4.2017	Beslut vid Ålandsbanken Abp:s ordinarie bolagsstämma 2017
12.4.2017	Transaktioner utförda av personer i ledande ställning (Johansson)
25.4.2017	Delårsrapport för perioden januari–mars 2017

Maj

5.5.2017	Ålandsbanken tar över Allras fonder inom premiepensionssystemet i Sverige

Juli

20.7.2017	Halvårsrapport för perioden januari–juni 2017

Oktober

24.10.2017	Delårsrapport för perioden januari-september 2017
24.10.2017	Finansiell kalender och ordinarie bolagsstämma 2018

November

28.11.2017	Information om ansökan om upptagande av värdepapper till handel på en reglerad marknad

December

29.12.2017	Teckning av B-aktier inom ramen för verkställighet av optionsprogram 2014

Adressförteckning

Ålandsbanken Abp

Mariehamn
HUVUDKONTOR
Nygatan 2
AX-22100 Mariehamn
Tfn 0204 29 011
city@alandsbanken.ax

STRANDNÄS
Strandhagsvägen 11
AX-22100 Mariehamn
Tfn 0204 291 125
strandnas@alandsbanken.ax

Finström
Von Knorringsvägen 1
AX-22410 Finström
Tfn 0204 291 660
godby@alandsbanken.ax

Kumlinge
– samarbete med Åland Post
Kumlingeby
AX-22820 Kumlingeby
Tfn 0204 291 160
aland@alandsbanken.ax

Kökar
– samarbete med Åland Post
Karlby
AX-22730 Karlby
Tfn 0204 291 160
aland@alandsbanken.ax

info@alandsbanken.ax
www.alandsbanken.ax

Helsingfors
Bulevarden 3
FI-00120 Helsingfors
Tfn 0204 293 600
bulevarden@alandsbanken.fi

PRIVATE BANKING
Georgsgatan 9 A, våning 3
FI-00120 Helsingfors
Tfn 0204 293 600
private.banking@alandsbanken.fi

Tammerfors
Hämeenkatu 8
FI-33100 Tammerfors
Tfn 0204 293 200
tammerfors@alandsbanken.fi

Vasa
Hovrättsesplanaden 11
FI-65100 Vasa
Tfn 0204 293 300
vasa@alandsbanken.fi

Åbo
Hansakvarteret
Eriksgatan 17
FI-20100 Åbo
Tfn 0204 293 100
abo@alandsbanken.fi

Pargas
Köpmansgatan 24
FI-21600 Pargas
Tfn 0204 293 150
pargas@alandsbanken.fi

info@alandsbanken.fi
www.alandsbanken.fi

Stockholm
Stureplan 19
SE-107 81 Stockholm
Tfn +46 8 791 48 00
bankkontoret@alandsbanken.se

Göteborg
Kungsportsavenyen 1
SE-411 36 Göteborg
Tfn +46 31 333 45 00
goteborg@alandsbanken.se

Malmö
Carlsgatan 3
SE-211 20 Malmö
Tfn +46 40 600 21 00
malmo@alandsbanken.se

info@alandsbanken.se
www.alandsbanken.se

ÅLANDSBANKEN FONDBOLAG AB

Mariehamn
PB 3
AX-22101 Mariehamn
Tfn 0204 29 088
fond@alandsbanken.fi

AB COMPASS CARD OY LTD

Mariehamn
PB 3
AX-22101 Mariehamn
Tfn 0204 29 033
compasscard@compasscard.fi
www.compasscard.fi

CROSSKEY BANKING SOLUTIONS AB LTD

Mariehamn
HUVUDKONTOR
Elverksgatan 10
AX-22100 Mariehamn
Tfn 0204 29 022

Helsingfors
Gate8 Business Park – Piano
Örevägen 12A
FI-01510 Vanda
Tfn 0204 29 022

Åbo
Lemminkäinengatan 32
FI-20520 Åbo
Tfn 0204 29 022

information@crosskey.fi
www.crosskey.fi

Stockholm
Rådmansgatan 40
SE-113 58 Stockholm
Tfn +46 8 791 49 00
information@crosskey.se
www.crosskey.se

Anteckningar

Ålandsbanken Abp
Besöksadress huvudkontor: Nygatan 2, Mariehamn

Postadress: PB 3, AX-22101 Mariehamn, Åland, Finland. Tfn 0204 29 011. Fax 0204 291 228
BIC AABAFI22 www.alandsbanken.fi info@alandsbanken.fi